Viata lui Robert Murray M'Cheyne
Andrew A. Bonar
P-t-R-L-fi
Editura Perla Suferinţei Suceava, 2008
J Publicată pentru prf \
TheBannerofTr^
The LJfe ofRobertMi?
Editor coordonatul/ Traducere: Larisa / Coperta: Şerban *O*
Descrierea CIP a BÎ
BONAR,ANDREW / Viaţa lui Robert y,,C trad.: Larisa Mangalag* / Perla suferinţei, 2008 / *n* ISBK 978-606-8O'/i /
I. Mangalagiu, Larisa *6*)
II. Leonaş, \(klentin {*J* /
285.1/.6 *J*
Publicată pentru prima dată în limba engleză în anul 1844, de editura The Banner of Truth Trust cu titlul
The Life of Robert Murray M'Cheyne
CUPRINS
Introducere 5
I *Tinereţea şi pregătirea lui pentru lucrare* 9
Editor coordonator: Valentin Leonaş Traducere: Larisa Mangalagiu Coperta: Şerban Cojocar
II *Truda lui în vie înainte de ordinare* 42
III *Primii ani de lucrare din Dundee* 64
IV *Misiunea sa în Palestina si printre evrei* 97
V *Zile de trezire* 131 VI *Ultima perioadă a lucrării sale* 160
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
BONAR, ANDREW
Viaţa lui Robert Murray M'Cheyne / Andrew Bonar trad.: Larisa Mangalagiu; ed.: Valentin Leonaş.Suceava: Perla suferinţei, 2008
ISBN 978-606-8000-00-8
I. Mangalagiu, Larisa (trad.)
II. Leonaş, X^lentin (ed.)
285.1/.6
VII *Pâinea cea de toate filele* 185
Introducere
Când pe data de 25 martie 1843, Robert Murray M'Cheyne a

murit la vârsta de 29 de ani, era cert că oamenii vor apela la Andrew Bonar pentru scrierea memoriuluia cărui scurtă slujire de şapte ani şi jumătate „a pus o amprentă de neuitat asupra Scoţiei”. Amândoi bărbaţii s-au născut în Edinburgh, Bonar cu trei ani înaintea lui M'Cheyne şi, după o educaţie primită la liceu şi universitate, au intrat la Teologie în toamna anului 1831. Din acel moment înainte, au fost cei mai apropiaţi prieteni. Se întâlneau cu alţi câţiva în fiecare sâmbătă dimineaţă la ora 6.30 pentru studiu biblic; împreună, îi căutau pe cei nevoiaşi din punct de vedere spiritual din cartierele sărace ale oraşului şi se îndemnau unii pe alţii la căutarea acelei sfinţenii personale care urma să fie atât de caracteristică pentru vieţile lor viitoare. Aveau deja convingerea comună că „Dumnezeu nu binecuvântează atât de mult talente mari, cât asemănarea cu Isus”, iar ţelul lor comun era să trăiască aproape de Hristos. La sfârşitul cursurilor, în 1835, căile lor s-au bifurcat temporar; Bonar a plecat înspre sud pentru a ajuta pastorul din Jedburgh, iar M'Cheyne înspre vest pentru a sprijini parohiile din Larbert şi Dunipace, de lângă Stirling.

în toamna anului 1836, M'Cheyne a fost chemat la pastoratul lui cunoscut, St. Peter's din Dundee, şi numaidecât îl vedem invitându-l pe Bonar pentru a face prima din multele sale vizite. „Iţi ataşez o hartă ca să poţi găsi casa în care locuiesc; e la o distanţă de cinci minute de mers pe jos, înspre vest de bisericăcea mai vestică străduţă din Dundee care coboară spre mare.” Doi ani mai târziu, lui M'Cheyne i s-a oferit o îndatorire în frumosul sat, Collace din Perthshire, care nu era situat la mare depărtare. A refuzat invitaţia, dar a păstrat-o pentru prietenul lui, Andrew Bonar, şi astfel, încă o dată locuiau aproape unul de celălalt. In 1839, pentru şase luni, au plecat împreună cu alţi doi slujitori ai bisericii Scoţiei în Palestina, pentru a explora posibilităţile lucrării misionare. In lipsa lor, a început o trezire în Dundee şi, nu la mult timp după întoarcerea lor, într-o anumită măsură, a început şi în Collace. Acest lucru a adus pe cei doi pastori într-o părtăşie şi mai apropiată, şi deseori mergeau unul a altul pentru a se sprijini în lucrare1. într-o zi de iarnă, când M'Cheyne a ajuns la uşa casei parohiale din Collace, a spus: „Toată ziua am călărit prin zăpada albă curată şi mi-a stat în minte acest verset tot timpul: „Spală-mă şi voi fi mai alb decât zăpada”. După mulţi ani, servitorul lui Andrew Bonar obişnuia să descrie ultima vizită a lui M'Cheyne în Collace: „A predicat

în biserică despre 'Ca să nu fiu eu însumi lepădat', iar oamenii stăteau afară în picioare până la poartă şi ferestrele erau deschise ca să poată auzi şi cei de afară. După ce a început, a trebuit să plec şi puteam vedea din casă biserica luminată, dar am obosit aşteptându-i să vină acasă! In noaptea aceea, au stat la biserică până la ora unsprezece. Poporul nu se sătura de ascultat, iar dl M'Cheyne nu se putea opri din vorbit. Mi-aduc aminte de timpul când dl Bonar nu-şi putea bea ceaiul din cauza poporului care venea la el şi îl întreba dacă erau convertiţi cu adevărat. Oh, să-l fi auzit pe dl M'Cheyne la rugăciunile de dimineaţă. Parcă nu se putea opri -avea atât de multe lucruri pentru care să se roage. Ai fi crezut că chiar şi pereţii vor vorbi din nou. în dimineaţa sabatului, obişnuia să se trezească la ora 6 şi să meargă la culcare la ora 12 noaptea deoarece spunea că îi plăcea să petreacă întreaga zi singur cu Dumnezeu."

Andrew Bonar a trăit cu aproape cincizeci de ani mai mult decât M'Cheyne. A trudit în Collace până în 1856, apoi a lucrat printre mulţimile din Glasgow până la moartea sa, în 1892, având aceeaşi dedicare nediminuată faţă de rugăciune care a caracterizat slujirea lui din Perthshire. însă pe tot parcursul lungii sale slujiri, amintirea şi exemplul prietenului său din tinereţe nu l-a părăsit niciodată. „Viaţa şi-ar fi pierdut jumătate din bucuriile ei dacă nu ar fi existat nădejdea mântuirii sufletelor", a scris el în acea zi tristă de martie, din 1843. „Pe niciun prieten nu am iubit ca pe el." Aproape patruzeci de ani mai târziu, când Bonar vizita locurile slujirii lui Jonathan Edwards din America, găsim comentarii ca acestea în jurnalul lui: „Sâmbătă, 20 august 1881Cât de interesat ar fi fost Robert M'Cheyne astăzi dacă ar fi fost cu noi! El, cel care obişnuia să vorbească despre acest loc. Pentru mine este ciudat şi minunat în acelaşi timp că în această dimineaţă mă aflu în drum spre

1 Este interesant de observat faptul că în timpul acestei treziri din această perioadă, s-a convertit Isabella Dickson, cea care a devenit soţia lui Andrew Bonar în 1848. Amintindu-şi de prima sa impresie despre M'Cheyne, ea a spus mai târziu soţului ei: „Era ceva atrăgător în mod unic în sfinţenia dlui M'Cheyne. Nici vorbirea, nici comportamentul lui nu m-au uimit; ci numai epistola vie a lui Hristoso imagine atât de încântătoare că am simţit că aş fi dat întreaga lume ca să fiu ca el, însă ştiam tot timpul că eram moartă în păcatele melc."

Northampton, unde, în alte timpuri, s-au făcut atât de multe pentru Dumnezeu. Ziua era frumoasă, totul era scăldat în lumina soarelui... Am ajuns la vechea stradă pe care era situată casa lui Jonathan Edwards..." Următoarea zi, gândurile lui încă zăboveau asupra amintirilor vechi când a scris: „Sunt plin de teamă şi regret revizuind îndurările lui Domnului arătate faţă de mine, folosindu-mă să scriu *Memoriul lui KM.M'Cbeytie*, pentru care primesc mulţumiri în continuu de la slujitori. De ce am fost însărcinat eu să scriu această carte? Cât de săracă a fost recunoştinţa mea! Oh, când voi ajunge la aceeaşi ungere şi dulceaţă sfântă şi când voi atinge părtăşia profundă cu Dumnezeu pe care obişnuia să o manifeste el?"

Biografia lui Andrew Bonar despre viaţa lui M'Cheyne a fost scrisă la Collace, între lunile septembrie şi decembrie ale anului 1843, şi transmite mireasma vieţii lui într-un fel în care nici un alt scriitor de mai târziu nu a reuşit să o facă. Este ca şi cum suflul trezirilor care înviorau atunci Scoţia încă mai persistă asupra acestor pagini şi, în timp ce cititorul este dus în atmosfera acelor timpuri, poate simţi că rugăciunile care au fost atunci înălţate pentru publicarea iniţială încă primesc răspunsuri îmbelşugate din ceruri.

Deşi mort, M'Cheyne încă vorbeşte şi nu există nici o îndoială că orice creştin care citeşte cu seriozitate aceste pagini are un exemplu al puterii sfinţeniei întipărit în conştiinţa sa într-un mod care va rămâne în el în toate zilele vieţii sale. Viaţa şi slujirea lui M'Cheyne au fost atât de aproape de realităţile veşnice încât chiar şi cu trecerea anilor şi a generaţiilor, importanţa lecţiilor pe care le-a propovăduit el rămâne aceeaşi. Nu existănici o îndoială că dacă am putea aduna din nou turma de mult plecată a bisericii St. Peter's şi dacă am putea chema pastorul ei din Noul Ierusalim, mesajul pe care l-ar primi ar fi exact acelaşi:

„Oh! Fraţilor, fiţi înţelepţi. „De ce staţi aici toată ziua fără lucru?" într-o clipă, totul se va termina. încă puţin timp şi ziua harului se va sfârşi predicatul, rugatul se vor sfârşi. încă puţin timp şi ne vom înfăţişa înaintea Marelui Tron alb -încă puţin timp şi cei păcătoşi nu vor mai fi; îi vom vedea ducându-se în pedeapsa veşnică. încă puţin timp şi lucrarea veşniciei va începe. Vom fi ca El - l vom vedea zi şi noapte în templul Lui - vm cânta cântecul nou, fără păcat şi fără oboseală, în veci de veci."

2 august 1960

Tinereţea şi pregătirea lui pentru lucrare

„Mulţi se vor bucura de naşterea lui. Căci va fi mare înaintea Domnului.”

Luca 1:14

în mijlocul activităţii neobosite ale unor astfel de vremuri ca ale noastre, slujitorii lui Hristos s-au gândit să fie de folos într-o mare măsură, mergând pe urmele unuia care nu demult ne-a părăsit şi care, în timpul ultimilor ani ai vieţii sale scurte, a umblat liniştit într-o părtăşie aproape neîncetată cu TATĂL şi cu FIUL.

Ziua sa de naştere a fost 21 mai 1813. In acea vreme, întrucât acum ne este evident nouă, celor care putem să privim înapoi în trecut, Marele Stăpân avea în gând o binecuvântare pentru Biserica Scoţiei. Oameni distinşi ai lui Dumnezeu s-au arătat a fi în apărarea cauzei lui Hristos. Crucea a fost înălţată cu îndrăzneală în mijlocul curţilor bisericilor cărora mult timp le-a fost ruşine de Evanghelia lui Hristos. Era mai multă spiritualitate şi o mai profundă seriozitate cu câţiva ani înainte ca acestea să se răspândească printre tinerii şcolilor noastre de teologie. în mijlocul acestor evenimente, prin care Domnul pregătea în taină o binecuvântare bogată pentru sufletele din toată ţara noastră, s-a născut personajul memoriului nostru. „Mulţi se vor bucura de naşterea lui”; căci el era una din binecuvântările care începuseră să fie lăsate peste Scoţia, cu toate că nimeni nu ştia atunci că se născuse unul pe care sute de oameni urmau să-l respecte ca pe tatăl lor spiritual.

Locul naşterii sale a fost Edinburgh, unde locuiau părinţii lui. Era cel mai mic copil al familiei şi a fost numit ROBERT MURRAY, după numele unor rude.

Din pruncie, temperamentul său afectuos şi plăcut a fost remarcat de toţi cei care l-au cunoscut. Mintea sa era ageră în toate realizările sale; învăţa uşor lecţiile obişnuite ale tinereţii, iar unele din talentele sale deosebite începuseră să se contureze de timpuriu. La vârsta de patru ani, în timp ce se refăcea în urma unor boli, a ales să se recreeze studiind alfabetul grecesc şi putea să numească toate literele şi să le scrie stângaci pe o tăbliţă. Un an mai târziu a făcut progrese rapide la limba engleză şi de timpuriu ajunsese să fie oarecum eminent printre colegii săi pentru vocea sa melodioasă şi pentru talentul de recitare pe care-l avea. La acea vreme erau cursuri de catiheză ce se ţineau în biserica „Tron” în intervalul dintre predici; iar unii prieteni

îşi amintesc interesul pe care ascultătorii deseori îl arătau faţă de recitarea sa corectă şi plăcută a psalmilor şi a altor pasaje din Scriptură. Dar încă nu-L cunoştea pe Domnul, trăia pentru sine, „fără nădejde şi fără Dumnezeu în lume" (Efeseni 2:12).

în octombrie 1821 a intrat la liceu, unde şi-a continuat studiile literare timp de şase ani. Şi-a păstrat mereu un loc de cinste la cursurile la care participa, iar la cel al directorului s-a remarcat prin eminenţă în recitare şi geografie. în timpul ultimului an de liceu s-a încumetat pentru prima dată să compună o poezie, subiectul acesteia fiind „Grecia, dar Grecia vie nu mai este". Versurile sunt caracterizate în principal de pasiune pentru libertate şi eroism grecesc pentru că în acea perioadă sufletul lui aspira la un ţinut superior. Tovarăşii lui vorbesc despre el ca unul care încă de pe atunci avea particularităţi care atrăgeau atenţia: un trup înalt, uşor plin de vigoare şi elasticitate -ambiţios, şi totuşi nobil în temperamentul său, dispreţuind orice fel de ticăloşie sau înşelăciune. Unii ar fi putut să creadă despre el că dă dovadă de multe semne ale unui caracter creştin, dar mintea sa exagerat de sensibilă nu avea atunci plăcere pentru nici o altă bucurie mai mare decât pentru distracţiile rafinate ale societăţii, iar în asemenea plăceri se puteau încadra şi dansul, şi cântecul. El însuşi privea zilele acestea ca perioada de păgânism - ile în care îşi dorea o moralitate pură, dar în inimă trăia un Fariseu. L-am auzit spunând că, la timpul de devoţiune şi în închinarea publică, în purtarea sa era o corectitudine şi o cuviinţă pe care unii din cei care nu-i cunoşteau inima erau gata să o socotească drept trăire adevărată. Iar această experienţă a inimii lui l-a făcut să privească cu suspiciune simplele semne exterioare de devoţiune când vine vorba de suflete. El învăţase pe propria piele cât de multă satisfacţie poate avea un suflet netrezit la un sentiment de vinovăţie în a face anumite lucruri din conştiinţa mândră a integrităţii faţă de om şi dintr-o consacrare sentimentală a minţii care purifică sentimentele, fără a schimba inima.

îi plăceau foarte mult peisajele rurale. Majoritatea vacanţelor sale de vară le petrecea în Dumfriesshire, iar prietenii săi din parohia Ruthwell şi cei din vecinătatea acesteia păstrează o amintire vie a tinereţii lui. Temperamentul său poetic l-a împins să viziteze orice colţ de natură ce putea să-i mişte sufletul. în toate perioadele vieţii sale, el a avut şi o pasiune de a întreprinde. în timpul lunilor de vară el făcea

din când în când excursii cu fratele său sau cu unii prieteni apropiaţi pentru a vizita lacurile şi dealurile din zonele noastre muntoase, dezvoltând astfel, inconştient, o predilecţie pentru călătorie care i-a fost de mare folos mai pe urmă. în una din aceste excursii, drumeţii au avut parte de o întâmplare oarecum neobişnuită, de genul cărora am putea să ne aşteptăm să le întâlnim mai degrabă în relatările călătoriilor sale estice. El şi prietenul lui s-au pornit să străbată pe jos, pe îndelete, Dunkeld şi zonele muntoase din împrejurimile acestuia. Au stat o zi în Dunkeld, iar la asfinţit au pornit din nou cu gândul să traverseze dealurile pentru a ajunge în Strathardle. Imediat după ce au început să urce, s-a aşternut o ceaţă densă peste dealuri. Ei s-au grăbit, dar au pierdut urma care i-ar fi putut duce în siguranţă în vale. Nu ştiau cum să-şi îndrepte paşii către o locuinţă omenească. Noaptea venise, iar ei nu aveau nici o altă alternativă decât să se culce pe câmp, neavând altceva de învelit în afară de hainele care erau pe ei. Le era foame şi frig; şi, trezindu-se la miezul nopţii, liniştea terifiantă a munţilor singurantici le-a insuflat o frică ciudată. Dar, apropiindu-se unul de celălalt, s-au întins din nou să se odihnească şi au dormit bine până când ţipătul unor păsări sălbatice şi zorile dimineţii i-au trezit.

A intrat la Universitatea din Edinburgh în noiembrie 1827 şi la toate cursurile la care a participat a obţinut câte un premiu. In particular, a studiat limbile moderne; şi în acea perioadă, exerciţiile de gimnastică îi dădeau o plăcere enormă. îşi folosea creionul cu mult succes şi mai apoi, mâna lui ajunsese să fie pregătită pentru a schiţa peisaje din Ţara Sfântă. Avea foarte multe cunoştinţe de muzică şi el însuşi cânta frumos şi corect. Şi acesta era un dar care mai târziu a fost folosit pentru slava Domnului însufleţind într-un mod minunat devoţiunile sale şi dându-i posibilitatea să conducă cântecul de laudă în adunare ori de câte ori era nevoie. Poezia, de asemenea, era o recreere nesfârşită, iar înclinaţia sa în acest domeniu a atras atenţia profesorului Wilson, care i-a acordat premiul la cursul de Filozofie Morală pentru un poem intitulat „Despre partizanii Covenant-ului1”.

1 Aceştia formau o mişcare importantă religioasă şi politică în Scoţia, în secolului al XVII-lea. Mişcarea este asociată cu promovarea şi dezvoltarea prezbiterianismului ca formă de guvernare a bisericii favorizată de oameni şi se împotrivea episcopiei, care era favorizată de Coroană, n.trad.

în iarna anului 1831, el şi-a început studiile de teologie, sub îndrumarea dr. Chalmers, şi studiul Istoriei Bisericii, cu dr. Welsh. E firește să ne întrebăm: Ce l-a determinat să-şi dorească să predice mântuirea semenilor lui păcătoşi? Putea el să mărturisească împreună cu Robert Bruce: „*Mai întâi am fost chemat la harul pregătit pentru mine, apoi am răspuns chemării la slujire*”? Sunt câteva întrebări mai interesante decât aceasta, iar răspunsul nostru la acestea va scoate la iveală câteva din căile minunate ale Celui care Şi-a „croit un drum prin mare, o cărare prin apele cele mari şi nu I s-au mai cunoscut urmele” (Psalmul 77:19), întrucât acelaşi eveniment care i-a trezit sufletul la un simţământ adevărat al păcatului şi al mizeriei, l-a şi condus în lucrare.

Pe parcursul frecventării cursurilor literare şi filozofice a avut parte de greutăţi din când în când, dar nici una nu a fost, probabil, aşa de profundă ca moartea fratelui său. Nu există nici o îndoială că el însuşi a privit moartea fratelui său mai mare, David, ca fiind evenimentul care l-a trezit din somnul firii şi care a adus prima rază de lumină cerească în sufletul său. Prin această providenţă, Domnul chema un suflet să se bucure de comorile harului, în timp ce lua un altul în slavă.

In acest frate, care era cu opt sau nouă ani mai mare decât el, lumina harului divin strălucea înaintea oamenilor cu o frumuseţe rară şi sfântă. Cunoştinţele sale clasice erau foarte elevate; iar după studiile preliminare obişnuite, David a fost recunoscut ca „Writer to the Signet”1. O calitate deosebită a caracterului său era sinceritatea lui sensibilă. Dacă se vorbea despre un incident şi se exagera câtuşi de puţin sau chiar şi atunci când se spunea numai adevărul, însă cel care vorbea părea să adopte o concepţie falsă sau exagerată, imediat expresia feţei sale se întuneca pentru moment. El nu trebuia doar să spună adevărul în întregime, dar şi să-l facă pe ascultător să înţeleagă tot adevărul. Multe din orele sale libere le petrecea ocupându-se de membrii mai mici ai familiei. Blândă şi afectuoasă, privirea sa mâhnită pe care o avea atunci când ei îl întristau împotrivindu-se sfaturilor sale, avea în ea ceva atât de persuasiv, încât, în final, reuşea de fiecare dată să-i convingă pe cei în cazul cărora cuvintele sale nu-şi atinseseră scopul. Fratele lui mai tânăr, într-o perioadă în care acesta trăia potrivit cu mersul acestei lumi, era subiectul multora din rugăciunile fierbinţi ale lui David. Insă în sufletul lui, s-a aşternut o melancolie

profundă, aceasta fiind în mare parte o consecinţă a suferinţelor sale trupeşti.

Un cleric cu funcţia de secretar de stat în Scoţia, n.trad.

Timp de mai multe luni grele, a stat într-o întristare cumplită, până când neliniştea sufletului lui i-a zdrobit trupul, însă lumina a pătruns înainte de moartea sa; bucuria de pe faţa Tatălui ceresc deplin împăcat i-a luminat faţa, iar pacea pe care a avut-o în ultimele sale zile a fost mângâierea dulce pe care a lăsat-o prietenilor săi îndureraţi când, pe data de 8 iulie 1831, David a adormit în Isus.

Moartea fratelui său, cu toate împrejurările acesteia, a fost folosită de Duhul Sfânt pentru a lăsa o urmă adâncă în sufletul dlui M'Cheyne. In multe privinţe chiar şi în cea a darului unei minţi poetice -între el şi David a fost mereu o apropiere aparte. Diferenţa majoră dintre cei doi era vivacitatea minţii mereu active şi agere a dlui M'Cheyne. Această vivacitate i se potrivea perfect pentru viaţa sa publică; trebuia doar să fie purificată şi solemnizată, iar evenimentul care tocmai se întâmplase a avut acest efect. Cu câteva luni înainte, binecuvântatul cerc familiar se rupsese prin plecarea celui de-al doilea frate în India la Serviciile Medicale din Bengal; dar când, în cursul verii, David a fost luat de la ei pentru totdeauna, au rămas urme ce nu puteau fi şterse niciodată, cel puţin din mintea dlui M'Cheyne. Firește, pe fundalul unei stări de afecţiune intensă, această lovitură i-a mişcat întreg sufletul. Deseori părea să-şi petreacă ceasurile lui de linişte meditând la cel care plecase în slavă. S-au păstrat câteva versuri în care mintea sa poetică l-a conturat într-un mod impresionant şi cu o vigoare neobişnuită pe cel pe care-l pierduse - ersuri cu atât mai interesante cu cât descrierea de caracter şi trup pe care o conţine nu poate să nu le amintească celor care l-au cunoscut pe el, de imaginea autorului însuşi. După un timp de la moartea fratelui său, el a încercat să păstreze caracteristicile chipului lui, pe care şi-l amintea foarte bine, străduindu-se să-i facă un portret din memorie; dar, aruncând creionul în disperare, a luat stiloul şi şi-a vărsat inima.

SCHIŢÂND PORTRETUL ÎN MINIATURĂ AL CELUI PLECAT

Vai! Nu e perfectă, totuşi încă o trăsătură de condei,

Şi încă una, şi încă una

Până când acele buze serbede prind viaţă şi acei ochi îşi pierd nuanţa stinsă şi sunt aprinşi

Cu privirea caldă a trăirii adevărate. Nu Niciodată nu este posibil acest lucru! Ah, artă săracă şi lipsită de putere!

Mult prea îngâmfată şi totuşi, mult prea neputinciosă tu cauţi
Să schiţezi mii şi mii de umbre şi lumini
Care au îmbujorat vădit faţa binecuvântată
A celui pe care tu încerci în zadar să-o reproduci să limitezi
La pânza fragilă jocul sălbatic
Al gândului şi al afecţiunii calde care erau obişnuite
Să locuiască în ochiul serios şi să joace
Pe gura senină. Tu cauţi să redai
Ceea ce numai sufletul arzător care locuieşte
In cortul său de lut, poate da Să lase impresia unei minţi vii
Asupra unui lucru mort şi rece să încerce o linie, o umbră,
Să vorbească, nu cuvinte, ci limbajul plăcut
Pe care duhul nemuritor, cât este pe pământ
II locuieşte temporar, îl respiră prin fiecare por Gânduri care nu sunt preschimbate în cuvinte, şi speranţe,
Şi temeri, şi bucurii ascunse, şi dureri nenăscute
In lumea sunetului, dar radiind
In acea expresie pe care nici cuvintele, nici lucrarea
Unui artist iscusit nu o pot exprima. In zadar,
Vai! In zadar!
Vino încoace pictorule; vino
Mai ia-ţi o dată instrumentele pensula
Şi paleta dacă arta ta arogantă e, aşa cum spui tu,
Omnipotentă şi dacă mâinile tale pot îndrăzni
Să conducă forţa creatoare. Reînnoieşte-ţi truda
Şi lasă ca amintirea mea, însufleţită fiind de dragostea
Pe care despărţirea rece a Morţii nu a făcut decât să o încălzească
Şi să o sacralizeze, să dicteze talentului tău
Şi să mânuiască creionul tău. Din părul negru ca smoala
Ia-i luciul acela strident care nu face decât să ridiculizeze
Originalul; şi lasă ca, în schimb să se vadă
Zulufii moi, simpli, răsuciţi cu delicateţe.
Cu toate că pentru ochiul ţipător al stilului ei par a fi
Candizi şi dizgraţioşi! Totuşi pentru mine

Ei sunt cu mult mai frumoşi decât boneta pleoştită a prostiei
Pentru că sunt exprimarea trudei mentale,
Muncă asiduă în zilele de aur
(De aur, dacă astfel sunt puse în valoare) ale tinereţii inocente,
Minarea neobosită în pietrele preţioase
Ale învăţăturilor clasice şi mult mai nobil şi mai bine
In Sfânta Scriptură a lui Dumnezeu. Şi presară ici-colo
Câte un fir cărunt pentru a marca suferinţa
Care i-a oprit prematur circulaţia puternică
A sângelui cald din venele sale şi a adus
Un apus timpuriu peste zorile care erau aşa de strălucitoare.
Tinereţea şi pregătirea lui pentru lucrare 15
Nici o zbârcitură nu este pe acea frunte! şi aşa
A fost întotdeauna. Grijile şi mâniile
Sărmanului lacom nu şi-au lăsat
Aducerea aminte pe o pagină aşa de frumoasă.
Sprâncenele de lângă desenează-le mai jos şi aruncă
O umbră dulce peste ochii delicaţi de mai jos.
Lasă toată pleoapa să coboare, să ascundă pe jumătate
Ochiul retras în spate; şi îndreaptă spre pământ
Genele lungi castanii care exprimă un suflet
Ca al lui, care a spus: „Doamne, nu sunt vrednic!"
De dedesubtul acestor pleoape răsucite uşor
Să nu lucească scânteia veselă
Care orbeşte adesea şi adesea înşală; nici măcar
Lustrul inexpresiv şi searbăd care se poate uita la fel
La toată lumea. Ci desenează un ochi în a cărui lumină statornică, pe jumătate ascunsă, citesc
O minte căutătoare de adevăr şi o putere de imaginaţie
Care s-ar putea îmbrăca într-un veşmânt poetic plăcut
El a găsit adevărul; în timp ce la harfa lui modestă
A atins cele mai calde sentimente, pe care focul
Din vatra iernii le încălzeşte în inima simplă.
Şi oh! Adu aminte de privirea neprefăcută a credinţei
Cu care acel ochi ar scruta textul
Care vorbeşte despre un Dumnezeu mâniat, satisfăcut
Prin jertfa dureroasă de pe crucea Calvarului Care ne

constrânge să părăsim o lume
Cufundată în întuneric şi moarte şi să căutăm
O ţară mai bună. Ah! Cât de adesea acel ochi
Se îndrepta spre mine având privirea cea mai blândă a milei
Şi, numai pe jumătate mustrându-mă, mă obliga să fug
De idolii deşerţi ai inimii mele de băiat!
Cam în aceeaşi perioadă, pe când încă simţea durerea pierderii sale ireparabile, el a scris fragmentul intitulat:
„PIERE CEL NEPRIHĂNIT, ŞI NIMĂNUI NU-I PASĂ”
Cunosc un mormânt
Unde aspectul exterior
Nu este o ridicătură de pământ
A cărei rond frumos
Susţine încărcătura
Unui gazon proaspăt.
Forma lui este robustă,
Iar buruienile şi-au vârât Florile lor galbene In sălaşuri mai vii Necunoscute. Iarba, O mulţime de smocuri Este robustă şi tare, Aspră şi lungă.
Acolo nici un boboc de trandafir
Nu înmiresmează aerul;
Nici un crin curat
Nu înfrumuseţează pustiul.
Nici capul bumbuşorului
Nu împodobeşte patul.
Nici un mirt nu fâlfâie
Deasupra acelui mormânt;
Nici o floare de iarbă neagră
Nu este acolo ca să spună
Despre prietenul gingaş
Care a căutat să dea
Un somn mai dulce
Celui care, sub pământ,
In adâncime,
A găsit răspuns.
Nici o piatră a plângerii
Nu este acolo pentru a face cunoscut

Numele, sau pentru a spune
Cât de bine
Şi-a iubit Dumnezeul
Şi cât de mult a trudit
Pe drumul umil
Care duce prin suferinţă
Către o dimineaţă strălucită
Necunoscută în viaţă;
Şi el a trăit departe de
Certuri: şi cu toate că
Belşugul magic
De geniu juca
In mintea lui
Şi putea să ţească
„Cântecul seara”
Şi să atingă inima
Cu artă nobilă;
Să înşele grijile
Şi să scoată zâmbetul
Păcii de pe buzele celor care îşi plângeau durerile;
Totuşi, când dragostea
Lui Hristos de sus
Pentru oamenii vinovaţi
I-a fost arătată atunci
El a părăsit bucuriile
Gălăgiei lumeşti
Şi şi-a lăsat în umilinţă
Capul plecat
Pe cruce;
Şi a scotit că pierderea
Tuturor lucrurilor
Din lume bucurii
Iubiri, faimă
Şi plăceri Nu sunt un sacrificiu
Pentru a câştiga premiul,
Pe care l-a asigurat Hristos
Când a îndurat

Pentru noi povara Mânia lui Dumnezeu!
Cu multe lacrimi,
Cu multe temeri,
Şi multe suspine,
Şi strigătul inimii frânte
Al credinţei sfioase,
El a căutat suflul:
Dar numai acela care poate da
Puterea de a produce viaţă Singurul Cuvânt
Care poate topi piatra
Care poate linişti furtuna,
Astfel că totul e senin.
El nu a căutat ca pe pământ
Fruntea lui să fie împodobită
Cu o cunună
Cu ramuri de lauri.
El nu a mai căutat
Să adune cunoştinţe
Din înţelepciunea lumească
Nici ambiţii zadarnice
Pentru a împărtăşi dragostea
Cerului de sus
Care aici jos nu are nimic
Din ceea ce pământul oferă.
Zâmbetul i-a părăsit
Obrazul privirea lui
Era rece şi tristă;
Chiar *ţi* cei bucuroşi
Se întorc de la plâns,
Porumbul copt Fluturând peste câmpii, Şi tineri săteni simpli Pregătindu-se cu bucurie Să împartă truda Recoltei, nu i-au adus Nici un fel de bucurie Lui.
Primăvara împodobeşte
Dimineţile senine
Cu flori ce se deschid
Şi ploi plăcute
Peste pajişti şi câmpii;

Capul lui de fecior,
Ghiocelul, se scaldă
In rouă, se uită pe furiş
La şofran
Şi nu se teme de crivăţ.
Dar nici măcar primăvara
Nu-i poate aduce un zâmbet
Lui, ai cărui ochi
Au căutat pe cer
Privelişti mai strălucite
Unde nu apare
Nici un nor întunecat
De păcat care să acopere
Imaginea celui ce priveşte.
Astfel s-a dus cu tristeţe
Primăvara veselă;
Iar păsările cântă
Cu voioşie celor dragi
Vara, în pădurici.
Dar nu pentru el îşi armonizează ele vocile,
Urechea lui e rece Povestea lui e spusă. Deasupra mormântului său Iarba se poate clătina -Mulţimea a trecut
Pe deasupra acestui loc
Fără să suspine deloc.
Ei nu l-au cunoscut Nu-l puteau cunoaşte
Şi chiar dacă l-ar cunoaşte,
De ce ar vărsa ei
Măcar o lacrimă
Pentru cel mort
Care doarme aici?
Eu nu pot plânge,
Deşi în somnul meu
Uneori strâng cu
Îmbrăţişarea afectuoasă a dragostei
Mâna lui gingaşă,
Şi-l văd cum stă
Lângă patul meu

Şi cum îşi lasă capul
Pe pieptul meu,
Şi nu-mi dă odihnă
Nici noapte, nici zi
Până când pot spune
Că am găsit
Pământul sfânt în care este
Mărgăritarul de mare preţ Până când toate funiile
Ce leagă sufletul
Şi toate minciunile
Care orbesc sufletul
Dispar.

Nimic altceva ca versurile acestea nu ar putea dovedi mai bine urma adâncă pe care a lăsat-o acest eveniment. Insă nu a fost un regret trecător şi nici „tristeţe lumească". Robert avea optsprezece ani când a murit fratele său; iar dacă acesta nu a fost anul naşterii sale din nou, cel puţin a fost anul când primele dungi ale zorilor s-au ivit în sufletul lui. Din acea zi, prietenii lui au văzut o schimbare. Poeziile sale erauîmpânzite de gânduri serioase şi toate aspiraţiile lui începuseră să fie desăvârşite într-un alt spirit. S-a implicat în lucrările unei şcoli duminicale şi a început să-L caute pe Dumnezeu pentru sufletul lui prin citirea sârguincioasă a Cuvântului şi prin participarea la o slujire creştină.

Cât de importantă a fost pentru el perioada aceasta din viaţă, se poate afla din aluzia pe care o face la ea în ultimele sale zile trăite pe pământ. După un an, el scrie în jurnal: „In aceeaşi zi, anul trecut a venit prima furtună peste deşertăciunea mea; cât de binefăcătoare este aceasta pentru mine, o Dumnezeule, numai Tu, care ai făcut-o să fie aşa, ştii". In fiecare an el însemna această zi ca una care trebuia să fie amintită; şi ocazional, memoriile acesteia păreau să-l inunde ca un potop. într-o scrisoare către un prieten (8 iulie 1842) cu privire la o chestiune strict personală, el încheie printr-un post-scriptum: „La aceeaşi dată, în urmă cu unsprezece ani, fratele meu sfânt, David, a intrat în odihna lui, la vârsta de 26 de ani". Şi tot în aceeaşi zi, scriind un bilet unuia dintre enoriaşii săi din Dundee (care l-a rugat să-i dea o prefaţă pentru o lucrare tipărită în 1740: *Scrisori cu teme spirituali*), recomandă cartea şi adaugă: „Rugaţi-vă pentru mine să fiu făcut mai

sfânt şi mai înţelept -mai puţin ca mine şi mai mult ca Stăpânul meu Ceresc; să nu dau atenţie vieţii mele, pentru ca astfel să-mi pot sfârşi alergarea cu bucurie. în aceeaşi zi, în urmă cu unsprezece ani, am pierdut dragul meu frate iubitor şi am început să caut un Frate care nu poate muri".

El se destăinuia prietenilor cu care îşi putea împărtăşi sentimentele, în acea perioadă nu se obişnuia ca sufletele căutătoare să-şi prezinte problema înaintea pastorului. Predomina o limitare formală asupra acestor subiecte printre credincioşii însufleţiţi. Aproape că erau ruşinaţi de Fiul omului. Robert considera această limitare foarte păcătoasă; şi credea că este un lucru aşa de rău, încât în ultima perioadă de viaţă, avea grijă să încurajeze sufletele neliniştite să vorbească deschis cu el. Totuşi, avem câteva mijloace prin care putem cunoaşte natura experienţei sale. într-o împrejurare, câţiva dintre noi care am studiat împreună am povestit lucrarea pe care Domnul a făcut-o în sufletele noastre şi felul în care El ne-a adus la Sine pe toţi, aproape în acelaşi timp, totuşi fără a se folosi de mijloace speciale. El a mărturisit că nu se întâmplase nimic pe neaşteptate în cazul lui şi că a fost condus la Hristos prin convingeri profunde şi veşnic statornice, dar nu din acelea care stârnesc frică sau care neliniştesc. în aceasta vedem suveranitatea Domnului. Prin faptul că Duhul Sfânt aduce un suflet la Mântuitor, El îl conduce, în mod inevitabil, spre o conştientizare foarte profundă a păcatului; dar apoi, El face ca această conştientizare a păcatului să fie mai chinuitoare şi mai insuportabilă pentru unii, decât pentru alţii. Dar, experienţa tuturor păcătoşilor credincioşi se aseamănă într-un punct: înaintea ochilor lor, sufletul lor nu este nimic altceva decât un abis de păcat în care a venit harul lui Dumnezeu care aduce mântuirea.

Duhul Sfânt Şi-a dus la capăt lucrarea în personajul acestui memoriu, continuând să adâncească în el convingerea de păcătoşenia lui şi de toată stricăciunea naturii sale. Toată viaţa lui a privit *păcatul* său *originar*, nu ca pe o scuză pentru celelalte păcate prezente, ci ca pe o agravare a tuturor celorlalte. în această privinţă, el era ca David, învăţat de Duhul infailibil al Adevărului. Vezi Psalmul 51:4,5.

La început, lumina a răsărit încet; atât de încet, încât pentru un timp destul de lung, încă se mai delecta cu o afundare ocazională în distracţii. Chiar şi după ce a intrat la Teologie, putea fi ademenit să se

răsfeţe în plăceri uşoare, cel puţin în primii doi ani; dar neliniştea era din ce în ce mai mare. Când era purtat de astfel de bucurii lumeşti, scria următoarele cuvinte: „14 *septembrie* Aş vrea să fie puţine relatări de felul acesta în biografia mea". Apoi, „9 *decembrie* Un spin în faţă -mult chin". Pe măsură ce nelegiuirea plăcerilor sale devenea din ce în ce mai evidentă, el scrie: „10 *martie* 1832 sper ca niciodată să nu mai joc cărţi". „25 *martie* Nu voi mai face nici o vizită duminica seara". „10 *aprilie* Astăzi nu am fost la dans; criticile sunt greu de suportat. Dar trebuie să încerc să port crucea". Se pare că ceea ce scrie pe data de 8 iulie 1836 se referă la refluxul, care pentru o perioadă de timp, l-a tras în mod repetat înapoi în lume: „în această dimineaţă, în urmă cu cinci ani de zile, dragul meu frate David a murit şi, pentru prima dată, inima mea a cunoscut o pierdere ireparabilă. într-adevăr, totul era bine. Stau mut, pentru că Tu ai făcut lucrul acesta; şi este spre binele meu că m-ai smerit. Nu ştiu să fi existat o intervenţie divină de care omul să fi abuzat mai mult decât cea de care am abuzat eu; şi totuşi, Doamne, peste ce munţi ai trecut! Nu a existat nici unul mai binecuvântat decât acesta pentru mine". Nouă, cei care ne putem uita la consecinţe, ni se pare nofmal că Domnul i-a permis ca astfel, el să încerce multe puţuri crăpate şi să guste pelinul multor izvoare lumeşti, tocmai pentru ca mai târziu, stând lângă fântâna cu ape vii, să poată arăta cu degetul spre lumea pe care a părăsit-o pentru totdeauna şi să mărturisească despre comoara nepreţuită pe care a găsit-o.

I

Dl Alexander Somerville (mai târziu, slujitor al bisericii Anderston din Glasgow) a fost prietenul apropiat şi tovarăşul lui în distracţiile tinereţii sale. Şi el, cam tot în aceeaşi perioadă, fiind mânat să guste puterile lumii viitoare, şi-a unit eforturile împreună cu Robert pentru binele lor. Se întâlneau pentru a studia Biblia şi obişnuiau să cerceteze Septuaginta în greacă şi în originalul din ebraică. Totuşi, mai des se întâlneau pentru rugăciune şi pentru discuţii serioase; şi, continuându-şi studiile în acelaşi spirit, vegheau asupra paşilor celuilalt pe calea îngustă.

In perioada în care a analizat subiectul *alegerii* şi al *harului fără plată* al lui Dumnezeu, el s-a considerat foarte câştigat. Insă ceea ce l-a făcut să înţeleagă clar calea împăcării cu Dumnezeu a fost cartea *Esenţa cunoştinţelor mântuitoare* (*The Sum of Saving Knowledge*), care

în mod normal este ataşată la *Mărturisirea de Credinţă*. Cei care sunt familiarizaţi cu adevărurile acesteia proclamate într-un mod admirabil, îşi vor da seama cât de potrivită a fost această carte pentru a direcţiona un suflet căutător. Câţiva ani mai târziu, el spune: „11 *Martie* 1834 Citeşte cartea *Esenţa cunoştinţelor mântuitoare* lucrarea care, cred eu că, înainte de toate, a făcut o schimbare mântuitoare în mine. Cât de bucuros aş mai citi-o încă o dată, dacă acea schimbare ar putea fi dusă până la desăvârşire!" Veţi vedea că el niciodată nu a socotit că sufletul lui este salvat, indiferent de toate convingerile şi perspectivele sale asupra păcatului, până când nu a mers, într-adevăr, în Sfânta Sfintelor pe baza lucrării Mântuitorului; pentru că, negreşit, un păcătos este sub mânie, până când el se foloseşte cu adevărat de calea spre Tatăl, deschisă prin Isus. Toată cunoaşterea păcătoşeniei sale şi toate trăirile sale dureroase cu privire la nevoia şi pericolul în care se afla, nu-l puteau îndepărta nici măcar un pas de lacul de foc. „Cel ce vine la Hristos" este mântuit.

înainte de această perioadă, el moştenise o înclinaţie înspre slujire de la fratele său David, care obişnuia să vorbească despre aceasta ca fiind cea mai binecuvântată lucrare de pe pământ şi adesea îşi exprima plăcerea sa mare pe care o avea în speranţa că fratele lui mai tânăr ar putea să ajungă într-o zi un slujitor al lui Hristos. Iar acum, având perspectivele schimbate având un ochi care putea privi şi cerul, şi iadul, şi o inimă care putea simţi dragostea unui Dumnezeu împăcat -el a căutat să ajungă un propovăduitor al mântuirii.

Cu câteva luni înainte de moartea fratelui său, el a început să păstreze o evidenţă a studiilor sale şi a felului în care trecea timpul său. O perioadă îndelungată, acest registru nu a conţinut mai nimic în afară de incidentele simple ale jurnalului, iar în fiecare duminică scria textul predicii pe care o auzea. Există o singură licărire a unui gând serios -dar este singura din acea perioadă. La înmormântarea dr. Andrew Thomson, el descrie mâhnirea adâncă generală care împânzise oraşul la care, mai apoi se alătură şi el. „Sunt satisfăcut să văd atât de multă afecţiune publică arătată la decesul unui om aşa de vrednic. Cât de mult s-au schimbat timpurile în aceste optsprezece secole de când Iosif a cerut cu insistenţă *trupul*, în taină, de când el, împreună cu Nicodim, au fost singurii care au dus trupul în mormânt!"

Abia la sfârşitul anului apar câteva semne de schimbare. De

atunci încolo, registrul său banal al incidentelor sale de zi cu zi este diversificat cu pasaje de felul acesta:

„12 *noiembrie* Am citit *Memoriile lui H.Marţyn*. Aş putea eu oare să-i urmez exemplul, renunţând la tată, la mamă, ţară, casă, sănătate, la viaţă, la tot de dragul lui Hristos? Şi totuşi, ce mă împiedică? Doamne, curăţeşte-mă şi dă-mi putere să-mi dedic viaţa şi tot ce este al meu Ţie!"

„4 *decembrie* Am citit despre viaţa lui Legh Richmond.,*Vanitentia profunda*, *non sine lacrymis*. *Nunquam me ipsum*, *tam vilem*, *tam inutilem*, *tam pauperim*, *et pmcipue tam ingratum*, *adhuc vidi*. *Sint lacryma dedicationis mea pignoraf*" [„Pocăinţă adâncă, nu fără lacrimi. Niciodată înainte nu m-am văzut aşa de ticălos, atât de inutil, sărac şi, mai presus de toate, nerecunoscător. Fie ca aceste lacrimi să fie garanţia predării mele!"] In această perioadă, apare, în mod frecvent, ca un surplus într-un alt context, câte o propoziţie în latină, evident în ideea de a-şi exprima mai liber sentimentele pe care le avea pentru sine.

„9 *decembrie* Am auzit un predicator de stradă: o voce străină. Pare destul de serios. El a citat pasajul străpungător: „Şi Duhul şi Mireasa zic: 'Vino!' *Şi cine aude*, *să vycă*: *''Vino*!"*'1* Se pare că din aceste cuvinte derivă autoritatea lui. îngăduie-mi să învăţ de la acest om să fiu serios în ceea ce priveşte adevărul şi să dispreţuiesc batjocura lumii."

18 *decembrie* După ce a petrecut o seară într-un mod prea uşuratic, el a scris: „Inima mea trebuie să se lepede de toate aceste lucruri. Ce drept am eu să fur şi să fac abuz de timpul Stăpânului meu? 'Răscumpără-l', este strigătul Lui."

„25 *decembrie* Mintea mea încă nu este aţintită cu pace la Stânca Veacurilor".

„12 *ianuarie* 1832 *Cor non pacem habet*. *Quare*? *Peccatum apud fores manef*. [„Inima mea nu are pace. De ce? Păcatul stă la uşă."]

„25 *ianuarie* o zi minunată. Optzeci şi patru de cazuri de holeră la Musselburgh. Cum se strecoară mai aproape şi mai aproape ca un şarpe!

22 *Viaţa lui Robert Murray M'Cheyne*

Cine va fi prima victimă aici? Fie ca braţele Tale veşnice să ne înconjoare, iar noi vom fi în siguranţă".

„29 *ianuarie*, duminică După-amiază l-am auzit pe dl Bruce

(care mai apoi a fost slujitor al bisericii New North din Edinburgh) vorbind din Maleahi 1:1-6. Aceasta este tocmai plângerea de învinuire împotriva celui nenăscut din nou şi anume că el are afecţiune pentru părinţii lui pământeşti şi respect pentru stăpânul său pământesc, însă pentru Dumnezeu nu are nici una, nici alta! Un discurs foarte onorabil."

„2 *februarie* Nimic special nu merită să fie amintit! Şi totuşi, aceste douăzeci şi patru de ore trebuie justificate."

5 *februarie*, duminică După-amiază, după ce l-a auzit pe răposatul domn Martin din St.George's s-a întors acasă şi a scris: „O *quam humilem*, *sed quam dilligentissimum*; *quam dejectum*, *sed quam vigilem*, *quam die noctuque precantem*, *decet me esse quum tales viros aspicio*. *Juva*, *Pater*, *Fiii*, *et Spiritusf* [„Oh, cât de umil şi totuşi, cât de sârguincios, cât de modest şi totuşi, cât de veghetor, îmi doresc să fiu, şi cât de pline de rugăciune îmi doresc să fie zilele şi nopţile mele când văd astfel de oameni! Ajută-mă, Tată, Fiule şi Duhule Sfânt!"]

De la această dată se pare că a rămas, împreună cu prietenul său dl. Somerville, aproape tot timpul în locul în care slujea dl. Bruce. Din predicile şi prelegerile acestuia a luat notiţe destul de ample care încă se găsesc printre hârtiile sale.

„28 *februarie* Conversaţie serioasă. M-aş întoarce cu bucurie la cele mai interesante dintre toate subiectele. Mediocritate laşă: 'Căci oricine se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele' etc."

în acea perioadă, auzind că o prietenă de familie spusese „*că era hotărâtă rămână în lume*", el a scris versurile de mai jos cu privire la decizia ei care nu putea avea decât consecinţe negative.

Ea a ales lumea,
Şi mulţimea ei mizerabilă;
Ea a ales lumea,
Şi învăluirea ei nesfârşită!
Ea a ales lumea,
Cu plăcerile ei denumite greşit;
Ea a ales lumea, în locul comorilor cerului.
Ea şi-a lansat barca
Pe marea nesigură a vieţii
Şi tot ce este al ei pluteşte pe ape
Pentru eternitate.

Insă steaua Betleemului
Nu e înaintea ei;
Iar ţinta ei este departe
De limanul adevărat.

Când se pogoară furtuna Dintr-un cer înfuriat, Ah! Unde se va ascunde Vasul de vânturi? Când stelele sunt ascunse Şi cârma nu mai este, Când cerul e închis Pentru cel rătăcit.

Vârtejul se deschide Pentru prada cea mare; Şi, cu toate speranţele ei, Spre adânc se grăbeşte! Dar cine poate vorbi Despre locul plângerii, Unde locuieşte cel rău, Unde merg cei lumeşti?

Pentru că mintea omenească
Nu poate pricepe niciodată
Bucuriile de care au parte
Cei care cred
Şi nici nu se pot gândi raţional
La paharul morţii
Pe care toţi cei care dispreţuiesc
Credinţa trebuie să-l bea.
Aşadar, depărtează-te oh, fugi
De bucuriile pământeşti!

Zâmbetul ei e o amăgire în veselia ei este o înţepătură veninoasă.

Vino, lasă visurile
Acestei nopţi trecătoare
Şi scaldă-te în razele
Unei lumini infinite.

„6 *martie* Ploaia şi vântul s-au dezlănţuit toată ziua. Curs de ebraică -psalmi. De fiecare dată când citesc origialul găsesc o frumuseţe nouă. Dr. Welsh a dat învăţături despre scrisoarea lui Pliny cu privire la creştinii din Bitinia. Profesorul Jameson a vorbit despre cuarţ. Dr. Chalmers s-a luptat cu argumentele lui Hume. Seara - otiţe şi altceva mai nimic. Trupul şi mintea sunt slăbite." Aceasta este o mostră a caietului său de studiu zilnic.

20 *martie* După câteva propoziţii în latină încheie cu: „*In meam animam veni*, *Domine Deus omnipotens*", apoi el scrie: „Bazându-mă pe un punct de sprijin născocit de mine, m-a înşelat şi s-a zdrobit sub mine. Nu a fost sprijinul Tău. Hotărându-mă să fiu un

dumnezeu, Tu mi-ai arătat că nu eram decât un om. Iar punctul meu de sprijin fiind zdrobit, de ce să nu mă agăţ de Tine? Am citit o parte din Viaţa lui Jonathan Edwards. Cât de slabă este licărirea creştinismului pe care o am în faţa acestui soare! Dar chiar şi aceasta a fost o lumină împrumutată şi aceeaşi Sursă este încă deschisă pentru a mă ilumina."

„8 *aprilie* Am găsit multă odihnă în El, Cel care a purtat toate poverile pentru noi".

„26 *aprilie* In această seară m-am încumetat să sparg gheaţa tăcerii necreştine. De ce să nu se îngroape egoismul sub Atlantic când este vorba de lucruri aşa de sfinte?"

6 *mai*, sâmbătă seara Aceasta a fost seara dinaintea Comuniunii; şi având în vedere că, la Masa Lui, urma să se declare din nou ca fiind al Domnului, el îşi analizează pe scurt starea. Luase parte la sacrament pentru prima dată cu un an înainte, în mai; dar atunci trăia după placul său şi nu văzuse natura solemnă a pasului pe care-l făcuse. Dar acum el se aşează şi-şi *analizează*, trecutul:

„Ce morman de stricăciuni am fost! Ce mare parte din viaţa mea am petrecut-o în întregime fără Dumnezeu în lume, dedat fiind poftelor şi lucrurilor pieritoare din jurul meu! Privind lucrurile dintr-o perspectivă sentimentală, cât de mult din religia mea a fost până în această zi şi încă este spoită cu aceste culori ale lumii! Abţinându-mă de la vicii dezlănţuite din cauza perspectivelor educaţionale şi a fricii de oameni, cât de multă impietate a domnit în mine! Cât de adesea a fost zdrobită prin toate restricţiile şi a răbufnit sub forma poftei şi a mâniei, a ambiţiilor nebune şi a cuvintelor nelegiuite! Cu toate că viciul meu era întotdeauna unul rafinat, totuşi cât de subtil şi cât de predominant era! Ce test desăvârşit era sabatul pe care îl petreceam în plictiseală când îl dedicam slujirii lui Dumnezeu! Cât de mult l-am defăimat prin ipocriziile şi îngâmfările mele, prin gândurile mele lumeşti şi prin prietenii mei lumeşti! Cât de formal şi nepăsător era citită Biblia -cât de puţin era citită - şa de puţin, încât nici acum nu am citit-o pe toată! Cât de dezlănţuit era impulsul sălbatic al inimii! Cu cât mai mult era iubită creatura în locul Creatorului! O, Dumnezeule mare care mi-ai îngăduit să trăiesc, în timp ce eu Te-am dezonorat aşa de mult, Tu ştii totul; şi numai mâna Ta putea să mă trezească din moartea în care eram şi în care eram mulţumit să fiu. Bucuros aş fi fugit de Păstorul care m-a căutat în timp ce eu rătăceam; dar El m-a

luat în braţele Sale şi m-a adus înapoi; şi totuşi, El nu m-a luat pentru ceva ce era în mine; eu nu eram mai bun pentru slujba Sa decât un australian şi nici mai vrednic de a fi chemat şi ales. Totuşi, de ce să mă îndoiesc? Nu că Dumnezeu nu vrea sau că El nu poate - d ambele sunt sigur. Dar poate că păcatele mele trecute sunt prea înfricoşătoare şi necredinţa mea prea evidentă. Nu; eu vin la Hristos, nu *deşi* sunt păcătos, ci tocmai *pentru că* sunt păcătos, chiar cel mai mare." Apoi adaugă: „Şi chiar dacă entuziasmul sentimental şi firesc poate avea un mare efect asupra mea, eu tot cred că sufletul meu este sincer doritor şi plin de râvnă pentru a-şi lămuri toate frământările înaintea lui Dumnezeu şi a lui Hristos că împărăţia Sa ocupă cea mai mare parte a gândurilor mele şi chiar şi a afecţiunilor mele mult întinate. Nu mie, nu mie să-mi fie dată umbra laudei sau a meritului, ci fie ca toată slava să fie dată Numelui Tău preasfânt! La fel de sigur cum Tu ai creat gura aceasta cu care mă rog, tot astfel Tu vei răspunde fiecărei rugăciuni a credinţei pe care o rostesc. Tu m-ai făcut tot ce sunt şi mi-ai dat tot ce am."

Ziua următoare, după Comuniune, el scrie: „îmi amintesc bine când eram un vrăjmaş şi în mod special detestam acest sacrament pentru că mă punea la colţ; dar dacă sunt legat de Hristos în inimă, nu voi mai privi cu teamă frânghiile care mă apropie de El". Seara „Multă pace. Suflete, uită-te în urmă şi vezi mintea pe care o aveai în urmă cu douăsprezece luni. Suflete, locul tău e în ţărână!"

„19 *mai*- M-am gândit la ideea de a fi un martor pentru Isus într-o ţară străină, având mai multă pace decât de obicei."

„4 *iunie* M-am plimbat cu A. Somerville prin Craigleith. Am discutat despre misiune. Dacă e să merg la păgâni şi să le vorbesc despre bogăţiile nespuse ale lui Hristos, trebuie ca mai întâi lucrul acesta să-mi fie dat mie, să fiu în afara influenţei otrăvitoare a respectului sau a dispreţului. Dacă motivaţiile lumeşti mă însoţesc, nu voi aduce la mântuire nici un suflet şi-l voi pierde pe al meu în lucrare."

„22 *iunie* Diverse studii. Traducerea Septuagintă a Exodului şi Vulgata. Am cumpărat lucrările lui Edwards. Am pictat -Cu siguranţă, nimic din mine nu L-a determinat să mă aleagă. Eram ca oricare alt tăciune în care focul era deja aprins urmând să ardă pentru totdeauna! Şi după cum aşchia sare din vatră şi ajunge un copac verde, tot aşa sufletul meu a răsărit la o viaţă nouă."

25 *iunie* Referitor la slujba lucrării sfinte: „Cât de capabili suntem să ne pierdem ceasurile cu vorbăriile goale, aşa cum face lumea! Cum e posibil ca aceasta să existe în viaţa celor aleşi pentru slujba măreaţă -a celor ce sunt lucrători împreună cu Dumnezeu? Vestitori ai Fiului Său? Evanghelişti? Oameni puşi deoparte pentru lucrare, aleşi dintre cei aleşi, ca şi cum ar fi tocmai spuma turmelor, care trebuie să strălucească precum stelele în vecii vecilor? Vai, vai! Sufletul meu, cum te vei prezenta? O, Doamne Dumnezeule, eu sunt un copil mic! Dar Tu vei trimite un înger cu un cărbune aprins de pe altar, care-mi va atinge buzele necurate şi va pune o limbă în gura mea uscată, aşa încât să pot spune împreună cu Isaia: „Iată-mă, trimite-mă!" Apoi, după ce a citit puţin din lucrările lui Edwards: „Oh, dacă inima şi priceperea ar creşte împreună, ca un frate şi o soră, sprijinindu-se una pe cealaltă!"

„27 *iunie* Viaţa lui David Brainerd. Un om extraordinar! Ce frământări, ce depresii, ce descurajări spirituale, ce putere, ce progres, ce

26 *Viaţa lui Roberf Murrqy M'Cheyne* victorii în pieptul tău zdrobit! Nu pot exprima ce gândesc când mă gândesc la tine. în această seară mă gândesc mai mult ca niciodată la o iniţiativă misionară."

„28 *iunie* Oh, smerenia lui Brainerd şi stările lui de dezgust faţă de păcat!"

„30 *iunie* Multă nepăsare, păcat şi durere. 'O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?...' Suflete, intră în stâncă şi ascunde-te în ţărână din pricina fricii de Domnul şi de slava maiestăţii Sale." Şi apoi a scris câteva versuri, iar următoarele sunt câteva strofe din acestea:

Mă voi ridica şi-L voi căuta pe Dumnezeul meu

Şi, plecat adânc sub povara mea, îmi las toate păcatele înaintea Lui;

Apoi El îmi va spăla sufletul de păcat;

Va pune în mine o inimă nouă

Şi mă va învăţa să-L ador.

O, voi, care a-ţi dori mult să găsiţi bucuria Singura care nu are nevoie de nimic altceva pe lângă -Care nu înşeală niciodată;

Veniţi cu mine la Izvorul Vieţii,

Şi beţi înghiţitura Evangheliei pe care o primiţi,

Pentru că este oferită fără plată.

Eu vin la Hristos pentru că ştiu că Cei mai răi sunt chemaţi la El; Şi când, prin credinţă, II voi găsi, Voi umbla în El, mă voi sprijini pe El, Pentru că nu pot mişca nici un mădular Până când El nu spune: „Dezleagă-l".

„3 *iulie* Această ultimă rădăcină amară a deşertăciunii lumeşti, care atât de adesea m-a amăgit, m-a înşelat şi în noaptea aceasta într-un mod atât de grosolan, încât nu o pot privi altfel decât ca fiind calea aleasă de Dumnezeu prin care să mă facă să-mi fie scârbă de ea şi să renunţ la ea pentru totdeauna. Aş jura -dar e ca şi cum un vierme slab se roagă. Oh, suflete, stai în ţărână!" Cred că el putea să se ţină de hotărârile sale. O singură dată, la sfârşitul acestui an, a fost împins din nou la distracţie; dar aceasta s-a întâmplat pentru ultima oară.

„7 *iulie*, sâmbătă După ce mi-am terminat studiile obişnuite, am încercat să postesc puţin, cu multă rugăciune, căutând cu ardoare faţa lui Dumnezeu şi amintindu-mi ce s-a întâmplat în aceeaşi noapte anul trecut". (Referindu-se la moartea fratelui său).

„22 *iulie* In această seară am avut o înţelegere mai deplină a ceea ce înseamnă golire şi umilire de sine, care sunt necesare pentru a putea veni la Hristos -o lepădare de sine, o călcare a sinelui în picioare - recunoaştere a dreptăţii şi neprihănirii desăvârşite a lui Dumnezeu care nu pot decât să ne condamne în totul şi să ne arunce pe treapta cea mai de jos a iadului - u sentiment că, până şi în iad noi *ar trebui* să ne bucurăm în suveranitatea Sa şi să mărturisim că tot ce s-a făcut e drept."

„15 *august- Km*. făcut puţin şi la fel de puţin m-a durut. O întrebare extrem de importantă: Oare răscumpăr eu timpul?"

„18 *august* Am auzit de moartea lui James Somerville1, din cauza febrei pricinuite de holeră. O, Dumnezeule, gândurile şi căile Tale nu sunt ca ale noastre! A predicat prima lui predică. Ultima dată l-am văzut vineri, pe 27 iulie, la poarta Colegiului; am dat mâna cu el şi nu m-am gândit că nu-l voi mai vedea niciodată pe pământ."

„2 *septembrie*, duminică seara Am citit. Prea mult sunt absorbit în gânduri şi prea puţin timp petrec în închinare. Pregătire pentru o cădere. Avertizare. Noi putem fi prea absorbiţi de înveliş, chiar şi de cel al lucrurilor cereşti".

„9 *septembrie* Oh, smerenia neprefăcută, adevărată! Ştiu că

am motiv să fiu smerit; şi totuşi nu cunosc nici măcar jumătate din acel motiv. Ştiu că sunt mândru. Şi totuşi, nu cunosc nici măcar jumătate din această mândrie."

„30 *septembrie* Sunt oarecum strâmtorat din cauza nerespectării ceremoniei sabatului. Calea cea mai bună este să spun lucrurilor pe nume şi să le confrunt."

„1 *noiembrie* Dorinţe adânci mai îmbelşugate pentru lucrare creştină. Oh, dacă Hristos m-ar socoti credincios, dacă mi s-ar putea încredinţa o dispensaţie a Evangheliei!" Iar apoi, el adaugă: „Multă pace. *Sunt plin de pace deoarece crea*".

2 decembrie Până acum obişnuia să-şi petreacă multe din serile de duminică mărind volumul notiţelor asupra predicilor d-lui Bruce; dar acum, „sunt hotărât să fiu scurt cu acestea, pentru a putea avea o seară sabatică mai practică, meditativă, odihnitoare".

1 Fiul lucrătorului creştin din Drumelzier foarte promiţător şi prietenos.

„11 *decembrie* Mintea nu-mi este pregătită pentru închinare. Rugăciune lipsită de rugăciune".

„31 *decembrie* In acest an care a trecut, Dumnezeu m-a iniţiat în pregătirea pentru lucrare -II binecuvântez pentru aceasta. M-a ajutat să scap de o mare parte din ruşinea mea ca să proclam Numele Lui şi să fiu de partea Lui, în special înaintea unor anumiţi prieteni - l binecuvântez pentru aceasta. El mi-a luat definitiv prietenii care ar fi putut fi o cursă - tebuie să fi fost o piatră de poticnire - şiîl binecuvântez pentru aceasta. M-a făcut să cunosc un prieten creştin şi a întărit tot mai mult prietenia dintre mine şi el - îl inecuvântez pentru aceasta."

27 *ianuarie* 1833 în această zi, obiceiul fratelui său, David, era să scrie o *Poezie aniversară* de ziua tatălui lor. în acest an, Robert a interpretat cântecul familiei şi astfel, a făcut câteva aluzii frumoase şi pline de afecţiune.

Ah! Unde este harfa care era acordată la lauda ta,
Aşa de adesea şi aşa de dulce în zilele fericite?
Când lacrimile pe care le vărsăm erau lacrimile bucuriei noastre,
Şi când plăcerile de acasă erau neumbrite?
Acum harfa e mută deja a scos ultimele sunete -Şi coarda, deşi era împletită în trei, acum, vai, este ruptă!

Totuşi, de ce să cârtim, să fim înguşti şi neghiobi
Când moartea celui iubit a fost un câştig nepieritor?
Ah, nebunilor! Să ne mâhnim noi că el a părăsit această scenă săracă
Ca să locuiscă în tărâmurile mereu senine?
Deşi a fost nestemata în cercul iubirii noastre,
El este mult mai preţuit în cercurile de sus.
Şi deşi cânta frumos despre tatăl lui, pe pământ,
Când această zi îl inspira cu o voioşie caldă,
Totuşi acum, harfa lui primeşte un ton mai sfânt,
Deoarece cântă Tatălui său nenăscut, din ceruri.

3 *februarie* Scriind unui medic, prieten al fratelui său William, el spune: „îmi aduc aminte de o remarcă pe care i-ai adresat-o cu mult timp în urmă lui William şi care, într-un fel sau altul, mi-a rămas în minte, şi anume: cadrele medicale ar trebui să studieze într-un mod deosebit Biblia, doar pentru a putea oferi siguranţă şi mângâiere pacienţilor lor. Cred că ai spus, de asemenea, că tu, de fapt, ai început cu această concepţie. O astfel de hotărâre, deşi este conturată în tinereţe, este una care sper că în anii de recoltă nu te va face să roşeşti".

„11 *februarie* într-un fel înfrânt. Să văd: e un defect îngrozitor aici. Citirea consecventă a Cuvântului în smerenie a fost neglijată. Ce plantă neudată poate să nu se vestejească?"

„16 *februarie* M-am plimbat până în Corstorphine Hill. Privelişte clară, splendidă -apă albastră, câmpuri cafenii şi brazi verzi. Multe gânduri cu privire la nebuniile tinereţii mele. Oh, Doamne, cât de multe pot fi? Adunate într-unui - elegiuire!"

„21 *februarie* Oare sunt mai dispus ca niciodată să predic păgânilor pierduţi?"

„8 *martie* Critică biblică1. Aceasta nu trebuie să înlocuiască studiul făcut cu inima. Cât de binevenit este acesta!

„12 *martie*- Oh, activitatea, activitatea, activitatea!"

„29 *martie* Astăzi se încheie cel de-al doilea semestru (la Teologie). Acum sunt în toiul studiilor mele. Fie ca Dumnezeu să mă ţină mereu cu o pace statornică!"

„31 *martie* Taurul se aruncă în capcană! Cum să imite creştinul aspiraţiile adânci ale oamenilor lumeşti!"

17 *aprilie* A auzit de moartea unei persoane pe care mulţi prieteni au respectat-o într-un mod deosebit şi au plâns-o mult. Aceasta l-a făcut să atingă din nou corzile harfei sale, într-un mod oarecum dezordonat, totuşi trist şi dulce.

„TOŢI SUNTEM OFILIŢI CA O FRUNZĂ"

EA A TRĂIT Atât de fragilă şi delicată, încât fiecare vijelie puternică

A iernii părea să vină

Doar pentru a o culca la pământ!

Ea a trăit să arate cum El,

Care linişteşte marea zbuciumată,

Poate stăpâni peste puterea iernii

Şi poate păstra cu viaţă cea mai firavă floare Poate purta mielul tânăr în braţele Sale

Şi-l poate adăposti de larma morţii.

1 Studiul şi cercetarea scrierilor biblice care caută să aducă discernământ şi raţionamente distinctive cu privire la aceste scrieri (def. Enciclopedie), n.trad.

EA A MURIT-Când primăvara, cu florile cele mai încântătoare, împrospăta toate bolţile de verdeaţă,

Pasărea-inului cânta balada ei cea mai aleasă,

Când vocea ei dulce era redusă la tăcere pentru totdeauna.

Ghiocelul s-a ridicat deasupra pământului

Pe când ea era sub plapuma lui,

Rece, albă şi frumoasă Ea, cea mai frumoasă dintre cei frumoşi,

Ea a murit să ne înveţe pe noi toţi

Că cel mai frumos trebuie să moară.

Este scris un blestem pe fruntea

Frumuseţii, iar jurământul iubitului

Nu poate păstra suflarea trecătoare,

Nici nu poate salva de la moartea care înghite totul.

EA TRĂIEŞTE

Duhul a plecat de pe pământ;

Iar Cel care i-a dat naştere

A chemat-o în locaşul Lui minunat

Pentru a se întâlni cu Mântuitorul şi Dumnezeul ei.

Ea trăieşte să ne spună cât de binecuvântată
Este odihna veşnică
A celor care, spălaţi în sângele Mielului,
Sunt aleşi, sfinţiţi şi mântuiţi!
Cât de înfricoşătoare este osânda
Celor care merg în mormânt
Fără să aibă nici un convertit, de la mânia
Celui care este un foc mistuitor!

EA VA TRĂI Mormântul va da înapoi câştigul său, Când, din cerurile deschise, Va veni Hristos cu îngeri care vor striga Pentru a trezi pe cei ce dorm în mormânt. Şi mult mai mulţi se vor ridica înaintea ochilor noştri plini de dor. Oh! Fie ca toţi împreună să ne întâlnim, îmbrăţişând picioarele Răscumpărătorului!

„20 *mai* 'Adunare generală'. Mişcarea referitoare la Capelele pentru enoriaşii îndepărtaţi, care de la 106, au ajuns la 103. Fiecare împunsătură a berbecelui este din ce în ce mai grea şi mai puternică, până când toţi vor ceda."

„4 *iunie* O seară aproape pierdută. Muzica nu va sfinţi, deşi face inima mai sensibilă."

„22 *iunie* Omisiunea nu face loc pentru misiune. Nu pot decât să iau efectiv aminte la această avertizare! O avere lumească n-ar înlocui acea zicală: 'Dacă cineva a păcătuit, avem la Tatăl un Mijlocitor'. Dar cum vom putea noi, care suntem morţi faţă de păcat, să mai trăim în el?"

„30 *iunie* Cercetare de sine. De ce viaţa misionară este aşa de adesea subiectul gândurilor mele? Oare este doar din pricina dragostei pe care o port pentru suflete? Atunci, de ce nu o arăt mai mult în locul în care sunt? Sufletele sunt la fel de preţioase aici ca şi în Burmah. Oare farmecul acestui lucru nu valorează nimic pentru mine? interesul şi aprecierea de care aş avea parte? -jurnalele frumoase şi scrisorile pe care le-aş scrie şi pe care le-aş primi? De ce aş prefera mai mult să merg la indienii din est decât la cei din vest? Oare îmi înşel în totul inima? Şi oare nu am eu o scânteie de râvnă misionară autentică? Doamne, fă-mă să înţeleg şi să-mi însuşesc spiritul acelor cuvinte nepământeşti ale Fiului Tău iubit: 'Ajunge ucenicului să fie ca învăţătorul lui, şi robului să fie ca domnul lui'. 'Cine iubeşte pe tată, ori pe mamă, mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine'. *Gloria in*

excelsis Deof

„13 *august* Convingerea totală de păcat este singura rădăcină adevărată a dependenţei de neprihănirea altuia şi, prin urmare, (ciudat de spus!) a păcii şi a voioşiei creştinului."

„8 *septembrie* Citesc *Gândurile personale* ale lui Adams. Oh, smerenia lui care cercetează inima! Vai de mine! Prin ce munţi de mândrie trebuie că rătăcesc, când tot ce fac nu este decât să mă spoiesc tocmai cu păcatele pe care acest om le detestă atât de mult; totuşi, unde sunt tânguielile, lacrimile mele pentru iubirea mea de a fi lăudat?"

„14 *noiembrie* Compoziţie -o muncă plăcută. Mă tem că iubirea de aplauze sau de a fi renumit poate merge până departe. Fie ca Dumnezeu să mă păzească de a mă predica pe mine, în locul lui Hristos cel răstignit".

„15 *ianuarie* 1834 Am auzit de moartea lui J.S. lângă Capul Bunei Speranţe. O, Dumnezeule! Cum frângi familii! Oare nu este boala periculoasă, când un chirurg taie cu delicateţe adânc în carne? Cu atât mai mult este aşa când Dumnezeu este Acela care face operaţia, care 'nu necăjeşte *din inimă1* [„Q^a], nici nu mâhneşte bucuros pe copiii oamenilor' (Plângerile lui Ieremia 3:33).

„23 *februarie*, duminică M-am trezit devreme să-L caut pe Dumnezeu şi L-am găsit pe Iubitul inimii mele. Cine nu s-ar trezi devreme să onoreze o astfel de tovărăşie? Lacrimile au secat şi nu mai sunt. Cei ce seamănă cu lacrimi vor secera cu cântări de veselie."

24 *februarie* A scris o scrisoare cuiva care, se temea el, că era doar sentimental şi nu era cu adevărat convins de păcat. „Crezi că este posibil ca o persoană să se laude cu ticăloşiile ei? Să nu fie o plămădeală adâncă de mândrie când spunem cât de neroditori şi insensibili suntem? când meditǎm la durerile noastre nepământeşti? -când suntem excluşi din lumea rece? - ând suntem invalizii spitalului lui Hristos?" El însuşi a fost învăţat de Duhul că este mai umilitor pentru noi să *luăm ceea ce ne oferă harul*, decât să ne tânguim dorinţele şi nevrednicia.

Două zile mai târziu, el aminteşte, cu o uimire plină de recunoştinţă, că pentru prima dată în viaţă a fost binecuvântat să trezească un suflet. Toţi cei care II găsesc pe Hristos pentru ei înşişi sunt împinşi de necesitatea sfânta a dragostei care constrânge să caute

mântuirea altora. Andrei l-a găsit pe fratele lui, Petru, iar Filip a găsit pe prietenul său, Natanael. Tot aşa s-a întâmplat şi în cazul acesta. Imediat ce a cunoscut neprihănirea lui Hristos ca fiind singura lui acoperire, a dorit mult să-i vadă şi pe alţii îmbrăcaţi în acelaşi veşmânt fără pată. Şi este interesant de citit, în mod special, trăirile unuia care a fost binecuvântat să scoată mulţi tăciuni din foc, în timp ce, mai întâi, L-a văzut pe Domnul cum, plin de îndurare, i-a încredinţat această lucrare mai mult decât angelică. Avem propria lui mărturie. „26 *februarie* După predică. Vestea extraordinară că un suflet a fost copleşit de harul Mântuitorului. Ce binecuvântat răspuns la rugăciune, dacă aşa este într-adevăr! 'Vor putea oasele acestea să învieze? Doamne Dumnezeule, Tu ştii lucrul acesta!' Ce binecuvântare este să vezi primele mâhniri ale duhului trezit, atunci când strigă: 'Nu mă pot vedea un păcătos; nu mă pot ruga pentru că inima mea rea se abate!' Acest lucru m-a revigorat mai mult decât o mie de predici. Nu ştiu cum să-I mulţumesc şi să-L admir pe Dumnezeu îndeajuns pentru această lucrare de început. Doamne, desăvârşeşte ceea ce ai început!" Câteva zile mai târziu: „Doamne, îţi mulţumesc că mi-ai arătat această lucrare minunată, deşi eu nu am fost decât un spectator închinător în loc să fiu un instrument".

1 în traducerea Cornilescu„nu necăjeşte cu plăcere'

Nu este nicidecum mai puţin interesant, ca atunci când cineva care este dăruit pentru lucrarea de vizitare a celor nenorociţi şi atât de unic înzestrat în propovăduirea Cuvântului lângă patul muribunzilor, să găsească o însemnare a ocaziei în care Domnul l-a călăuzit să treacă primul examen al acestui câmp de misiune. La acea vreme, între studenţii de la Teologie, se formase o societate al cărei unic obiectiv era să se provoace unul pe altul să-şi pună deoparte câte o oră sau două pe săptămână pentru a vizita pe cei nevoiaşi şi nenorociţi din zonele cele mai neglijate ale oraşului. Regula noastră era să nu luăm nimic din timpul de studiu, ci să punem deoparte pentru această lucrare o oricare oră din intervalul dintre diferite cursuri sau o oră care, de altfel, ar fi fost pentru relaxare. Toţi am simţit că lucrarea este chinuitoare pentru carne la început; dar niciunuia nu i-a părut rău pentru că a stăruit în aceasta. într-o sâmbătă dimineaţă, la sfârşitul întâlnirii obişnuite de rugăciune, care avea loc în sacristia dr. Chalmers, am mers împreună într-o zonă din Castle Hill. Aceasta a fost

prima dată când Robert a văzut păgânismul oraşului său natal, iar efectul a fost de durată.

„3 *martie* L-am însoţit pe A.B. în vizitele sale prin câteva din cele mai mizerabile locuinţe pe care le-am văzut vreodată. Niciodată înainte nu mi-am imaginat astfel de privelişti. Ah! De ce sunt aşa de străin de săracii oraşului meu natal? Am trecut prin faţa uşilor lor de o mie de ori; am admirat mormanele negre imense de clădiri cu hornurile lor înalte care opresc razele soarelui -de ce oare nu m-am aventurat niciodată să intru? Cum locuieşte dragostea lui Dumnezeu în mine? Cât de prietenoasă este întâmpinarea, chiar şi a celui mai sărac şi dezgustător om, pentru glasul compasiunii creştine! Ce mulţime de fiinţe umane imobilizate la pat, îngrămădite una lângă alta, care nu sunt vizitaţi de prieteni sau lucrători creştini! Pe fiecare frunte stă scris: 'Nimănui nu-i pasă de sufletele noastre'. Trezeşte-te, suflete! De ce să mai dau ore şi zile acestei lumi deşerte când, tocmai la uşa mea, este o astfel de lume plină de mizerie? Doamne, pune tăria Ta în mine; adevereşte fiecare hotărâre bună; iartă lunga mea viaţă trecută, plină de inutilitate şi nebunie".

Nu după mult timp, el a devenit unul din cei mai stabili membri ai societăţii, dezvoltând o zonă din Canongate, fiind învăţător la o şcoală duminicală şi distribuind 'Vizitatorul lunar' împreună cu dl Somerville. Experienţa lui de acolo a fost potrivită pentru a-i deschide ochii să vadă depravarea păcătosului în toate formele acesteia. Prima sa vizită în zona lui este menţionată astfel: „24 *martie* Am vizitat două familii, iar reuşita a fost acceptabila. Să dea Dumnezeu să mergem cu o binecuvântare. Am început în teamă şi slăbiciune şi cu multe nelinişti. Fie ca puterea să fie cea a lui Dumnezeu." Curând după aceasta, el relatează următoarea scenă: „Am intrat în casa lui -. în timp ce urcam scările, am auzit-o pe ea înjurând. Am găsit-o dezlănţuindu-şi furia asupra a trei nepoţei, pe care fiica sa îi lăsase cu ea. Era nenorocită, împietrită, incapabilă de a simţi. Am citit Ezechiel 33. Apoi am fost întrerupt de intrarea celei de-a doua fiice, care i-a cerut nervoasă certificatul de căsătorie. Am devenit mai prudent. Am promis că mă voi întoarce -niciodată nu m-am mai întors. A intrat socrul ei, după care a urmat un spectacol hidos al unui beţiv în vârstă care cerea bani. Am părăsit casa cu ameninţări." Un alt caz pe care îl menţionează într-un mod deosebit este cel al unei femei bolnave care, în ciuda

faptului că era nepăsătoare înainte, deodată, părea să plutească pe o mare de bucurie, nefiind în stare să dea un motiv scriptural pentru această schimbare. Cred că a continuat în această stare până la moarte; dar Robert s-a temut că aceasta era o înşelăciune subtilă a lui Satan ca înger de lumină. Cu toate acestea, un suflet a fost adus cu adevărat, după toate aparenţele, la Stânca Veacurilor în timpul vizitelor pline de rugăciune ale lui şi ale prietenului său. Acestea erau primele roade.

El îşi continuă jurnalul, deşi apar adesea pauze destul de lungi în descrierea stării sale spirituale.

„9 *mai* Cu câtă bunătate mi-a stat Dumnezeu împotrivă de fiecare dată când am căutat să mă înrobesc singur! Cel puţin voi învăţa să mă laud cu decepţiile."

„10 *mai*- La Comuniune. Am simţit mai puţin ca niciodată folosul lucrătorului creştin. Fie ca Domnul ospăţului, El singur, să vorbească inimii mele. La astfel de ocazii, el a simţit, la fel cum mulţi oameni ai lui Dumnezeu au simţit întotdeauna, că nu predicile lucrătorilor de la servirea Mesei, ci *însăşi Cina* ar trebui să „sature de grăsime sufletele lor".

21 *mai* Pentru noi este impresionant să citim următoarea consemnare: „Astăzi am împlinit douăzeci şi unu de ani. Oh, numai Tu ştii cât de mult şi cât de nevrednic am trăit! *Neffa* murit la douăzeci şi unu de ani; când voi muri eu?"1

1 Este demn de observat cât de adesea Domnul a făcut mult prin câţiva ani de muncă sfântă. In biserica noastră, G.Gillespie şi J.Durham au murit la treizeci şi şase de ani; Hugh Binning la douăzeci şi şase; Andrew Gray, când abia împlinise

29 *mai* în această zi el a scris cu multă sinceritate, şi totuşi cu blândeţe, unei persoane care, i se părea lui că nu era creştină şi care, cu toate acestea, îşi însuşea *promisiunile* lui Dumnezeu. „Dacă eşti în totul neasigurată de faptul că eşti creştină, oare nu e o contradicţie în termeni să spui că eşti sigură că promisiunile credincioşilor sunt şi ale tale? Eşti tu *o creştină asigurată*} Dacă eşti, bucură-te de calitatea de moştenitor; şi totuşi bucură-te tremurând; pentru că tocmai acesta este caracterul moştenitorilor lui Dumnezeu. Dar eşti tu *neasigurată* ba mai mult, *total neasigurata*} Atunci, ce aroganţă nebună să spui sufletului tău că aceste promisiuni trebuie să fie pentru toţi fără discriminare, deoarece sunt în Biblie! Este o contradicţie prea

grosolană ca tu să îţi însuşeşti promisiunile lui Dumnezeu în afara Cuvântului." Apoi el a subliniat faptul că *darul fără plată al lui Hristos* trebuie să fie acceptat de către păcătos şi astfel, *promisiunile* sunt ale lui. „Păcătosul se supune chemării sau acceptă oferta: 'Veniţi la Mine'; şi după aceea, dar nu înainte, poate pretinde că *promisiunea* adăugată la aceasta este a lui: 'şi Eu vă voi da odihnă"'.

„14 *august* Post parţial, căutând faţa lui Dumnezeu prin rugăciune. La aceeaşi dată, în urmă cu treizeci de ani, s-a născut răposatul frate drag al meu. Oh, mai multă dragoste, şi apoi va veni mai multă pace!" In aceeaşi seară a scris imnul *Smochinul neroditor*.

„17 *octombrie* Am înlocuit conversaţia cu meditaţia personală. Iată rădăcina răului -lepădaţi-vă de Dumnezeu şi El Se va lepăda de noi".

în această lună, într-o seară, a citit *Chemarea celor nemântuiţi* a lui Baxter. Impresionat profund de extraordinara imperiozitate solemnă şi afectuoasă a omului lui Dumnezeu, el scrie:

Deşi buzele lui Baxter au stat multă vreme tăcute

Şi deşi moartea a redus la tăcere mult timp acea limbă care trezeşte păcătosul,

Totuşi, cu toate că este mort, el încă ne vorbeşte tare tuturor,

Iar din mormânt, încă îşi transmite „Chemarea":

Ca un glas răsunător de înger de pe muntele Sionului

Ecoul puternic încă sună şi răsună.

Oh, fie ca noi, când vom dormi în ţărână, douăzeci şi doi. Dintre martorii noştri, Patrick Hamilton a fost luat la douăzeci şi patru şi Hugh M'Kail la douăzeci şi şase. Din alte biserici, am putea să amintim mulţi alţii, cum ar fi John Janeway la douăzeci şi trei, David Brainerd la treizeci şi Henry Martyn la treizeci şi doi de ani. Lor le-a fost dat să trăiască o viaţă scurtă, plină de rodnicie şi încununată cu slavă. Oh, de-am fi ca ei.

Să rostim astfel înţelepciunea celor drepţi!

Dl M'Cheyne era expus într-un mod deosebit atacurilor de febră, iar într-unui din acestea, era întins pe patul de boală, în data de 15 noiembrie. Totuşi, acest atac a fost de scurtă durată. în ziua de 21, scrie: „Binecuvintează, suflete, pe Domnul, şi nu uita nici una in binefacerile Lui. Am învăţat ceva mai mult din valoarea lui *Iehova Ttţidkenu*." Cu trei zile înainte, a scris bine-cunoscutul său imn *Odată*

am fost străin, etc, intitulat *Iehova Tîţidkenu*, *Lozinca Reformatorilor*. Acesta a fost rodul unei boli uşoare care i-a încercat sufletul punându-l mai repede înaintea scaunului de judecată al lui Hristos; iar imnul pe care-l cânta atât de minunat dezvăluie încrederea neclintită şi sigură a sufletului său. Se pare că tot în legătură cu aceeaşi boală, scrie următoarele versuri în ziua de 24 noiembrie:

El leagă cu blândeţe inima zdrobită,
Sufletul plecat îl va ridica;
Va da durerii untdelemnul bucuriei,
Iar greutăţii, veşminte de slavă.
Ah, atunci, vino şi cântă spre lauda Dumnezeului nostru,
Care dă şi ia înapoi;
Care, mai întâi prin bunătatea Sa, apoi cu toiagul Său,
Ne va învăţa pe noi, bieţii păcătoşi, să ne rugăm.
Pentru că în adunarea întâilor născuţi ai lui Isus,
Care înalţă imnuri de recunoştinţă,
Fiecare inimă a fost frântă prin mari suferinţe,
Fiecare glas s-a întors de la bocet la laudă.

„9 *noiembrie* Am auzit de moartea lui Edward Irving. Mă uit în urmă la el cu uimire, ca şi la sfinţii şi martirii din vechime. Un om sfânt, în ciuda tuturor amăgirilor şi greşelilor lui. Acum el este cu Dumnezeul şi Mântuitorul Său, pe care L-a defăimat atât de mult şi totuşi, sunt convins, L-a iubit cu atâta sinceritate. Cum ar trebui să ne bizuim pe înţelepciune, nu pe a noastră, ci pe a Dumnezeului oricărui har!”

„21 *noiembrie* Doamne, dacă nimic altceva nu va putea să mă despartă de păcatele mele, trimite-mi astfel de dureri şi nenorociri chinuitoare ca să mă trezească din adormirile mele lumeşti. întotdeauna este mai bine să fiu viu pentru Tine, indiferent de unealta care mă aduce la viaţă. Mă cutremur în timp ce scriu pentru că, oh! peste tot văd ocazii prea potrivite pentru dureri chinuitoare.”

„15 *februarie*, 1835 Mâine voi fi testat înaintea prezbiteriului. Fie ca Dumnezeu să-mi dea îndrăzneală la nevoie. De ce să mă tem? Dacă

Dumnezeu găseşte de cuviinţă să mă pună în lucrare, cine mă va mai putea opri? Dacă nu sunt potrivit, de ce să fiu împins înainte? Vreau să mă dedic slujirii Tale din nou şi din nou.”

„1 *martie* Slujire trupească. Ce schimbare e acolo în inimă!

Trăirile lumești, sălbatice sunt aici; patimi puternice, vulgare; legături şi de fier şi de mătase. Dar îţi mulţumesc, o, Dumnezeul meu, că ele mă fac să strig: 'O, nenorocitul de mine!' Şi slăbiciunea trupească mă deprimă."

„29 *martie* Vinerea trecută am terminat Colegiul. Am fost pentru ultima dată acolo. Viaţa în sine se scurge cu repeziciune. Grăbeşte-te pentru veşnicie."

în astfel de consemnări, citim despre lucrarea lui Dumnezeu cu sufletul lui până în momentul în care a fost licenţiat să predice Evanghelia. Disciplina sa pregătitoare, atât cea a inimii, cât şi cea a intelectului, a fost dirijată de care Marele Cap al Bisericii într-un mod care l-a calificat remarcabil pentru lucrarea pe care urma să o facă în vie.

Sufletul său era pregătit pentru lucrarea necruţătoare de slujire prin multă rugăciune şi mult studiu al Cuvântului lui Dumnezeu; prin suferinţe în trup; prin încercări dinlăuntru şi ispite chinuitoare; prin experimentarea adâncimii stricăciunii din inima sa şi prin descoperiri ale plinătăţii harului Mântuitorului. El a învăţat în mod experimental să întrebe: „Cine este cel ce a biruit lumea, dacă nu cel ce crede că Isus este Fiul lui Dumnezeu?" (Ioan 5:5). Timp de patru ani după trezirea sa, el a fost adesea în adâncul apelor celor mari, dar de fiecare dată a fost ridicat din nou de aceeaşi mână divină care l-a scos prima oară; până când, în cele din urmă, deşi încă era scuturat puternic, vasul a fost în stare să rămână neclintit deasupra valului. Se pare că el a învăţat în mod experimental calea mântuirii, înainte de a o cunoaşte cu acurateţe teoretic şi sistematic; şi astfel, fără îndoială, întreaga sa lucrare a fost în mare parte o manifestare a vieţii sale interioare.

Societatea de vizitare menţionată mai sus a fost o mare binecuvântare pentru creşterea sufletului său şi la fel a fost şi Asociaţia misionară şi întâlnirile de rugăciune din cadrul acesteia. Nimeni nu participa mai regulat decât el la ora de rugăciune şi nimeni nu era mai consecvent în a pregăti calea laudelor noastre spre tron. Un timp, a fost secretar la Asociaţie şi era profund interesat de detaliile cu privire la lucrătorii misionari. într-adevăr, până în ultima zi a vieţii sale, gândurile lui se întorceau adesea la ţări străine; iar una dintre ultimele însemnări pe care le-a lăsat a fost către secretarul Asociaţiei din Edinburgh, în care şi-a exprimat interesul necurmat pentru bunăstarea

lor.

în primii ani de colegiu, cursurile nu îi acaparau toată atenţia; dar de îndată ce schimbarea a început în sufletul său, studiile lui au avut rezultate. Un sentiment mai profund de responsabilitate l-a făcut să-şi folosească talentele în slujba Aceluia care i le-a încredinţat. Au fost puţini care, având un devotament al duhului care căuta să fie mereu implicat direct în lucrarea Domnului, au păstrat totuşi aşa un respect necontenit şi nepieritor pentru beneficiile învăţării. în timp ce frecventa cursurile obişnuite de literatură şi filozofie, el îşi găsea timp să-şi îndrepte atenţia spre geologie şi ştiinţele naturii. Şi, în zilele sale cele mai înfloritoare de predicare, când, pe lângă sufletul său, parohia şi turma lui erau singura sa preocupare, se ştia că el regreta adesea faptul că, în trecut, nu a strâns mai multe resurse din toată cunoştinţa care este de folos; deoarece el se putea folosi de bijuteriile egiptenilor în slujba lui Hristos. Uneori, studiile sale anterioare îi aduceau deodată în minte câteva imagini foarte nimerite ale adevărului divin tocmai atunci când ilustra într-un mod foarte solemn Evanghelia glorioasă pentru cei neştiutori şi nenorociţi.

Propriile lui cuvinte vor dovedi cel mai bine aprecierea pe care o avea el pentru studiu şi, în acelaşi timp, felul reverenţios în care credea că ar trebui să se înveţe. „Continuă-ţi studiile", a scris el unui tânăr student în anul 1840. „Aminteşte-ţi că, acum, tu formezi în mare parte caracterul viitoarei tale lucrări, dacă Dumnezeu te va ţine în viaţă. Dacă îţi formezi obiceiuri de studiu leneşe şi neglijente acum, nu vei beneficia niciodată din plin de acesta. Fă toate lucrurile la timpul lor. Fă totul cu seriozitate; dacă un lucru merită să fie făcut, atunci fă-l cu toată puterea ta. Mai presus de toate, stai mult în prezenţa lui Dumnezeu. Niciodată să nu vezi faţa unui om înainte de a o vedea pe a Lui Cel care este viaţa noastră, totul pentru noi. Roagă-te pentru alţii; roagă-te pentru profesorii, colegii tăi", etc. Altuia i-a scris: „Fereşte-te de anturajul celor vestiţi. Este, într-adevăr, dăunător; şi ai multă nevoie ca vântul dinspre sud să sufle peste Scripturi pentru a-l putea contraataca. Este adevărat că trebuie să-i cunoaştem, însă numai în felul în care chimiştii mânuiesc otrava -le descoperă calităţile, dar nu-şi infectează sângele cu ele." Şi apoi: „Roagă-te ca Duhul Sfânt să facă din tine nu numai un un bărbat sfânt şi credincios, ci şi mai înţelept în studiile tale. Uneori, o rază de lumină divină în suflet

lămureşte într-un mod minunat o problemă de matematică. Zâmbetul lui Dumnezeu liniştеşte duhul şi mâna stângă a lui Isus ţine sus capul sleit de puteri, iar Duhul Său cel Sfânt trezeşte afecţiunea, aşa încât chiar şi studiile laice avansează de un milion de ori mai uşor şi mai confortabil."

înainte de a intra la Teologie, a frecventat un curs privat de studiu al ebraicii; şi pentru că mai apoi a participat şi la cele două sesiuni de curs de la colegiu predate de dr. Brunton, a făcut mult progres în acea limbă. Putea să consulte originalul în ebraică al Vechiului Testament cu aceeaşi uşurinţă cu care lucrătorii noştri creştini pot consulta originalul în greacă al Noului Testament.

Când era în primul său an de studiu la Universitate am început să-l cunosc ca prieten apropiat. în timpul vacanţelor de vară, pentru a răscumpăra timpul -unii dintre noi rămâneam în oraş, în timp ce majoritatea colegilor noştri erau plecaţi la ţară, şi obişnuiam să ne întâlnim o dată pe săptămână înainte de amiază cu scopul de a cerceta unele puncte din *Teologia Sistematică* şi de a ne spune unul altuia măsura şi rezultatul lecturii noastre personale. Altă dată, ne-am întâlnit într-un mod asemănător, până când am stăpânit punctele principale din *Controversa Papală*. Şi progresul în cunoaşterea Scripturilor în greacă şi ebraică ne-a adus împreună; iar într-o vară, studiul *Profeţiei neîmplinite* a adunat pe câţiva dintre noi o dată pe săptămână, dimineaţa devreme şi cu toate că părerile noastre cu privire la anumite puncte se diferenţiau foarte mult, totuşi, nu plecam niciodată fără să luăm hrană pentru sufletele noastre din pasajele Scripturii pe care le cercetam. Dar nici o altă societate de acest fel nu era mai folositoare şi mai plăcută pentru noi decât cea care a primit numele de *Exegetică* din pricina subiectului ei. Aceasta a avut loc în perioada sesiunii de cursuri teologice, în fiecare sâmbătă dimineaţa, la ora şase şi jumătate. Ţinta noastră era studiul criticii biblice şi orice alt lucru care ar fi putut aduce lumină asupra Cuvântului lui Dumnezeu; iar aceste întâlniri s-au ţinut regulat timp de patru semestre. Dl M'Cheyne spunea despre el că era îndatorat acestei societăţi pentru o mare parte din acea disciplină a minţii cu privire la literatura ebraică şi geografia Scripturii, care s-au dovedit a fi folositoare mai apoi în Misiunea de cercetare printre evrei.

Dar aceste ajutoare în studiu au fost mai tot timpul

suplimentare. Studiile sistematice normale de la Universitate au asigurat din timp resursele principale pentru cultura sa mentală. Sub îndrumarea dr. Chalmers la Teologie şi a dr. Welsh la Istoria Bisericii, un curs de patru ani i-a oferit avantaje deloc obişnuite pentru lărgirea capacităţii de înţelegere. Noi sfere de gândire se iveau zilnic. Jurnalul şi însemnările sale sunt mărturia faptului că el s-a străduit să păstreze ceea ce a auzit şi că obişnuia să citească atât de multe cărţi recomandate de profesori cât îi permitea timpul. Mulţi ani mai târziu, şi-a amintit cu recunoştinţă ceea ce învăţase la aceste cursuri. Intr-o zi, călătorind împreună cu dl Hamilton (din Regent Square, Londra) din Abernyte spre Dundee, au ajuns să vorbească despre cel mai bun mod de împărţire a unei predici. El a spus: „Obişnuiam să desconsider regulile dr. Welsh atunci când le auzeam, dar acum simt că *trebuie să le folosesc* deoarece nu e nimic mai necesar decât un aranjament logic pentru a face o predică memorabilă şi care să producă o impresie profundă.

Capacitatea sa intelectuală era de rang înalt: înţelegerea clară şi precisă a subiectului şi ilustrarea expresivă l-au distins între toţi tovarăşii săi. Pe lângă o dorinţă arzătoare după o cunoaştere amplă a adevărului în toate domeniile acestuia şi o memorie puternică şi precisă în a reţine ceea ce afla, s-a mai adăugat şi o francheţe remarcabilă în a cerceta ceea ce se pretindea a fi adevărul. De asemenea, avea o minte ingenioasă şi dezgheţată o minte care putea desluşi lucrurile spuse implicit când acestea nu erau evidente. Avea o mare capacitate de analiză; adesea, judecata lui dovedea discernământ absolut. Imaginaţia lui rareori a căutat motive de glorie; pentru că „el avea un ochi liniştit şi plin de bunătate care găsea mai degrabă vietatea şi frumosul în natură, decât sublimul şi maiestuosul", după cum un prieten a spus adevărul despre el.

S-ar fi putut ridica la un statut înalt în cercurile rafinate şi cele de literatură, dar şi-a negat lui însuşi toate speranţele de acest fel pentru a putea câştiga suflete. Cu asemenea talente deosebite pe care le avea, lucrarea sa ar fi putut, fără îndoială, să atragă pe mulţi; dar toate aceste atracţii au fost supuse singurei dorinţe de a trezi pe cei morţi în greşelile şi păcatele lor. Nici nu s-ar fi aşteptat să fie binecuvântat cu mântuirea sufletelor până când el însuşi nu era un exemplu viu al harului suveran. In concepţia lui, „*a fi în Hristos înainte*

de a fi în lucrare" era un lucru indispensabil. Deseori amintea acele cuvinte solemne ale lui Ieremia (23:21,22): „~*Eu n-am trimis pe prorocii aceştia, şi totuşi ei au alergat; nu le-am vorbit şi totuşi au prorocit. Dacă arfi fost faţă la sfatul Meu, ar fi trebuit să spună cuvintele Mele poporului Meu, şi să-i întoarcă de la calea lor rea, de la răutatea faptelor lor*!"

Avea deja credinţa în inima lui când a intrat în slujba sfântă a lucrării, primind de la Domnul său toiagul prin care avea să facă semne şi care, după ce deschidea stânci şi făcea ca apele să ţâşnească, îl punea întotdeauna la loc pe chivotul de unde era luat, dând slavă lui

Dumnezeu! El nu ştia calea pe care Dumnezeu îl conducea, dar chiar şi atunci, era sub călăuzirea stâlpului de nor. Aceasta a fost perioada în care a scris imnul acela: *Ei cântă cântarea lui Moise*. Atunci, alergarea lui era gata de a începe; dar acum, că s-a sfârşit, noi putem să privim în urmă şi să vedem clar că nu a fost în zadar credinţa manifestată de el atunci.

II

Truda lui în vie înainte de ordinare

„Cel ce umblă plângând când aruncă sămânţa, se întoarce cu veselie când îşi strânge snopii." Psalmul 126:6

în primăvara şi vara anului 1835, când el încă trecea prin examinările obişnuite ale unui student înaintea prezbiteriului, lucrătorii din biserică ce vroiau să asigure slujirea lui pentru partea lor din vie, i-au dat câteva aplicaţii. Era îndemnat în mod special să ia în considerare câmpul de lucru din Larbert şi Dunipace, lângă Stirling, sub îndrumarea dlui John Bonar, pastorul acestor parohii unite. Această împrejurare l-a făcut (aşa cum se face adesea în astfel de cazuri) să ceară prezbiteriului din Edinburgh, sub a cărui supraveghere îşi făcuse studiile până atunci, să transfere restul examinărilor sale publice unui alt prezbiteriu unde ar fi fost mai puţină presiune în domeniul aceasta care să îi întârzie ordinarea. Această cerere fiindu-i imediat îndeplinită, legătura pe care o avea cu Dumfriesshire l-a condus la prezbiteriul din Annan, care l-a licenţiat să predice Evanghelia pe data de 1 iulie 1835. Trăirile din acele momente sunt relatate în câteva cuvinte scrise de el în seara acelei zile: „Am predicat trei discursuri de probă în biserica Annan şi, după o testare la ebraică, am fost licenţiat într-un mod solemn de către dl Monylaws,

examinatorul, să predic Evanghelia. 'Binecuvintează, sunete, pe Domnul, şi tot ce este în mine să binecuvânteze Numele Lui cel sfânt!' Ceea ce mi-am dorit atât de mult cinstea cea mai înaltă a omului -Tu mi-ai dat în sfârşit mie, eu, care de-abia pot îndrăzni să folosesc cuvintele lui Pavel: 'Da, mie, care sunt cel mai neînsemnat dintre toţi sfinţii, mi-a fost dat harul acesta să vestesc Neamurilor bogăţiile nepătrunse ale lui Hristos'. M-am simţit într-un fel solemnizat, deşi nu am fost în stare să-mi simt nevrednicia aşa cum ar fi trebuit. Să fiu îmbrăcat cu smerenie."

Cu o săptămână înainte, s-a întâmplat ceva ce a avut o influenţă care a adus mai multă seriozitate asupra lui, asupra tovarăşului lui de călătorie şi a fratelui său în Evanghelie de mai apoi, care a fost licenţiat de un alt prezbiteriu, în aceeaşi zi. Acest eveniment a fost moartea regretată a pastorului John Brown Patterson din Falkirk un om pe care Domnul l-a înzestrat cu învăţătură şi elocvenţă strălucite şi care folosea totul pentru Domnul său, până când a fost doborât de febră, înainte de moarte, a vorbit mult despre greutatea sarcinii de a fi pastor, iar moartea sa timpurie a fost o lecţie pentru mulţi şi o avertizare că se poate ca pastorului să i se ceară deodată socoteală pentru suflete.

In duminica următoare, dl M'Cheyne a predicat pentru prima dată în biserica din Ruthwell, de lângă Dumfries, despre „Scăldătoarea Betesda", iar după-amiază despre „Poarta strâmtă". In acea seară a scris în jurnalul său astfel: „Am realizat că a-L proclama pe Hristos cu autoritate este un lucru mult mai solemn decât îmi imaginasem; şi totuşi, un privilegiu glorios!" După o săptămână (11 iulie, sâmbătă): „Doamne, pune-mă în slujba Ta când vrei şi acolo unde vrei. în mâna Ta, toate abilităţile mele îşi vor îndeplini menirea. Apoi, îngăduie-mi să nu am motive de îngrijorare." Iar în ziua următoare, după ce a predicat în biserica St. John's din Leith, a scris: „înainte să merg la amvon mi-am amintit mărturisirea care spune:,Am fost mai nerăbdători să auzim mesagerul decât mesajul'„. în acea zi, a spus în predică: „Mi-a venit în minte că, dacă sunt mântuit pentru a fi un lucrător, aş putea să mă bucur de licăriri dulci de părtăşie cu Dumnezeu la amvon. Mintea este absorbită cu totul de faptul că vorbeşti pentru Dumnezeu. Astfel, e posibil ca atunci să experimentezi fapte de credinţă mai vii decât cele din momentele liniştite şi apatice."

Până în data de 7 noiembrie nu îşi începuse lucrările la Larbert. între timp, a predicat în diferite locuri şi mulţi au început să cunoască dulceaţa deosebită a cuvintelor de pe buzele sale. Când a acceptat invitaţia de a sluji în locul propus, a scris: „Rugăciunea şi ţinta mea au fost mereu să nu am *nici un plan* pentru mine, fiind sigur că locul pe care Mântuitorul îl va găsi potrivit pentru mine trebuie să fie întotdeauna cel mai bun loc."

Parohia la care venise era una foarte mare, care avea şase mii de suflete. Biserica parohială era la Larbert; dar cu eforturile dlui Bonar, în urmă cu mulţi ani, o a doua biserică a fost ridicată pentru oamenii din Dunipace. Dl Hanna, care mai apoi a fost lucrător în Skirling, l-a precedat pe dl M'Cheyne în slujba de asistent pe câmpul de lucrare; iar M'Cheyne a intrat în ea cu o inimă plină de râvnă şi total dedicată, deşi într-o stare precară de sănătate. în calitate de asistent, partea lui era să predice o dată la două duminici în Larbert şi Dunipace, iar în timpul săptămânii, să viziteze oameni din ambele zone, atât cât trupul şi sufletul îi permiteau. Intre cele două zone era o diferenţă vădită în trăsăturile generale de caracter ale oamenilor; dar, atât lucrătorul, cât şi asistentul, lucrau la fel de mult în ambele; şi adesea rugăciunile lor erau ca ferestrele cerului să fie deschise peste cele două biserici. Acolo au fost mântuite suflete. Cu toate acestea, deseori se întâmpla ca pastorul credincios să-şi amestece lacrimile cu cele ale tovarăşilor lui tineri soldaţi, plângând: „Doamne, cine a crezut propovăduirea noastră?" Se semăna mult în credinţă, iar această semănare nu era abandonată nici măcar atunci când roadele nu erau deloc pe măsură.

Dl M'Cheyne avea o mare plăcere să-şi amintească faptul că Larbert a fost unul din locurile unde, în alte zile, acel om sfânt al lui Dumnezeu, Robert Bruce, a lucrat şi s-a rugat. Mai târziu, scriind din Ţara Sfântă, el şi-a exprimat dorinţa: „Fie ca Duhul să fie turnat peste Larbert ca în zilele lui Bruce". Dar mai mult decât toate relaţiile, sufletele oamenilor după a căror mântuire tânjea, erau mereu prezente în mintea lui. O scrisoare către dl Bonar, scrisă în 1837 din Dundee, ne arată durerea lui arzătoare pentru ei: „Ce pasiune simt pentru Larbert şi Dunipace! Sunt ca pământul în care m-am născut. Oare va răsări Soarele neprihănirii vreodată, făcând să strălucească văile şi dealurile lor de lumina cunoaşterii lui Isus?

Imediat ce s-a aşezat în camera de acolo, şi-a şi început lucrarea.

El considera că începutul oricărei lucrări, fără nici o excepţie, constă în pregătirea propriului suflet. începutul fiecărei zile de vizite era un timp liniştit de devoţiune personală în ceasurile dimineţii. Pereţii camerei sale erau martorii vieţii sale de rugăciune cred că şi ai lacrimilor lui, dar şi ai strigătelor lui. Adesea se auzea dis-de-dimineaţă sunetul plăcut al psalmilor din camera lui. Apoi urma citirea Cuvântului pentru sfinţirea sa; şi puţini au experimentat atât de mult ca el binecuvântarea Psalmului 1. Frunzele lui nu s-au vestejit pentru că rădăcinile sale erau în apă. Tot aici a început să studieze mai îndeaproape lucrările lui Jonathan Edwards -considerându-le o mină care trebuie săpată, iar dacă este săpată, cu siguranţă va recompensa osteneala. Pe lângă acest autor, avea adesea cu el *Scrisorile lui Samuel Rutberford*. Ocazional, studia şi cărţi de cultură generală; dar acum făcea lucrul acesta cu scopul ferm de a găsi în ele câteva ilustraţii pentru adevăruri spirituale. După ce a citit *Arhitectura insectelor*, a făcut următoarea observaţie: „Dumnezeu domneşte într-o comunitate de furnici şi manguste, la fel de vizibil ca între oameni vii şi serafimi minunaţi!"

Dorinţa lui de a creşte în cunoaşterea Scripturii era foarte intensă; iar atât Vechiul, cât şi Noul Testament erau subiectele lui principale de studiu. îi plăcea mult să-şi manifeste pasiunea asupra revelaţiei vaste a lui Dumnezeu. La un moment dat, a spus unui prieten: „Cel care mereu îşi va limita studiul la câmpurile roditoare şi la grădinile bine udate ale acestui pământ civilizat, va fi un student slab al acestei lumi. El nu va putea să aibă vreodată o imagine adevărată a ceea ce a fost lumea până când nu pune piciorul pe stâncile munţilor noştri şi până când nu vede muşchii şi stepa uscată a pământului nostru pustiu, până când nu păşeşte pe dunetă când vasul este departe de pământ şi până când nu vede întinderea apelor fără ţărm la orizont. Tot astfel, cel care nu cunoaşte tot ceea ce Dumnezeu a inspirat, este un student slab al Bibliei cel care nu cercetează profund cele mai serbede capitole pentru a lua lucrurile bune pentru care acestea au fost scrise; cel care nu se străduie să înţeleagă toate luptele sângeroase care sunt relatate ca să poată găsi 'ce se mănâncă din cel ce mănâncă şi miere din trupul leului.'„ -(iunie 1836).

Dorinţa lui adâncă de a profita de fiecare ajutor posibil de a înainta în sfinţenie l-a făcut să observe dezavantajele celor care nu sunt zilnic mişcaţi de părtăşia credincioşilor mai avansaţi. „Am aflat,

din experienţă, că aici, în sat, ceasul meu nu funcţiona aşa de bine cum funcţiona în oraş. Prin câteva schimbări mici şi treptate, ceasul meu o ia înainte ori rămâne în urmă şi sunt surprins să aflu că sunt diferit în timp faţă de toată lumea şi, ceea ce este mai rău, faţă de soare. Explicaţia este simplă: în oraş, întâlnesc câte o turlă cu un ceas exact pe fiecare stradă, astfel că orice abatere a ceasului meu este imediat observată şi uşor corectată. Şi mă gândesc că, uneori, tot aşa se poate întâmpla şi cu ceasul lăuntric, ale cărui ace nu indică timpul, ci eternitatea. Prin schimbări lente şi treptate, roţile sufletului meu rămân în urmă sau izvoarele pasiunilor devin prea abundente; iar eu nu am nici un ceasornic viu faţă de care să mă pot examina şi după care să-mi pot îndrepta umblarea. Vei spune că eu pot avea tot timpul soarele: şi aşa ar trebui să fie, dar avem şi mulţi nori care ascund soarele de ochii noştri slabi." {*Scrisoare către pastorulH.Bonar*, *Kelso*).

La început, îi hrănea pe alţii cu ceea ce el însuşi se hrănea. Predicarea lui era, într-un fel, extinderea experienţei sufletului lui. Era o dăruire a vieţii lăuntrice. îi plăcea mult să vină de la păşunile pe care Marele Păstor l-a întâlnit, pentru a conduce turma ce îi era încredinţată spre a o îngriji în locurile unde el găsise hrană.

în câmpul său de misiune, el avea destul de mult de lucru, aşa încât duhul i se extenua. Cele câteva mine de cărbuni şi fierăria Carron au produs o populaţie care este, în marea majoritate, fie înecată în indiferenţă adâncă faţă de adevăr, fie se împotriveşte acestuia în duhul necredincioşiei. Dl M'Cheyne a văzut din prima că pastorul pe care el venise să-l ajute, indiferent de starea sănătăţii sale, de râvna şi perseverenţa sa, avea asupra lui responsabilităţi care, la un loc, erau peste puterea omului. După câteva săptămâni de examinare, câmpul părea mai mare, iar mulţimea sufletelor mai impenetrabilă decât şi-a imaginat el vreodată.

Probabil, într-o anumită măsură, experienţa din această perioadă i-a dat o astfel de simpatie profundă pentru „Planul de extindere a bisericii", considerându-l o osteneală cu adevărat nobilă şi creştinească de a duce vestea bună la uşile unor oameni care, altfel, trebuie să rămână neglijaţi; iar aceştia erau gata să trăiască şi să moară aşa. A comunicat impresiile sale cu privire la acest subiect unui prieten de peste hotare prin cuvintele următoare: „Este o cruzime care

nimiceşte sufletul în împotrivirea cu inimă împietrită faţă de înmulţirea lucrătorilor creştini în zone aşa de neglijate şi cu prea mulţi locuitori, cum sunt acestea. Dacă unul dintre Comisarii noştri Regali1 ar consimţi să îndure truda trupească pe care trebuie să o îndure un lucrător numai vizitându-i pe cei bolnavi şi muribunzi din Larbert (să lăsăm la o parte vizitarea tuturor şi pregătirea pentru predica de la amvon) timp de o lună, garanez că dacă va putea să se ridice din pat la sfârşitul acesteia, atunci şi-ar schimba glasul şi comportamentul în faţa Conducerii Comisiei."

După câteva săptămâni foarte încărcate, de dimineaţa şi până seara, cu astfel de osteneli şi greutăţi, i-a fost trimisă o altă disciplină căreia trebuia să i se supună. La sfârşitul lunii decembrie, o puternică apăsare a inimii şi o răceală supărătoare i-a făcut pe unii din prietenii lui să se teamă că plămânii îi erau afectaţi şi timp de câteva săptămâni a fost scutit de sarcinile publice. După controlul medical, s-a aflat că, deşi avea o slăbiciune în plămânul drept, totuşi ţesutul plămânilor nu fusese afectat. Cu toate acestea, un timp, traheele au fost atât de iritate şi înfundate, încât, dacă ar fi continuat să predice, urmarea imediată ar fi

1 Un Comisar Regal are, de obicei, o putere mai mare decât cea a judecătorului, în Marea Britanie şi sunt cei cărora li se încredinţează problemele cele mai importante ale statului (Enciclopedie), n.trad.

fost boala. Dar şi aceasta a trecut repede şi, sub îngrijire atentă, el şi-a reînceput lucrarea.

Această boală temporară i-a provocat sensibilitatea excesivă a sufletului său faţă de responsabilităţile slujbei sale. In primele zile de boală fiind plecat în Edinburgh, „într-o dimineaţă senină aşa de plăcută, încât Dumnezeu parcă o alesese pentru el" -i-a scris dlui Bonar: „Dacă nu mă însănătoşesc până în cea de-a treia duminică, mă tem că nu voi fi în stare să port pe conştiinţa mea responsabilitatea de a te mai lăsa să lucrezi singur, purtând neajutat de nimeni povara a 6000 de suflete. Nu, dragul meu domn, eu trebuie să văd voia lui Dumnezeu aşa cum se cuvine, în providenţa Sa, şi să mă supun când El mă cheamă pentru a deveni un lucrător mai destoinic şi reîmprospătat. Nădăjduiesc şi mă rog să fie voia Lui ca El să mă dea din nou ţie şi parohiei tale cu o inimă instruită de boală pentru a vorbi din ce în ce mai mult ca un muritor către muritori." Apoi, amintind de doi bolnavi,

spune: „Bieţii A.D. şi C.H! Adesea mă gândesc la ei. Nu pot face mai mult spre binele lor, decât să mă rog pentru ei. Spune-le că fac lucrul acesta fără încetare.”

Zilele în care un pastor sfânt care cunoaşte calea stropită de sânge către Tatăl, este retras, sunt probabil, o la fel de mare dovadă a bunătăţii lui Dumnezeu faţă de turma sa, ca şi zilele de sănătate şi activitate. In toată această perioadă de retragere, el este preocupat să descopere infecţiile inimii sale şi să meargă, ca Moise, să stea faţă în faţă cu Dumnezeu şi să stăruie pentru turma sa şi pentru propriul său suflet. Dl M'Cheyne a crezut că Dumnezeu avea în vedere acest scop pentru el şi că Domnul trebuie să se ocupe astfel de el înainte de a intra în vie, iar aceasta l-a făcut să se gândească mai mult la lucrurile acestea. Iată ce a zis: „Pavel a spus: 'Doamne, ce vrei *să fac*?' şi i s-a răspuns: 'îi voi arăta ce lucruri mari trebuie să *sufere* pentru Numele Meu'1. Poate că aşa e şi cu mine. Am avut o dorinţă prea arzătoare de a face lucruri mari. Setea de laudă a fost întotdeauna păcatul ce m-a chinuit; şi ce altă şcoală mai potrivită s-ar fi putut găsi pentru mine decât doar cea a suferinţei, departe de urechea şi ochiul omului?” Scriindu-i din nou dlui Bonar, îi spune: „Simt într-un mod special faptul că întreaga mea lucrare din timpul acestei perioade de boală şi durere, ar trebui să fie cea de rugăciune şi *mijlocire*. Şi totuşi, Satan lucrează aşa de puternic în inimile

1 în traducerea Cornilescu: „îi voi arăta *tot* ce trebuie să sufere pentru Numele Meu”.

noastre înşelătoare, încât cu greu îmi amintesc o altă perioadă în care am fost mai împotrivitor faţă de aceste responsabilităţi. încerc să mă zidesc sufleteşte pe credinţa mea preasfântă 'rugându-mă prin Duhul Sfânt, ţinându-mă în dragostea lui Dumnezeu şi aşteptând îndurarea Domnului nostru Isus Hristos pentru viaţa veşnică'. Acest text din Iuda are frumuseţi deosebite pentru mine în această perioadă. Dacă este bine să intrăm în dragostea lui Dumnezeu o dată, atunci cu siguranţă e bine să stăm acolo. Şi totuşi, ce şovăielnici suntem! Nu mă pot îndoi de faptul că mi se oferă îndrăzneală de a intra în Sfânta Sfintelor; nu mă pot îndoi de îndreptăţirea pe care o am să intru mereu pe calea nouă şi însângerată; nu mă pot îndoi de faptul că, atunci când intru cu adevărat sunt nu numai iertat, ci şi acceptat în Cel Preaiubit; nu mă pot îndoi că atunci când intru cu adevărat, Duhul vrea şi este

gata să Se pogoare ca un porumbel, să locuiască în mine ca Duh de rugăciune şi pace, îngăduindu-mi să mă 'rog prin Duhul Sfânt'; şi că Isus este gata să se ridice ca mijlocitor al meu înaintea Tatălui, rugându-se pentru mine, şi nu pentru lume; că Dumnezeul care aude rugăciunea este gata să-Şi plece urechea la cererile pe care îi face plăcere să le audă şi să le împlinească. Nu mă pot îndoi că a locui astfel în Dumnezeu este binecuvântarea adevărată a naturii mele; şi totuşi, creatură ciudată, inexplicabilă ce sunt! Prea adesea nu am dorinţă să intru. Mă învârt de jur împrejurul sanctuarului şi uneori pătrund prin perdeaua ruptă şi văd că fericirea de a locui acolo este nespus mai înaltă decât a locui în corturile răutăţii; totuşi, e sigur că nu locuiesc acolo." „Rugăciunile mele te urmează, în special la paturile bolnavilor A.D. şi C.H. Nădăjduiesc că încă supravieţuiesc şi ca Hristos să fie glorifiat în ei."

Când şi-a reînceput lucrarea, a găsit o locuinţă în Carronvale. Din acest loc plăcut, el obişnuia să meargă călare unde lucra. Dar deşi locul era plăcut, el fiind numai parţial însănătoşit, nu era împlinit; se plângea că nu era în stare să facă ceea ce un lucrător mai puternic ar fi făcut. Adesea, arunca o privire plină de regret asupra minelor de cărbuni şi, încă amintindu-şi de ele mai târziu, s-a mustrat pe sine fără milă, deşi pe nedrept. „Locurile pe care le-am lăsat total neatinse sunt Kinnaird şi Milton. Ambele se ridică împotriva conştiinţei mele, în special ultima, prin care am călărit aşa de des". El nu invidia confortul, ci adevărata rodnicie a lucrării; iar el judeca locurile după calificarea lor de a promova acest scop suprem. Iată ce a spus el despre o parohie din vecinătate, pe care avusese ocazia să o viziteze: „Toată casa parohială este prea plăcută; unii oameni de-abia ar putea trăi acolo fără să spună:

'Iată odihna mea.' Nu cred că vilele parohiale ale lucrătorilor creştini ar trebui să fie vreodată aşa de frumoase."

Un simplu incident a fost deajuns să-i dea uşurinţă şi fluenţă în slujirea de la amvon. încă de la începutul lucrării, el a respins obiceiul de a citi predicile crezând că lucrul acesta reduce substanţial libertatea şi fervoarea naturală a mesagerului, atunci când îşi spune mesajul. Nici nu recita ceea ce avea scris. însă obiceiul său era să-şi imprime în memorie esenţa a ceea ce scrisese mai înainte cu multă grijă, iar apoi să vorbească liber. într-o dimineaţă, în timp ce călărea la galop spre

Dunipace, predicile lui scrise au căzut pe drum. Acest accident nu i-a permis să aibă oportunitatea de a se pregăti aşa cum obişnuia, dar a fost în stare să predice cu o libertate mai mare decât de obicei. Pentru prima dată în viaţă şi-a dat seama că are darul compoziţiei pe nepregătite şi a aflat, spre surprinderea lui, că avea mai multă capacitate a minţii de a compune şi mai multă autoritate în vorbire decât credea el. Totuşi, această descoperire nu a micşorat nici în cea mai mică măsură pregătirea sa sârguincioasă. într-adevăr, singurul avantaj al acelui incident de care s-a folosit atunci a fost să înveţe lecţia aceasta a dependenţei mai degrabă de binecuvântarea imediată a lui Dumnezeu decât de o pregătire satisfăcătoare. „Un singur lucru umple paharul mângâierii mele întotdeauna: că Dumnezeu poate lucra prin cuvintele cele mai sărăcăcioase şi lipsite de valoare la fel de mult ca şi prin cele mai şlefuite şi preţioase da, poate şi cu mai multă promtitudine pentru ca gloria să fie toată a Lui."

Mâinile-i erau din nou pline, împărţind pâinea vieţii împreună cu dl Bonar. Propăşirea sufletului său din tot acest timp poate fi schiţată în câteva din puţinele însemnări care apar în jurnalul lui în această perioadă:

„21 *februarie* 1836, duminică Binecuvântat fie Domnul pentru încă o zi a Fiului omului. Mi-am reînceput jurnalul care mult timp a fost întrerupt; nu pentru că nu cunosc dezavantajele acestui lucru -ce te face să-ţi asumi trăiri şi să exprimi mai degrabă ceea ce ai vrea să fii, decât ceea ce eşti cu adevărat - i pentru că avantajele par mai mari - îi asigură o reflecţie sobră asupra lucrurilor petrecute în acea zi aşa cum sunt văzute de Dumnezeu. Am predicat de două ori în Larbert despre. neprihănirea lui Dumnezeu, Romani 1:16. Dimineaţa am fost mai mult preocupat de pregătirea minţii, decât a inimii. Aceasta a fost frecvent greşeala mea şi întotdeauna am simţit veninul acesteia, mai ales în rugăciune. O, Doamne, dezrădăcinează Tu aceasta."

„27 *februarie* Am predicat în Dunipace, cu mai multă înflăcărare decât îmi amintesc să fi predicat vreodată, din Romani 5:10, datorând Evangheliei natura subiectului şi pregătirea plină de rugăciune. Audienţa a fost mai mică decât de obicei! Cât de binecuvântat şi ciudat este sentimentul pe care îl ai atunci când Dumnezeu dă sufletului pace pentru a rămâne ferm şi a pleda pentru El! O, dacă toate ar fi pentru El, nu pentru mine -mă rog fierbinte!"

„5 *martie* Am predicat în Larbert având foarte multă pace în primul rând pentru că mi-am reparat greşeala din 21 februarie. Astfel că, inima şi gura mi-au fost pline. 'Scoate-mi inima la larg, iar eu voi alerga', a spus David. 'Scoate-mi inima la larg, iar eu voi predica'."

In această ultimă remarcă observăm sămânţa lucrării sale solemne remarcabile. Inima îi era plină, iar apoi buzele sale vorbeau despre ceea ce simţea înlăuntrul inimii. El scotea nu doar apă vie, ci apă vie luată din izvoarele din care el însuşi băuse; şi oare nu este aceasta o adevărată lucrare evanghelică? Unii se încumetă să încerce ceea ce ei consideră a fi o metodă mai *intelectuală* de a se adresa conştiinţei; dar înainte ca un lucrător să încerce această metodă, trebuie să vadă că este unul din aceia care-şi pot permite o pregătire mai plină de râvnă şi mai profundă a inimii decât alţi oameni. întrucât partea intelectuală a discursului nu este ceva ce se aseamănă mult cu o săgeată în conştiinţă, acei pastori care sunt oameni intelectuali trebuie să adauge de zece ori mai multă rugăciune la lucrarea lor, dacă vor ca fie sufletele lor, fie ale ascultătorilor lor să fie afectate de cuvintele pe care le rostesc. Dacă e să predicăm vreodată cu compasiune pentru cei ce mor, trebuie ca noi înşine să fim mişcaţi de aceleaşi imagini ale păcatului şi ale neprihănirii care au mişcat sufletul uman al lui Isus (vezi Psalmul 38 şi 55).

Cam în aceeaşi perioadă, el a contribuit ocazional cu articole la *Vestitorul Creştin*, iar unul dintre acestea a fost: „Despre convertirile neaşteptate", arătând faptul că Scriptura ne îndeamnă să ne aşteptăm la convertiri de felul acesta. In această lună se pare că a scris *Versuri despre Mungo Park*, una din lucrările care i-a atras atenţia profesorului Wilson. Dar indiferent de lucrul în care se angaja, ţinta lui era să-şi onoreze Stăpânul. Iată ce remarcă el, după ce a ascultat predică după predică (3 aprilie): „Câteva bucate tari; dar sunt însetat să aud mai mult despre Hristos".

Duminică, în ziua de 16, scrie: „Am predicat cu o oarecare blândeţe a inimii. Oh, de ce să nu plâng aşa cum a plâns Isus pentru Ierusalim? Seara am predat la două şcoli duminicale minunate. Multă oboseală trupească. Am experimentat bunătatea plină de îndurare a lui Dumnezeu care dă odihnă celor obosiţi."

„13 *aprilie* Am mers la Stirling pentru a-l auzi pe dr. Duff încă o dată. A vorbit cu o mai mare forţă şi căldură decât a făcut-o vreodată,

cu privire la setul său de principii; se înflăcăra tot mai mult pe măsură ce vorbea. M-am simţit aproape constrâns să trec prin tot setul de principii împreună cu el. Dacă e să-ţi faci doar o audienţă sunt uşor de susţinut, dar când e vorba să faci învăţători, sunt mai mult decât uşor de susţinut. Acum sunt gata să merg în India dacă Dumnezeu va deschide calea. Iată-mă, trimite-mă!"

Pasiunea misionară din sufletul său a persistat toată viaţa. Domnul îl făcuse cu adevărat gata; iar această pregătire de a merge oriunde a desăvârşit pregătirea sa pentru lucrarea de acasă caracterizată prin lipsă de egoism şi lepădare de sine. Oare nu trebuie să fie ceva din tendinţa misionară în toţi lucrătorii creştini adevăraţi? Oare este cu adevărat mesagerul Domnului cel care nu este gata de a pleca unde şi când îl cheamă Domnul? E scuzabil să renunţi la o chemare din nord pe motiv că *vrei* una din sud? Trebuie să fim în postura lui Isaia, dacă e să fim cu adevărat trimişi de Dumnezeu.

„24 *aprilie* Oh, de ar fi binecuvântată munca din ziua aceasta! Şi nu numai a mea, ci a tuturor slujitorilor Tăi credincioşi din toată lumea, până la venirea *Sabatului Tău*".

„26 *aprilie* în vizită pe pământurile Carron-ului. Am fost bine primit peste tot. Cu adevărat, o lucrare plăcută. M-a înveselit mult. Mai apoi, le-am predicat din Proverbe 1."

„8 *mai* Comuniune în Larbert. Am slujit ca prezbiter şi ajutor pentru cei credincioşi. Am luat parte la Cină având câteva licăriri de credinţă şi bucurie. Am fost slujit de un lucrător credincios în vârstă (dl Dempster din Denny) -un om învăţat de Dumnezeu. In această dimineaţă am stat alături de un muribund - eara, alături de un mort, biata J.F. murise cu o noapte înainte. Mi-am pus mâna pe fruntea ei rece şi am încercat să-i închid ochii. Doamne, dă-mi putere să trăiesc pentru Tine! putere şi pentru ceasul morţii."

„15 *mai* în această zi este o eclipsă inelară a soarelui. Am ţinut ambele servicii la un loc pentru a fi martori acestui eveniment la timp. Este cu adevărat o privelişte minunată să vezi marginea strălucitoare a soarelui de jur împrejurul discului întunecat al lunii. Doamne, într-o zi, mâna Ta va stinge acele lumânări; pentru că nu va mai fi nevoie de soare pentru a lumina pământul minunat: făclia lui este Mielul -un Soare care nu poate fi eclipsat, care nu poate apune."

„17 *mai* Am vizitat treisprezece familii şi le-am vorbit tuturor

seara, în clădirea şcolii, din Ieremia 50:4: 'vor merge plângând'. Am experimentat o oarecare lărgire a sunetului; am spus câteva lucruri clare şi am avut o oarecare dorinţă pentru mântuirea lor, pentru ca Dumnezeu să fie lăudat".

„21 *mai*- Pregătire pentru duminică. Ziua mea de naştere. Am trăit douăzeci şi trei de ani. Binecuvântată fie Stânca mea. Deşi sunt un copil în cunoaşterea Bibliei şi a Ta, totuşi foloseşte-mă pentru ceea ce poate face un copil sau pentru ceea ce poate un copil să îndure. Cât de puţine suferinţe am avut în anul care a trecut, în afară de cele din trup. Oh, dacă puterea mea ar ţine cât zilele mele! Dă-mi putere pentru a suferi şi pentru ceasul morţii!"

„22 *mai* O, Doamne, când Tu lucrezi, toate descurajările se risipesc; când eşti departe, totul e o descurajare. Binecuvântat să fie Dumnezeu pentru o asemenea zi -una dintr-o mie! Oh, de ce să nu fie mereu aşa? Veghează şi roagă-te."

In această lună, fiind în Edinburgh, pe parcursul întrunirii Adunării generale, s-a folosit de această oportunitate pentru a vizita din nou pe câţiva din cei ce odinioară, erau sarcina sa pastorală în Canongate. „J.S., un căutător departe de adevăr, dar cu siguranţă Dumnezeu este la cârmă. Mâna Lui scoate aceste lacrimi. Vizite interesante la L.; aproape de moarte şi totuşi, cu aceeaşi mentalitate. Nu pot decât să sper că este puţină credinţă aici. Am văzut-o pe dna M; multe lacrimi: sentimente profunde, deşi încă sunt îndoielnic şi în întuneric. Doamne, Tu ştii!"

„11 *iunie* Ieri am fost sus, în Dunipace. Părea ca şi cum mi-a fost teamă să rostesc numele lui Hristos. Am văzut mulţi oameni lumeşti care aveau mare nevoie de un cuvânt la vreme potrivită, totuşi nu mi-am putut provoca inima să vorbească. Am eşuat aproape în totalitate. Doamne, nu sunt vrednic! Astăzi vreau să-mi pregătesc inima pentru duminica viitoare. După exemplul lui Boston, a cărui viaţă am citit-o, mi-am cercetat inima cu post şi rugăciune. 1. Oare inima mea se apropie cu adevărat de darul mântuirii prin lsus? Este oare alegerea mea de a fi mântuit de acel fel în care îi dă Lui toată slava şi mie deloc? Oare nu o văd ca fiind doar calea biblică de mântuire, însă, din punct de vedere afectiv, se dovedeşte inimii mele a fi plăcută? Doamne, cercetează-mă şi încearcă-mă, pentru că eu nu pot decât să răspund: da, da. 2. Este dorinţa inimii mele de a fi făcut sfânt cu

desăvârşire? Este vreun păcat la care nu vreau să renunţ? Este păcatul o întristare pentru mine, în special înălţările şi biruinţele bruşte ale acestuia? Doamne, Tu ştii toate lucrurile -Tu ştii că eu urăsc orice păcat şi vreau să fiu făcut în totul *ca Tine*. Iată cel mai dulce cuvânt din Biblie: 'Păcatul *nu va* mai stăpâni asupra voastră.' Oh, atunci, dacă aş putea să mă întind în ţărână cu cât mai jos, cu atât mai bine -pentru ca numai neprihănirea lui lsus şi puterea Sa să fie admirate! Am simţit în mine multă apatie şi multă mâhnire pentru că nu mă pot mâhni din pricina acestei apatii. Spre seară am fost revigorat. Am primit un duh liniştit prin rugăciune şi psalmi."

„12 *iunie*, duminică Astăzi, un păcătos L-a propovăduit pe lsus, acelaşi lsus care a făcut totul pentru el, şi asta atât de recent! O zi cu mult ajutor, cu o oarecare privire sinceră aţintită în sus la unica putere dătătoare de viaţă, cu multe ispite de mândrie şi linguşire. Oh, izbucnirile vii ale vieţii spirituale! Seara -am fost ajutat să-L prezint pe lsus copilaşilor, în frumuseţea şi strălucirea Lui. Multă oboseală, totuşi şi o măsură de pace. Cu siguranţă, mai mult face o zi în curţile Tale decât o mie în altă parte."

„15 *iunie* Zi de vizită (mai degrabă o zi binecuvântată) în Carron-shore. Seara, mare întâlnire. M-am simţit minunat după ce s-a terminat, deşi trist deoarece *am propovăduit Evanghelia cu asprime*. Desigur, acesta este un mesaj plin de afecţiune şi a trebuit rostit cu o blândeţe angelică, în special de către un asemenea păcătos nevoiaş."

In perioada următoare, el a avut într-adevăr puţin din această asprime în predicare; totuşi era atât de atent ca să fie destul de natural faţă de noi toţi, încât de multe ori făcea din aceasta subiectul conversaţiei şi obişnuia să fie îndurerat pentru el însuşi dacă vorbea cu orice altceva inferior compasiunii solemne. îmi amintesc de o împrejurare când ne-am întâlnit, iar el m-a întrebat care a fost ultimul meu subiect de predică. Acesta era: „Cei răi vor fi trimişi în iad". După ce a auzit aceste cuvinte îngrozitoare, m-a întrebat: „Ai fost în stare să predici *cu blândeţe*?" Cert este că tonul de mustrare şi ocară este total diferit de glasul avertizării solemne. Acesta din urmă nu este acelaşi cu glasul care spune lucruri grele care străpung conştiinţele ascultătorilor noştri; ci este glasul dragostei divine care se aude din mijlocul tunetului. Cea mai ascuţită parte a săbiei cu două tăişuri nu este *moartea*, ci *viaţa*; iar împotriva sufletelor care au o neprihănire a lor,

acest glas ar trebui să fie folosit mai mult decât primul. Pentru că aceste suflete ne pot auzi vorbind despre porţile deschise ale iadului şi despre focul de nestins cu mult mai multă pasivitate, decât despre porţile cerului larg deschise pentru întoarcerea lor imediată. Când noi propovăduim că Vestea Bună *a fost adusă cu scopul de a da siguranţa vieţii veşnice imediat fiecărui păcătos care crede în ea*, lovim mai puternic vrăjmăşia plină de mândrie a lumii faţă de Dumnezeu, decât atunci când prezentăm blestemul veşnic şi moartea a doua.

„19 *iunie*, duminică Dimineaţă ploioasă. Am predicat în Dunipace la o audienţă mică despre pilda neghinei. îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru acea pildă binecuvântată. în amble discursuri pot vedea multe gânduri urâte de mândrie, de autoadmiraţie şi de iubire de laudă, răpind inima de la slujire."

„22 *iunie* Carron-shore. Ultima mea zi aici. Am vărsat câteva lacrimi; totuşi, mă tem că unii sunt atraşi de mesager, nu de mesaj; şi mă tem că sunt aşa de plin de sine, încât pot să iubesc această dragoste. Doamne, nu îngădui să fie aşa. Nimiceşte onoarea *mea*, dar fie ca a *Ta* să fie înălţată totdeauna."

„26 *iunie* O adevărată zi de sabat. Cer auriu. Biserica plină şi mai multă însufleţire decât alte daţi. Aş putea numi însufleţirea din această zi o adiere a Duhului, sau totul a fost natural? Ştiu că nu toate au fost din har; stima de sine, vanitatea, dorinţa de onoare, asprimea -toate acestea au fost adieri ale lumii şi ale iadului. Dar nu a fost har deloc? Doamne, Tu ştii. Nu îndrăznesc să Te ofensez spunând: nu! Şcoala duminicală din Larbert a avut aceeaşi însufleţire şi bucurie. Şi lucrarea din case, de asemenea. Slăvit să fie Dumnezeu! Oh, dacă savoarea acesteia s-ar menţine toată săptămâna! Prin aceasta voi testa dacă însufleţirea a fost toată naturală sau a fost mai mult har. Vai! Cum tremur pentru dimineţile mele de luni - cele ceasuri lipsite de viaţă. Doamne, binecuvintează seminţele semănate în această zi în inimile prietenilor mei de mâna prietenilor mei şi a tuturora din toată lumea - găbeşte vremea secerişului!"

„3 *iulie* După o săptămână de muncă şi după o pregătire în grabă, a urmat un sabat de pace amestecat cu durere. Dimineaţă, înainte să predic, am fost chemat să o văd pe dna E. care era pe moarte. Am predicat despre temnicier -tulburat fiind - u câteva licăriri ale adevărului autentic aşa cum este în Isus. Am simţit că a fost multă

amestecătură de trăiri. Uneori, adunarea era trezită din monotonia mohorâtă, iar apoi se înecau din nou în letargie. O, Doamne, fă-mă să mă ţin strâns de Tine ca să le deschid inimile, Tu, Cel ce ai deschis inima Lidiei. Mă tem că nu vei binecuvânta predicarea mea, până când eu nu sunt adus în punctul în care să mă ţin strâns de Tine. Oh, nu opri nici o binecuvântare din pricina păcatului meu! După-amiază - mrg pe calea celui răscumpărat cu mai multă uşurinţă şi mângâiere. Am simţit uneori cum adevărul din inima mea clocotea în cuvinte. Câteva licăriri de blândeţe, totuşi mult mai puţin din acel spirit decât în ultimele două duminici. Am văzut-o din nou pe femeia muribundă. Oh, când voi pleda, cu lacrimile şi suspinurile mele lăuntrice, pentru păcătoşi! Oh, Doamne îndurător, fă-mă să cunosc din ce fel de duh sunt! Dă-mi Duhul Tău cel blând care nici nu se ia la ceartă, nici nu strigă. Multă oboseală, lipsă de rugăciune şi lipsă de alipire de Hristos." în ziua de 5, marţi, fiind aniversarea ordinarii sale pentru a predica Evanghelia, el scrie: „Săptămână plină de evenimente; un an L-am predicat pe *Isus*; oare? sau pe mine însumi? Adesea m-am predicat şi pe mine, totuşi Isus a fost propovăduit."

Cam în aceeaşi perioadă a simţit din nou mâna suferinţei, deşi nu a durat mult. Totuşi, acum îi era clar că necazul în viaţa lui personală urma să fie unul din ingredientele acelei experienţe care l-a ajutat să dea un caracter deosebit slujirii sale.

„8 *iulie* De marţi zac bolnav. Retras încă o dată pentru o vreme ca să-mi simt inutilitatea şi să-mi fie curmată mândria. Când va fi tămăduit acest temperament care alege numai în favoarea sinelui? „Doamne, voi predica, voi alerga, voi vizita, mă voi lupta", am spus eu. „Nu, tu vei sta în patul tău şi vei suferi", a spus Domnul. Astăzi am pierdut câteva oportunităţi bune de a vorbi pentru Hristos. Domnul a văzut că aş fi vorbit la fel de mult pentru onoarea mea, cât pentru a Sa şi de aceea mi-a închis gura. *Conştientizez/aptul că un om nu poate fi un lucrător credincios până când nu-L, propovăduieste pe Hristos, de dragul lui Hristos* până când nu renunţă la a se strădui să atragă oameni la sine şi până când nu caută doar să-i atragă la Hristos. Doamne, dă-mi lucrul acesta! în această seară am avut parte de câteva întrezăriri de smerire şi mai apoi, de luptă în rugăciune pentru oameni. Dar rugăciunile mele de-abia pot fi numite rugăciuni." Apoi, seara: „în această zi, fratele meu împlineşte cinci ani de când este absent din trup

şi prezent cu Domnul şi cunoaşte mai mult şi iubeşte mai mult decât toţi sfinţii de pe pământ laolaltă. Până la răcoarea zilei şi până la lungirea umbrelor, întoarce-te!... Iubitule!"

„10 *iulie* Mă tem că devin din ce în ce mai lumesc în anumite lucruri. Astăzi am simţit că îmi era greu să încep o conversaţie spirituală imediat după ce am predicat, când străfundul meu ar fi trebuit să ardă. M-am scuzat pe mine însumi de la a cina în oraş invocând un alt motiv decât cel mai important, deşi m-am cercetat şi m-am îndreptat. Seara -fără să simt, am alunecat în conversaţie lumească. O, Doamne, îngăduie ca aceste lucruri să fie îndreptate în mine printr-o inimă mai plină de dragostea lui Isus şi prin rugăciune mai exclamativă."

„17 *iulie*, duminică Oh, dacă mi-aş putea aminti cuvântarea mea din această zi: ceasul Comuniunii este ceasul în care vulpile -cele mici - trică viile. Privind în urmă, văd două lucruri care pângăresc această zi: iubirea de laudă care a fost prezentă toată ziua şi satisfacţia de a asculta convorbiri lumeşti. Oh, dacă acestea m-ar ţine smerit şi ar fi povara mea care să mă ducă la cruce. Atunci, Satan, vei fi păcălit!"

„19 *iulie* Astăzi a murit vărul meu neamţ, W.M'Cheyne, membru al Trupului eclesiastic scoţian1 din Kelso. Oh, cum îmi pare rău de controversele inutile cu privire la biserica oficială din Anglia pe care le-am avut când ne-am întâlnit ultima dată şi că am vorbit atât de puţin despre Isus! Oh, dacă am fi vorbit mai mult unul cu celălalt! Doamne, învaţă-mă să vorbesc întotdeauna ca un muribund către un muribund."

„24 *iulie* Comuniune în Dunipace -Am auzit predica dlui Purves din Jedburgh: 'Veţi scoate apă cu bucurie din izvoarele mântuirii'. Singura cale de a ajunge la decizii şi de a scoate apă din izvor este de a veni cu problema acceptării rezolvată, crezând că mânia lui Dumnezeu va fi îndepărtată. O imagine cu adevărat preţioasă a libertăţii foarte revitalizantă a Evangheliei. Sufletul meu trebuie să fie îndemnat mult să înţeleagă acest adevăr."

Mai sus (3 iulie) a vorbit despre „a amesteca experienţa cu adevărul autentic aşa cum este în Isus". La acesta se referă din nou în ultimul paragraf. Cunoaşterea profundă a inimii omului şi a pasiunilor l-au făcut adesea să explice cu deamănuntul, nu numai acele subiecte care fac păcătosul să-şi vadă vina, dar şi semnele care ar dovedi o

schimbare a inimii, în loc să vorbească atât de mult despre „Vestea bună”. Şi totuşi, el a avut mereu sentimentul că această Veste binecuvântată spusă sufletelor care sunt tocmai în amărăciune a fost adevăratul subiect al slujitorului lui Hristos; şi nu a predicat niciodată altceva decât o mântuire deplină, pregătită pentru cel mai mare păcătos. Şi, încă de la început, el a evitat cu atenţie greşeala acelora care mai mult speculează sau folosesc doctrina în Evanghelie decât predică Evanghelia pură.

1 Organizaţie fondată de Thomas Gillespie în 1761 pentru apărarea drepturilor congregaţiilor de a-şi alege proprii lucrători şi de a protesta împotriva agresiunilor Adunării Generale (Enciclopedie), n.trad.

Oare noţiunea adevărată despre predicare nu este aceea ca, la fel ca Ahimaaţ, vii cu cele mai importante veşti şi intenţionezi să le faci cunoscute? Preocupat fiind de adevărurile pe care are să le spună, în inima lui nu mai încape ideea de a specula cu privire la simple abstracţii; ba mai mult, el este în stare să nu se mai gândească la limbajul pe care-l foloseşte, lăsând la o parte faptul că însăşi măreţia Evangheliei dă o licărire de elocvenţă cuvintelor sale. în adevărul glorios: „*în El vi se vesteşte iertarea păcatelor*”, stă greutatea fiecărei predici. Mesagerul este trimis de către Domnul la răspântiile drumurilor, pentru a vesti acest unic adevăr extrem de important pentru toată creaţia de sub cer.

Se pare că el mereu aplica, pentru beneficiul personal, ceea ce dădea ascultătorilor săi. Am observat deja cum obişnuia să se hrănească din Cuvânt, nu pentru a se pregăti să iasă înaintea bisericii, ci pentru zidirea personală. Acest lucru era o regulă de bază pentru el; şi toţi pastorii vor simţi că dacă vor să propăşească în sufletul lor, trebuie să folosească Cuvântul refuzând cu fermitate să accepte ideea de a-i hrăni pe alţii, înainte de a fi ei înşişi săturaţi. Şi, pentru scopuri similare e nevoie să lăsăm ca adevărul pe care-l auzim predicat să se afunde în sufletele noastre. Noi, la fel ca şi ascultătorii noştri, trebuie să bem din ploaia ce cade. Dl M'Cheyne a făcut aşa. Era ceva normal să-l auzi vorbind astfel: „31 *iulie*, duminică După-amiază, subiectul a fost: Iuda, trădându-L pe Hristos; mult mai multă blândeţe decât am simţit vreodată. Oh, dacă aş putea rămâne la pieptul Celui care i-a spălat picioarele lui Iuda şi care Şi-a întins mâna în acelaşi vas

cu el, care l-a avertizat şi S-a mâhnit din pricina lui -ca să mă pot molipsi de dragostea Sa, de blândeţea Sa, care sunt atât de minunate, atât de neînţelese."

într-o duminică seara (7 august), pe când se întorcea acasă de la şcoala duminicală din Torwood, s-a întâlnit cu cineva care i-a propus o oportunitate de slujire. în apropiere erau două familii de ţigani care-şi aşezaseră tabăra în Torwood. El era obosit după o zi lungă de muncă; dar deodată, după cum îi era obiceiul la astfel de propuneri, a început să-i caute. Lângă focul lor de lemne, el le-a făcut cunoscut pilda oii pierdute şi le-a imprimat-o în suflete prin cuvinte simple. Apoi, a îngenuncheat în rugăciune pentru ei şi i-a lăsat oarecum impresionaţi şi foarte recunoscători.

în aceeaşi perioadă, un tânăr enoriaş, pentru al cărui suflet el a simţit multă durere, a părăsit casa tatălui său. Veghind mereu asupra sufletelor, el a perceput lucrul acesta ca fiind o oportunitate de a-i prezenta mai pe larg lucrurile care-i aduc pacea.

8 *august*, 1836, LARBERT

„DRAGUL MEU G., vei fi surprins că ţi-am scris. întotdeauna mi-am dorit să ne cunoaştem mai bine; dar în aceste parohii triste nu putem fi în stare să cunoaştem şi să fim apropiaţi de fiecare persoană de care ne-am dori. Iar acum, tu ai părăsit casa tatălui tău şi turma noastră; totuşi dorinţele mele merg după tine, le fel şi gândurile bune ale multora; şi, întrucât acum nu-ţi pot vorbi, mă folosesc de acest mijloc pentru a-mi exprima gândurile faţă de tine. Nu ştiu în ce lumină mă priveşti dacă mă vezi ca pe un lucrător sobru şi morocănos sau ca pe unul care ţi-ar putea fi tovarăş şi prieten. însă, adevărul este că nu a trecut mult timp de când eu am fost la fel ca tine -când îmi plăceau jocurile care îţi plac ţie, când citeam cărţile pe care tu le citeşti acum; iar lucrurile acestea mă fac să nu mă pot gândi altfel la mine, decât că nu sunt nimic mai mult decât un băiat. Acesta este unul din motivele principale pentru care îţi scriu. Acelaşi sânge al tinereţii care curge în venele tale, curge şi în ale mele, aceleaşi capricii şi pasiuni pline de vioiciune se zbat în pieptul meu ca şi în al tău; astfel dar, când eu te îndemn să vii cu mine la acelaşi Mântuitor şi să umbli tot restul vieţii tale 'călăuzit de Duhul lui Dumnezeu', nu te îndemn la ceva depăşit pentru vârsta ta. Nu sunt ca un bunic cu păr cărunt - bia atunci mi-ai putea răspunde la scrisoare, spunându-mi că tu eşti un băiat. Nu; eu

sunt aproape la fel de mult un băiat cum eşti şi tu - l fel de iubitor de fericire şi de viaţă precum eşti tu; la fel de înnebunit de a hoinări pe dealuri şi a vedea tot ce poate fi văzut, precum eşti tu.

Un alt lucru care mă face să-ţi scriu, dragul meu băiat, este că în experienţa mea am simţit nevoia de a avea un prieten care să mă îndrume şi să mă sfătuiască. Eu am avut un bun frate, după cum şi tu ai, care m-a învăţat multe lucruri. Mi-a dat o Biblie şi m-a convins să o citesc; el a încercat să mă formeze după cum un grădinar îşi curăţă şi leagă mărul pentru a-i asigura o dezvoltare bună, dar totul a fost în zadar. Mă credeam mult mai înţelept decât el şi întotdeuna făceam ce vroiam; şi, îmi amintesc bine, că de multe ori l-am văzut citind din Biblie sau închizându-şi uşa de la cămăruţă, în timp ce eu mă îmbrăcam să merg la o petrecere sau la un dans al nebuniei. Ei bine, acest frate şi prieten drag a murit; şi chiar dacă moartea sa a avut o influenţă mai puternică asupra mea decât a avut vreodată viaţa lui, totuşi încă experimentez nefericirea de a fi *fără prieten*. Nu vreau să spun că nu aveam cunoştinţe şi prieteni lumeşti, pentru că aveam mulţi; dar nu aveam nici un prieten *căruia să-i pese de sufletul meu*. Nu aveam nici unul care să mă îndrepte spre Mântuitor nimeni care să-mi trezească conştiinţa adormită -nimeni care să-mi spună despre sângele lui Isus care spală orice păcat - imeni care să-mi spună despre Duhul care este mereu gata să schimbe inima şi să dea biruinţă asupra poftelor. Nu aveam nici un lucrător care să mă ia de mână şi să-mi spună: „Vino cu mine, iar noi îţi vom face bine'. Da, aveam un singur prieten şi lucrător, însă acesta era însuşi Isus, iar El m-a călăuzit într-un mod care mă face să-I dau Lui şi numai Lui toată slava. Acum, chiar dacă Isus poate face aceasta din nou, totuşi cel mai des întâlnit mijloc de care se foloseşte este îndrumătorul pământesc. Iar dacă aş putea fi un asemenea îndrumător pentru tine, aş fi fericit. Nu vreau să fiu decât un indicator - s arăt calea. Iată ce mi-am dorit eu atât de mult; iată lucrul care ţie nu trebuie să-ţi lipsească, dacă ţi-l doreşti.

Spune-mi, dragă G., ai lucra cu mai puţină plăcere toată ziua ai umbla pe străzi cu un pas mai domol şi trist -ţi-ai mânca mâncarea cu mai puţină bucurie în inimă - i dormi mai tulburat noaptea - dcă ai avea *iertarea păcatelor*, adică, dacă toate faptele şi gândurile tale rele minciunile, furturile şi necinstirile sabatului -ar fi toate şterse din cartea de aducere aminte a lui Dumnezeu? Crezi că aceasta te-ar face

mai puţin fericit? Nu îndrăzneşti să aprobi. Dar oare iertarea păcatelor nu te-ar face mai fericit decât eşti? Poate îmi vei spune că eşti foarte fericit aşa. Te cred în totalitate. Ştiu că eram foarte fericit când eram neiertat. Ştiu că aveam o plăcere în multe păcate - n necinstirea sabatului, de exemplu. De multe ori făceam plimbări minunate - vrbind cuvintele mele, gândind gândurile mele şi căutând să-mi fac plăcerea mea în ziua sfântă a lui Dumnezeu. Presupun că puţini băieţi nemântuiţi erau mai fericiţi decât mine. Nici o suferinţă nu-mi întuneca fruntea - nii lacrimile nu-mi umpleau ochii, decât după un roman bun; aşadar ştiu că spui adevărul când afirmi că eşti fericit aşa. Dar, ah! Oare nu tocmai acesta este cel mai trist lucru din toate: că poţi fi fericit cât încă eşti un copil al mâniei - că oţi zâmbi, mânca, bea, că poţi fi vesel şi poţi dormi bine - în tmp ce, chiar în noaptea aceasta poţi ajunge în *iad*? Fericit cât încă eşti neiertat! o fericire îngrozitoare. E ca văduva hindusă care stă pe rugul funerar împreună cu soţul ei mort şi cântă cântece de bucurie când ei aprind focul lemnelor cu care ea urmează să fie arsă. Da, poţi fi destul de fericit în acest fel până când vei muri, băiete; dar când, din iad, te vei uita în urmă, vei spune că a fost o fericire deplorabilă. Acestea fiind spuse, nu crezi că a fi iertat îţi va aduce mai multă fericire a fi în stare să te îmbraci cu Isus şi să spui: 'Mânia lui Dumnezeu s-a abătut'? Oare nu ai fi mai fericit la muncă, în casă şi în patul tău? îţi garantez, din toată experienţa mea, că plăcerile de a fi iertat sunt cu mult mai presus de plăcerile unui om neiertat, atât de mult cât este de sus cerul faţă de iad. Pacea de a fi iertat îmi aminteşte de cerul senin, liniştit, pe care nu-l poate tulbura nici un strigăt de protest pământesc. Uşurează munca, îndulceşte fiecare îmbucătură de pâine şi face patul de moarte moale şi pufos; da, alungă privirea încruntată a morţii. Iertarea poate fi a ta *acum*. Aceasta nu este dată celor care sunt buni. Nu este dată nimănui din pricină că sunt mai puţin păcătoşi decât alţii. Este dată *numai* celor care, conştientizând că păcatele lor au adus un blestem asupra lor pe care ei nu-l pot ridica,,se uită ţintă la Isus' ca la Cel ce-l ia asupra Sa.

Acum, dragul meu băiat, nu am nici o intenţie să te plictisesc. Dacă eşti puţin din ce am fost eu, ai fi căscat de multe ori până acum, citind scrisoarea. Totuşi, dacă Domnul va fi îndurător faţă de tine şi-ţi va atinge inima tânără, după cum mă rog ca El să facă, cu o dorinţă de a fi iertat şi de a fi făcut un copil al lui Dumnezeu, poate că nu vei privi

ciudat ceea ce ţi-am scris în mare grabă. Fiindcă aceasta este prima dată când te afli departe de casă, poate că încă nu te-ai obişnuit să scrii scrisori; dar dacă te-ai obişnuit, mi-ar plăcea să primesc veşti de la tine, despre cum îţi merge la ce convingeri ai ajuns, în cazul în care ai ajuns la vreuna -ce dificultăţi ai, care părţi din Biblie nu le înţelegi, iar apoi voi face tot ce îmi stă în putinţă să ţi le clarific. Bineînţeles, citeşte Biblia regulat, dar încearcă să o şi înţelegi şi mai mult decât atât, să o *trăieşti*. Citeşte mai mult de un singur fragment odată. De exemplu, dacă citeşti Geneza, citeşte şi un psalm; sau, dacă citeşti Matei, citeşte şi puţin dintr-o Epistolă. *Transformă pasajele biblice în rugăciune*. Astfel, dacă citeşti psalmul 1, aşează-ţi Biblia pe scaun înaintea ta, îngenunchează şi roagă-te: 'Doamne, dă-mi fericirea omului', etc. 'Nu mă lăsa să mă duc la sfatul celor răi', etc. Acesta este cel mai bun mod de a cunoaşte înţelesul Bibliei şi de a învăţa să te rogi. în rugăciune, mărturiseşte-ţi păcatele pe nume recapitulează-le pe cele din ziua trecută, unul câte unul. Roagă-te pentru prietenii tăi pe nume -tată, mamă, etc. etc. Dacă îi iubeşti, cu siguranţă te vei ruga pentru sufletele lor. Ştiu bine că din casa ta se înalţă mereu rugăciuni pentru tine; şi oare nu te vei ruga şi tu pentru ei, ca răspuns? Fă aceasta regulat. Dacă te rogi cu sinceritate pentru alţii, lucrul acesta te va face să te rogi şi pentru tine.

Dar trebuie să închei. La revedere, dragul meu G. Transmite salutări calde fratelui tău şi ia-mă ca pe prietenul tău sincer, R.M.M."

Responsabilitatea unui păstor (Ezechiel 34:4), când îşi vizitează turma, este să aibă discernământ; „întărind [oile] slabe, vindecând pe cea bolnavă, legând pe cea rănită, aducând înapoi pe cea rătăcită, căutând pe cea pierdută." Iată ce a încercat să facă dl M'Cheyne. Mai apoi, într-o scrisoare adresată dlui Somerville din Anderston, făcând referire la enoriaşii acestei parohii pe care acesta din urmă ar fi putut să-i cunoască, el a scris: „Să ai mai multă grijă de sfinţi decât am avut eu. Spune un cuvânt la vreme potrivită lui S.M. S.H. va sorbi adevărul simplu, dar spune-i să fie smerit. Fă-o pe L.H. să înveţe în tăcere; nu-i vorbi despre *religie*, ci întotdeauna conform stării în care se află. învaţă-l pe A.M. să se uite pur şi simplu la Isus. Avertizează-l şi învaţă-l pe J.A. Dacă poţi, scoate din familia B. deşertăciunea lumească. Trezeşte-o sau ţine-o trează pe dna G. Vorbeşte cu credincioşie familiei B. Spune-mi dacă M.C. este cu adevărat o creştină şi dacă creşte. A.K. a

fost vizitată de lumină? Am avut câteva îndoieli cu privire la M.T. M.G. este ca o rană pe conştiinţa mea; nu am făcut nici un bine acestei femei: ea întotdeauna a putut să vorbească despre *lucruri privitoare la adevăr*. Vorbeşte cu îndrăzneală. Cât va conta în veşnicie cea mai mică stângăcie de a folosi timpul!"

Cam în această perioadă, administratorii şi membrii noii biserici St.Peter's din Dundee l-au invitat să predice ca un candidat, iar la sfârşitul lui august l-au ales în unanimitate să fie pastorul lor. El a acceptat invitaţia, fiind sub conştientizarea grozavă a lucrării care-i stătea înainte. A spus că el ar fi ales pentru sine mai degrabă o parohie rurală, cum ar fi Dunipace, dar se pare că Domnul a vrut altceva. „Drumurile Sale sunt prin mare". în ultimul timp, obişnuia să spună de mai multe ori: „Am crezut că Dumnezeu va trimite un om puternic la o parohie ca aceasta unde sunt eu, nu o trestie slabă."

Prima zi în care a predicat în biserica St.Peter's în calitate de candidat (14 august) este consemnată astfel: „Dimineaţă nu mi-a păsat deloc că eram înconjurat de predicatori; am predicat despre Semănătorul; după-amiază -am avut parte de mai multă încurajare şi ajutor de la Duhul; am predicat despre glasul Iubitului din Cântarea Cântărilor 2:8-17. Seara - m predicat cu toată inima mea despre Rut. Doamne, ţine-mă smerit." Când s-a întors a doua oară din St.Peter's, el a observat, în clasa lui de fete din Dunipace, o dorinţă profundă mai mare decât de obicei. Una din ele părea să fie cu totul trezită, în acea seară. „Mulţumiri fie aduse Ţie, Doamne, pentru toate", a scris el la sfârşitul zilei; deoarece până atunci semănase, dar fără a vedea roadă. Se pare că aceasta a fost parte a căii pe care Domnul a avut-o pentru el, pentru ca astfel să-l înveţe să stăruie în credinţă şi în a-şi împlini responsabilităţile, chiar şi atunci când nu este nici un rezultat evident. Săgeata care urma să rănească sute de oameni îşi primea atunci vârful, dar pentru un timp a stat în tolbă. Domnul părea să atingă mai degrabă inima lui şi să i-o înmoaie prin ceea ce vorbea el altora, decât să atingă sau să înmoaie inimile celor cărora le vorbea. Dar din ziua în care a predicat în St.Peter's, au început să apară semne de roade. Prima zi de acolo, în special predica de seară despre Rut, a fost binecuvântată cu două suflete din Dundee; iar acum vedea cum sufletele începeau să se înmoaie la ultimele sale cuvinte rostite în parohia unde crezuse până atunci că se obosise în zadar.

întrucât era pe punctul de a-şi părăsi sfera de lucru, el căuta, cu mare nelinişte, un lucrător care l-ar fi putut ajuta pe pastorul lor suprasolicitat, din dragoste adevărată pentru sufletele oamenilor. A crezut că găsise un astfel de lucrător în dl Somerville, prietenul său cu care împărtăşise fiecare gând şi fiecare trăire în zilele de odinioară şi care, cu o seceră ascuţită în mână, se îndrepta acum spre seceriş. „Văd bine că", a scris el dlui Bonar, „încercările mele slabe în lucrarea din parohia ta îndrăgită vor fi în curând umbrite. Dar dacă, în cele din urmă, pieptarul de fier al necredinţei cedează, dacă feţele împietrite sunt brăzdate de lacrimi de durere şi credinţă, în timpul oricărui lucrător, tu te vei bucura, iar eu de asemenea, şi îngerii, şi Tatăl, şi Dumnezeul îngerilor se vor bucura." In acest spirit şi-a încheiat el cele zece luni scurte de lucrare, în această regiune.

Ultimele sale predici către oamenii din Larbert şi Dunipace au fost din Osea 14:1: „*întoarce-te*, *Israele*, *la Domnul*, *Dumnezeul tău*"; şi din Ieremia 8:20: „*Secerişul a trecut*" Seara, a scris: „Sunt umilit din pricina puţinului ce l-am făcut pentru ei, pe care Tu să-l poţi binecuvânta! Măruntaiele mele plâng cu atât mai mult pentru ei cu cât am făcut atât de puţin. într-adevăr, aş fi putut lucra de zece ori mai mult decât am lucrat. Aş fi putut merge în fiecare casă. Aş fi putut vorbi întotdeauna ca un lucrător. Doamne, nu poţi binecuvânta străduanii parţiale, insuficiente?"

Cred că în preajma acestei perioade, unii dintre noi am început pentru prima dată obiceiul acesta al nostru de a ne ruga în special unul pentru altul sâmbăta seara, amintind şi de sarcinile noastre cu privire la slujire din ziua următoare. De atunci înainte, nu am avut niciodată motiv să întrerupem acest angajament de rugăciune. Din când în când, s-a mai lărgit cercul; şi, până acum, numai glasul lui a fost stins din toţi câţi au început astfel să se angajeze pentru binele celuilalt, înaintea Domnului. Dl M'Cheyne nu a uitat niciodată acest timp de rugăciune: „Larbert şi Dunipace sunt mereu în inima mea, în special în fiecare sâmbătă seara, când mă rog pentru un sabat glorios!" într-o împrejurare, în Dundee, el a fost întrebat dacă acumularea de sarcini în parohia sa nu l-a făcut niciodată să neglijeze timpul de rugăciune într-o sâmbătă încărcată. Răspunsul lui a fost că nu a conştientizat că a făcut vreodată lucrul acesta. „Ce ar face oamenii mei, dacă eu nu m-aş ruga?"

Era atât de statornic în ce priveşte pregătirile pentru duminică,

din prima zi şi până în ultima în care a fost printre ei, încât, chiar dacă erau la întâlniri de rugăciune sau la ocazii similare, el nu credea că era necesar să se pregătească mult înainte de a veni să se adreseze oamenilor; totuşi, dorind mult să le dea ceva ce-l costa cât de cât, el niciodată, cu excepţia cazurilor în care avea un motiv important, nu ieşea înaintea lor fără să fi petrecut mult timp în rugăciune şi meditaţie. Principiul său cu privire la acest subiect a fost formulat într-o remarcă pe care a făcut-o el unora dintre noi care discutam despre aceasta. Când a fost întrebat care este părerea lui cu privire la pregătirea sârguincioasă pentru amvon, el ne-a amintit de Exod 27:20: *„Untdelemn fără drojdiiuntdelemn fără drojdii pentru candelele din cortul întâlnirii'*. Totuşi, timpul pentru rugăciune era încă mai mult. într-adevăr, nu putea să neglijeze părtăşia cu Dumnezeu înainte de a intra în adunare. Avea nevoie să fie cufundat în dragostea lui Dumnezeu. Lucrarea lui însemna atât de mult prezentarea convingerilor care în primul rând i-au sfinţit sufletul său, încât sănătatea sufletului lui era absolut necesară pentru puterea şi vitalitatea lucrărilor sale de slujire.

în timpul acestor zece luni, Domnul a lucrat mult în el, dar în mod special în privinţa disciplinei, pentru o altă lucrare. A fost instruit pentru a avea o inimă de slujitor; a fost încercat în cuptor; a gustat suferinţă personală adâncă puţin din aceasta a fost menţionată; a simţit săgeţile de foc ale ispitei; a fost antrenat în cercetare de sine şi multă rugăciune; el a dovedit cât de neclintită este Stânca şi a învăţat că în ridicarea toiagului cu care urma să fie lovit, biruinţa era numai în El, Cel care i-a dat putere să-l ridice. Astfel că, pregătit fiind de Dumnezeu pentru lucrarea specială care-l aştepta, el şi-a întors faţa către Dundee şi s-a instalat în locuinţa sa, în locul în care Domnul urma să-l viziteze într-un mod atât de minunat în lucrarea sa.

III

Primii ani de lucrare în Dundee

„Ştiţi cum m-am purtat cu voi în toată vremea, din ziua dintâi, în care am pus piciorul pe pământul Asiei. Am slujit Domnului cu toată smerenia, cu multe lacrimi şi în mijlocul încercărilor." Faptele Apostolilor 20:18,19

Ziua în care a fost ordinat ca pastor al turmei a fost o zi foarte tulburătoare pentru sufletul său. A călătorit prin Perth pentru a

petrece noaptea de dinainte sub acoperişul bunului său prieten, dl Grierson, în casa parohială din Errol. A doua zi, a părăsit casa parohială dimineaţa devreme, iar mintea lui era preocupată de trei pasaje din Scriptură.

1. „*Celui cu inima tare*, *Tu-i che^ăsluieştipacea*; *da*, *pacea*, *căci se încrede în Tine*" (Isaia 26:3). Acest verset era potrivit pentru el, fiindcă, în timp ce stătea şi medita la responsabilităţile solemne din acea zi, inima lui tremura.

2. „*îndeletniceşte-te în totul cu aceste lucruri'1* (ITimotei 4:15). „Fie ca aceste cuvinte să se cufunde adânc în inima mea", s-a rugat el.

3. „*lată-mă*, *trimite-măr* (Isaia 6:8). „Să merg sau să stau să fiu aici până la moarte sau să vizitez pământuri străine, oricare, oriunde, oricând vrei Tu." S-a ridicat de pe genunchi cu rugăciunea: „Doamne, fie ca odată cu punerea mâinilor prezbiteriului să vină şi harul Tău."

A fost ordinat pe data de 24 noiembrie 1836. Serviciul religios a fost condus de dl Roxburgh din St. John's, prin ale cărui eforturi a fost ridicată biserica cea nouă şi care, mai apoi, şi-a dorit mereu cea mai apropiată prietenie cu dl M'Cheyne. în duminica următoare, a fost prezentat enoriaşilor lui de către dl John Bonar din Larbert, alături de care a lucrat în evanghelizare ca un fiu. El însuşi a predicat după-amiază din Isaia 61:1-3: „*Duhul Domnului Dumnezeu este peste Mine*", etc; despre care scrie: „Fie ca acest text să fie profetic pentru scopul venirii mele aici!" Şi a fost întocmai. Acea predică prima rostită de el în calitate de pastor -a fost un mijloc de trezire a sufletelor, după cum şi-a dat seama mai târziu; şi, de atunci înainte, impresiile lăsate prin cuvintele sale păreau să se răspândească şi să se adâncească mereu printre enoriaşii săi. Pentru a păstra amintirea acestei zile solemne, el a obişnuit, în toţi anii de lucrare care au urmat, să predice din acelaşi text la aniversarea ordinarii sale1. în seara acelei zile, dl Bonar a predicat din nou despre *iyAceste vremuri de înviorare*?' „O predică preţioasă, care arată semnele unor astfel de vremuri. Ah! Când le vom avea aici? Doamne, binecuvântează această cuvântare şi fă ca acestea să vină! Lasă-Ti binecuvântarea peste ziua aceasta! M-am simţit ca unul dat lui Dumnezeu, ca unul cumpărat cu un preţ."

Din acel moment, a avut parte de o creştere rapidă în sufletul său, ce putea fi percepută de toţi cei ce-l cunoşteau bine. Obişnuia să spună că, până şi pregătirile sale pentru amvon deveniseră mai uşoare

din acea zi. Şi-a dorit cu ardoare ca ziua ordinarii sale să fie un timp de har nou; s-a aşteptat să fie aşa; şi era o lucrare specială pe care mâinile sale trebuiau să o înfăptuiască şi pentru care Duhul Sfânt l-a pregătit repede.

Jurnalul său nu conţine mult din trăirile sale din timpul şederii în Dundee. Lucrările sale nesfârşite i-au lăsat puţin timp, în afară de cel petrecut cu conştiinciozitate în practica personală a devoţiunii. Insă ceea ce am văzut deja din felul lui de studiu şi de cercetare de sine din Larbert, este suficient să ne arate în ce stare de dezvoltare constantă era păstrat sufletul său; iar în privinţa aceasta, el şi-a păstrat până la sfârşit obiceiurile. Jeremy Taylor recomandă: „Dacă intenţionezi să-ţi măreşti religiunea, fă-o mai degrabă mărindu-ţi devoţiunile tale obişnuite, decât cele extraordinare." Acest sfat descrie cu foarte multă acurateţe planul vieţii spirituale conform căruia a acţionat dl M'Cheyne. Ocazional, punea deoparte câte un timp special pentru rugăciune şi post, pe care şi-l petrecea exclusiv în devoţiune. însă adevăratul secret al prosperităţii sufletului său stă în extinderea zilnică a inimii sale în părtăşie cu Dumnezeul lui. Iar râul s-a adâncit, întrucât a curs mai departe spre eternitate; astfel că, el a ajuns, în cele din urmă, să aibă acea caracteristică a pastorului sfânt pe care Pavel i-o arăta lui Timotei (4:15): „înaintarea ta să fie văzută de toţi."

în casa lui, toate erau în aşa fel încât să te facă să simţi că slujirea lui Dumnezeu era o slujire plină de bucurie, în timp ce el căuta ca fiecare rânduială a familiei să fie legată de veşnicie. Orele de dimineaţă erau puse deoparte pentru hrănirea sufletului său; totuşi, nu cu scopul de a aduna o cantitate de har pentru restul zilei pentru că mana se strică dacă este pusă de o parte -ci, mai degrabă, cu scopul de a-şi „deprinde ochiul cu obiceiul de a privi în sus toată ziua şi de a trage în jos licăriri

1 *Anul de îndurare al Domnului* a fost una din aceste predici aniversare, propovăduită în noiembrie 1840.

din Chipul împăcat." Renunţa la orele de somn şi-şi păstra hotărât timp pentru devoţiune înainte de micul dejun, deşi adesea efa frânt de oboseală când mergea la culcare. „Un soldat al crucii trebuie să îndure greutăţi", era remarca sa. Deseori cânta un psalm de laudă imediat ce se ridica din pat, pentru a-şi trezi sufletul. Porţia sa obişnuită de dimineaţă era trei capitole din Cuvânt, ceea ce considera a

fi destul de puţin, întrucât el se desfăta nespus de mult în Scriptură aceasta era pentru el mai bună decât o grămadă de aur şi argint. „Când îmi vei scrie, tâlcuieşte-mi Scripturile", a spus el unui prieten. Altuia i-a spus: „O singură nestemată din acel ocean valorează cât toate pietricelele galet ale râurilor de pe pământ", în timp ce îşi exprima preţuirea lui faţă de Cuvânt.

Principalele sale momente de relaxare păreau să fie timpul pentru micul dejun. Când cobora avea o înfăţişare fericită şi un suflet plin, iar imediat după timpul mult îndrăgit de rugăciune în familie, începea întocmirea planurilor pentru zi. Când se simţea bine, nimic altceva nu-i putea oferi aşa o plăcere adevărată, decât atunci când avea mâinile ocupate cu lucru. într-adevăr, mulţi au remarcat că în el găseşti ceea ce rar întâlneşti -un om cu o imaginaţie poetică superioară şi cu o devoţiune profundă, care, cu toate acestea, se implica mereu în activităţile cele mai încărcate şi mai ostenitoare ale slujbei sale.

Prietenii lui puteau să vadă cât de absorbit îi era sufletul în timpul lui de studiu şi devoţiune. Dacă era întrerupt în astfel de situaţii, deşi niciodată nu părea supărat, totuşi exprima un fel de gravitate şi tăcere care atrăgeau după sine cuvintele: „Aş vrea să fiu singur". Insă şi după aceea, scopul lui era să se bucure de Dumnezeu *toată %iua*. Iar, într-o împrejurare, făcând referire Ia acele ceasuri serbede care, atât de adesea, sunt o povară pentru credincios ceasuri în care sufletul e uscat şi pustiu -el a constatat: „Acestea sunt dovezi ale faptului că suntem atât de puţin *umpluţi* cu prezenţa lui Dumnezeu, că suntem aşa de puţin *ca o mlădiţă1*, în credinţă."

Această îngrijire atentă a creşterii sale spirituale nu i-a împiedicat pregătirea pentru enoriaşii săi; dimpotrivă, aceasta i-a menţinut vie conştiinciozitatea adâncă şi i-a păstrat compasiunea caldă mereu aprinsă. Când a fost rugat să pună deoparte o sâmbătă ca zi de post şi rugăciune, împreună cu alţi câţiva care aveau în vedere un scop special, el a răspuns: „Sâmbăta este o zi nepotrivită pentru lucrători; pentru că

Comparaţi Zaharia 4:12 cu Ioan 15:5

deşi doresc mult să caut ajutor de sus, vreau şi să-mi pun în ordine, cu atenţie, gândurile pentru duminică. Uneori mă tem că voi nu împliniţi această ultimă responsabilitate."

în timpul primilor ani petrecuţi în Dundee, mergea adesea

călare după-amiaza la ruinele bisericii din Invergowrie, pentru a se bucura de un ceas de solitudine desăvârşită; deoarece el considera că rugăciunea şi meditaţia sunt însăşi musculatura lucrării sale. Şi astfel de însemnări cum sunt următoarele, arată căutarea lui sistematică după sfinţenia personală:

„9 *aprilie* 1837, seara O linişte foarte plăcută. Studiu al Epistolei către Evrei. Am ajuns să înţeleg mult mai bine primele şase capitole decât alte daţi. Foarte împrospătat de John Newton. Am fost învăţat de Edwards. Sprijin şi libertate în rugăciune. Doamne, ce timp binecuvântat este o sâmbătă seară! Cum va fi în cer!"

„16 *aprilie*, duminică seara Multă rugăciune şi pace. Am citit doar Biblia."

„2 *iunie* Multă pace şi odihnă în seara aceasta. Am fost mult zdrobit sub un simţământ al răutăţii mele peste măsură de mare, pe care nici un ochi în afară de al Tău nu o poate vedea. Convins pe deplin de suficienţa lui Hristos şi de statornicia dragostei Sale. Oh, cât de plăcut este să lucrezi toată ziua pentru Dumnezeu şi apoi să te odihneşti noaptea sub zâmbetul Său!"

„17 *iunie* 1838 La Comuniune în Dumbarney. Cu două zile înainte a fost mult păcat şi răceală în mine. M-am aşezat jos la picioarele Sale; am găsit pace numai în Isus."

„25 *septembrie* Ultima săptămână am petrecut-o în Blairgowrie; sper că nu în zadar. Mult păcat, slăbiciune şi inutilitate; multă desfătare în Cuvânt, când l-am deschis la ora de rugăciune a familiei. Fie ca Dumnezeu să facă să ardă Cuvântul Său. Am citit toată cartea ITesaloniceni; mi-am îmbogăţit mintea. Cât de adevărat este Psalmul 1! Totuşi am observat în inima mea o tendinţă ciudată de a fi ademenit de lucrurile vieţii acesteia; nu e ciudată pentru că sunt eu bun, ci pentru că am fost învăţat de aşa multe ori că sfârşitul acestora este amărăciune."

„27 *septembrie* Cea mai mare parte a zilei de vineri voi posti. Smerit şi reîmprospătat."

„30 *septembrie*, duminică Am fost foarte fericit în lucrare. Dimineaţă am petrecut prea puţin timp în rugăciune. Trebuie să încerc să merg mai devreme la culcare sâmbăta ca să mă pot,scula când încă este întuneric de tot'." El s-a străduit toată viaţa să aibă aceste ceasuri timpurii de rugăciune, duminica; nu pentru studiu, ci pentru

rugăciune. Nu lucra niciodată duminica pentru predicile sale. în această zi, a ţinut să împlinească scopul ei de la început: *odihna sufletului său* (Exod 31:17).

Parohia St. Peter's, la care venise, era mare şi foarte săracă. Era situată la capătul vestic al oraşului şi includea o parte din localitatea vecină. Biserica a fost construită cu ajutorul „Planului de extindere a Bisericii". Parohia era una de tipul *quoad sacra1*, fiind separată de St. John's. Avea o populaţie de patru mii de suflete, iar foarte mulţi dintre ei nu trecuseră niciodată pragul vreunei biserici. Adunarea lui era alcătuită din o mie o sută de ascultători la început, iar o treime din aceştia veniseră din zone depărtate ale oraşului.

Acesta era un câmp mare pentru lucrare pastorală. De asemenea, era o zonă foarte amorţită puţini, chiar şi din cei care erau creştini vii, influenţau cu viaţa lor pe alţii, deoarece mulţimea înconjurătoare de păgânism impenetrabil îşi aruncase influenţa rea asupra lor. Primele lui impresii cu privire la Dundee au fost foarte severe: „O cetate dedată la idolatrie şi împietrire a inimii. Mă tem că aici este mult din ceea ce spune Ieremia: 'Prorocii prorocesc neadevăruri şi poporului Meu îi plac aceste lucruri.'„

Primele sale luni de lucru au fost foarte obositoare. Nu avea o sănătate trupească de fier şi în acea iarnă, o gripă fatală a bântuit două sau trei luni, aşa încât majoritatea timpului său pentru parohie şi-l petrecea vizitându-i pe cei bolnavi şi muribunzi. în astfel de cazuri, era întotdeuna gata de acţiune. „Ţi-am spus de băiatul pe care am fost rugat să-l văd duminică seara, tocmai când mă aşezasem confortabil în casă? Am plecat şi i-am vorbit de libertatea şi plinătatea lui Isus, după care el a mai gâfâit puţin, apoi a murit."

în una din primele sale vizite la bolnavi, istorisirea lucrărilor unice ale lui Dumnezeu din viaţa unuia dintre enoriaşii lui l-a încurajat mult să ducă Vestea bună la cei nenorociţi, oricare ar fi fost dezavantajul. Cu patru ani înainte, o tânără avea holeră şi nu a mai putut să-şi folosească glasul timp de un an întreg. I s-a citit Biblia, iar oameni ai lui Dumnezeu obişnuiau să-i vorbească şi să se roage împreună cu ea. La sfârşitul anului, limba ei a fost dezlegată, iar primele cuvinte care s-au auzit de pe buzele ei au fost de laudă şi mulţumire pentru ceea ce Domnul făcuse pentru sufletul ei. Acum el stătea în camera ei şi asculta de pe buzele ei ceea ce Domnul făcuse.

1 Parohie construită mai mult pentru scopuri religioase, nu civile, n.trad.

într-o altă împrejurare, în timpul primului an de lucrare, el a fost martor la convertirea de pe patul de moarte al unui om care, până cu câteva zile înainte de moartea sa, aproape nega existenţa unui Dumnezeu. Această convertire puternică, aşa cum credea el că era, l-a făcut să vorbească cu toată nădejdea şi cu toată seriozitatea muribunzilor.

Dar, mai presus de toate, vizitele pe care le făcea copiilor lui Dumnezeu erau binecuvântate. Glasul lui şi chiar ochii lui vorbeau cu blândeţe pentru că durerea personală l-a învăţat să simtă cu cei în suferinţă. Chiar dacă următoarele cuvinte sunt extrase dintr-o scrisoare, totuşi mulţi vor recunoaşte faptul că acestea arată felul lui de a relaţiona cu oamenii lui Dumnezeu aflaţi în suferinţă, în timpul vizitelor: „Există un cuvânt minunat în Exod (3:7) care mi-a fost arătat ieri de către un biet nevoiaş, copil al lui Dumnezeu: 'îi cunosc durerile.' Studiază lucrul acesta; îţi umple sufletul. Un alt pasaj de felul acesta se găseşte în Psalmul 103:14: 'El ştie din ce suntem făcuţi.' Fie ca sufletul tău şi cele ale prietenilor tăi dragi să fie hrănite cu aceste lucruri. Isus face ca ceasul întunecat să devină strălucitor. Un alt pasaj minunat:,nu ştiau că este Isus."'

Am găsit printre hârtiile lui câteva exemplare ale vizitelor sale la bolnavi, scrise într-o perioadă în care lucrarea făcută cu mâinile sale nu creştea. „25 *ianuarie* 1837 Am vizitat-o pe dra M'Bain, o tânără în vârstă de douăzeci şi patru de ani, care era din ce în ce mai bolnavă. De bine, de rău aceşti zece ani trecuseră. I-am vorbit desluşit despre *'Unicul lucru necesar'* Ea a tăcut. 14 *februarie* Am auzit că era mai bine -am găsit-o aproape de moarte. I-am vorbit clar şi cu blândeţe, prezentându-L pe Hristos. Am folosit multe texte. La plecare, ea a întins mâna prietenos. 15 - tot ca o muribundă; i-am vorbit ca şi ieri. Nu şi-a deschis deloc ochii. 16 - Iam arătat monstruozitatea mâniei: libertatea lui Hristos; maiestatea, dreptatea, adevărul lui Dumnezeu. Biata M. se îndreaptă cu repeziciune pe calea de unde nu se va mai întoarce. Mulţi vecini se adună mereu acolo. 17 - Amcitit Psalmul 22; i-am arătat suferinţele lui Hristos; cât de îndestulătoare este o ispăşire; cât de plin de compasiune este un Mare Preot. Ea a respirat zgomotos şi a suspinat cu durere. A murit în seara aceasta la ora şapte. Cu greu

am auzit-o vorbind ceva, dar eu voi nădăjdui că eşti cu Hristos în slavă, până când voi merge şi voi vedea. 20 - M-a rugat la înmormântarea ei. Am văzut-o în curtea bisericii St.Peter's, *prima îngropată acolo*, din dorinţa ei, în pământul proaspăt în care nici un om nu fusese îngropat.

Fie ca acesta să fie un semn al faptului că ea este cu El, Cel care a fost pus într-un mormânt nou."

Mai relatează un caz: „4 *ianuarie* 1837 Am fost trimis la dna S. E foarte bolnavă; astmatică. I-am vorbit despre *'Nici o osândire pentru cei ce sunt în Hristos'*. Ea a spus: 'Dar eu sunt în Hristos?', părând foarte tulburată. Mi-a spus că de multe ori a fost aşa şi a lăsat ca această stare să treacă. 5 încă trăieşte. I-am vorbit despre Hristos şi despre mântuirea deplină. (Am stat închis în casă până pe data de 16). 16 -Mult mai rău. Nu vroia să mai audă şi totuşi era departe de odihnă. Avea ochii întunecaţi, tulburaţi. M-a întrebat: 'Ce înseamnă a crede?' I-am vorbit despre *'Dumnezeu, care a făcut ca lumina să strălucească din întuneric'*. Mi s-a părut că nu a luat nimic. Doamne, ajută! 17 încă şi mai rău; epuizată. Nici un zâmbet, nici un semn de pace lăuntrică. I-am vorbit despre *lAdu-ţi aminte de mini*. Am mers prin toată Evanghelia, adresându-i-mă în mod personal. Era vlăguită. 18 Mai liniştit. *'Domnul meu şi Dumnezeul meu'*. A mai vorbit din când în când. A fost mai veselă; a vrut să nu plec fără a mă ruga. Are multă cunoştinţă; stăpâneşte bine Scriptura. 19 I-am vorbit despre *'Convingere de păcat şi neprihănire'*. Mai multă dorinţă din inimă de a asculta. 20 Psalmul 51. Privirea şi cuvintele ei erau pline de vioioşie. 23 -Leşinată şi tulburată; nici un semn de pace. *'Eu sunt calea'* şi Psalmul 25. 24 Tot tăcută şi a dat puţine semne de ceva. 26 -Psalmul 40: *'Groapa îngrozitoare'* Foarte desluşit. N-am putut să scot nimic de la ea. 1 *februarie* *A* murit la orele 12 la amiază; nici un semn vizibil de lumină, alinare sau speranţă. Ziua aceea va scoate la lumină adevărul."

Un alt caz: „5 *februarie* 1839 Seara, am fost chemat de urgenţă. L-am găsit aproape mort; are o familie nepăsătoare. Erau mulţi în jurul lui. I-am vorbit despre libertatea şi satisfacţia care se găsesc în Hristos: *'Veniţi la Mine'*, etc. şi *'Mânia lui Dumnezeu descoperită din ceruri*. L-am înştiinţat că el se îndrepta spre locul în care urma să-L întâlnească pe Hristos! L-am întrebat dacă El va fi Mântuitorul lui. Părea să-mi răspundă; tatăl lui mi-a spus:,Zice că da.'

Dar acesta era chinul morţii. Apoi a urmat una sau două gâfâieli de nedescris şi a murit! Am tăcut şi L-am lăsat pe Dumnezeu să predice. 7 Am vorbit despre *'Văduva din Nain'* şi *'Iată, Eu stau la uşă.'*„

Participarea la înmormântări era adesea pentru *el* o vreme de multă cercetare. Oare nu ar trebui să fie pentru toţi lucrătorii un timp de cercetare solemnă? Am fost credincios acestui suflet? Ar fi putut sufletul acesta să cunoască de la mine mântuirea de fiecare dată când l-am văzut? Şi m-am rugat cu la fel de multă ardoare cu cât am vorbit? Iar dacă noi avem milă plină de afecţiune pentru suflete, vom trăi uneori aceleaşi sentimente pe care dl M'Cheyne le relatează: „24 *septembrie* L-am înmormântat pe A.M. Am simţit în profunzime pasajul acesta: 'dacă dă înapoi', etc. Nu am avut niciodată aşa multe trăiri profunde ca la această înmormântare."

Toţi cei care au pretenţia de a fi în slujba de păstori, trebuie să-şi viziteze turmele; totuşi, este o mare diferenţă între tipurile de vizite pe care le fac păstorii. Unii le fac formal, pentru a-şi îndeplini responsabilitatea şi pentru a-şi linişti conştiinţa; alţii, fac din această îndatorire o plăcere. Iar din cei care fac parte din ultima categorie, unii merg conform planului obişnuit de a se adresa tuturor la fel, într-o oarecare măsură; în timp ce alţii vorbesc liber, potrivit cu rănile oii sale care ies la iveală. De fiecare dată, această lucrare grea şi obositoare trebuie făcută cu toată inima, dacă e să fie făcută bine. în această îndatorire este puţină plăcere pentru că nu ai o audienţă numeroasă, iar puţinii oameni pe care-i vezi din când în când sunt în starea lor liniştită de zi cu zi. Prin urmare, este necesar să fii plin de har şi să ai simţământul acesta că Dumnezeu chiar vizitează fiecare ascultător prin tine. Scopul nostru nu este să ne împlinim responsabilitatea, ci să mântuim suflete (2Corinteni 13:7). Dl M'Cheyne obişnuia să meargă în vizite cu acest spirit; şi adesea, după ce mergea din casă în casă şi vizita timp de câteva ore, se întorcea într-un loc seara şi predica familiilor adunate. „26 *septembrie* 1838 O zi minunată de vizite. Douăsprezece familii; mulţi dintre ei se îndreaptă spre nicăieri. E foarte important să fii bine încărcat cu rugăciune şi meditaţie înainte de a ieşi din casă; te face un martor mai plin şi mai credincios. Am predicat în casa lui A.F. despre Iov: *'Ştiu că Răscumpărătorul meu este viu' A* fost foarte preţios şi dulce pentru mine." Pe de o parte din cauza sănătăţii sale, pe de altă parte din

pricina marii acumulări de alte lucrări şi de invitaţii pe care le primea de a face evanghelizare în alte localităţi, el nu a putut niciodată să viziteze toată regiunea care i-a fost încredinţată. A fost binecuvântat să atragă şi să recupereze pe mulţi din cei mai degradaţi şi, prin şcolile duminicale şi prin grupul obişnuit de prezbiteri a fost binecuvântat să vegheze asupra majorităţii populaţiei. Cu toate acestea, el a mărturisit de multe ori că parohia sa nu s-a bucurat niciodată pe deplin de avantajele ce sunt rezultatul unui sistem puternic de lucrare parohială. Odată, după ce a petrecut o zi în parohia rurală a Collace-ului, mergând după-amiaza din casă în casă şi vorbind cu copii pe care-i întâlneam pe marginea drumului, el a zâmbit şi a spus: „Cât invidiez un lucrător de la ţară! Pentru că el îşi poate cunoaşte toţi oamenii şi poate pătrunde caracterul lor real.” Mulţi dintre noi am crezut că el a greşit când, mai târziu, a fost implicat într-o aglomerare de lucrări evanghelistice într-o vreme în care el încă era legat de o anume turmă.

In fiecare săptămână avea o seară de studiu pentru tinerii adunării sale. Catehismul şi Biblia erau manualele lui, iar între timp folosea tot felul de ilustraţii ajutătoare. Se simţea obligat să se pregătească sârguincios pentru cursuri, ca să poată da explicaţii simple şi clare şi să combine lucrurile interesante cu cele mai solemne şi revitalizante adevăruri. Insă cea mai mare atenţie şi-o focaliza asupra cursului pentru tinerii care urmau să ia parte la Comuniune pentru prima dată, unde a văzut cele mai multe roade. El a început un curs de acest fel înainte de a da Cina Domnului pentru prima oară acolo şi a continuat cu acesta din nou, cu câteva săptămâni înainte de fiecare ocazie de acest fel. Broşura sa, publicată în 1840, *Să faceţi lucrul acesta spre pomenirea Mea*, poate fi considerată o expunere a esenţei cercetărilor sale solemne ale acestui subiect.

De obicei, nota primele impresii ale celor care urmau să ia parte la Comuniune şi compara aceste notiţe cu ceea ce vedea în ei mai târziu. Astfel: „M.K., veselă şi vioaie, totuşi sensibilă; a înţeles clar că numai cel mântuit poate veni la Masă, dar s-a poticnit la întrebarea dacă era mântuită. Totuşi a pretins că este trezită şi că a fost adusă la Hristos.” Un altul: „O persoană foarte cumpătată, inteligentă, cu o dorinţă statornică, însă mă tem că nu se simte deloc neajutorată. Cred că suferinţa şi rugăciunea îi vor aduce iertarea. I-am spus desluşit ce cred despre cazul ei.” O altă persoană: „Ştie că odinioară a fost fără

Hristos; acum, citeşte, se roagă şi are o mare dorinţă. Nu mă îndoiesc de dorinţa ei, însă mă tem că nu este decât o reformare proprie pentru a-şi căpăta respect înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor. I-am spus clar lucrul acesta." „A.M. mă îngrijorează mult. I-am dat de înţeles cu foarte multă neliniște; l-am avertizat mult." „CP. nu pare să aibă dorinţă. Citeşte cărţi de rugăciune, etc, dar nu se roagă în taină. Nu pare a fi prea ager la minte."

A căutat să susţină şcolile duminicale din toate zonele parohiei sale. Imnul *Untdelemn pentru candelă* a fost scris pentru a întipări această pildă în ascultători, la o clasă de elevi de şcoală duminicală, în anul 1841. Câteva din broşurile sale simple, minunate au fost scrise pentru aceste şcoli. *Motive pentru care copiii ar trebui să alerge la Hristos* a fost primul, scris de Anul Nou 1839; iar *Mieii turmei* a fost un altul, scris mai târziu. Inima lui era pentru tineri. într-o seară, după ce a vizitat câteva din şcolile sale duminicale, el scrie: „Am avut o mare bucurie să învăţ copiii. Oh, de-ar fi o lucrare autentică, făcută cu toată inima între ei!" Se putea adapta la capacităţile lor şi nu considera a fi în zadar folosirea talentelor sale pentru a le atrage atenţia, deoarece privea sufletul unui copil ca fiind infinit de preţios. întrucât era mereu atent la oportunităţi, el a scris, pe o foaie albă a unei cărţi pe care o trimisese unui băieţel din adunare, aceste versuri simple:

Pacea să fie cu tine, gingaş copil!
Să ai parte de mulţi ani de sănătate şi bucurie!
Iubeşte Biblia mai mult decât joaca,
Creşte în înţelepciune zi de zi.
Ca ciocârlia plutind în adierea vântului,
Trezeşte-te devreme, ridică-te şi cântă;
Ca porumbelul care nu a găsit odihnă
Până nu a ajuns pe pieptul lui Noe,
Să nu-ţi găseşti odihna în această lume de păcat,
Până nu te ia Mântuitorul înăuntru.

Avea un standard înalt în mintea sa pentru calificările morale ale celor care pot să înveţe pe cei tineri. Când se căuta o învăţătoare care să conducă o şcoală de seară pentru fetele care munceau la fabrică, din parohia sa, el a scris unuia care era interesat de lucrul acesta: „Calificările pe care ar trebui să le aibă pentru cusut şi împletit, le vei înţelege cu mult mai bine decât mine. Ea ar trebui să poată

întreţine în elevii ei fluenţa cititului şi cunoaşterea Bibliei şi a catehismului -cunoştinţe care, poate, deja le-au dobândit. Ea ar trebui să fie în stare să-i înveţe să cânte laudele lui Dumnezeu melodic şi cu pasiune. însă, cu mult mai mult decât toate acestea, ea ar trebui să fie o femeie creştină, nu doar cu numele, ci cu fapta şi cu adevărul una a cărei inimă a fost atinsă de Duhul lui Dumnezeu şi care poate iubi sufletele copilaşilor. Pe oricare învăţătoare căreia îi lipseşte această ultimă calificare o voi privi mai degrabă ca pe un blestem, decât ca pe o binecuvântare -un instrument de stricăciune, răceală şi moarte, în loc de un instrument din care viaţa, căldura şi atmosfera cerească să fie emanate."

Foarte curând după ordinarea sa, şi-a început întâlnirile de rugăciune săptămânale în biserică. A auzit cum întâlniri de felul acesta au fost binecuvântate în alte locuri şi nu a avut nici un motiv să regrete că şi-a pus deoparte seara de marţi pentru acest ţel sfânt. Unul din primele sale efecte era să trezească pe cei care deja crezuseră; de multe ori aceştia erau chiar mai mult reîmprospătaţi la aceste întâlniri decât duminica. Unele din cele mai solemne ceasuri ale lucrării sale erau din aceste seri. Când erau la început, el mi-a scris o relatare a felului în care le conducea: „Le dau oamenilor un pasaj din Scriptură care să le fie ascuns în inimă în general, o promisiune a Duhului sau efectele minunate ale revărsării sale1. Le dau subiectele principale ale unei predici timp de aproximativ douăzeci de minute. Rugăciunea e înainte şi după. Apoi le citesc câte ceva din istoria trezirilor şi mai comentez din când în când. Cred că oamenii sunt foarte interesaţi de subiectul acesta; un număr mare de oameni vin din toate zonele oraşului. Dar, oh, am nevoie de Duhul cel viu pentru sufletul meu! Vreau ca viaţa mea să fie ascunsă cu Hristos, în Dumnezeu. Acum e prea multă grabă, agitaţie şi lucrări exterioare pentru ca Duhul să-Şi poată face lucrarea liniştită în inimă. Rareori am timp să meditez ca Isaac, la revărsatul serii, cu excepţia zilelor când sunt obosit; însă rouă se pogoară atunci când toată natura se odihneşte -când fiecare frunză stă liniştită."

Un model al libertăţii minunate şi al ilustraţiilor familiare, despre care enoriaşii săi spuneau că sunt deosebite faţă de cele de la întâlniri, poate fi găsit în notiţele luate de către unul din ascultătorii săi din *Interpretări ale scrisorilor către cele şapte biserici*, date în timpul

anului 1838. El însuşi avea o mare plăcere în întâlnirile de marţi seara. într-o împrejurare, a spus: „Fără îndoială, acestea vor fi amintite în veşnicie alături de cântece de laudă"; altădată, observând starea de sensibilitate a unui suflet manifestată la aceste întâlniri, el a spus: „Este o tăcere până la ultimul cuvânt nu ca cea de duminică, când la sfârşitul rugăciunii e o izbucnire, ca şi cum sunt bucuroşi să iasă din prezenţa lui Dumnezeu." Participau aşa mulţi credincioşi şi multe suflete căutătoare şi aşa de puţini din cei lumeşti, încât păreai să respiri atmosfera cerului.

Dar serviciile sale din ziua de sabat erau acelea care aduceau mulţimile împreună şi nu după mult timp au fost resimţite în tot oraşul. El era mereu aşa de dispus să dea o mână de ajutor fraţilor lui, aşa de implicat în orice lucrare bună şi, mai târziu, aşa de întrerupt de întrebări, încât s-ar fi putut crede că nu mai avea timp pentru pregătire atentă şi

1 Primul text pe care l-a dat să fie ascuns astfel în inimă a fost Isaia 32:15: „până când Se va turna Duhul de sus peste noi."

că ar fi putut fi scuzat pentru absenţa acesteia. însă, adevărul este că niciodată nu a predicat fără să acorde o atenţie deosebită subiectului său. într-adevăr, se poate să fi avut puţin timp uneori orele de sâmbătă era tot timpul pe care îl avea -dar studiul său zilnic al Scripturii îi umplea mintea şi reprezenta o pregătire continuă. Multe din serviciile sale de dumincă erau lucruri scoase din ceea ce purta cu el în zilele încărcate din săptămână.

Glasul lui era remarcabil de desluşit purtarea lui era atrăgătoare prin demnitatea sa blândă. însăşi chipul lui atrăgea privirea. Vorbea de la amvon ca unul care era serios preocupat de sufletele dinaintea lui. îi făcea să îndrăgească ceea ce le spunea, pentru că ochii şi inima lui erau îndreptate spre ei. în acelaşi timp, era în stare să spună pe loc ilustraţii simple şi elocvente, adesea însoţite de talent poetic şi eleganţă. A vrut să folosească cuvinte saxone pentru a putea fi înţeles de majoritatea analfabeţilor din sală. Iar în timp ce stilul său era într-un mod unic clar, însăşi această claritate era în mare măsură consecinţa capacităţii sale de a analiza şi de a explica în amănunţime subiectul lui, în aşa fel încât toţi ascultătorii să aibă aceleaşi beneficii.

El se ocupa de lucrarea sa publică cu o reverenţă extraordinară. Atât de evidentă era aceasta, încât îmi amintesc de un sătean din

parohia mea, care a putut să facă această observaţie: „înainte de a-şi deschide gura, în timp ce se îndrepta spre pasaj, era ceva în el care mă afecta extrem de puternic." în sacristie nu se ţineau niciodată conversaţii nepotrivite; tot ce se făcea era pregătirea inimii prin apropierea de Dumnezeu; iar înainte de a merge la amvon, rostea o rugăciune scurtă. Cu siguranţă, ducându-se să vorbească pentru Dumnezeu, oamenii puteau fi impresionaţi profund cu uşurinţă! Fără îndoială, punându-şi mâna să semene sămânţa împărăţiei, oamenii puteau chiar să tremure! Şi cu siguranţă, noi nu ar trebui să ţintim la nimic altceva mai puţin decât la a turna adevărul peste enoriaşii noştri prin canalul propriilor noastre suflete vii şi profund afectate.

După ce făcea cunoscut subiectul discursului său, obişnuia să arate poziţia pe care acesta îl ocupa în context, apoi continua să prezinte doctrinele textului, aşa cum făceau teologii noştri de demult. Acestea fiind spuse, îşi împărţea subiectul şi în punctul acesta era deosebit de talentat. „Ideile principale ale predicilor sale", a spus un prieten, „nu erau bornele kilometrice care-ţi indică cât de aproape eşti de sfârşitul călătoriei tale, ci erau cuiele care întăreau şi solidificau tot ce spunea, împărţirile erau uneori serbede; dar nu şi ale *sale* care erau legate de text, pline de sensibilitate şi scoteau la lumină într-un mod atât de surprinzător spiritul unui pasaj."

Era dorinţa lui ca în predicile sale să se apropie mai mult de modul primitiv de expunere al Scripturii. Prin urmare, atunci când cineva l-a întrebat dacă nu i-a fost niciodată teamă că într-o zi va ajunge să nu mai aibă subiecte de predici, el a răspuns: „Nu, eu sunt doar un interpret al Scripturii în predicile mele, iar când Biblia va seca, atunci voi seca şi eu." Şi, în acelaşi spirit, el evita cu atenţie felul prea obişnuit de a adapta textele legând o doctrină de un pasaj, ci o scotea din referinţa evidentă a pasajului. De fiecare dată se străduia să *predice gândul Duhului dintr-un pasaj*; pentru că se temea că dacă făcea altfel, întrista Duhul care l-a scris. Astfel că interpretarea era o chestiune serioasă pentru el. Şi totuşi, rămânând fidel acestui principiu sigur, nu se simţea deloc împiedicat să folosească, pentru necesităţile zilnice, la fel de multe pasaje din Vechiul Testament ca şi din Noul. Stilul lui era ca în primul rând să stabilească sensul de bază şi aplicaţia, şi astfel, să continue să-l abordeze pentru un folos prezent. Aşadar, la textul din Isaia 26:16-19, începe astfel: „Cred că acest pasaj se referă

literalmente la convertirea vechiului popor al lui Dumnezeu." Considera *profeţiile* ca fiind *istorie viitoare* şi a scos lecţii din acestea, tot aşa cum ar fi scos din trecut. întrucât fiecare dar spiritual este în mâinile lui Isus, dacă observa că Moise sau Pavel aveau lucruri preţioase, el era imediat condus să le urmeze până în prezenţa aceluiaşi Domn care le-a dat lor tot harul.

Există o mare diferenţă între a predica *doctrină* şi a-L predica pe *Hristos*. Dl M'Cheyne a predicat toate doctrinele Scripturii aşa cum sunt înţelese de *Confesiunea noastră de credinţă* care are la bază nimicirea prin Cădere şi reabilitarea prin Mijlocitorul. „Lucrurile inimii omeneşti şi lucrurile Minţii Divine" era, în esenţă, tema lui constantă. Din experienţa personală a ispitirii profunde, el putea dezvălui secretele inimii, astfel că odată a spus: „Presupun că motivul pentru care unii din cei mai răi păcătoşi din Dundee au venit să mă asculte este pentru că inima mea dădea dovadă de aşa multă asemănare cu a lor." Totuşi, el nu predica numai *doctrină*; *Hristos* este centrul din care toată doctrina a ieşit, ca razele din soare. A căutat să sprijine pe El toate vasele şi lighenele. „E ciudat", a scris el după ce a predicat din Apocalipsa 1:15, „E ciudat cât de dulce şi minunat este să predici direct despre Hristos, în comparaţie cu toate celelalte subiecte de predică." Şi adesea şi-a exprimat repulsia faţă de sintagma „*a acorda atenţie religie*?' pentru că părea să-L înlocuiască pe *însuşi Hristos* cu doctrina şi cu o mentalitate evlavioasă.

E greu să transmiţi celor care nu l-au cunoscut niciodată o idee corectă cu privire la dulceaţa şi ungerea sfântă a predicării sale. Câteva din predicile sale, tipărite din manuscrisele lui (deşi aproape toate sunt primele copii) pot lăsa o impresie corectă a stilului său de a predica doctrină. Dar nu există notiţe care să ofere o idee corectă a aplicaţiilor cercetătoare şi a rugăminţilor sale pline de afecţiune adresate inimilor. Pe acestea rareori le-a pus în cuvinte. Ele îi veneau pe moment, când inima lui era copleşită de subiect; pentru că regula lui era să prezinte mai întâi ascultătorilor lui un adevăr ca fundament şi întotdeauna era o cantitate mare de adevăr biblic în discursurile sale -iar apoi le spunea din nou aplicaţia. îndemnurile sale veneau din doctrina sa şi astfel, avea atât varietate, cât şi putere. Era sistematic în aceasta, deoarece a constatat că: „Chemările către cei nepăsători, etc. vin cu putere din spatele unor adevăruri solide. Vezi cum face Pavel -

aptele Apostolelor 13:40: *'Astfel*, luaţi seama să nu', etc. şi Evrei 2:1: *'De aceea* trebuie să', etc.

Uneori era puţin imprudent în afirmaţiile sale, când inima-i era adânc mişcată şi sentimentele-i aprinse, iar uneori prelungea prea mult cuvântările; dar şi lucrul acesta venea din plinătatea sufletului său. „încă puţine cuvinte", gândea el, „pot fi binecuvântate, chiar dacă ultimele nu au avut nici o influenţă."

Mulţi îşi vor aminti totdeauna duminicile binecuvântate de comuniune care aveau loc în St.Peter's. încă de la început, aceste timpuri de comuniune erau conduse într-un mod extraordinar de Dumnezeu. Teama sfântă a prezenţei Sale era de cele mai multe ori asupra copiilor Săi, iar casa era umplută cu mirosul plăcut al miresmei -Numele Său când era vărsată (Cântarea Cântărilor 1:3). Dar şi în duminicile obişnuite, încă de la început, mulţi parcurgeau distanţe lungi pentru a participa la St.Peter's -mulţi din parohiile de la sat, care se întorceau acasă cu inimile arzând, în timp ce discutau despre ceea ce auziseră în acea zi.

Dl M'Cheyne cunoştea capcana popularităţii şi, din natura lui, era unul care ar fi fost fascinat de aceasta, însă Domnul l-a păzit.

Uneori, era ajutat într-un mod extraordinar în predicare; dar alteori, sufletul lui se simţea lăsat în seama resurselor proprii, deşi ascultătorii nu pricepeau lucrul acesta. Strigătul lui Rowland Hill a fost mereu pe buzele lui: „Stăpâne, ajută-mă!" şi adesea e scris la sfârşitul predicilor

 sale. Suferinţa multă era, de asemenea, un ţepuş în carne pentru el. Spunea despre sine că era adesea „puternic ca un uriaş în biserică, dar ca o vergea de salcie după serviciu." Dar, cu siguranţă, mai presus de toate acestea, simţul lui trainic al bunăvoinţei divine era protecţia sa. Când şi-a început lucrarea în Dundee, soarele strălucea pe drumul lui. „Până acum, am fost păstrat nu numai în lumina chipului Său împăcat, dar foarte mult şi sub privirea călăuzitoare a Dumnezeului care poartă de grijă. într-adevăr, îmi amintesc că bunul bătrân Swartz obişnuia să spună: 'Nu mi-aş fi putut imagina că El ar fi putut fi atât de îndurător cu noi.'„ Cred că pe lângă câteva neînţelegeri mai serioase, el a avut parte şi de o bucurie mult mai profundă după întoarcerea din Palestina, decât în prima parte a lucrării sale, deşi, încă de la începutul acesteia, el s-a

bucurat de acel simţământ al dragostei lui Dumnezeu care „păzeşte inima şi gândurile" (Filipeni 4:7). Acesta a fost secretul adevărat al umblării sale sfinte şi al smereniei sale liniştite. Fără acesta, ambiţia sa ar fi fost singurul fundament al majorităţii faptelor sale. Dar acum, dragostea mai dulce a lui Dumnezeu l-a constrâns, iar ambiţia firească a duhului său putea fi văzută doar ca sugerându-i ideea de a încerca lucruri la care alţii ar fi eşuat.

Câtă monotonie este în lucrarea multora! Datoria presează pe călcâiele datoriei într-un cerc nesfârşit. Dar nu tot aşa este când Duhul trezeşte atât pastorul, cât şi turma sa. Atunci se manifestă toată diversitatea vieţii. Iată ce se întâmpla aici. Domnul a început să lucreze prin mijloacele Sale, aproape din prima zi în care a venit. întotdeauna era câte un om mişcat care se retrăgea să plângă singur.

îngrămădirea sufletelor sub păstorirea sa şi interesul profund pe care-l provoca, a atras atenţia multora şi a născut dorinţa în mulţi din alte localităţi de a-l avea ca şi pastor. Nu au trecut multe luni de când era implicat în lucrarea grea, când i s-a propus să se mute la parohia din Skirling, de lângă Biggar. Era o ofertă care prezenta avantaje mari pentru câmpul său de lucru în privinţa câştigului pământesc şi a perspectivei de tihnă şi confort relativ pe care o oferea, deoarece parohia era mică, iar salariul mare. însă, după cum se cere de la un episop să nu fie „doritor de câştig mârşav", ci să fie „nu iubitor de bani" (*ă^tXagyvgog*,lTimotei 3:3), la fel de adevărat era că, în el, aceste calificări străluceau remarcabil. Constatările sale dintr-o scrisoare adresată tatălui său conţin expresia sinceră a sentimentelor sale: „Sunt aşezat în mijlocul a aproxmativ 4000 de oameni; 1100 de oameni au fost în biserică. Propovăduiesc mesajul curat înaintea acestei mari audienţe în fiecare zi de sabat. Nu îndrăznesc să las 3000 sau 4000 de oameni pentru 300. Dacă mi s-ar fi oferit înainte slujba aceasta, aş fi privit-o ca pe o sugestie venită direct din partea lui Dumnezeu şi aş fi acceptat-o cu toată inima. Ce plăcere ar fi fost pentru mine să hrănesc o turmă mică atât de preţioasă să veghez asupra fiecărei familii -să cunosc fiecare inimă - să tind spre lumi mai strălucite şi să arăt drumul!'1 Dar nu aşa a rânduit Dumnezeu. El m-a aşezat printre meşteşugarii zgomotoşi şi ursitorii politici ai acestui oraş păgân. El va face ca banii să fie suficienţi. El, care Şi-a plătit taxele din gura unui peşte, va îngriji de toate nevoile mele." îşi exprimase deja nădejdea:

„Poate că Domnul va face ca această pustietate plină cu capete de hornuri să fie verde şi frumoasă ca grădina Domnului - u pământ binecuvântat de Domnul!”

Sănătatea lui era şubredă; iar grijile chinuitoare şi oboseala nesfârşită care erau firești pentru slujba sa într-un oraş ca Dundee, păreau a fi nepotrivite pentru spiritul său. Acest lucru i-a convins pe ceilalţi să încerce din nou să-l mute într-o zonă de sat. In vara aceluiaşi an (1837) a fost puternic îndemnat să predice ca şi candidat la parohia vacantă, St.Martin's de lângă Perth şi i-ar fi fost asigurată numirea în funcţie numai dacă ar fi mers acolo. Dar el a respins din nou: „Stăpânul meu m-a aşeazat aici cu mâna Sa, iar eu nu voi căuta niciodată, direct sau indirect, să fiu mutat.”

în acest din urmă caz au fost împrejurări care au făcut ca chemarea lui să pară urgentă din câteva puncte de vedere. Ajungând la o hotărâre, el menţionează un element interesant din decizie, într-o scrisoare adresată mie, pe data de 8 august. „M-am tulburat mult când am fost rugat să merg la o parohie vecină care, în prezent, este vacantă, aşa că am făcut din acesta un motiv de rugăciune; şi-l amintesc acum din pricina răspunsului minunat la rugăciune pe care cred că l-am primit de la Dumnezeu. M-am rugat ca El să trezească câţiva din enoriaşii mei pentru a putea lua o decizie definitivă de a rămâne. Am consimţit ca acesta să fie un semn că El vrea ca eu să rămân. în dimineaţa următoare, cred, sau cel târziu, a doua dimineaţă, au venit la mine doi tineri care aveau o mare durere şi pe care nu i-am mai văzut niciodată înainte. Ceea ce m-a făcut să-mi amintesc de lucrul acesta este că aceştia au venit din nou ieri pe la mine, iar durerea lor era mult mai mare. Este adevărat, nu am mai văzut niciodată un om care să fie într-o aşa mare agonie pentru sufletul său. Nu pot decât să privesc lucrul acesta ca pe

Citat dintr-o poezie de Oliver Glodsmith, n.trad.

un adevărat răspuns la rugăciune. Mai am alte câteva persoane care sunt într-un chin agonizant şi mă simt destul de neputincios în a-i mângâia. M-aş bucura să fiu ca Noe care şi-a scos mâna şi a luat înăuntru porumbelul obosit; dar Dumnezeu mă face să stau deoparte şi să simt că sunt un copil. Oare Dumnezeu nu va pune niciodată locurile noastre de lucru unul lângă celălalt? Suntem în mâna Lui. Lasă-L să facă cum crede El că este bine. Roagă-te pentru mine, pentru enoriaşii

mei, pentru sufletul meu să nu fiu lepădat. „

Puţini pastori evlavioşi pot să-şi dorească să-şi schimbe mediul de lucru, fără să le fie clar că Stâlpul de Nor le indică în acea direcţie. E primejdios pentru oameni să aleagă pentru ei înşişi; şi prea adesea s-a întâmplat ca lucrătorul care, fără un temei puternic, s-a mutat din turnul lui de veghe de odinioară, a avut motiv să-şi plângă năruirea speranţelor sale din mediul mai larg de lucru. Dar, în timp ce acest lucru este acceptat, probabil pare de nejustificat faptul că dl M'Cheyne s-a rugat pentru un semn prin care să cunoască voia Domnului. Totuşi, e de observat faptul că Robert a decis locul slujirii sale pe alte fundamente. S-a rugat astfel, în supunere faţă de voia Domnului, doar cu scopul de a obţine o confirmare în plus prin manifestarea Divinităţii. El nu a considerat niciodată că este bine să aleagă calea slujirii prin vreun astfel de semn sau indiciu. Credea faptul că Cuvântul scris are suficiente informaţii pentru a îndruma sufletul care crede; iar el privea astfel de manifestări providenţiale, cum a fost în acest caz, ca fiind importante doar în măsura în care acestea ar putea fi răspusuri la rugăciune, într-adevăr, el însuşi ne-a lăsat o frântură din perspectiva sa cu privire la acest lucru, într-un fragment, care (deoarece nu a fost datat) e posibil să fi fost scris în această perioadă. Medita la,lâna lui Ghedeon'.

Când Dumnezeu l-a chemat pe Ghedeon sâ lupte „Du-te şi izbăveşte Israelul prin puterea aceasta pe care o ai" -Luptătorul credincios a vrut un semn

Că Dumnezeu va străluci deasupra lucrărilor sale. Omul care, la porunca Ta înfricoşătoare, A ridicat scutul şi torţa înverşunată Lucrarea Ta de sânge şi răzbunare, Doamne! Putea să aibă nevoie de o asigurare testată dublu Care să fie o dovadă a faptului că Tu vei face paşii lui.

Insă atunci când mesajul pe care-l aducem noi

Este unul care-l face pe mut să cânte;

Care-i cere orbului să se spele şi să vadă,

Şchiopilor să sară de bucurie,

Care ridică sufletul plecat, îndepărtează lacrimile şi privirea încruntată,

Risipeşte tot lăuntrul inimii

De glasul acuzator al păcatului Arunci, nu pot, nu îndrăznesc să sper să găsesc

Un astfel de semn care să-mi dovedească chemarea De a predica iubirea nemuritoare a Mântuitorului meu.

La sfârşitul aceluiaşi an, 1837, el a acceptat să devină secretar al *Asociaţiei pentru extinderea bisericii* în Forfar. „Planul de extindere a bisericii", deşi era mult interpretat greşit şi neînţeles, avea drept scop esenţa acestuia: străduinţa sinceră de a da parohiilor prea mari avantajul unui lucrător credincios aşezat într-un loc cu un număr de suflete pe care ar putea cu adevărat, să le viziteze. Dl M'Cheyne a sprijinit sârguincios şi cu bucurie aceste scopuri cât a putut. „E cauza lui Dumnezeu", a spus el, „şi, prin urmare, sunt gata să mă jertfesc şi să fiu jertfit pentru ea." II obliga să călărească mult dintr-un loc în altul; însă călăritul era un exerciţiu care îi plăcea mult şi care era favorabil sănătăţii lui. De exemplu: „4 *decembrie* 1838 Am călătorit până în Montrose. Am vorbit împreună cu Dl Guthrie la o întâlnire a *Asociaţiei de extindere a bisericii*; au fost prezente 800 sau 900 de persoane. Am încercat să fac ceva pentru cauza Mântuitorului, atât direct, cât şi indirect. A doua zi am fost la Forfar. Am vorbit pentru aceeaşi cauză."

Cât de înflăcărat a intrat el în acest plan se poate vedea din următorul extract. într-o scrisoare trimisă mai târziu dlui Roxburgh, spune: „în fiecare zi pe care o trăiesc mă simt din ce în ce mai convins că astăzi, aceasta este cauza lui Dumnezeu şi a împărăţiei Sale, în Scoţia. De multe ori, când mă gândeam că sunt pe moarte, sufletele miilor de oameni nemântuiţi din parohia mea, care nu intră niciodată în nici o casă a lui Dumnezeu, îmi apăsau conştiinţa. De multe ori m-am rugat ca ochii vrăjmaşilor noştri să se deschidă şi ca Dumnezeu să deschidă inimile conducătorilor noştri ca să înţeleagă că responsabilitatea lor primordială şi slava lor cea mai mare este să sprijine slujitorii lui Hristos şi să-i trimită la fiecare suflet nemântuit din Scoţia." El simţea că starea lor nenorocită era atât de mare, iar nevoia lor atât de profundă, încât astfel de suflete neglijate nu aveau nici o dorinţă de a fi ajutate şi nu ar fi cerut niciodată ajutorul. Dar nici nu şi-a imaginat că, dacă se construiau bisericile şi se aduceau lucrătorii, acest lucru ar fi fost în sine suficient pentru câştigarea mulţimilor de oameni nemântuiţi. Insă el a vrut şi a aşteptat ca Domnul să trimită oameni credincioşi în via Sa. Aceste biserici noi aveau scopul

să fie ca fântânile gata de a aduna ploaia, când aceasta cădea, aşa cum au făcut ai Lui în ziua puterii Domnului.

Perspectiva lui cu privire la acest lucru a fost rezumată în următoarele versuri, scrise într-o zi în care fusese în tovărăşia câtorva fraţi plini de râvnă, care erau profund angrenaţi în plan:

Dă-mi un om al lui Dumnezeu care să predice adevărul,
O casă de rugăciune pe aproape,
Cotizaţia pe care o poate plăti cel mai sărac dintre săraci,
Un loc atât de mic, cât poate un pastor să supravegheze:
Dă toate acestea împreună cu ploaia binefăcătoare a Duhului,
Iar Scoţia va fi o grădină înflorită!

O altă îndatorire publică care a fost mereu în atenţia lui în toţi anii săi de slujire, a fost participarea la întâlnirile prezbiteriului. Francheţea, integritatea şi generozitatea sa creştinească erau simţite de toţi fraţii săi; iar părerea lui, deşi era părerea unuia atât de tânăr, era privită nu doar cu simplu respect. Cu privire la marile probleme de stat care zguduiau biserica Scoţiei, opiniile sale erau hotărâte şi neclintite. După părerea sa, nici o politică nu putea fi mai dăunătoare pentru creştinismul adevărat sau mai potrivită pentru a distruge evlavia plină de viaţă, decât cea a moderantismului. Odată, a scris unui prieten din Irlanda: „Tu nu ştii ce înseamnă moderantism. Este o plantă care nu a fost niciodată plantată de Tatăl nostru ceresc, iar eu sper să fie dezrădăcinată acum.” Marea dezbatere cu privire la independenţa puterii civile a bisericii de stat în toate problemele spirituale şi dreptul creştinilor de a judeca dacă pastorul rânduit să le slujească avea glasul Păstorului sau nu, le susţinea ca fiind parte a adevărului Scripturii, care, de altfel, trebuie predicat şi împlinit, indiferent de riscuri. Tot astfel, se bucura nespus de mult de punerea în slujire a lucrătorilor credincioşi. Stabilirea dlui Baxter în Hilltown, a dlui Lewis în StDavid's şi a dlui Miller în Wallacetown mai târziu sunt toate amintite de el cu expresii de mulţumire şi bucurie; şi trăia aceleaşi sentimente, atunci când auzea că nevoia oricărei parohii, din orice zonă a ţării, era împlinită. Pe 20 septembrie 1838, scrie: „Am fost prezent la ordinarea lui A.B. la Collace şi m-am bucurat mult. Binecuvântat să fie Dumnezeu pentru darul acestui pastor. Am mărturisit despre Cuvântul harului Tău.”

întrucât acasă programul îi era încărcat, avea mereu un spirit

evanghelistic înflăcărat. Ar fi putut scrie mult şi şi-ar fi putut câştiga un renume prin scrierile sale; dar el le-a lăsat pe toate la o parte când le-a pus în balanţă cu predicarea Evangheliei veşnice. Rareori refuza o invitaţie de a predica într-o zi din săptămână; iar cât timp a călătorit din loc în loc, nu şi-a întrerupt părtăşia cu Dumnezeu. Vizitele sale ocazionale din toată această perioadă au fost foarte binecuvântate. La Blairgiwrie şi Collace, vizitele sale erau mult aşteptate ca vremuri de reîmprospătare specială; nici la Kirriemuir nu era mai puţin aşteptat, când îl vizita pe dl Cormick sau la Abernyte în zilele în care dl Hamilton (din Regent Square, Londra) şi mai apoi, dl Manşon lucrau în acea vie. Ar fi dificil chiar de enumerat locurile udate de el în zile de comuniune. El însuşi a mărturisit că în unele din acestea, nu cuvintele pe care le spunea, ci *modul sfânt* în care le spunea, era mijlocul prin care captiva sufletele.

Ocazional, doi sau trei dintre noi, care locuiam la distanţe convenabile şi ale căror suflete erau plantate lângă acelaşi pârâu, obişnuiam să ne întâlnim împreună pentru a petrece o zi întreagă în mărturisirea păcatelor personale şi cele de lucrare, rugându-ne pentru har şi îndrumându-ne unul pe celălalt prin citirea Cuvântului. In astfel de zile, seara, de obicei ne întâlneam cu turma pastorului în a cărui casă fusesem toată ziua şi acolo ne rugam în unitate ca Duhul Sfânt să fie turnat peste oameni. Prima dată când am ţinut o astfel de întâlnire, câţiva dintre noi au văzut semne de binecuvântare, iar după o săptămână a scris: „Este vreo roadă din ziua binecuvântată pe care am petrecut-o cu tine? Cred că am văzut câteva aici, în duminica următoare. La vremea potrivită vom strânge recolta, dacă nu vom cădea de oboseală; numai întăreşte-te şi îmbărbătează-te." întâmplarea care l-a încurajat este menţionată în jurnalul lui. în acea duminică, o femeie mai în vârstă venise să-i spună cum râul de bucurie şi pace a curs în sufletul ei într-un mod deosebit din pricină că a crezut, aşa încât ea l-a binecuvântat pe Dumnezeu pentru că venise la St.Peter's. Apoi a adăugat: „*N.B.* Ea pare a fi o roadă a întâlnirilor noastre de rugăciune, care au început miercurea trecută la Collace o picătură de ploaie."

Ar fi trebuit să se remarce până acum că în tot timpul lucrării sale era atent să folosească nu numai mijloacele directe rânduite pentru convertirea sufletelor, ci şi acelea care par a fi mai indirecte,

cum ar fi cheia disciplinei. în legătură cu Cina Domnului, broşura sa scurtă oferă o explicaţie a concepţiilor sale. El credea că a-i reţine de la a lua Cina pe

 cei a căror mărturisire de credinţă era una credibilă, chiar şi dacă pastorul ar avea îndoieli puternice în mintea sa cu privire la vrednicia lor, nu era regula dată pentru noi în Noul Testament. în acelaşi timp, susţinea la fel de ferm că nici o persoană nemântuită *nu trebuie să vină* la Masa Domnului; şi ajunşi în acest punct, „dacă ne-am judeca singuri, n-am fi judecaţi."

Când cei care urmau să ia parte la Comuniune veneau să fie acceptaţi pentru prima dată sau când părinţii care erau participanţi la Comuniune veneau să-şi boteze copiii, obiceiul lui era să-i întrebe într-un mod solemn dacă sufletele lor erau mântuite. Felul lui de abordare a fost binecuvântat cu mântuirea multor tineri care veneau nepăsători la Comuniune. El însuşi a menţionat binecuvântarea ce a însoţit abordarea plină de credincioşie a unui părinte care venise să-i vorbească despre botezul copilului lui. Omul a spus că el s-a analizat şi credea că era pe calea cea bună simţea că starea lui era mai bună deoarece putea să ierte nedreptăţirile. Dl M'Cheyne i-a arătat că, în ciuda acestora, el nu cunoştea neprihănirea lui Dumnezeu. Omul a pus la inimă lucrul acesta, iar când dl M'Cheyne i-a spus că s-a gândit că ar fi mai bine să-şi amâne botezul, el s-a oferit imediat să revină şi să vorbească despre aceasta. într-o vizită următoare, omul părea să-şi fi văzut cu adevărat greşeala şi să se fi lepădat de neprihănirea proprie. Iar atunci când copilul lui a fost botezat, inima pastorului s-a bucurat să aibă nădejdea bună că omul primise mântuirea.

Referitor la sentimentele superstiţioase ale celor nenorociţi faţă de botez, el a povestit o întâmplare tulburătoare. Un părinte nepăsător a intrat în casa lui într-o seară şi l-a rugat să meargă cu el să boteze un copil muribund. El ştia că nici omul acesta, nici soţia lui nu trecuseră vreodată pragul unei biserici; dar s-a ridicat şi a mers cu el la locuinţa săracă. Acolo stătea culcat un bebeluş care părea a fi mort; iar în jurul acestuia stăteau multe femei din vecini, care erau la fel de depravate ca şi părinţii copilaşului. S-a îndreptat spre locul unde era copilul şi a vorbit părinţilor despre starea lor ticăloasă şi despre vina îngrozitoare pe care o aveau înaintea lui Dumnezeu, iar în încheiere, le-a arătat că în asemenea circumstanţe, el ar păcătui dacă ar da botezul bebeluşului

lor. Ei au spus: „Ar fi putut s-o facă cel puţin de dragul bietului copil.” El le-a răspuns că nu botezul era acela care salva un suflet şi că, în afară de cazul în care ei sunt cu adevărat preocupaţi de starea lor, el nu trebuie să facă după dorinţa lor. Atunci prietenii din jurul patului s-au alăturat părinţilor reproşându-i că nu are milă de sufletul unui biet bebeluş! El a rămas liniştit în mijlocul lor şi le-a arătat că, de fapt, ei au fost cei cruzi cu bebeluşul lor; apoi şi-a ridicat glasul avertizându-i solemn şi a părăsit casa în mijlocul reproşurilor lor ignorante.

El nu neglija nici importanţa întrunirilor bisericii pentru a mustra şi pentru a aborda un păcătos. Odată, când era la amvon, la o ordinare de prezbiteri, el a dat următoarea mărturie, care începe astfel: „Când am intrat pentru prima dată în lucrarea de slujire din mijlocul vostru, eram peste măsură de neştiutor în ceea ce priveşte importanţa extrem de mare a disciplinei bisericii. Credeam că cea mai mare lucrare pe care o aveam şi aproape singura era să mă rog şi să predic. Am văzut sufletele voastre ca fiind atât de preţioase, iar timpul atât de scurt, încât mi-am dedicat tot timpul, grija şi puterea în lucrarea de propovăduire a Cuvântului şi a doctrinei. Când înaintea mea şi a prezbiterilor erau aduse cazuri de disciplină le priveam cu ceva asemănător dispreţului. Era o îndatorire de la care am dat înapoi; şi, într-adevăr, pot spune că aproape m-a abătut de la lucrarea de slujire dintre voi toţi. Dar lui Dumnezeu, care îşi învaţă slujitorii altfel decât o face omul, I-a făcut plăcere să binecuvânteze unele cazuri de disciplină cu mântuirea vădită şi de netăgăduit a sufletelor acelora care erau în grija noastră. Iar din acel ceas, o nouă lumină a dat buzna în mintea mea şi am văzut că dacă predicarea este o poruncă din partea lui Hristos, tot aşa este şi disciplina bisericii. Acum simt că sunt foarte convins de faptul că ambele vin de la Dumnezeu că Hristos ne încredinţează două chei: una este cheia doctrinei, cu care noi descuiem comorile Bibliei; iar cealaltă este cheia disciplinei cu care deschidem sau închidem calea spre poruncile care pecetluiesc credinţa noastră. Ambele sunt darul lui Hristos şi dacă lăsăm vreuna deoparte păcătuim.

Erau şi alte mijloace de a pune în practică ceea ce predica, prin care depăşea pe toţi fraţii lui, şi anume: armonia sfântă a umblării sale zilnice. Fiind conştient de faptul că un cuvânt inutil, o controversă de prisos, o faptă lacomă, poate distruge efectul multor mustrări solemne şi a multor avertizări serioase în enoriaşi, el era deosebit de atent în

umblarea sa zilnică. Vroia să fie mereu în prezenţa lui Dumnezeu. Dacă era în călătorie, se străduia să se bucure de Dumnezeu pe drum, dar şi să facă bine altora, spunându-le un cuvânt la vreme potrivită. Când călărea sau mergea pe jos, găsea oportunităţi de a da o broşură folositoare; iar, de regulă, prefera să le dea direct persoanelor, decât să le arunce pe drum. Cea dintâi modalitate, spunea el, era mult mai deschisă nu era nici un secret în ea, iar noi trebuia să fim limpezi precum cristalul când vorbeam sau făceam ceva pentru Isus. Când scria o notiţă, chiar dacă era scurtă, căuta să-i pună şi sare. Dacă petrecea o noapte într-un loc străin se străduia să aducă locul acela, în special în sufletul lui, la tronul de îndurare; iar dacă era constrâns să se odihnească de la ostenelile sale mult prea obositoare, recreerile lui nu erau decât o schimbare de ocupaţie, cu puţine excepţii, de la un mod de a-L glorifica pe Dumnezeu, la altul.1 Imnul său minunat *Sunt datora*, fost scris în luna mai 1837, într-un timp liber.

Indiferent de ce se spune de la amvon, oamenii nu vor lua prea mult în considerare, cu toate că pot simţi dacă lucrătorul nu spune acelaşi lucru în privat, cu aceeaşi seriozitate, când vorbeşte cu enoriaşii săi faţă în faţă; iar tocmai în legăturile noastre cele mai familiare cu ei, trebuie să pecetluim tot ceea ce spunem în public. Momentele familiare sunt cele în care lucrurile împletite cel mai aproape în jurul inimii sunt scoase la iveală; şi oare ne vom abţine, printr-un acord tacit, să-L prezentăm pe Domnul care ne-a dat clipe aşa de fericite? Noi nu trebuie doar să vorbim cu credincioşie ascultătorilor în predicile noastre, ci şi să trăim cu credincioşie pentru ei. Probabil că motivul pentru care aşa mulţi din cei care predică Evanghelia în întregime şi cu toată seriozitatea nu sunt recunoscuţi de Dumnezeu prin convertirea sufletelor, se găseşte în manifestarea defectuoasă a harului lor din aceste clipe uşoare ale vieţii. „Voi cinsti pe cine Mă cinsteşte" (lSamuel 2:30). S-a observat cu mult timp în urmă că oamenii te vor lăsa să *predici împotriva* păcatelor lor atâta timp cât, după predică, nu vei fi altfel decât îngăduitor cu ei, vorbind şi trăind ca ei. Cât de diferit era dl M'Cheyne în această privinţă; toţi care-l cunosc sunt martori.

Vizitele sale la prieteni erau clipe în care căuta să facă bine sufletelor lor şi nu era niciodată satisfăcut până când nu aducea conversaţia la lucrurile eternităţii. Când nu putea face lucrul acesta, de

obicei, rămânea tăcut. Şi totuşi, comportamentul său era plăcut şi binevoitor cu toţi,

1 Cuvintele lui Baxter nu sunt nimic mai puţin decât adevărul: „Recreerea pentru un lucrător creştin trebuie să fie precum este ascuţirea secerii, adică, trebuie să fie folosită doar atunci când este necesară lucrării sale. Poate un medic, în timpul unei plăgi, să-şi ia mai multe clipe de relaxare sau recreere decât îi este necesar pentru viaţa sa, când atât de mulţi oameni între viaţă şi moarte aşteaptă ajutorul său?" „Vei sta deoparte, văzând păcătoşi gâfâind sub plaga morţii şi vei spune: 'Dumnezeu nu-mi cere să mă fac un salahor pentru a-i salva? Este acesta glasul milei creştineşti sau slujitoare, ori mai degrabă al *leneviei trupeşti şi al cruzimii diabolice*?'

manifestând imediat blândeţe în credinţă şi delicateţe în simţire. In caracterul său era un rafinament nobil care se materializa în poezie şi politeţe reală; iar în atracţiile sale era ceva ce amintea de una din remarcile sale pe care a făcut-o în timp ce explica ce înseamnă *mirosurile* din Cântarea Cântărilor 4:16: „unii credincioşi erau o grădină cu copaci roditori, aşadar erau folositori; dar noi trebuie să avem şi *miresme* şi astfel, să fim atractivi." Dorind să-şi împărtăşească sentimentele pline de recunoştinţă faţă de un tovarăş lucrător din Dundee, el i-a trimis o Biblie în ebraică, iar la începutul acesteia i-a scris câteva versuri:

Unge-mi ochii,
O, sfânt Porumbel! Ca să pot preţui
Această carte a dragostei.
Desfundă-mi urechea
Surzită prin păcatul meu Ca să pot auzi înăuntru vocea Ta.
Frânge-mi inima împietrită
Isuse, Domnul meu; Iar înlăuntrul acesteia
Ascunde Cuvântul Tău dulce.

într-o împrejurare similară din 1838, el a scris versurile: *Cuvântul Tău este o candelă pentru picioarele mele*. Altă dată, în timp ce stătea sub un copac umbros şi privea la locuinţa ospitalieră în care a găsit odihnă plăcută, simţămintele sale de recunoştinţă faţă de bunul său prieten s-au manifestat în versurile care urmează:

„PACEA SĂ FIE ÎN CASA ACEASTA"
Fie ca mult timp pacea să-şi aibă locul de odihnă

In această locuinţă; Scuturile îngerilor să respingă orice nenorocire Dumnezeu, Dumnezeul lor, al harului.

Fie ca Duhul în formă de porumbel să-i călăuzească

Până în ţara de sus! Fie ca Păstorul-Mântuitor să-i hrănească

Din mâna Sa blândă!

Niciodată nu a fost acolo unul mai iubit ca şi prieten şi rareori unul a cărui moarte să-i facă pe ceilalţi să simtă că nici un alt prieten nu ar putea vreodată să-l înlocuiască. Unii, de asemenea, pot spune că a învăţat atât de mult din umblarea lui sfântă, „încât probabil că nu trece o zi în care să nu aibă parte de câteva beneficii din prietenia sa."

Am găsit scris pe o foaie de hârtie din unul din caietele sale, un scurt memorandum: „*Reguli vrednice de ţinut minte* Când vizita o familie, indiferent de ce fel de vizită era, el vorbea în mod special *străinilor* despre lucrurile veşnice. Poate că Dumnezeu v-a adus împreună doar pentru a salva acel suflet. Apoi s-a referit la câteva incidente de care a avut parte, în care se pare că Dumnezeu a onorat un cuvânt spus în acest mod întâmplător.

In acest spirit, el a putut, timp de aproape trei ani, să-şi consume puterea în slujba Stăpânului. Uneori, boala îl punea să stea deoparte şi-l învăţa ce avea de îndurat; dar se ridica şi mergea din nou înainte la lucrările sale binecuvântate. Adesea, după o zi obositoare, îl aşteptau oameni care aveau întrebări, aşa încât el era nevoit să-şi înceapă munca din nou, într-o nouă formă. Dar aceasta era plăcerea lui; era un fel de întrerupere pe care şi-o permitea chiar şi într-o sâmbătă, în mijlocul studiilor sale. A fost călăuzit să i-a hotărârea de a nu amâna pe altă dată pe nici unul din aceştia, ştiind că dacă ar fi făcut asta o singură dată, într-un moment critic, persoanele nu ar fi venit înapoi niciodată; şi, era atât de vivace în responsabilităţile slujbei sale, încât, după aceea, s-a temut întotdeauna să nu piardă o astfel de oportunitate de a vorbi cu sufletele atunci când ele erau preocupate. într-o seară, fiind ocupat cu câteva lucruri extraparohiale, a fost întrebat dacă poate permite cuiva să-l vadă în acea noapte. „Sigur că da pentru ce trăim?", a fost răspunsul lui imediat. De asemenea, obiceiul lui era ca sâmbăta după-amiază să viziteze unul sau doi bolnavi, care păreau a fi foarte aproape de moarte, cu scopul de a fi astfel impulsionat la o aplicare mai directă a adevărului care urma să-l spună turmei sale în ziua următoare, identificându-se cu ei şi vorbindu-le ca un muribund la

hotarul veşniciei.

Am observat deja că în doctrina sa nu era nimic care să difere de concepţiile despre adevăr puse la temelia Bisericii noastre. Nu vedea nici o contrazicere în predicarea unui Dumnezeu care alege, care „cheamă pe cine vrea" şi a unei mântuiri fără plată pentru „cine vrea", nici în proclamarea suveranităţii absolute a lui Dumnezeu, şi în responsabilitatea neîmpărţită a omului. L-a propovăduit pe Hristos ca fiind un dar de la Tatăl, pentru ca fiecare păcătos să-l ia fără plată. La începutul lucrării sale, unii din turma sa erau înfioraţi când predica despre desăvârşirea Evangheliei şi susţinea înaintea enoriaşilor faptul că în această Veste Bună sunt resurse suficiente pentru a aduce siguranţă imediată şi personală fiecărui om care o crede într-adevăr. El a predicat întotdeauna lucrul acesta, iar, în acelaşi timp, este adevărat că există credincioşi ca Heman sau Asaf, care nu se bucură de siguranţa deplină a dragostei lui Dumnezeu, dar este sigur că nici un credincios adevărat nu ar trebui să fie satisfăcut în absenţa acestei păci binecuvântate. Nu puţini fuseseră obişnuiţi până atunci să ia de bun faptul că ar putea fi creştini, cu toate că nu cunoscuseră nici o schimbare şi nu s-au gândit niciodată să se bucure de cunoaşterea dragostei lui Dumnezeu ca moştenirea lor prezentă. Auziseră că alţii, care erau credincioşi recunoscuţi, aveau îndoieli; aşa că ajunseseră să considere temerile şi îndoielile ca fiind tocmai semnele unui suflet credincios. Consecinţa a fost că, în ultima vreme, mulţi deduceau că sunt creştini din faptul că li se părea că sunt în aceeaşi stare a minţii ca şi cei care erau renumiţi a fi creştini îndoială şi nelinişte. Vai! In cazul *lor*, nu putea fi nimic altceva pentru că lor doar le mergea numele că trăiesc.

Cineva i-a pus câteva întrebări în scris, privitoare la mântuire, siguranţă şi credinţă, întrebări ridicate din pricina lucrării sale. Importanţa întrebărilor poate fi văzută din răspunsul său, care a fost acesta:

„1. *Mă îndoiesc că sunt mulţi sfinţi care trăiesc şi mor fără un simţământ mângâietor al iertării şi acceptării înaintea lui Dumnezeu*. Sfinţii despre care vorbeşte Biblia par să se fi bucurat din belşug de acestea, atât în viaţă, cât şi în moarte. De exemplu: cei ce L-au omorât pe Domnul nostru (Faptele Apostolior 2:41), etiopeanul (Faptele Apostolilor 8:39), temnicierul (Faptele Apostolilor 16:35). Şi David l-a

simţit, chiar dacă era un om păcătos (Romani 4:6). Şi Pavel s-a rugat ca romanii să aibă această trăire (Romani 15:13). Mă tem că această obiecţie este făcută, în general, de cei care trăiesc în păcat şi nu vor să ştie calea periculoasă pe care se află.

2. *Un simţământ al iertării nu vine din semnele care se văd în tine, ci dintr-o revelaţie a frumuseţii, vredniciei şi libertăţii lui Hristos* (Psalmul 34:5). Noi căutăm pacea *în afară*, nu *înăuntru*. In acelaşi timp, mai e şi o siguranţă care vine din ceea ce vedem înlăuntrul nostru; pecetea Duhului, dragostea frăţească, etc. sunt principalele semne.

3. *Sentimentul că trăieşti într-un trup de păcat este un semn că suntem la fel ca Papei si că suntem ai lui Hristos* (Romani 7; Galateni 5:17). Pavel era vesel cu un trup de păcat; şi tot aşa trebuie să fim şi noi. Aşa era şi David şi toţi sfinţii.

4. *Nu cred că există vreo diferenţă, în această privinţă, între cei convertiţi în aceşti câţiva ani şi cei care erau creştini mai dinainte*. Mă tem că mulţi din cei care s-au convertit de când am venit eu aici sunt foarte pământeşti. Mă tem de lucrul acesta mai mult decât orice altceva. Mă tem că e prea multă vorbă şi prea puţină practică. Totuşi, sunt mulţi smochini buni -mulţi de care sunt convins că au lucruri bune şi lucruri care însoţesc mântuirea. Mă tem că răspunsul la întrebarea ta este acesta: mulţi din cei care erau de obicei luaţi drept creştini înainte, le mergea doar numele că trăiau, dar erau morţi. Acum, cred că este o şi mai mare deosebire. Dar fii atent şi să nu te mândreşti, pentru că mândria stă înaintea căderii. Ai grijă să nu judeci aspru pe alţii, ca şi cum toţi ar trebui să fie convertiţi în acelaşi fel.

„Dumnezeu lucrează în mod tainic. El are milă de cine vrea. Numai a lui să fie slava."

Iată cum şi-a afirmat concepţiile într-o altă împrejurare, făcând referire la Cântarea Cântărilor 6:3: „Iubitul meu este al meu", urmând cu „Iubitul meu s-a pogorât la grădina lui". „Aceasta este credinţa siguranţei o îmbrăţişare desăvârşită, hotărâtă a lui Hristos, El fiind neprihănirea, tăria mea şi totul pentru mine. Iată o greşeală des întâlnită: că această convingere clară a faptului că Hristos este al meu este ceva ce obţii mult mai încolo în viaţa spirituală şi că aceasta izvorăşte din dovezile pe care le vezi în inima ta. Se crede adesea că, abia atunci când te vezi pe tine însuţi o făptură nouă, pe Hristos fiind pe tron în inima ta, când vezi că ai dragoste de fraţi, etc. poţi începe să

spui: 'Iubitul meu este al meu.' Cât de diferit este pasajul acesta! In clipa în care Isus Se pogoară în grădină la stratul de miresme -momentul în care Se revelează, sufletul strigă: 'Iubitul meu este al meu!' Aşa a spus Toma (Ioan 20:27,28). în clipa în care Isus a intrat şi i-a arătat rănile, Toma a strigat: 'Domnul meu şi Dumnezeul meu'. El nu s-a uitat să vadă dacă într-adevăr credea sau dacă avea podoabele dragostei şi ale smereniei; însă tot ce gândea şi vedea era Isus - l răstignit şi înviat." Mai târziu, în timp ce predica din Matei 11:28: „Veniţi la Mine", el a spus: „Presupun că este aproape imposibil de explicat ce înseamnă să vii la Isus; e atât de simplu. Dacă întrebi un bolnav care a fost vindecat, ce a însemnat să vină şi să fie vindecat, cu greu îţi va putea răspunde.

Potrivit cu lumina pe care Domnul mi-a dat-o asupra acestui subiect şi uitându-mă la ceea ce face inima mea în împrejurări asemănătoare, nu cred că e ceva mai mult în a veni la Isus decât să crezi pur şi simplu ceea ce spune Dumnezeu despre Fiul Său că este adevărat. Cred că mulţi oameni se ţin singuri în întuneric, aşteptând ceva mai mult decât atât. Unii dintre voi vă veţi întreba: 'Nu există nici o *apropriere* a lui Hristos? Nici o *întindere a mâinii credinţei*? Nici o atingere de poala hainei Lui?' Vă garantez, iubiţilor, că există aşa ceva, dar nu cred că e ceva deosebit de a crede relatarea. Dacă Domnul te convinge de slava şi puterea lui Emanuel, eu sunt convins că tu nu poţi decât să-L alegi pe El. E ca deschiderea obloanelor unei cameri întunecate; în acel moment, soarele străluceşte înăuntru. Astfel că, ochiul care este deschis la mărturia lui Dumnezeu, îl primeşte pe Hristos în acea clipă."

Când vine vorba despre o lucrare autentică, rodnicia este regula; lipsa acesteia este o excepţie. Pentru că este scris: „dacă vei face aşa, te vei mântui pe tine însuţi şi pe cei ce te ascultă" (ITimotei 4:16). Dl M'Cheyne s-a aşteptat la aceasta, iar Domnul i-a întrecut orice aşteptare.

Nu era un obicei ca persoanele care aveau o nelinişte să meargă la pastor pentru un sfat, dar nu după mult timp, acest lucru a început să se întâmple aproape săptămânal. Pe când acesta era încă o raritate, doi dintre tinerii săi enoriaşi i-au scris un bilet împreună, cerându-i permisiunea să vină şi să vorbească cu el, „pentru că suntem neliniştiţi cu privire la sufletele noastre." Printre cei care veniseră, erau aceia

care se împotriviseră adevărului; persoane care obişnuiau să se ferească de a asculta atunci când Biblia era citită aruncau broşura dacă numele lui Dumnezeu era scris în ea -mergeau repede să se culce după o plăcere de duminică pentru a-şi îneca frica de a aluneca în iad. Erau mulţi a căror întreagă viaţă anterioară nu a fost decât o religiune sărăcăcioasă. Erau şi câţiva păcătoşi neprefăcuţi. Pe scurt, Domnul Se glorifica prin varietatea celor pe care harul Său îi cucerea şi varietatea mijloacelor prin care harul Său îşi atingea scopul.

Cineva i-a spus că citirea unui capitol în biserică, pe marginea căruia el a făcut câteva remarci, a fost momentul trezirii ei. Un altul a fost atins în inimă de o expresie pe care Robert a folosit-o în prima rugăciune dintr-o duminică dimineaţă, înainte de predică. Insă cei mai mulţi erau captivaţi de propovăduirea Cuvântului. Un caz interesant este cel al uneia care începuse să fie preocupată în timpul predicii sale despre „*Apropiaţi-vă de El*, *piatra vie*" In timp ce vorbea despre Tatăl care a luat piatra preţioasă de la pieptul Său şi a pus-o jos ca piatră de temelie, ea a simţit în sufletul ei: „Nu ştiu nimic despre această piatră preţioasă; cu siguranţă, nu sunt mântuită." Acest lucru a făcut-o să vină şi să vorbească cu el. Nu era profund convinsă, dar înainte să plece, el i-a spus: „Eşti un biet vierme nenorocit; e o minune că pământul nu se deschide să te înghită." Aceste cuvinte au fosjt binecuvântate, producând o conştientizare foarte înfricoşătoare a păcatului. Ea a venit a doua oară cu săgeţile Celui Atotputernic înfipte în duhul ei. Timp de trei luni a rămas în starea aceasta, până când, venind încă o dată la el să-i ceară sfatul, glasul plin de viaţă al lui Isus a dat viaţă sufletului ei, în timp ce el vorbea despre cuvintele lui Hristos: „Dacă ai fi cunoscut tu darul lui Dumnezeu," etc. şi ea a plecat de acolo plină de bucurie. Câteva suflete care fuseseră trezite i-au spus că de când au început să fie mişcate, şi-au amintit foarte multe predici, pe care le auziseră de la el mai înainte şi care fuseseră complet uitate. La aceasta, obişnuia să răspundă că acest lucru poate arăta ce-şi vor aminti, în ziua învierii, sufletele celor care au auzit Evanghelia.

Când relaţiona cu oamenii, obişnuia să vorbească foarte clar. Cineva care era de acord cu ceea ce spunea dl M'Cheyne despre Evanghelie, dar refuza să fie mângâiată, a venit la el. Ea întotdeauna considera că *a veni la Hristos* e ceva ce trebuie făcut pe lângă a crede într-adevăr ceea ce Dumnezeu a spus despre Fiul Său. El i-a citat Ioan

3:16,17: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că” etc. Femeia i-a răspuns că „lui Dumnezeu nu îi pasă de ea.” în urma acestei afirmaţii, el a convins-o imediat de faptul că ea L-a făcut pe Dumnezeu mincinos; în timp ce pleca foarte tulburată, el s-a rugat astfel: „Doamne, dă-i lumină!”

Altuia, care mărturisea că trecea prin perioade de mare bucurie, i-a arătat că acestea sunt momente pentru a te închina înaintea lui Dumnezeu în duh. „Tu vii înaintea unui împărat când eşti îmbrăcat bine; aşadar, vino la Dumnezeu şi rămâi în prezenţa Lui cât poţi.”

Uneori trimitea înapoi sufletele de la care nutrea speranţe bune, cu un text potrivit stării lor. „Dacă trăiţi după îndemnurile firii pământeşti, veţi muri; dar dacă, prin Duhul, faceţi să moară faptele trupului, veţi trăi.” Sau le spunea: „Aud de la tine că Dumnezeu ţi-a deschis inima, dar adu-ţi aminte să nu te încrezi în părerea omului. Aminteşte-ţi că un Hristos care vede tot va fi Judecătorul în ziua cea mare.” Altuia i-a spus: „Am nădăjduit mult că eşti cu adevărat sub aripile Mântuitorului; dacă este aşa, rămâi acolo; nu fi ca Dima.”

La o întâlnire de rugăciune, la care participau câţiva tineri care fuseseră treziţi să fugă de mânie, a dat sfatul acesta: „Feriţi-vă de orice ambiţie de a vă întrece unul pe altul în exprimare. Amintiţi-vă că cea mai spirituală rugăciune este 'un suspin negrăit' (Romani 8:26) sau strigătul 'Ava, adică Tată!' (Galateni 4:6).

în toţi aceşti ani, a scris foarte puţin în jurnal, dar ceea ce există va fi citit cu cel mai mare interes.

„28 *martie* 1838, joi Mă gândesc să fac din acesta mai mult un jurnal al enoriaşilor mei şi a rodniciei sau nerodniciei lucrării mele. Prima roadă de aici a fost la prima împărtăşanie: atunci a apărut. Prima mea predică, din Isaia 56:1 a fost binecuvântată pentru... şi pentru alţi câţiva. Cea din Ezechiel 22:14, 'îţi va suferi inima,' etc. a fost binecuvântată pentru trezirea lui M.L. Cea din Cântarea Cântărilor 5:2, 'Deschide-mi,' etc, predicată în duminica ce a urmat după Cina Domnului, a fost binecuvântată pentru altul. Acestea erau zile fericite. M.D. a fost trezit când participa la cursurile celor care urmau să participe la Comuniune. Alta, prin predica pentru Cină. La cuvintele: 'Te cunosc, ludo', ea s-a cutremurat şi ar fi vrut să se ridice de la masă. Acestea erau zile minunate când unul şi altul erau treziţi. Oamenii arătau foarte mişcaţi şi neliniştiţi zi de zi, când veneau să asculte

cuvintele vieţii veşnice -unii mergeau săptămânal şi puneau personal întrebări. Acum e puţin din toate acestea. La prima Cină am ajuns să cunosc aproape cincisprezece cazuri şi doi din cei treziţi care păreau să se fi dat înapoi. La ultima Cină, a unsprezecea - atru din aceşti tineri. Câţiva creştini păreau reînvioraţi pentru o mai mare bucurie şi dragoste unul faţă de celălalt. Acum mi se pare că este multă abatere; puţini par a fi treziţi - ptini plâng ca mai înainte."

„1 *aprilie*, zi de împărtăşanie Am avut un timp minunat. Nu am fost niciodată mai stânjenit şi mai nepregătit înlăuntru, şi totuşi, foarte mult ajutat. Rămas în pace desăvârşită, mintea mea a stat cu Tine. Am predicat despre 'Dumnezeule! Dumnezeule!' etc. (Psalmul 22:1). Nu am fost bine pregătit, dar totuşi am avut pace. Am protejat mesele de 'ochii ca para focului' ai lui Hristos. Am fost puţin ajutat la servirea meselor. Multă pace la împărtăşanie. Sunt fericit să fiu unit cu Hristos! *Eu*, un vierme nenorocit; *El*, Domnul, neprihănirea mea. Dl Cumming din Dumbarney a servit câteva mese; dl Somerville din Anderston a servit trei şi seara a predicat despre 'Eşti frumoasă de tot, iubito'. Foarte îndestulător şi revitalizant. Toate serviciile au fost minunate, minunate. Scoală-te crivăţule! Vino, vântule de miazăzi! Suflaţi peste grădina mea!

Fie ca acest timp să fie mult binecuvântat! Este cea de-a treia Comuniune a mea; poate fi ultima. Domnul poate veni sau e posibil ca eu să stau la o altă masă în curând. Moody, Candlish şi Mellis au fost bine pregătiţi astăzi; la fel şi cuvântarea minunată a lui Cumming de ieri: 'Când cel sărac şi lipsit caută apă,' etc. Doamne, adu o trezire astăzi care să aducă pace pentru unii, mângâiere pentru cei ce plâng, plinătate pentru credincioşi, un progres în sfinţenie în mine şi copiii mei! (3Ioan 4). Doamne, înţarcă-mă de păcatele mele, de grijile mele, de această lume trecătoare. Fie ca Hristos să fie totul în tot pentru mine.

Am acceptat aproximativ douăzeci şi cinci de tineri care urmau să ia parte la Comuniune pentru prima dată; pe doi i-am reţinut, iar unul sau doi s-au retras. Unii dintre ei au fost aduşi la Hristos într-un mod evident. Fie ca Domnul să fie Dumnezeul lor, mângâierea lor, totul pentru ei! Fie ca ziua de mâine să ne aducă mai multe bogăţii ca să putem mărturisi ca şi în seara aceasta: 'tu ai ţinut vinul cel bun până acum'."

însemnările din ultima parte a acestui an sunt următoarele:

„7 *octombrie*, seara In biserica galică, despre 'Știu că Răscumpărătorul meu este viu', cu mai multă autoritate vădită asupra enoriașilor decât în ultima vreme. Nu-mi aduc aminte să fi împins vreodată sufletele să meargă la Hristos atât de mult ca în acest discurs."

„8 *octombrie* A venit o persoană cu numele...; nădăjduiesc că este mișcată cu adevărat de *Tine* prin lucrarea din noaptea trecută. Totuși, nu știu dacă *harul z*. început sau nu."

„14 *octombrie* Am predicat despre 'Iertarea nedreptăților'. După-amiază, despre venirea a doua: 'Mijlocul să vă fie încins', etc. Eu însumi i-am simțit puterea mai mult decât oricând înainte; cum ne constrânge venirea bruscă a Mântuitorului la o umblare sfântă, despărțită de păcat! Seara, am predicat-o din nou la Ferry."

„21 *octombrie* Seara m-am întâlnit cu tineri ce urmau să participe la Comuniune. Pentru toți am speranțe mari, în afară de unul."

„22 *octombrie* Un evreu a predicat în biserica mea (dl Frey) într-o încăpere aglomerată. M-am simțit foarte mișcat ascultând un israelit de sânge."

„23 *octombrie* Am predicat marinarilor de pe vasul 'Dr. Carey' în port, despre 'Știu că Răscumpărătorul meu este viu'. Erau în jur de 200; foarte atenți și păreau impresionați. Fie ca sămânța semănată pe ape să fie găsită după multe zile."

„1 *noiembrie*, zi de post după-amiază -dl C. a predicat despre 'Tâlharul de pe cruce'. O predică foarte răscolitoare și plină de farmec, suficientă pentru a face păcătoșii să zboare ca un nor și ca porumbeii la ferestrele lor. Darurile lui Hristos au fost lăsate foarte jos, așa încât cei mici de statură să le poată apuca."

„5 *noiembrie* Dl... a murit în această dimineață la ora șapte. Oh, dacă aș lua aminte ca nu cumva după ce am predicat altora, eu însumi să nu fiu lepădat! Se spune că iubirea de popularitate a fost păcatul lui principal."

„2 *decembrie* Comuniune în Errol. Am ascultat predica dlui Grierson despre intrarea lui Isus în Ierusalim. Am servit două mese. Seara -Am predicat la o adunare numeroasă despre *'Vouă*, *oamenilor*, *vă spun fierbinte*,' etc. Chemarea fără plată a Salvatorului. Fie ca unii

să-L găsească în această zi!”

Pe lângă alte binecuvântări pe care Domnul le-a trimis prin mijloacele Sale în locul în care el a lucrat, este evident pentru toţi că tonusul creştinilor a fost ridicat la fel de mult de umblarea lui sfântă, cât şi de lucrarea sa divină. Cu toate acestea, în timpul acestor zile minunate, a avut de îndurat multe reproşuri. El era ţinta dispreţului trufaş al lucrătorilor formali şi reci şi a urii înverşunate a multor necreştini. în ziua de azi există atât lucrători, cât şi creştini religioşi, despre care Isus ar spune: „Pe voi lumea nu vă poate urî” (Ioan 7:7) pentru că lumea nu poate urî pe cei ce sunt din ea; dar nu tot aşa era şi dl M'Cheyne. Vrăjmăşia pe care o aveau unii pentru el era foarte înverşunată, tot mai înverşunată, fiindcă singura cauză a acesteia era asemănarea lui cu Stăpânul său. însă nimic nu l-a făcut să se abată. Era plin de înflăcărare, totuşi foarte delicat, blând şi darnic; plin de râvnă, totuşi niciodată întărâtat de râvna sa; şi nu numai tăria „dragostei sale dintâi” (Apocalipsa 2:4), ci chiar şi strălucirea sa caldă, păreau să nu se micşoreze deloc în el.

Astfel a petrecut el primii ani de lucrare din Dundee. Oraşul începuse să simtă că avea un om deosebit al lui Dumnezeu în mijlocul lui, fiindcă el trăia ca un adevărat fiu al lui Levi. „Legământul Meu cu el era un legământ de viaţă şi de pace. I l-am dat ca să se teamă de Mine; şi el s-a temut de Mine, a tremurat de Numele Meu. Legea adevărului era în gura lui, şi nu s-a găsit nimic nelegiut pe buzele lui; a umblat cu Mine în pace şi în neprihănire şi pe mulţi i-a abătut de la rău” (Maleahi 2:5,6).

IV

Misiunea sa în Palestina şi printre evrei

„Iată-rnă, trimite-mă!” Isaia 6:8

Cu toate că era ocupat zi şi noapte cu turma sa din St.Peter's, dl M'Cheyne a cultivat mereu un spirit misionar. „Acest loc mă oţeleşte pentru o ţară străină”, a fost remarca sa într-o împrejurare. El a căutat să aprindă din ce în ce mai mult acest spirit, citind în particular ştiri misionare, iar uneori le citea şi enoriaşilor săi la întâlnirile de rugăciune săptămânale. Atât nevoile parohiei sale, cât şi cele ale întregii lumi apăsau greu pe sufletul lui; iar când se ivea o oportunitate de evanghelizare, nu era nimeni în Scoţia mai dispus ca el să profite de ea. Părea a fi unul ce stătea cu coapsele încinse: „lată-mă, trimite-mă!”

Un alt motiv al activităţii neîncetate era întipărirea adâncă din mintea sa că lucrarea lui va fi scurtă. încă din primele sale zile de lucrare, el avea un sentiment puternic cu privire la acest lucru; iar prietenii lui îşi amintesc cum scrisorile sale, de obicei, erau pecetluite cu pecetea aceasta: „*Vine noapted*'. Intr-o perioadă în care el era, aparent, în starea lui obişnuită de sănătate, conversam împreună pe tema Venirii înainte de Mileniu. Am început să vorbim despre influenţa practică care ar putea-o avea credinţa acelei doctrine. In cele din urmă, el a spus că „nu vedea nici o putere în argumentele ce se aduceau de obicei împotriva acesteia, deşi avea probleme cu ale sale. Şi probabil", a adăugat el, „e bine pentru voi, care vă bucuraţi de sănătate să fiţi mereu atât de putenic convinşi că Hristos este gata să vină, însă trupul meu bolnăvicios mă face să simt în fiecare zi că timpul meu poate fi foarte scurt."

Aşadar, el era, într-o anumită măsură, pregătit când, în mijlocul îndatoririlor sale istovitoare, a fost silit să stea liniştit şi să vadă ce va face Domnul.

La sfârşitul anului 1838, începuse să aibă câteva simptome care i-a tulburat pe prietenii săi. Structura sa, niciodată robustă, a început să simtă efectele lucrului necontenit; pentru că uneori, petrecea câte şase ore în vizite, iar apoi, în aceeaşi seară, predica într-o încăpere tuturor familiilor pe care le vizitase în acea zi. De asemenea, în multe duminici, după ce predica de două ori turmei sale, se implica în slujirea altora, seara. Insă acum, după un mare efort, a fost atacat de o palpitaţie intensă a inimii. Curând aceasta a crescut, afectându-l în orele sale de studiu; iar în final, a devenit aproape constantă. Din pricina aceasta, medicii lui sfătuitori au insistat să întrerupă total lucrarea sa publică; pentru că, deşi până atunci nu avusese loc nici o schimbare organică în plămânii lui, erau toate şansele ca acesta să fie rezultatul. Prin urmare, el a plecat cu un profund regret din Dundee pentru odihnă şi pentru a-şi schimba ocupaţia, nădăjduind că acest timp nu va ţine mai mult de o săptămână sau două.

La câteva zile după ce a părăsit oraşul Dundee, el scrie din Edinburgh ca răspuns la întrebările neliniştite ale prietenului său, dl Grierson: „Acum bătaia inimii nu mai este aşa constantă ca înainte. Ulciorul se apropie mai uşor de fântână. Aşadar, prin buna providenţă a Tatălui nostru ceresc, e posibil să fiu cruţat un pic mai mult înainte ca

firul vieţii să se rupă şi visele să fie spulberate."

Suferinţele sale necesitau tratament atent şi întreruperea temporară a oricărui efort. Astfel dar, sub acoperişul tatălui său din Edinburgh, el s-a supus voinţei Tatălui său din ceruri. însă a simţit în profunzime durerea de a fi retras de la slujba sa iubită, deşi a învăţat de la El, care era blând şi smerit să-şi uşureze povara, aşa cum făcea El, spunând: „Da, Tată, Te laud, pentru că aşa ai găsit Tu cu cale". A scris din nou dlui Grierson, pe data de 5 ianuarie 1839: „Nădăjduiesc ca această durere să fie o binecuvântare pentru mine. întotdeauna simt că am mare nevoie de mâna lui Dumnezeu care provoacă suferinţa. în iureşul activităţilor din lucrare este aşa de puţin timp pentru veghere, pentru a plânge şi a căuta harul de a ne împotrivi păcatelor din slujirea noastră, încât întotdeauna consider a fi o binecuvântare atunci când Mântuitorul mă scoate din mulţime, aşa cum l-a scos pe orb din oraş, îndepărtează vălul, risipeşte ceaţa întunecată şi prin Cuvântul şi Duhul Său mă călăuzeşte spre o pace mai profundă şi o umblare mai sfântă. Ah! Nu există nimic ca o privire liniştită în lumea eternă, care să ne înveţe goliciunea laudelor omeneşti, păcătoşenia slavei deşarte şi a lăcomiei, să ne înveţe cât de preţios este Hristos, Cel care este numit 'Piatra încercată'. Am avut ocazia să merg de două ori la colegiu şi să aud o lecţie predată de dr. Chalmers. De asemenea, am avut privilegiul de a netezi patul de moarte al unui vechi coleg de şcoală, arătându-i calea

spre o pace şi o bucurie mai deplină în credinţă. Am avut bucuria de a conduce un biet suflet împovărat din Larbert la Mântuitorul. Aşadar, chiar şi atunci când sunt absent la slujba mea şi când sunt exilat, Dumnezeu îmi îngăduie să fac câteva lucruri mici pentru Numele Său."

A fost călăuzit să cerceteze mai îndeaproape această dispensaţie istovitoare şi a început să anticipeze rezultate binecuvântate din urma acesteia, pentru turma sa. Era deplin conştient de cât de uşor turma începe să idolatrizeze păstorul şi cât de predispus este păstorul să se simtă oarecum satisfăcut cu această slăbiciune păcătoasă a enoriaşilor lui şi să fie înălţat prin succesul lui. „Uneori cred", este remarca lui dintr-o scrisoare de pe data de 18 ianuarie, „că e posibil ca în absenţa mea, enoriaşii mei să aibă parte de o mare binecuvântare. Adesea

Dumnezeu nu ne binecuvânteză când suntem în toiul lucrărilor noastre, ca nu cumva să spunem: 'Mâna şi puterea mea au făcut lucrul acesta.' El ne reduce la tăcere şi apoi, toarnă 'peste noi belşug de binecuvântare', aşa încât toţi cei care o văd, strigă: 'Este a Domnului!' Aşa s-a întâmplat în insulele din Oceanul Pacific din sud. Fie ca într-adevăr să se întâmple aşa şi cu scumpii mei enoriaşi!" Nu a greşit în această perspectivă a dispensaţiei. Toate aceste scopuri, şi multe altele, urmau să fie împlinite prin aceasta.

O anticipaţie ca cea exprimată în această scrisoare şi în altele, în special în scrisoarea sa pastorală din 29 martie, poate fi considerată pe drept o dovadă din experienţă a faptului că Domnul învaţă pe oamenii Lui să aştepte şi să se roage pentru ceea ce intenţionează să facă cât de curând. Iar aici Domnul îşi împlinise planurile în modul cel mai plin de bunătate posibil deoarece El l-a luat pe slujitorul Său pentru un timp, de la turma la care el a fost atât de binecuvântat, ca nu cumva tocmai copiii Lui să înceapă să se laude cu un om; însă chiar dacă El l-a mutat pe acel slujitor într-o altă sferă de lucru între timp, atunci când binecuvântarea a fost dată în siguranţă, l-a adus din nou să se bucure de ea.

El încă nădăjduia şi cerea cu umilinţă de la Domnul restituirea lui cât mai degrabă la enoriaşii săi din Dundee şi din când în când le trimitea câte o epistolă în care se simţea adevăratul lui suflet de pastor, într-o zi, în timp ce se plimba cu dr. Candlish, discutând despre misiunea în Israel, asupra căreia se luase o decizie în ultima vreme, dr. Candlish i-a venit deodată o idee. L-a întrebat pe dl M'Cheyne ce părere are despre „a fi folositor pentru cauza evreilor, pe parcursul întreruperii slujirii, mergând peste hotare să facă cercetări personale în statul Israel." Ideea aceasta sugerată aşa brusc a declanşat toate rezultatele de mai apoi ale „Misiunii de cercetare". Dl M'Cheyne s-a simţit dintr-o dată chemat să ducă mântuirea evreilor, cum dusese până atunci Neamurilor, iar sufletul lui a fost umplut de bucurie şi încântare. Prietenii lui medici au încuviinţat în totalitate propunerea, aceasta fiind potrivită pentru a contribui foarte mult la îndepărtarea suferinţelor sale încântarea neîntreruptă şi paşnică a unei astfel de călătorii era numai bună pentru restaurarea tonusului întregului său corp.

Dr. Black din Aberdeen a consimţit imediat să-şi folosească

talentele remarcabile ca om învăţat pentru această cauză; iar dr. Keith a făcut aluzie la speranţa sa de a se alătura în curând delegaţiei. Şi eu am fost ales să merg în Israel, în această misiune de dragoste, însă câteva probleme mi-au stat în cale să-mi las slujba din Collace. în aceste împrejurări, dl M'Cheyne mi-a scris pe 12 martie, din Edinburgh.

„DRAGUL MEU A.,

Am primit aşa multe semne bune de la Dumnezeu în această privinţă, încât ar fi mare păcat, într-adevăr, dacă nu mă încred că El va desăvârşi toate lucrurile care mă privesc. Mă bucur că te-ai hotărât să laşi totul în mâinile Dumnezeului lui Israel. Sunt aproape gata să plec în această săptămână sau în cea viitoare, dar îmi doresc nespus de mult să fiu sigur că vei fi trimis împreună cu mine. Tu ştii, dragă A., că nu aş putea sluji pentru această cauză, nici nu m-aş putea bucura de ea, dacă nu ai fi cu mine. Vei fi gata să-ţi ţii discursul în ebraică în seara sabatului săptămânii?... Iar acum, roagă-te pentru noi să fim trimişi de Dumnezeu şi, aşa slabi cum suntem, să fim făcuţi fii ai tunetului să fim binecuvântaţi cu câştigarea unor suflete şi să-i stârnim pe creştini să iubească Sionul. Se arată deja mult interes, iar eu aştept, într-adevăr, o binecuvântare. Vorbeşte enoriaşilor tăi ca de la hotarul eternităţii.... Cu privire la cărţi, nu ştiu ce să fac. Biblia mea în ebraică, Testamentul în greceşte, etc, şi probabil *Slujire creştină* scrisă de Bridge pentru scopuri generale adică, pentru a nu uita lucrarea noastră de slujire. Nădăjduiesc, într-adevăr, că vom merge în Duhul; şi chiar dacă nu suntem în regulă cu limba, oare să nu fim binecuvântaţi, precum Brainerd, cu un translator? Oare să nu fim binecuvântaţi, de asemenea, să vorbim puţin engleza şi să înflăcărăm misionari? Sănătatea mea nu este tolerabilă; starea mea s-ar îmbunătăţi dacă plecăm cât mai repede. Adesea sunt aşa de tulburat din pricina disponibilităţii de a merge sau de a sta, de a muri sau de a trăi. Cu toate acestea, e încurajator să fiu folosit în slujba Domnului din nou, şi încă într-un mod atât de interesant. Ce-ar fi să vedem Ierusalimul ceresc înaintea celui pământesc? Iau cu mine materiale de pictură ca să pot lua amintiri de pe Muntele Măslinilor, Tabor şi Marea Galileii."

Această călătorie propusă a stârnit un interes foarte mare în Scoţia. Nu era pur şi simplu un oarecare interes sentimental atribuit pământului pe care Domnul a făcut majoritatea lucrărilor Sale

minunate; ci, în acestea, erau şi trăirile adânci ale unei credinţe scripturale că israeliţii erau încă „iubiţi din pricina părinţilor lor". De ceva timp, Ierusalim şi-a venit în fire şi mulţi pastori evlavioşi stăteau ca străjeri pe ruinele zidurilor (Isaia 62:6), aducând aminte Domnului. Dl M'Cheyne a fost unul din aceştia. Concepţiile sale cu privire la importanţa evreilor în ochii lui Dumnezeu şi, prin urmare, importanţa lor ca sferă a slujirii misionare, erau foarte clare şi ferme. El a fost de acord cu posibilitatea exprimată în unul din cursurile conferinţelor ce s-au ţinut înainte ca delegaţia să plece şi anume că, vom putea anticipa o *revărsare a Duhului când Biserica noastră îşi va întinde mâinile spre evrei aşa cum o fac şi spre Neamuri*. într-o scrisoare, el spune: „Să caut oile pierdute ale casei lui Israel este un ţel foarte aproape de inima mea, după cum enoriaşii mei ştiu că a fost dintotdeauna. O astfel de iniţiativă poate aduce binecuvântări negrăite pentru biserica din Scoţia, potrivit promisiunii: 'Cei ce te iubesc să se bucure de odihnă.'„ într-o alta: „Acum văd clar că toate părerile noastre cu privire la faptul că evreii reprezintă scopul principal al eforturilor misionare sunt adevăruri desluşite şi autentice, în conformitate cu Scriptura." Din nou: „Sunt convins că dacă ne rugăm ca lumea să fie convertită în felul lui Dumnezeu, vom căuta binele evreilor; şi cu cât mai mult facem lucrul acesta, cu atât mai fericiţi vom fi în sufletele noastre. Ar trebui să fii mereu la curent cu profeţiile referitoare la Israel. în predică, nu rareori vorbea despre lucrul acesta: „Ar trebui să ne asemănăm cu Dumnezeu în afecţiunile Sale deosebite; iar întreaga Biblie ne arată că Dumnezeu a avut dintotdeauna şi încă are o dragoste specială pentru evrei."

Veştile cu privire la absenţa lui plănuită a neliniştit turma sa din Dundee. Şi-au manifestat grija pentru el mai mult ca niciodată şi nu puţini i-au scris scrisori dojenitoare. La una din aceste mustrări bine-intenţionate, el a răspuns astfel: „Mă bucur nespus de mult de interesul pe care-l arătaţi faţă de mine, nu atât de mult de dragul meu, cât, nădăjduiesc, este un semn că îl cunoaşteţi şi îl iubiţi pe Domnul Isus. Dacă Dumnezeu nu ar fi închis El însuşi uşa să mă întorc la enoriaşii mei şi dacă nu mi-ar fi deschis această uşă nouă, eu nu aş fi consimţit niciodată să plec. Nu mă dau deloc înapoi de la a sacrifica şi a fi sacrificat în slujba lui Dumnezeu, deşi de multe ori mi-am dat seama că, cu cât mai mult vă iubesc, cu atât mai puţin sunt iubit. însă Dumnezeu mi-a arătat foarte clar că aş putea face o lucrare deosebit de

importantă pentru poporul Său din vechime şi, în acelaşi timp, să fiu pe cea mai bună cale de a-mi recupera sănătatea." „Un slujitor va fi un mântuitor neputincios în ziua mâniei. Nu a cunoaşte un slujitor, a iubi sau a asculta pe unul, ori a-ţi merge numele că trăieşti, va mântui. Trebuie ca tu însuţi să ţii mâna pe capul Mielului (Levitic 1:4). Trebuie ca tu însuţi să te uiţi la şarpele de aramă (Ioan 3:14,15). Mă tem că va trebui să fiu un martor prompt împotriva multora din enoriaşii mei în ziua Domnului, pentru că ei s-au uitat la mine şi nu la Hristos, când le-am predicat. întotdeauna mi-a fost teamă că unora dintre voi v-a plăcut să ascultaţi Cuvântul, dar nu să-l şi împliniţi. întotdeauna m-am temut că erau mulţi printre voi cărora le plăceau întâlnirile de duminică, cursul şi serile de marţi, dar care nu erau atenţi în umblarea cu Dumnezeu, să fie blânzi, curaţi, sfinţi, plini de dragoste, inofensivi, asemenea cu Hristos, cu Dumnezeu. Acum, Dumnezeu vrea să vă gândiţi la faptul că singurul scop al lucrării evanghelice este ca voi să fiţi sfinţi. Credeţi-mă, însuşi Dumnezeu nu v-ar putea face fericiţi, dacă nu sunteţi sfinţi."

In aceste momente de criză în istoria enoriaşilor săi, el s-a rugat Domnului pentru cineva care să-l înlocuiască cineva care să hrănească turma şi să aducă înapoi pe cei ce rătăcesc -în perioada absenţei pastorului lor. Domnul i-a împlinit dorinţa, trimiţându-l pe dl William C.Burns, fiul lucrătorului din Kilsyth. într-o scrisoare adresată lui din 12 martie, apar şi următoarele cuvinte deosebite: „Eşti adus ca răspuns la rugăciune; iar aceste daruri sunt, cred, întotdeauna şi fără excepţie, binecuvântate. Sper să fii de o mie de ori mai binecuvântat în mijlocul lor, decât am fost eu vreodată. Probabil că sunt multe suflete care nu ar fi fost niciodată mântuite prin slujirea mea şi care pot fi atinse de a ta; iar Dumnezeu a folosit această metodă de a te aduce pe tine în locul meu. *Numele Îmi este minunată*

Făcând aceasta şi fiind deja dezlegat de angajamentul pe care-l luase faţă de turma sa, a pornit spre Londra să facă aranjamente pentru restul delegaţiei care, nu după mult timp, au fost cu toţii trimişi de fraţi cu multe rugăciuni. Pentru nimeni nu s-au înălţat mai multe rugăciuni ca pentru el, iar acestea nu au fost în zadar. în toate călătoriile sale, Domnul l-a întărit şi l-a păzit de orice nenorocire.

Era un eveniment unic adesea încă pare a fi un vis -ca patru lucrători creştini să fie atât de brusc chemaţi de la lucrările lor liniştite

din oraşe şi sate ale Scoţiei, iar în câteva săptămâni să-i vezi traversând pământul Israelului, cu Bibliile în mână, martori oculari ai profeţiei împlinite, iscoade ale goliciunii închinării lui Israel şi ale sărăciei sufletului. Detaliile cu privire la această călătorie nu trebuie date aici. Ele au fost deja relatate în *Povestirea unei misiuni de cercetare printre evrei din cadrul bisericii scoţiene din 1839*. Dar sunt câteva incidente care merită să fie păstrate şi care-şi găsesc locul numai într-o asemenea relatare de viaţă privată şi trăiri, ca aceasta de faţă.

Când dl M'Cheyne se afla la bordul vasului care-l ducea la Londra, a observat imediat un tânăr interesant care, deşi era evreu, nu vroia să fie recunoscut ca sămânţă a lui Avraam. A încercat de câteva ori să aibă o conversaţie mai apropiată cu tânărul israelit, iar înainte de despărţire, a citit împreună cu el Psalmul 1 în ebraică şi i-a imprimat înlăuntru datoria de a medita asupra Cuvântului Domnului. Când a vizitat Bethnal Green, el a menţionat că i-a plăcut foarte mult să asculte copii evrei cântând un imn pentru Isus, refrenul acestuia fiind *HUO* W1?!? „Junghiat pentru noi!”

Profanarea înspăimântătoare a sfântului sabat la care am fost martori pe străzile Parisului a declanşat chemarea următoare scrisă într-o scrisoare către dl Macdonald din Blairgowrie. Duhul lui a fost mişcat când a văzut oraşul dedat în întregime la idolatrie. „Stai în spărtură, dragă prietene, şi ridică-ţi glasul ca o trompetă, ca nu cumva Scoţia să devină o altă Franţă. Tu ştii cât de mulţi oameni din parohiile noastre desconsideră ziua sfântă. Ei nu ştiu cât de plăcut este să umbli cu Dumnezeu toată ziua aceea sfântă. Isaia 58:11-15 este un text minunat de predică. Exod 31:13 este, de asemenea, unul foarte preţios care arată că sfinţirea autentică a sabatului este unul din semnele pe care Dumnezeu le pune pe cei ce sunt ai Lui, e unul din literele numelui nou pe care nimeni nu-l ştie în afară de cel care-l primeşte.”

În însemnările sale scurte din timpul primei părţi a călătoriei, el nu a uitat să menţioneze timpurile noastre de rugăciune împreună, ca cele din cabina vasului, când ne aflam în drum spre Genoa, deoarece acestea erau momente de reîmprospătare pentru duhul său. Iar trăirile sale din perioada în care a stat în acel oraş şi a examinat palatele acestuia, sunt exprimate în câteva rânduri pe care le-a trimis acasă din acel loc. „Un pământ străin ne apropie de Dumnezeu. El este singurul

pe care-L cunoaştem aici. Mergem la El ca la Unul pe care-L cunoaştem; orice altceva e străin. Fiecare pas pe care îl fac şi fiecare ţară nouă pe care o văd mă face să simt mai mult că nu există nimic autentic, nimic adevărat, în afară de ceea ce este veşnic. Toată lumea zace în cel rău; judecăţile ei sunt nechibzuite şi pripite. Palatele de marmură, în faţa cărora am rămas uimit în seara aceasta, se vor cufunda în curând ca o piatră de moară în apele mâniei neprihănite a lui Dumnezeu; dar cel ce face voia lui Dumnezeu rămâne în veac."

La Valetta, de pe insula Malta, el scrie: „Inima mea a avut mai puţine bătăi astăzi, dar o altă călătorie pe mare îmi va face bine. Un singur lucru ştiu: că sunt în mâinile Tatălui meu din ceruri, care este numai dragoste pentru mine nu pentru ceea ce sunt eu, ci pentru frumuseţea pe care El o vede în Emanuel."

Ţărmurile clasice ale Italiei şi Greciei sunt înveşmântate cu lucruri deosebit de interesante, care ar putea să trezească sentimente profunde chiar şi într-un suflet sfinţit. „Am încercat să ne amintim multe din studiile făcute în adolescenţa noastră. Dar ce ne învaţă literatura clasică pe noi acum? Privesc toate aceste lucruri ca o pierdere faţă de preţul nespus de mare al cunoaşterii lui Isus Hristos, Domnul meu. Totuşi, aceste amintiri colorau fiecare lucru şi ne dădeau o plăcere aprobată întru totul de Lege."

Pe tot parcursul călătoriei, plăcerea lui era, ca şi acasă, să cerceteze Scripturile. Şi aşa de mult se baza pe un studiu necontenit al Cuvântului în întreaga noastră călătorie, încât şi-a luat cu el câteva notiţe scrise de mine pe marginea fiecărui capitol al cărţii Levitic, remarcând că acestea ar fi un subiect potrivit de meditaţie pentru noi, cât timp avem de a face cu intelectuali evrei. Acasă şi peste hotare, el avea un apetit de nesăturat pentru tot Cuvântul atât pentru cel din Vechiul Testament, cât şi pentru textul clar al Noului. într-o împrejurare, înainte de a pleca de acasă, pe când studia Numeri 4, şi-a întipărit în memorie responsabilităţile diverse desemnate preoţilor, cu ajutorul următoarelor versuri:

Chehatiţii poartă pe umeri
Vasele sfinte, acoperite cu toată grija;
Gherşonitii primesc o sarcină mai uşoară,
Două care pline de şnururi şi covoare mari;
Fiii lui *Merari*, patru care grele, încărcate

Cu scândurele şi stâlpii casei lui Dumnezeu.

El mergea pe principiul că orice revelaţie a lui Dumnezeu trebuie să merite studiu şi cercetarea noastră însoţită de rugăciune.

Ajunşi la Alexandria în Egipt, iar apoi continuându-ne drumul spre Palestina prin deşert, ne aflam într-un nou stadiu al experinţei noastre. Dl M'Cheyne a făcut câteva observaţii cu privire la liniştea locurilor din deşert: „E un sentiment deosebit să fii complet singur într-un loc pustiu; acest lucru oferă trăiri asemănătoare postului; îl aduce pe Dumnezeu mai aproape. Faptul de a locui în corturi şi de a te mişca prin locuri aşa de singuratice timp de multe zile, naşte multe idei noi. Ducem o viaţă ciudată în pustie. De jur împrejur este un cerc perfect de nisip şi arbuşti de deşert; deasupra, un cer albastru fără nici un nor şi un soare arzător care adesea făcea termomentrul să arate 36°C în corturile noastre. La înserare, soarele apunea ca în ocean, iar stelele ieşeau în slava lor; obişnuiam să ne instalăm singuri, fără să avem pe nimeni altcineva decât bieţii noştri beduini neştiutori, cămilele lor şi pe Dumnezeul atotştiutor şi atotiubitor alături de noi. Când începeau să se ivească zorile dimineţii, locuinţele noastre erau doborâte la pământ. De multe ori ne trezeam fără adăpost înainte de a fi bine îmbrăcaţi. Ce imagine a cortului trupului nostru! Ah! Cât de adesea este doborât la pământ înainte ca sufletul să fie pregătit pentru moştenirea sfinţilor în lumină.” Dlui Bonar din Larbert îi scrie: „Habar nu aveam că a călători prin pustie este un lucru atât de îngrozitor. Singurătatea pe care adesea am simţit-o m-a solemnizat. Soarele arzător de deasupra capului de jur împrejur un cerc de nisip arid variat doar de câţiva arbuşti spinoşi ('nevoiaş desţărat în pustie', despre care vorbeşte Ieremia) -nici o ploaie, nici un nor, fântânile erau adesea ca Mara şi foarte puţine. Acum înţeleg bine cârtirile din Israel. Am sentimentul că această călătorie a încercat inima mea foarte mult.” Suntem nevoiţi să ne minunăm de căile Domnului când privim înapoi şi ne amintim că cel care stătea astfel pe drumul nisipos din deşert dintre Egipt şi Palestina şi se uita la priveliştea neobişnuită a acestuia, este acela care puţin mai târziu urma să fie ocupat zi şi noapte cu sufletele oamenilor de pe străzile numeros populate ale unui oraş supraaglomerat. Dar oare nu este acesta momentul care ne poate aminti că Dumnezeul care l-a trimis pe Ilie la pârâul Cherit este încă acelaşi Dumnezeu? Şi că Stăpânul înţelept, delicat şi iubitor care a

spus: „Veniţi singuri la o parte, într-un loc pustiu, şi odihniţi-vă puţin” este la fel de iubitor, delicat şi înţelept cum a fost atunci?

Ajunşi la Balteen, un sat mic din Egipt, îmi amintesc bine indignarea ce s-a aprins pe chipul său când însoţiorii noştri arabi au insistat să ne continuăm drumul în ziua de sabat, în loc să stăm sub câţiva palmieri, respirând un aer înăbuşitor ca de cuptor, neavând nimic altceva decât mâncarea strict necesară. Nu putea suporta gândul de a fi privat de odihna sabatului; era necesară sufletelor noastre în pustie la fel de mult ca într-un oraş aglomerat; iar dacă am fost chemaţi puţini să II glorificăm pe Dumnezeu în acel deşert, cu atât mai mult eram chemaţi să umplem acea pustietate cu cântecele noastre de laudă. Aceasta era lumina în care ne vedeam poziţia; iar când am reuşit să-i convingem şi ne-am aşezat sub palmieri, el era profund mişcat la vederea unui şir de bieţi egipteni nenorociţi care se adunaseră în jurul nostru, cu toate că înainte fusese vlăguit de arşiţă. „Oh, dacă aş putea vorbi limba lor ca să le spun despre mântuire!”, era dorinţa lui plină de pasiune.

In acea perioadă a avut loc un eveniment în care, mai apoi, mâna lui Dumnezeu s-a văzut desluşit, deşi atunci nouă ni se părea a fi foarte neplăcut. Dr. Black a căzut de pe cămilă în mijlocul deşertului nisipos şi nimeni din tovărăşia noastră nu a putut bănui ce implicaţie ar fi putut avea această întâmplare tristă pentru ţelul misiunii noastre. Să fie o dificultate în misiunea noastră? Sau să fie într-adevăr o atingere a mâinii Sale bune, călăuzitoare? Adesea am vorbit despre această întâmplare; în vizita noastră din Galileea am crezut că am văzut propăşirea câtorva obiective, dar încă era ceva neexplicat. Cu toate acestea, motivul era clar: chiar şi acel eveniment era de la Domnul şi făcea parte dintr-un plan înţelept şi bun. Dacă nu ar fi fost această căzătură, conducătorii delegaţiei noastre nu ar fi navigat pe Dunăre în drum spre Viena şi nu am fi vizitat Pesth-ul. Acest accident, care în primul rând, l-a făcut pe dr. Black incapabil să trudească mai târziu la explorarea Galileii, a fost ocazia care a direcţionat paşii celor doi conducători ai noştri către acel port, unde o boală gravă a fost mijlocul prin care dr. Keith a fost reţinut, până când ei au înţeles că era o uşă deschisă la evrei. Drept urmare, acela a fost locul în care Domnul a turnat Duhul Său peste evreii care veniseră la misionarii noştri, într-un mod aşa de deosebit, încât se pare că nici o misiune printre evrei nu a

mai fost aşa de binecuvântată cu convertiri autentice. Remarca unuia din tovărăşii noştri e întru totul adevărată: „Căderea dr. Black de pe cămilă a fost primul pas înspre Pesth." „Cine este înţelept, să ia seama la aceste lucruri, şi să fie cu luare aminte la bunătăţile Domnului" (Psalmul 107:43). într-adevăr, fie că acesta era lucrul la care ne aşteptam, şi, prin urmare, lucrul pe care eram în mod special gata să-l observăm, fie că, într-adevăr ochiul vigilent al Domnului nostru ne-a călăuzit într-un mod deosebit, cert este că noi am crezut că putem percepe tot drumul pe care l-am parcurs ca fiind trasat în mod evident de Providenţă. în Scoţia se înălţau multe rugăciuni pentru noi, iar Marele Preot a răspuns acestora, luminându-ne calea. Dl M'Cheyne a mărturisit: „Pentru mare parte din protecţia noastră mă simt îndatorat rugăciunilor enoriaşilor mei, mă refer la creştinii dintre ei, care nu ne-au uitat. Dacă masca maşinăriei acestei lumi ar fi ridicată, am descoperi că mult din acest proces s-a făcut ca răspuns la rugăciunile copiilor lui Dumnezeu.

Multe lucruri şi-au pierdut o parte din valoare în ochii noştri, când le-am examinat în lumina meditaţiilor netulburate ale lungii călătorii din deşert unde, timp de multe zile, aveam o linişte ca tăcerea morţii -în jurul nostru toată noaptea şi chiar şi în timpul zilei caniculare. Din pricina aceasta, este cu mult mai interesant să cunoaştem trăirile sale de acolo cu privire la lucrarea creştină. în timp ce cămila sa îl purta mişcându-se încet pe pământul moale, nisipos, el medita mult la zilele binecuvântate, când îi era îngăduit să-şi folosească toată puterea pentru a-L propovădui pe Isus muribunzilor. Iată ce a scris, pe drum, unui lucrător din Scoţia cu care slujise împreună: „Foloseşte-ţi sănătatea cât timp o ai, dragul meu prieten şi frate. Nu refuza oportunităţi deosebite care, poate nu se vor mai întoarce niciodată. Nu ştii când va fi ultimul tău sabat petrecut cu enoriaşii tăi. Vorbeşte pentru veşnicie. Mai presus de toate lucrurile, cultivă-ţi duhul. Un cuvânt rostit de tine atunci când conştiinţa îţi este curată, iar inima îţi este plină de Duhul lui Dumnezeu, valorează cât zece mii de cuvinte rostite în necredinţă şi păcat. Aceasta a fost marea mea greşeală în slujire. Adu-ţi aminte că Dumnezeu, nu omul, este Acela care trebuie să primească gloria. Nu este nevoie de multe cuvinte, ci de multă credinţă. Nu ne uitaţi. Nu uitaţi întâlnirea de sâmbătă seară, nici cea de luni dimineaţă de mulţumire."

în prima noastră duminică din Ţara Sfântă, cortul nostru a fost instalat în apropierea unei colonii de furnici. Ne-am aşezat tabăra pe teritoriul seminţiei lui Simeon; în jurul nostru era priveliştea Ţării Promise, iar una din comparaţiile Cuvântului binecuvântat era ilustrată sub ochii noştri. Şi-a deschis Biblia la Proverbele 6:6-8 şi, pe măsură ce citea, a observat următoarele lucruri: „I. *Uită-te cu băgare de seamă la căile ei*. Multe suflete sunt pierdute din pricină că nu se uită cu băgare de seamă. II. *Furnica nu are nici căpetenie*, *nici priveghetor*, *nici stăpân*; nici un supraveghetor nimeni care să-i spună ce să facă sau să o încurajeze. Cât de diferit este poziţionat copilul lui Dumnezeu! III. *Strânge de ale mâncării în timpul secerişului*, etc. Unii au crezut că acest lucru ne învaţă să strângem bani; însă adevărul e tocmai inversul. Furnicile nu-şi pun deoparte nici o resursă pentru viitor. Totul este pentru a fi folosit în prezent. Ea este mereu ocupată, atât vara, cât şi iarna. Lecţia este aceea a ostenelii neoprite în lucrarea Domnului."

în multe seri din aceste zile, când însoţitorii noştri puneau stâlpii cortului şi-i întindeau funiile, el se aşeza pe pământ sub un copac care-l adăpostea de rouă. Fiind total extenuat de lunga călătorie din timpul zilei, el stătea aproape mut o jumătate de oră; iar apoi, când palpitaţiile inimii sale se mai potoleau puţin, propunea să ne rugăm împreună numai noi doi. De asemenea, de multe ori mi-a spus, în timp ce era astfel întins pe pământ: „Voi mai predica vreodată enoriaşilor mei?" -nu o spunea cu nerăbdare, ci cu multă seriozitate. Adesea am fost mustrat de atenţia sa necurmată faţă de sfinţenia personală această grijă nu lipsea niciodată din mintea lui, fie că era acasă în cămăruţa lui, fie că era pe apă sau în deşert. Sfinţenia era manifestată în el nu prin eforturi de a îndeplini îndatoririle, ci într-un mod atât de natural prin care puteai recunoaşte revărsarea uşoară a Duhului ce locuia înlăuntru. Izvorul de apă care ţâşneşte în viaţa veşnică (Ioan 4:14) din sufletul lui şi-a revărsat apele vii atât în locurilefamiliare ale patriei sale, Scoţia, cât şi sub măslinii Palestinei. Rugăciunea şi meditaţia asupra Cuvântului nu erau niciodată uitate şi o pace pe care lumea nu o poate da i-a păzit inima şi mintea. Când am fost reţinuţi o zi în Gaza, în circumstanţe foarte chinuitoare, observaţia lui a fost aceasta:,*Jehova lire*; suntem şi noi la acel munte." Oricând era plăcut să fii cu el pentru că atât firea lui, cât şi harul din el atrăgeau inima; însă au fost momente de plăcere în aceste regiuni ale Palestinei care au

apropiat relaţiile tot mai mult şi au născut noi simpatii. O astfel de seară a fost cea în care am urcat împreună Dealul lui Samson. Stând acolo, am citit pasajele legate de acel loc din Cuvântul lui Dumnezeu; apoi, şi-a scos creionul şi a schiţat priveliştea în timp ce soarele apunea la vest. După aceea, am cântat câteva versete dintr-un psalm, adecvate acelui loc, ne-am rugat şi, coborând alene, am discutat despre tot ce am văzut şi despre tot ce am gândit cu privire la peisajul din jurul nostru, până când am ajuns la cort.

în apropierea noastră de Ierusalim, am mers prin Trecătoarea Latroon. Iată ce scrie: „Ultima zi de călătorie spre Ierusalim a fost cea mai frumoasă zi din viaţa mea. Timp de patru ore am urcat trecătoarea stâncoasă pe cămilele noastre răbdătoare. Era ca cea mai minunată privelişte din munţii noştri, numai că florile, copacii şi glasul turturelei ne spuneau că acela e pământul lui Emanuel." Trecând călare, el a remarcat că imaginea câmpiei Iudeii şi această trecătoare de munte era o răsplată suficientă pentru toată osteneala noastră. Apoi a început să-şi reamintească pasaje din Vechiul Testament care ar fi putut avea legătură cu o astfel de priveliştе ca cea din jurul nostru.

în cele zece zile petrecute la Ierusalim am fost în apropierea câtorva obiective pe care nu ne-am dorit aşa de mult să le vizităm. „Am stat la o răscruce de drumuri, unde Isus s-a apropiat, a privit cetatea şi a plâns pentru ea. Iar dacă noi am fi avut mai mult din spiritul care era în Isus, cred că şi noi am fi plâns." Aceasta a fost afirmaţia lui dintr-o scrisoare pe care a trimis-o acasă; iar faţă de dl Bonar din Larbert şi-a exprimat trăirile la vederea Muntelui Măslinilor şi a locurilor din jurul acestuia: „îmi amintesc că în ziua în care te-am văzut ultima dată, mi-ai spus că există şi alte descoperiri de făcut decât cele din lumea fizică că există peisaje din lumea spirituală de văzut şi adâncimi de pătruns, care au o valoare mult mai mare. Adesea m-am gândit la adevărul afirmaţiei tale. Dar dacă există un loc pe pământ unde peisajul fizic ne poate ajuta să descoperim lucruri cereşti, atunci cred că acesta este Muntele Măslinilor. Ghetsimani, care este la picioarele tale, îţi îndeamnă sufletul să mediteze la dragostea lui Hristos şi la hotărârea Lui de a îndura mânia divină pentru noi. Acolo I S-a pus înainte paharul şi acolo, El a spus: 'Nu voi bea paharul?' Locul în care a plâns te duce cu gândul la compasiunea Lui divină amestecată cu blândeţea omenească -cumplita Lui dreptate care nu putea cruţa oraşul -

ragostea Lui supraomenească care plângea pentru nenorocirea ce urma să vină peste oraş! Dacă te întorci în altă parte şi te uiţi spre sud-est, vezi Betania, care îţi aminteşte de dragostea Lui pentru ai Săi - c numele Lui e dragoste - căîn toate durerile noastre, El este îndurerat - că ei care sunt în mormânt, vor ieşi într-o zi la porunca Lui. Puţin mai în jos vezi Marea Moartă ce-şi întinde, departe, printre munţi, apele liniştite şi închise. Aceasta dă profunzime şi solemnizează totul, făcându-te să pleci de acolo spunând: 'Cum vom scăpa noi, dacă stăm nepăsători faţă de o mântuire aşa de mare?'„

Iată ce a scris unui alt prieten din Scoţia de pe Muntele Sionului, unde locuiam atunci:

„12 *iunie* 1839, MUNTELE SIONULUI

DRAGUL MEU PRIETEN, acum că ne aflăm în cel mai minunat loc din lume unde Isus a trăit şi a umblat, s-a rugat, a murit şi va veni din nou -nu mă îndoiesc că vei fi nerăbdător să auzi cum suntem. Sunt recunoscător că El ne-a oferit privilegiul de a veni aici. Am primit veşti despre turma mea ieri, printr-o scrisoare de acasă - rima pe care am primit-o, scrisă pe data de 8 mai. Locuim în una din casele misionarilor de pe Muntele Sionului. De la fereastra mea se vede locul în care a fost odată Templul, în spatele căruia se ridică Muntele frumos al Măslinilor. Domnul care a făcut cerurile şi pământul să te binecuvinteze din Sion. Al tău," etc.

Intr-o seară, după ce am vizitat Siharul, el a amintit de Biblia pe care eu am scăpat-o în Fântâna lui Iacov. Ne odihneam în corturi după călătoria pe care o făcusem. Curând după aceea, el a compus pe o foaie de hârtie din carnetul său, următorul fragment:

Biblia mea iubită, trebuie să mă despart de tine Tovarăşul suferinţelor mele pe pământ şi pe mare,

Sfătuitorul meu, alinătorul durerilor mele,

Călăuza paşilor mei în această pustie a lumii!

In nopţile cele mai întunecoase, o candelă pentru picioarele mele;

In zilele fericite, ca picătura de miere dulce.

Când am plecat din casa mea liniştită,

La porunca Ta, să călătoresc pentru binele lui Israel,

Glasul Tău blând, mi-a spus: „Roagă-te pentru Ierusalim

Căci vei avea izbândă în călătoria ta."

Când am hoinărit prin pustia singuratică,
Suspinând în zadar după umbra răcoritoare a palmierilor,
Cuvintele tale de mângâiere au închis gura tuturor temerilor care apăreau „Umbra Stâncii Tale măreţe este aproape" -Şi când ne-am instalat corturile pe dealurile lui Iuda,
Sau când cugetam adânc lângă scăldătoarea Siloamului,
Ori când urcam Muntele Măslinilor să privim îndelung
Marea, unde, în zilele de odinioară era
Sodoma lovită din ceruri
Cronică dulce a trecutului pentru ochii fericiţi ai credinţei,
Dulce făgăduitor al gloriilor ce urmează să vină!*

La piciorul muntelui Cârmei, în cele şapte zile în care am fost în carantină sub marginea dealului, am avut timp să ne amintim multe privelişti pe care le văzuserăm. In acest context a scris imnul *Fântâna Siloamului*.

* Aceasta este o întâmplare oarecum ciudată, deoarece rămăşiţele acestei Biblii au fost găsite şi scoase de pe fundul fântânii în iulie 1843 de către Dr.Wilson şi tovarăşul său de drum, care a angajat un samaritean din Sihar să coboare şi să cerceteze fântâna.

Aici a avut timp liber să scrie şi celor de acasă; iar în această scrisoare descrie într-un mod foarte expresiv călătoria noastră din Alexandria mai departe.

„26 *iunie* 1839, CARMEL

DRAGII MEI TATĂ, MAMĂ, etc, mult timp nu am putut să vă scriu aceasta este prima dată, de când am părăsit Egiptul, când a venit cineva care să ducă scrisorile pentru noi. Aşadar, trebuie să încep spunându-vă că, deoarece mâna bună a lui Dumnezeu este peste mine, mă bucur de o sănătate excelentă şi aşa am fost tot timpul de când v-am scris ultima dată. Am avut multe greutăţi şi mult mai mari decât m-am aşteptat; am întâmpinat şi pericole şi dificultăţi, însă Dumnezeu ne-a trecut prin toate în siguranţă şi într-o stare de sănătate mai bună ca la început. Nu trebuie să vă imaginaţi că nu mai am deloc palpitaţii la inimă, întrucât acestea îmi reapar adesea pentru a mă umili şi a mă încerca. Cu toate acestea, cred că este cu mult mai bine decât era, iar apariţiile acestora nu sunt nici pe departe atât de frecvente. Nădăjduiesc foarte mult ca, într-un climat rece revitalizant şi cu mai puţină oboseală, să ajung, poate, să nu mai simt deloc aceste palpitaţii.

Am fost foarte satisfăcut să primesc scrisoarea de la voi, din data de 8 mai -prima pe care am primit-o de când am plecat de acasă. Am fost încântat să aud de sănătatea şi bunăstarea voastră şi despre comuniunea paşnică din St.Peter's. Veştile din domeniul public au fost alarmante şi înjositoare*. Presupun că ar fi mai bine să încep cu începutul şi să trec prin toate călătoriile noastre din Egipt, prin deşertul îngrozitor, până în mult îndrăgita Ţară promisă. Aş fi scris *tip jurnal* (cum îi spune mama) din când în când, astfel încât aş fi putut avea acum o cantitate importantă de veşti; însă trebuie să vă amintiţi că sunt mult mai extenuante călătoriile de douăsprezece sau paisprezece ore pe o cămilă, într-un pustiu nisipos, decât drumeţiile noastre de acasă; şi de multe ori nu mai pot face nimic altceva decât să mă întind pe pătură şi să adorm. Am plecat din Alexandria pe data de 16 mai 1839, despărţindu-mă de mulţi

* Aici, el face aluzie la decizia Casei Lorzilor (cea de-a doua Casă a Parlamentului Angliei) cu privire la cazul Auchterarder (un oraş mic din Scoţia). în acest oraş se ivise o problemă: dacă populaţia avea drept de veto sau nu atunci când le era prezentat 'primarul'. Iar decizia din data de 19 august 1839 a fost că oamenii nu aveau drept să voteze, n.trad.

prieteni dragi din acel oraş ciudat. Am încălecat cu bagajele noastre pe şaptesprezece măgari, ca fiii lui Iacov, când aceştia au adus grâu din Egipt. Şaua ne-a fost aşternut, adică o pătură pe care să ne întindem, o pernă pentru cap şi o plapumă cu care să ne învelim. Mai târziu, am adăugat şi o rogojină de paie pe care să o punem dedesubtul acestora. Am făcut rost de două corturi unul mai mare şi unul mai mic -în care am stat eu şi Andrew. Măgarii sunt animale ascultătoare, drăguţe, care merg cu aproximativ cinci mile pe oră; un arab însoţeşte fiecare măgar. Avem doi servitori arabi, pe care vi-i prezint acum: Ibrahim, un egiptean mic de statură, bine făcut şi Achmet, bucătarul, un om de culoare bun la inimă, cu un turban alb şi cu picioare negre desculţe. Ibrahim vorbeşte puţină engleză şi italiană, iar Achmet vorbeşte italiana, pe lângă limba lor nativă, arabă. Curând m-am împrietenit cu arabul care ducea măgarul, învăţând cuvinte şi fraze în limba arabă de la ei, lucru care i-a încântat foarte mult. Am călătorit pe marginea Golfului Abonkir, aproape de mare, lucru care a temperat aerul deşertului. Seara, am ajuns la Rosetta, un oraş estic ciudat, pe

jumătate locuit. Am văzut o căsătorie orientală - e ilustra pildele - cre ne-a încântat foarte mult; s-a desfăşurat la lumina torţelor. Am dormit în mănăstire. 17 - Ampetrecut dimineaţa în Rosetta; am oferit călugărului un Nou Testament. Am văzut ceva din mizeria egipteană în bazarul oriental. Am văzut pe oameni rugându-se în moschee - vinrea fiind ziua de închinare a musulmanilor. Seara am trecut Nilul cu bărci mici. Este un râu frumos; iar apele lui, după ce sunt filtrate, sunt dulci şi plăcute. De multe ori ne-am gândit la ele în deşert. In acea noapte am dormit pe nisip, în corturile noastre, pe ţărmul mării. 18 - în şse ore am ajuns la Bourlos (veţi vedea localitatea aceasta pe harta „Societăţii pentru răspândirea cunoştinţei utile"): am fost transportaţi cu bacul peste acesta. Am urmărit cum pescarii îşi aruncau mrejele în mare; cald, cald. în mai mult de două ore, mergând printr-o pustie cu palmieri, am ajuns în Balteen -"Valea Smochinelor" - un sa arăbesc cu colibe de pământ. Puţini ştiţi ce înseamnă o casă arăbească. în general, în Egipt, aceasta este o cutie perfect pătrată făcută din noroi, cu o gaură scundă pentru o uşă. Mobila constă într-o rogojină şi ceva pentru gătit: un cuptor de pământ. 19 - Am petecut sabatul într-un sat nefăcând nimic; băieţii arabi nu au deloc sabat. Termometrul indica 28°C în cort. Guvernatorul ne-a chemat în seara aceea şi am băut o cană de ceai foarte aromat. Am simţit arşiţa toată ziua; totuşi era plăcut să mă odihnesc şi să-mi aduc aminte de voi toţi în pustie. 20 - La ora 2 noaptea am părăsit Balteenul la lumina frumoasă a lunii. Mergând printr-o sălbăticie africană plăcută de palmieri şi tufişuri, am ajuns la mare în două ore; am călătorit de-a lungul acesteia, iar valurile ei ne spălau picioarele: foarte letargic. Ne-am odihnit la amiază, dacă aceasta poate fi numită odihnă, sub acel soare arzător pe care nu-l voi uita niciodată. Ne-am continuat drumul; la ora trei am părăsit ţărmul şi am zărit minaretele din Damietta. Adesea mirajul de dinaintea noastră ne-a înşelat când eram foarte însetaţi. Am trecut din nou Nilul, o ramură mult mai mică a acestuia - singura are a mai rămas - şi nu dup mult timp, stăteam culcaţi confortabil pe divanul Consulului Britanic, un domn egiptean bogat şi manierat. Ne-a primit ca oaspeţi la cină în adevăratul stil egiptean; a făcut rost de o cameră pentru noi, unde ne-am întins rogojinele în voie. Am petrecut toată ziua următoare aici, dar am trimis un beduin să pregătească cămilele pentru noi la Sau. Consulul ne-a găzduit în acelaşi stil de ospitalitate egipteană, iar în ziua

următoare ne-a trimis la bordul unei şalande pe lacul Menzaleh. 22 - Nici chiarlui E. nu i-ar fi fost teamă să plutească pe acel lac. Nu e mai adânc de trei metri, dar, în general, are numai un metru jumătate adâncime. Am confecţionat o tendă cu rogojinile noastre şi am petrecut o zi minunată. Seara, am intrat într-un canal printre nişte trestii imense. La lumina lunii, priveliştea era cu adevărat romantică; am dormit ancoraţi la mal toată noaptea. în dimineaţa următoare (23) am ajuns la Sau în jur de ora zece. In seara aceea şi în dimineaţa următoare am explorat ruinele vechiului Ţoan pentru că pe acestea le-am găsit acolo.

Hoinărind singuri pe acolo, am fost surprinşi să găsim movile mari de cărămidă, ceramică şi pietre vitrificate. Spre final, Andrew a dat peste nişte obeliscuri minunate. în dimineaţa următoare, am examinat toate acestea cu atenţie şi am găsit doi sfincşi şi multe obeliscuri egiptene. Cât de minunat este să mergi pe ruinele unei capitale egiptene! Isaia 19:12: 'Unde sunt voivozii Ţoanului?' Ezechiel 30:14: 'Voi pune foc Ţoanului.' Exact acesta este locul unde Iosif a fost vândut ca sclav şi unde Moise a făcut minunile sale, psalmul 78:43. Acesta a fost aproape singurul loc în care am fost în pericol din pricina locuitorilor. Ei sunt barbari; chiar şi arabilor noştri le-a fost frică de ei. Şi vouă v-ar fi fost frică dacă a-ţi fi văzut, de la uşa cortului nostru, cum beduinii vegheau toată noaptea, cu paloşele lor scoase din teacă strălucind la lumina lunii, trăgând cu puştile lor din când în când şi cântând mereu încet pentru a se ţine treji unul pe celălalt. Nu ni s-a întâmplat nici un rău şi am simţit că s-au rugat mulţi pentru noi şi că Dumnezeu a fost cu noi. 24 în această zi au început călătoriile noastre pe cămile, iar acestea s-au sfârşit când am ajuns la Ierusalim. Acesta este un mijloc de transport ciudat. Aţi văzut cum îngenunchează o cămilă; aşa încaleci; deodată, se ridică mai întâi pe picioarele din faţă şi apoi pe cele din spate. Trebuie să fii foarte îndemânatic să te poţi ţine în timpul acestei operaţiuni. Odată am fost aruncat destul de mult peste capul ei, dar nu prea m-am lovit. Când eşti sus înălţat pe cocoaşa unei cămile trăieşti ceva din sentimentul unui aeronaut, ca şi cum ţi-ai lua rămas-bun de la lucruri pământeşti; însă atunci când cămila începe să se mişte încet şi paşnic, îţi aduci aminte de originea ta terestră şi că un echilibru prost sau o întoarcere într-o parte te va da jos de la înălţimea ameţitoare la care te afli. Nu ai nici o scară şi, de obicei, pe

post de şa ai numai patul. Poţi sta fie ca pe cal, fie ca pe o şa de damă -cea din urmă este mai plăcută, deşi nu e cea mai sigură din cele două. Cămila merge cu aproximativ trei mile pe oră, iar pasul ei este atât de lung, încât mersul este cu totul special. Iţi îndoi capul până la genunchi la fiecare pas. Cu un soare perpendicular deasupra şi un nisip fierbinte dedesubt, vă puteţi imagina că era un mod de călătorie foarte extenuant. Cu toate acestea, ne-am gândit la Rebeca şi la slujitorul lui Avraam (Geneza 24) şi am ascultat cu plăcere cântecul de jale al beduinului. în acea noapte (24) am dormit la Menagie, un sat cu colibe de pământ al beduinilor: palmierii, trei fântâni şi un ocean de nisip constituiau singurele obiecte de interes. 25 - e-am trezit la răsăritul soarelui şi am continuat drumul ca mai înainte. Singurul eveniment din această zi a fost căzătura dr. Black de pe cămilă - lcru care e foarte probabil să ţi se întâmple - ia aceasta ne-a neliniştit foarte mult. Ne-am aşezat tabăra şi am folosit fiecare tonifiant, astfel încât am fost în stare să ne continuăm în aceeaşi seară drumul spre Gonatre, o garnizoană arăbească mizerabilă care avea un conducător. Nici un copac. 26 - Răsritul zilei de sabat a fost minunat; termomentrul indica 36°C în cort; nu am putut decât să stau întins pe rogojină şi să citesc psalmi. Seara, am adunat pe conducător şi pe beduini să audă câteva cuvinte despre viaţa veşnică, iar Ibrahim a tradus. 27 - Douăstadii foarte lungi ne-au adus la Katieh; mulţumind lui Dumnezeu pentru bunătatea Lui, ne-am aşezat corturile lângă curmali. 28 - Ziua ceasta am petrecut-o la Katieh; am avut discuţii interesante cu guvernatorul arab, un om bun. Termomentrul indica 38°C. în aceeaşi seară ne-am continuat drumul printr-un deşert cu mai multă verdeaţă, printre turme de capre şi oi şi ne-am aşezat corturile lângă o fântână, Bir-el-Abd. 29 -încă o zi caniculară în deşert; am ajuns să vedem marea care ne-a adus o briză revitalizantă; ne-am spălat în lacul sărat; a fost ca o baie caldă. Seara ne-am aşezat corturile în Abugilbany. 30 - Aceast a fost ultima noastră zi în pustia egipteană. Am intrat într-o zonă mai muntoasă. Căldura a fost foarte mare; am gâfâit la propriu după o adiere de vânt. Beduinii ne-au cerut batiste să-şi acopere capetele şi adesea se aruncau sub un tufiş pentru umbră. Spre seară, am coborât pe vechile ruine ale Rhinocolurei, care acum erau îngropate în nisip; şi nu după mult timp, cămilele noastre au îngenuncheat la porţile oraşului El Arish, ultimul de la graniţa egipteană. 31 - Am petrcut această zi în El Arish, deoarece

cămilele n-au reuşit să se refacă. Am cumpărat o oaie cu o liră; am băut în voie din apa lor minunată - ce binecvântare este aceasta după un deşert! Am găsit râul Egiptului, hotarul lui Iuda menţionat în Biblie, aproape uscat. 1 *iunie* Am vizitat şcoala -o ciudăţenie: toţi copiii stau turceşte pe podea legănându-se încoace şi încolo şi repetând ceva în limba arabă. Am avut o discuţie neobişnuită cu guvernatorul stând la poartă ca în vechime. De acum suntem specialişti să ne scoatem pantofii şi să stăm în stil oriental. Fumatul şi cafeaua în cănite foarte mici sunt obiceiuri care însoţesc de fiecare dată aceste vizite. Am plecat în aceeaşi seară şi nu am ajuns în Sheikh Juidhe, în ţara filistenilor, până la la ivirea zorilor. 2 - m petrecut o duminică minunată aici; am cântat *în Iudeea Dumnezeu e bine-cunoscut*. E foarte plăcut să cântăm laude în corturile noastre acestea sunt atât de plăpânde, ca trupurile noastre muritoare; ele se ridică cu uşurinţă până la urechile Tatălui nostru. Călătoria pe teritoriul filistenilor a fost cu adevărat plăcută. 3 -Am trecut printr-o pajişte de ţară frumoasă; o vale imensă; adesea vedeam turme de oi, capre, cămile şi măgari. Acesta este drumul de la ieşirea din Egipt, puţin schimbat din ziua în care acel etiopean mergea plin de bucurie şi de ziua în care Iosif şi Măria îşi ascundeau copilul de mânia lui Irod. Am spus puţin schimbat? E total schimbat; nu mai este nici un pârâu de apă. Fiecare râu al Egiptului - ady Gaza, Eşcol, Sorec -fiecare pârâu pe care l-am trecut era uscat acum, nici un strop de apă. Pământul e schimbat; nu mai e pământul bogat al ţării filistenilor. Nisipul se luptă cu iarba pentru dominaţie. Oraşele sunt schimbate -unde sunt acestea? Oamenii sunt schimbaţi: nu mai sunt filistenii îndrăzneţi - nci copiii lui Simeon - nii Isaac şi păstorii lui - nic David şi călăreţii lui; ci bieţi păstori arabi - oamei simpli, fără perspective, săraci, depravaţi, fricoşi. Khanounes a fost primul oraş în care am intrat; nu cunosc numele acestuia biblic. Cimitirul este în afara oraşului. Fântâna şi oamenii care veneau să scoată apă erau subiecte de mare interes pentru noi. în schimb, oamenii au fost foarte ospitalieri cu noi. Am stat în bazar şi am fost un spectacol pentru toţi. Cât de mult ne-am dorit să fi cunoscut limba arabă ca să putem vesti bogăţiile nepătrunse ale lui Hristos în ţara lui Dumnezeu! In aceeaşi seară am auzit urletul lupului şi am instalat corturile la două mile de Gaza. Ciuma era dezlănţuită, aşa că nu am intrat, însă am petrecut o zi minunată, comparând starea în care era

oraşul cu ceea ce Dumnezeu a spus cu privire la acesta: 'Gaza a ajuns pleşuvă.' Vechiul oraş este îngropat sub dune de nisip, fără nici un fir de iarbă, astfel încât acesta e într-adevăr pleşuv. Cirezile şi turmele erau nenumărate, lucru care împlineşte Ţefania 2. împreună cu Andrew, am urcat dealul pe care Samson a cărat porţile. 5 - Multemile am mers printr-o pădurice frumoasă de măslini şi apoi am intrat în valea Eşcol. Toţi oamenii erau pe câmpuri secerând şi cărând orzul. Ei strâng recolta cu cosorul, aşa cum facem şi noi. Aduc orzul tot atunci pe cămile. Nu este nici o vie în Eşcol acum, nici rodii, ci doar câţiva smochini verzi. Am trecut pârâul Sorec - uscat.Am petrecut amiaza sub umbra unui smochin plin de verdeaţă; am gustat din caisele acestui pământ bun. în aceeaşi seară am ajuns la Doulis, pe care l-am luat drept Eştaol, locul în care a fost născut Samson. 6 - Am călăorit spre est şi, după o trecătoare muntoasă, am zărit dealurile lui Iuda, printre care este o câmpie imensă, toată împânzită cu orăşele. Pornind de la numele lor, am găsit multe locuri biblice. Această vale sau câmpie este tocmai valea Ţefata, despre care citeşti în 2Cronici 14: 'în valea Ţefata'. înainte de a se înnopta am ajuns pe dealurile lui Iuda -seamănă foarte mult cu munţii noştri - şi am domit toată noaptea în munţi într-un sat părăsit numit Latroon. 7 - Una din cle mai privilegiate zile din viaţa noastră. Ne-am strâns corturile la lumina lunii; nu după mult timp, soarele era sus; am intrat într-un defileu ce avea un aspect foarte romantic: stânci pustii şi dealuri verzi; flori sălbatice de toate culorile şi mirosurile ne înmiresmau calea. Uneori ajungeam la un pâlc de măslini frumoşi, apoi dădeam din nou de sălbăticie. Acolo se auzea glasul turturelei şi păsările care cântau melodiile cele mai plăcute. Cămilele noastre ne-au purtat prin această trecătoare timp de patru ore; iar beduinii cu figurile lor ciudate, purtând turbane pe cap, se alăturau tabloului. Terasarea tuturor dealurilor este cea mai remarcabilă caracteristă a peisajului iudaic. Astfel că fiecare picior al munţilor stâncoşi poate fi acoperit cu vii. Ne-am gândit la Isaia care se plimba pe aici, şi la David, şi la Solomon. Cu toate acestea, totul era o pustie. Mâna omului s-a ocupat cu sârguinţă de fiecare munte, dar unde sunt aceşti lucrători acum? Iuda a plecat în captivitate înaintea duşmanului. Au mai rămas puţini oameni în ţară; nu mai este nici o vie. 'Via este veştejită.' Am coborât prin Garieth, un sat împânzit de smochini şi rodii. Am urcat din nou şi apoi am coborât în valea

terebinţilor, unde David l-a ucis pe Goliat. O altă urcare lungă şi abruptă a unui deal foarte masiv ne-a dus într-o privelişte ciudată - un deşert e stânci arse de soare. Am citit despre toate acestea şi ştiam că Ierusalimul era în apropiere. Mi-am lăsat cămila şi am mers înainte, grăbind pasul pe stâncile arse. După aproape o jumătate de oră am început să vedem Ierusalimul. 'Vai! Cum stă părăsită acum, cetatea aceasta atât de plină de popor altădată!' Este aceasta oare desăvârşirea frumuseţii? 'Vai! In ce întunecime a aruncat Domnul, în mânia Lui, pe fiica Sionului!' într-adevăr, este foarte pustiit. Citiţi primele două capitole din Plângerile lui Ieremia şi veţi avea o imagine vie a ceea ce am văzut noi când ne-am uitat pentru prima dată la Ierusalim. Am dat jos bagajele de pe cămile la poarta Jaffa. Printre cei care s-au adunat în jurul nostru am observat câţiva evrei. Cred că ar fi mai bine să nu încerc să vă spun despre Ierusalim. Sunt aşa multe lucruri de spus şi nu ştiu de unde să încep. Consulul, dl Young, ne-a primit foarte bine, ne-a făcut rost de o casă unde să ne putem întinde păturile şi ne-a ajutat în fiecare zi. Dl Nicolayson ne-a chemat în aceeaşi seară şi a insistat să ocupăm una din casele misionare de pe muntele Sionului. Ciuma încă bântuie în Ierusalim, aşa încât noi trebuie să mai stăm în carantină. Aceasta se răspândeşte numai prin contact, aşadar nu avem voie să atingem pe nimeni şi nici să permitem altora să ne atingă. în fiecare noapte auzeam oameni umblând de colo-colo pe străzi, plângând cu tânguire pentru cei ce muriseră. Duminică, dl Nicolayson a citit rugăciunile, iar dr. Black a predicat din Isaia 2:2. Seara, a predicat dr. Keith. Printre ascultători erau şi trei evrei convertiţi. Luni (10) am vizitat mormântul şi am văzut o privelişte tristă unde nu am găsit nici o urmă de Calvar. în acea seară am ajuns la Muntele Măslinilor - vechiul Ghesimani, un loc foarte impresionant. L-am vizitat pe Sir Moses Montefiore, un evreu londonez, care-şi aşezase cortul pe Muntele Măslinilor; a fost foarte bun noi. 11 - Am mers pe l majoritatea locurilor de vizitat din cu împrejurimile Ierusalimului - Refaim, Ghiho, râul Siloa, 'care curgea repede după profeţia lui Dumnezeu', scăldătoarea Siloamului, locul în care Isus a plâns pentru oraş, Betania - locul meu favoit dintre toate, mormintele regilor. Nu am mai avut o astfel de zi niciodată în lumea aceasta. Climatul a fost cu adevărat minunat - căldură la amiaă şi adieri plăcute la răsărit şi seara. 12 - O zi plină de acivitate în care am adunat informaţii despre evrei. Seara am

făcut o plimbare până la Aceldama -un loc îngrozitor. Sionul este arat ca un câmp. Am strâns puţin orz şi am văzut conopide plantate în rânduri. Vezi Mica 3:12. Ierusalimul este, într-adevăr, un morman de pietre. Cantităţile de gunoi v-ar uimi; în unele locuri acestea sunt mai înalte decât pereţii. 13 - Am mers la Hebron care este la douăzeci de mile în sud; dl Nicolayson, fiul său, Consulul şi doamnele ne-au însoţit, toţi aceştia fiind pe cai şi catâre. Toate cetăţile lui Iuda sunt pustiite. în afară de Betleem, nu am văzut decât ruine, până când am ajuns în Hebron. Aici, viile sunt frumos cultivate şi fac din locul acesta un paradis. Toate dealurile sunt terasate până în vârf. Am petrecut o seară minunată şi la fel a fost toată ziua următoare. I-am întâlnit pe evrei şi am avut o discuţie interesantă cu ei. Am citit Geneza 18 şi multe alte pasaje biblice, cu mare bucurie. Am văzut moscheea unde este mormântul lui Avram şi al Sarei. 14 - Ne-am întors de laBetleem în Ierusalim. Betleem este un sat frumos aşezat în vârful unui deal stâncos; foarte alb şi strălucitor. Se poate vedea de pe ambele părţi ale dealului. De la mormântul Rahelei se vede Ierusalimul de o parte şi Betleemul de cealaltă parte - o privelişte intereantă - la o depărtare de şae mile. Duminică am luat cu bucurie Cina Domnului într-o odaie de sus din Ierusalim. Au fost clipe de neuitat. Seara, Andrew a predicat din Ioan 14:2,3. 17 - Ciuma s-a răspândit mlt, aşadar ne-am gândit că este mai bine să plecăm. Am vizitat pentru ultima dată Ghetsimani, Betania şi Siloam. Seara - Ne-am luat rămas bun d la toţi prietenii noştri din Ierusalim cu multă durere, vă imaginaţi. Am luat drumul spre nord, spre Rama prin Gabaon şi am dormit la Beer din nou în corturile noastre, în Beniamin. 19 - Am trecut prin Betel, ude a dormit Iacov. Apoi am trecut prin defileul bogat şi stâncos al lui Efraim, prin Lebona spre Sihar. Nu vă vine să credeţi ce loc încântător este acesta. Am căutat mult fântâna pe care S-a aşezat Isus. Andrew a găsit-o şi şi-a pierdut Biblia în ea. 20 - Am petrecut o dimineaţă eosebită cu evreii din Sihar. I-am văzut pe mulţi din aceştia şi pe samariteni în sinagoga lor. In aceeaşi seară am vizitat Samaria - un loc minunat - şi ne-amaşezat corturile a Sanour. 21 -Am ajuns la Cârmei, unde ne aflăm acum, instalaţi la doi metri depărtare de mare. Aici am stat în carantină şapte zile, fiindcă în partea nordică nu este ciumă. Câţiva englezi şi-au aşezat corturile aici: Lord R., Lord H., etc. Zilnic conversăm stând pe nisip. Nu ne este îngăduit să atingem nici măcar funia cortului. De aici

se vede Acre, care se află după golf. Acolo am făcut băi minunate. Mâine, Lord H. va pleca şi s-a oferit prietenos să ia această scrisoare cu el. Marginea stâncoasă a Carmelului este deasupra noastră. Noi toţi suntem bine şi fericiţi. Ne-am propus ca luni să plecăm înspre Marea Tiberiadei şi Saphet. In curând vom fi în Beirut şi apoi în drum spre Smirna. Nu vă îngrijoraţi pentru mine. Incredinţaţi-ne lui Dumnezeu care merge cu noi. Nu mă rog decât ca misiunea noastră să fie binecuvântată pentru Israel. A ajuns şi Sir Moses M. şi şi-a instalat cortul la cincisprezece metri de noi. Transmiteţi cele mai afectuoase consideraţii tuturor acelora care întreabă de mine; nu uitaţi de dragul W.

Cu drag, fiul vostru, etc."

Când cei doi fraţi mai în vârstă ai delegaţiei ne-au părăsit pentru a pleca din Beirut în Europa, ne-am întors din nou spre sud pentru a vizita regiunile din Galileea şi Fenicia. Dl M'Cheyne nu a fost niciodată mai bucuros decât atunci când privea îndelung aceste locuri.

Când mă aflam în Tir, şi-a adus aminte de rugămintea unui prezbiter din parohia din Larbert care îi scrisese înainte de plecare spunând că el considera că există o problemă în expunerea obişnuită a profeţiilor cu privire la acel oraş renumit. El a examinat cu mare plăcere problema pe loc şi se crede că atunci când ajungea în faţa unor oameni cu păreri sceptice (din cadrul primelor sale lucrări), mărturia lui în privinţa unor astfel de lucruri nu era fără binecuvântare.

Din Saphet a scris: „în această dimineaţă am stat şi privit marea cam o oră. Era chiar la picioarele noastre aceeaşi apă pe care Isus a umblat, de unde Şi-a chemat ucenicii, unde a certat furtuna, unde a spus: 'Copii, aveţi ceva de mâncare?', după ce a înviat din morţi. Isus este acelaşi şi astăzi." Iată cum descrie el aceeaşi privelişte primului prietenului său apropiat, dl Somerville: „Oh, ce tablou al mării Galileii ţi se întinde înainte, la picioare! E la o distanţă de mai mult de trei ore dintr-un capăt în celălalt al apei şi totuşi, pare că ai putea să-l străbaţi în tot atâtea minute. Marea este mai mare decât mi-am imaginat. Este înconjurată de munţi de fiecare parte, dormind la fel de liniştită şi domoală ca şi cum ar fi marea de sticlă pe care Ioan a văzut-o în cer. Am încercat în zadar să urmăm cursul Iordanului, plutind pe acesta, într-adevăr, erau nişte linii clare, asemeni celor pe care le vezi pe urmele unui vas, însă după aceea, acestea nu duceau direct prin mare.

Dealurile Basanului care dau în mare sunt foarte înalte şi abrupte. La un moment dat, un om ne-a arătat unde sunt mormintele din stâncă, unde obişnuiau să locuiască îndrăciţii; iar lângă acestea, dealurile erau exact aşa cum le descrie Scriptura: 'o râpă', de pe care porcii au coborât în mare. La nord-est de mare se ridică foarte maiestuos Hermonul, intersectat de multe trecători înzăpezite."

Ziua pe care am petrecut-o la mare, chiar pe marginea apei, a fost de neuitat, a fost într-un mod deosebit plăcută. Trăiam sentimente de nedescris chiar şi atunci când ridicam o scoică de pe ţărmul mării, pe unde Isus a mers de multe ori. Aici a scris două din frumoasele imnuri din *Cântecele Sionului*. Unul din acestea este *Cât de plăcut e*, etc; iar celălalt: *De cealaltă parte*. Insă pe ultimul l-a lăsat neterminat până mai târziu.

Boala lui se vindecase considerabil; părea să-i revină puterea şi adesea tânjea să fie din nou cu enoriaşii săi, dar îşi liniştea sufletul la Domnul. Nu putini pastori din alte biserici au venit din când în când în această ţară, constrânşi fiind de boală, pentru a se însănătoşi în locuri străine; însă cât de rar vedem că inima pastorului nu este deloc schimbată cât de rar observăm că păstorul încă suspină după turma pe care a lăsat-o. însă trăirile dlui M'Cheyne faţă de turma peste care Duhul Sfânt l-a făcut păzitor erau atât de profunde, încât preocuparea sa pentru ei devenise o ispită pentru sufletul lui. Această preocupare nu era manifestată în simpla dorinţă de a predica din nou, pentru că dorinţa aceasta ar fi putut fi egoistă, după cum el însuşi a spus: „Fără îndoială că este mândrie în această dorinţă arzătoare de a predica; un suflet supus ar fi bucuros numai atunci când ar face voia lui Dumnezeu în prezent." Insă rugăciunile sale pentru ei se ridicau zilnic la tron. împreună, am avut ceasuri preţioase de rugăciune pentru acelaşi motiv -în special într-o dimineaţă la răsărit, în Ghetsimani şi, într-o altă dimineaţă la Cârmei, unde ne-am unit în rugăciune pe ţărmul liniştit, la piciorul dealului, imediat ce s-au ivit zorile zilei şi apoi, din nou, seara, pe culmea dealului unde s-a rugat Ilie.

Distanţa sau particularităţile circumstanţelor, nu i-au schimbat niciodată concepţiile cu privire la îndatorire, nici trăirile sale ca slujitor al lui Hristos. In Galileea, el a meditat asupra treburilor bisericeşti din mult îndrăgita noastră Scoţie; iar principiile pe care le susţinea i se păreau a fi la fel de clar în concordanţă cu Cuvântul lui

Dumnezeu când erau testate acolo, departe de freamăt, ca atunci când le analiza efectele, acasă. Iată care au fost cuvintele sale adresate unui frate din lucrare: „Nădăjduiesc că biserica a fost bine îndrumată şi binecuvântată; iar dacă vor veni vremuri grele, cred, într-adevăr, că nu este nici o atitudine mai prosperă pe care o poate lua, decât cea a unei biserici misionare, dându-se fără plată evreilor şi Neamurilor, după cum şi ea a primit fără plată aşa să fie găsită când va veni Domnul."

La poalele Libanului, în oraşul Beirut, a putut să prezinte un capitol (Faptele Apostolilor 10) la o întâlnire de rugăciune a fraţilor americani. Acest lucru i-a înveselit inima deoarece se părea că Domnul îl restaura şi că intenţiona să-l folosească din nou în propovăduirea Veştii bune. Insă nu după mult timp a început să se simtă rău în căldura înăbuşitoare a după-amiezii. Făcuse o vizită unui tânăr din Glasgow care era în oraş şi avea febră. E foarte probabil că această vizită, făcută când era slăbit din cauza oboselii, a fost cauza imediată a proprii sale boli. Foarte curând doborât de febră. Insă medicul său a spus că nu este în pericol şi l-a sfătuit să-şi continue drumul spre Smirna, în speranţa că aerul rece al mării îi va face mai mult bine decât căldura înăbuşitoare a Beirutului. Prin urmare, am îmbarcat în tovărăşia prietenului nostru credincios, Erasmus Calman, dar imediat ce am lăsat în urmă Cipru, febra dlui M'Cheyne a crescut aşa de mult, încât şi-a pierdut conştiinţa timp de câteva ceasuri şi a fost chinuit de o durere excesivă a capului. Când barca a început să plutească, şi-a revenit considerabil, însă timp de trei zile nu am putut obţine nici un ajutor medical. A vorbit foarte puţin şi numai o singură dată, într-o sâmbătă noapte, şi-a ridicat ochii vlăguiţi preţ de o clipă pentru a vedea de la distanţă Patmosul, în timp ce stătea pe punte bucurându-se de briză. Am vegheat asupra lui cu o nelinişte chinuitoare până când am ajuns în Smirna şi în satul Bouja. Deşi era la o distanţă de mai puţin de trei mile, totuşi, după apusul soarelui a călărit pe un catâr pentru ajutor medical până în acest sat, fiind gata să plătească fiecare clipă cu durere şi febră mare. Aici, Domnul pregătise pentru el cel mai bun şi amabil ajutor. Grija părintească şi plină de gingăşie a dlui şi dnei Lewis, în a căror casă a găsit un cămin, nu a fost amintită de el decât cu cea mai mare recunoştinţă; iar priveliştea iasomiei în floare sau menţionarea chiparosului verde închis, i-ar aduce aminte, fără îndoială, de Bouja şi locuitorii lui. Obişnuia să spună că acesta a fost cel

de-al doilea loc de naştere pentru el.

în tot acel timp, la fel ca majoritatea oamenilor lui Dumnezeu care au trecut prin boală, trăia sentimentul acesta că un singur pasaj al Cuvântului lui Dumnezeu era mai multă hrană adevărată pentru sufletul său sleit de putere, decât orice altceva. Intr-o zi, duhul lui a reînviat şi ochii i-au sclipit, când i-am vorbit despre compasiunea Mântuitorului, citând însăşi cuvintele lui Isus, Psalmul 41:1: „*Ferice de cel ce îngrijeşte de cel sărac*! *Căci în friua nenorocirii Domnul îl izbăveşte*" etc. Păreau foarte

Donuit^^ jmf acest lt* ^ei>' J atunci, multă &?, când s afecţiu Chiar însănăt'

îmi er» vorbi *y* timpul fie bia^

si era lucru. *y* mi-o *y*, *i* scrie: *it* rugăciV ălJ/1'

potrivite pentru el, ca slujitor al Evangheliei, căci de multe ori, el a „îngrijit de cel sărac", dând un pahar de apă rece unui ucenic. Un alt pasaj, scris pentru copiii lui Dumnezeu aflaţi în necaz, i-a fost citit pe când era aproape inconştient: „*Cheamă-Mă în %iua necazului*" Aceste cuvinte ale lui Dumnezeu a fost ca picătura de miere pentru Ionatan.

El însuşi a vorbit prietenilor de acasă astfel despre boala lui: „Am părăsit poalele Libanului când aproape că nu puteam să văd, să aud, să vorbesc sau să-mi amintesc ceva; simţeam cum puterile mă părăsesc rând pe rând şi aveam toate motivele să mă aştept ca în curând să fiu cu Domnul. E o suferinţă grea să fii singur şi să mori într-o ţară străină; iar acest lucru m-a făcut să simt, într-un mod necunoscut de mine până atunci, importanţa de a avea credinţă neprefăcută în Isus şi în Dumnezeu. Sentimentele, trăirile fireşti, fanteziile strălucitoare ale lucrurilor cereşti nu vor ajuta sufletul într-un astfel de ceas. Este foarte multă amăgire de sine în aprecierea pe care noi ne-o facem nouă înşine, când suntem neîncercaţi şi în mijlocul prietenilor creştini ale căror afecţiuni calde dau o strălucire afecţiunilor pe care de fapt nu o au." Chiar şi atunci, îi avea pe enoriaşi în inimă. „Când m-am mai însănătoşit, obişnuiam să mă strecor afară seara, la asfinţit. Adesea îmi aminteam de voi toţi atunci. Nu puteam scrie deoarece capul şi ochii îmi erau foarte afectate; nu puteam să citesc decât foarte puţin; puteam vorbi foarte puţin, fiindcă nu prea aveam voce. Aşadar, am avut tot timpul să aduc enoriaşii mei înaintea lui Dumnezeu şi să mă rog ca ei să fie binecuvântaţi. în ultima seară în

care am stat acolo am mers cu toţii la vie şi am cules şi eu struguri." Dlui Somerville i-a scris: „Mintea mea era foarte slăbită când mi-a fost cel mai rău, astfel că lucrurile veşniciei erau adesea neclare pentru mine. *Nu mi-a fost deloc teamă să mor*, *pentru că Hristos a murit*. Totuşi, m-am rugat pentru vindecare, dacă aceasta era voia Domnului. Printre ultimele sfaturi pe care le-ai dat, îţi aminteşti că mi-ai spus că trebuie să fii smerit. Vezi tu, Dumnezeu mă învaţă acelaşi lucru. Mă tem că nu sunt pe deplin smerit. Simt mândria inimii mele şi mi-o plâng." Bunului său prieten medic din Dundee, dr. Gibson, îi scrie: „Am crezut într-adevăr, că Stăpânul meu mă cheamă acasă şi că voi dormi sub chiparoşii de culoare verde închis din Bouja până când Domnul va veni şi cei care sunt adormiţi în Isus vor merge cu El; iar rugăciunea cea mai arzătoare era pentru turma mea dragă, ca Dumnezeu să le dea un pastor după inima Lui."

Când ne-am întâlnit, după opt zile, la bordul vasului de la Constantinopol, el mi-a povestit unul dintre cele mai interesante incidente de care a avut parte în acea săptămână şi anume că, într-o seară, în timp ce se plimba cu dl Lewis, s-au întâlnit cu un tânăr grec însoţit de soţia lui, despre care se spunea că sunt cu adevărat suflete convertite. A tresărit văzându-i pe aceştia aproape singurii reprezentanţi ai bisericii originare din Smirna, care odată a fost credincioasă şi foarte încercată.

între timp, acasă aveau loc mişcări care dovedeau faptul că Domnul este „singurul care face minuni." Strigătul slujitorului Său din Asia nu a fost uitat; ochiul Domnului s-a întors spre poporul Său. în perioada bolii chinuitoare a dlui M'Cheyne, turma sa din Dundee primea binecuvântarea din ferestrele deschise ale cerului. Pastorul lor era în pragul morţii, complet neajutorat. însă Domnul făcuse lucrul acesta cu un scop clar; fiindcă El intenţiona să demonstreze că nu avea nevoie de ajutorul nimănui: putea trimite noi lucrători şi putea lucra prin instrumente noi oricând vroia. Noi nu ştiam nimic despre faptul că în zilele în care aşteptam la poalele Libanului un vas care să ne ducă în Smirna, braţul Domnului începuse să se manifeste în Scoţia. Pe data de 23 iulie a izbucnit marea trezire din Kilsyth.

Dl William C.Burns, acelaşi care a luat locul dlui M'Cheyne în absenţa lui, predica în acea zi la turma tatălui său; şi, în timp ce stăruia asupra lor cu o adâncă solemnitate să-L accepte numaidecât pe

Hristos, întreaga adunare imensă a fost copleşită. Duhul Sfânt părea să se pogoare ca vâjâitul unui vânt puternic şi să umple locul. Mulţi oameni au fost atinşi în inimă în acea zi; biserica era plină de suflete căutătoare şi nenorocite. Toată Scoţia a auzit vestea bună că cerul nu mai era de aramă că ploaia a început să cadă. Duhul a început să lucreze cu mare putere din acea zi, în multe locuri din ţară.

Dl Burns s-a întors la turma dlui M'Cheyne pe data de 8 august una din zilele în care dl M'Cheyne era la pat, rugându-se pentru enoriaşii săi, cu toată suferinţa pe care o îndura. Veştile despre lucrarea din Kilsyth au impresionat în mod profund pe cei din Dundee; iar două zile mai târziu, Duhul a început să lucreze în St.Peter's la întâlnirea de rugăciune a bisericii, într-un mod asemănător ca în Kilsyth. Zi după zi, oamenii se întâlneau pentru rugăciune şi ascultarea Cuvântului; păreau să se fi întors vremurile apostolilor, când „Domnul adăuga în fiecare zi la numărul lor pe cei ce erau mântuiţi." în tot acest timp, dl M'Cheyne nu ştia cât de îndurător fusese Domnul, prin faptul că îi împlinise dorinţa inimii. Numai atunci când eram aproape de casă au ajuns la urechile noastre veştile minunate cu privire la aceste treziri. însă el a stăruit ca Epafra, „s-a luptat în rugăciune", şi a căutat zilnic să se pregătească pentru o îndeplinire mai eficientă a slujbei sale, în cazul în care Domnul îi îngăduia să o facă din nou. A trimis acasă acest mesaj unui prieten lucrător {*Dl Moody Stuart*}: „Nu uita să duci până la capăt lucrarea din inimile celor care au fost aduşi la Mântuitor. Cred că aceasta a fost una din greşelile mele din lucrare. Hrăneşte pruncii; mângâie credincioşii descurajaţi; sfătuieşte-i pe cei dezorientaţi; desăvârşeşte ceea ce lipseşte credinţei lor. Pregăteşte-i pentru încercări grele. Mă tem că mulţi creştini sunt destul de nepregătiţi pentru zile întunecate."

Călătoria noastră ne-a dus prin Moldova, Valahia şi Austria ţări pline de întuneric şi de umbra morţii. Fiind total străini de adevărul aşa cum este găsit în Isus, oamenii acestor ţări pretind totuşi, că sunt creştini. Superstiţia şi idolatriile acestora ascund obiectul glorios al credinţei de orice ochi. In aceste regiuni, ca şi în cele pe care deja le traversase, durerea dlui M'Cheyne pentru suflete s-a manifestat în efortul lui de a lăsa cel puţin câteva cuvinte din Scriptură evreilor pe care i-am întâlnit, deşi conversaţiile noastre erau foarte scurte. Duhul lui era treaz şi se ducea cu solemnitate şi meditativ la primul evreu la

care putea ajunge şi începea să-i vorbească atrăgându-i atenţia la câteva afirmaţii din Cuvântul lui Dumnezeu. In Palestina, dacă evreii nu înţelegeau italiana, el le spunea pe de rost texte în ebraică de felul acesta: „In ziua aceea, se va deschide casei lui David un izvor," etc. (Zaharia 13:1). Iar într-o seară, la fântâna din Doulis, când locuitorii arabi erau cu toţii adunaţi în jurul jgheaburilor de apă, el i-a privit gânditor şi a spus: „Numai dacă am cunoaşte limba arabă, am putea să semănăm lângă apa aceasta!"

La Jassy, după o zi foarte interesantă pe care am petrecut-o conversând cu evreii care veniseră la han, a spus: „îmi voi aminti feţele acestor oameni la tronul de judecată." Când a ajuns printre evreii mai educaţi ai Europei, s-a bucurat să afle că puteau vorbi cu el în latină. îşi propusese în inimă să facă ceea ce putea (Marcu 14:8) la timp şi ne la timp. Iată ce scrie: „Sunt profund convins de un lucru: că Dumnezeu poate face ca cea mai simplă afirmaţie a Evangheliei să fie folositoare pentru mântuirea sufletelor. Numai dacă ar fi adevărata Evanghelie, Vestea Bună, mesajul că Dumnezeu a iubit lumea şi a pregătit o răscumpărare fără plată pentru toţi, atunci Dumnezeu ar putea face ca aceasta să rănească inima şi apoi, să o şi vindece. Cuvintele acestea ale lui Pavel au o însemnătate foarte adâncă: 'Nu mi-e ruşine de Evanghelia lui Hristos.'„

Lucrurile ruşinoase ale catolicismului la care am fost martor în Polonia austriacă au făcut să se nască multe rugăciuni pentru nimicirea omului fărădelegii. „Icoanele şi idolii de pe marginea drumului sunt, cu adevărat înspăimântătoare, pecetluind toată ţara ca o împărăţie a întunericului. Cred într-adevăr că o călătorie prin Austria ar ajuta mult la vindecarea unor admiratori ai catolicismului din ţara noastră iubită." Şi adaugă: „Acestea sunt semnele fiarei pe acest teritoriu." Tot astfel, privilegiile noastre din Scoţia le considera cu mult mai preţioase când, ca şi la Brody, am auzit că protestanţilor li se dădea o predică o dată pe an. „Trebuie să spun lucrul acesta enoriaşilor mei când mă voi întoarce ca să-i fac să preţuiască harul bogat de care au parte", a spus el.

El a apreciat importanţa unui oraş sau a unei ţări potrivit cu relaţia pe care aceasta o are cu casa lui Israel; iar durerea sa pentru aceste oi pierdute i-a umplut inima de compasiune pentru turma sa de acasă. De la Tarnapol, Galicia, a scris acasă: „Suntem în Tarnapol, un

oraş curat, foarte frumos, situat într-un loc minunat, pe un râu şerpuit, cu dealuri împădurite de jur împrejur. Presupun că nu aţi mai auzit niciodată numele acesta; nici eu nu-l mai auzisem până când nu am ajuns acolo, la evrei. Nu ştiu dacă acesta a fost locul de naştere al războinicilor, al poeţilor sau al oratorilor; până acum, florile acestuia s-au născut să roşească fără a fi văzute, cel puţin de noi, barbarii din nord; dar dacă Dumnezeu învie oasele uscate ale lui Israel care sunt împrăştiate în toată lumea, atunci, din acest loc, se va ridica o armată nespus de mare."

Prietenul şi fratele nostru în credinţă, Erasmus Calman, ne-a uşurat oboseala unei călătorii lungi de o zi, recitându-ne ceva din poezia ebraică. Una era despre starea de degradare actuală a lui Israel şi începea astfel:

în timp ce vehiculul mergea înainte, noi am tradus poezia rând cu rând şi nu după mult timp, dl M'Cheyne a pus-o în versuri. Ceea e urmează este doar o parte:

Stâncă şi Adăpost al sufletului meu Lasă ca timpul să se scurgă repede,
Când Israelul Tău se va ridica minunat Sub privirile naţiunilor!
Domn al slavei, Domn al puterii,
După cum spun părinţii noştri răscumpăraţi;
Mai luptă încă o dată pentru poporul Tău,
Vino în ajutorul Israelului Tău iubit.
Fă ca cetăţile jefuitorilor noştri să fie
Pustiite şi nimicite ca ale noastre.
Grăbeşte, Doamne, anul bucuriei,
Când Sionul Tău, aruncat de colo-colo de furtună,
Va răsuna de trompetele de argint:
Adu veşti bune celor pierduţi!
Captivule, aruncă-ţi funiile de pe tine,
Eliberează-ţi gâtul fii liber -fii liber!
De ce ne ţii în suferinţă? Vezi că cei trufaşi ne-au luat cu sila / Toţi anii de bucurie sfântă,
In timp ce turma Ta a cinstit ziua sfântă!
Doamne, via Ta roditoare este pustiită,
Nu mai este nici un strugure de cules de acolo!
Stâncă şi Adăpost al sufletului meu Lasă ca timpul să se scurgă

repede, Când Israelul Tău va fi, încă o dată, iubit şi liber.

în notiţele sale sunt menţionate unul sau două subiecte de imnuri. Unul din acestea este (Isaia 2:3) „Veniţi," etc, *o chemare minunată pentru evrei*. Un altul este cu acelaşi scop (Isaia 1:18): „Veniţi totuşi să ne judecăm." Dar pe acestea nu le-a mai terminat. Pe când se afla în Cracovia, după ce a auzit de moartea unei prietene, soţia unui cleric englez, care era în floarea vârstei şi a cărei slujire era foarte promiţătoare, el a început să scrie câteva versuri plăcute pentru mângâiere:

Adesea, în timp ce învăţa pe micile fecioare ale Franţei
Să renunţe la podoabe, castaniete* şi dans
Şi să asculte cuvintele pe care ea le spunea
Despre cununile care nu se veştejesc niciodată,
In ochii ei se aprindea o nouă expresie O strălucire sfântă împrumutată din cer
Şi când, întorcându-se în patria ei,
S-a plecat sub mâna Tatălui care pedepseşte,
Când pulsul ridicat şi culoarea obrazului
Au avertizat înduioşător pe prietenii ei,
Atunci, o veselie sfântă i-a umplut ochii
Şi era gata să trăiască, gata să moară
La fel cum (spune Biblia) buna sunamită
A spus în supunere: „e bine", atunci când fiul ei murise,
Tot astfel, când Sofia şi-a pierdut bebeluşul
Şi a simţit preţul mare cu care e cumpărată bucuria unei mame,
Ea a spus în supunere: „Nu e pierdut, ci plecat înainte",
Când a acoperit cu iarbă verde micul mormânt.
Iar acum, dorm împreună sub salcie,
Aceiaşi stropi de rouă pe perna lor tăcută.
Tu, cel ce jeleşti, întoarce-te de la acest mormânt dublu
Şi laudă-L pe Dumnezeu, Acela de la care a venit tot harul ei.
Urmează-i credinţa şi lasă ca mantia ei să fie
Un veşmânt de râvnă sfântă care să te acopere.

Pericolul pe care l-a întâlnit din partea păstorilor din această regiune şi altele de acest fel în faţa cărora a fost expus împreună cu alţii sunt amintite în *Povestirea*. Domnul i-a scos din toate acestea; şi

nu l-a scăpat numai din aceste pericole, ci şi din multe alte încercări grele legate de sănătatea lui la care l-a supus varietatea climatului şi discomforturile acomodării. Iar acum, traversam Prusia, apropiindu-ne de ţara noastră. Trecuseră aproape cinci luni de când nu mai primiserăm scrisori din Scoţia, întrucât traseul nostru ne îndepărtase de locurile pe care noi anticipasem să le vizităm şi unde aveam la îndemână mijloace de comunicare. Am înaintat spre casă oarecum neliniştiţi, totuşi, minunându-ne adesea de îndurările de care avuseserăm parte. La o scrisoare din Berlin, dl M'Cheyne a replicat: „Tatăl nostru ceresc ne-a trecut prin aşa multe pericole şi încercări, încât sunt convins că ne va

* Instrument de acompaniament pentru muzică şi dans, format din două plăci (de lemn sau de fildeş) prinse de degete care, lovite una de alta, produc sunete în ritm, definiţie DEX.

purta până la sfârşit. La fel ca Ioan, ne vom isprăvi călătoria. 'Nu sunt douăsprezece ceasuri în zi?' Oare nu suntem toţi nemuritori până când ne isprăvim lucrarea?" Puterea lui a crescut cu repeziciune; prin vindecarea lui, călătoria a împlinit, în mare măsură, scopurile anticipate. A putut să predice la Hamburg, în adunarea englezească a dl Rheder, de la care a ajuns prima aluzie cu privire la trezirea din Dundee la urechile lui. A auzit atâtea lucruri atât despre Kilsyth, cât şi la Dundee, cât să-l facă nerăbdător să audă mai multe. După câteva zile, de la bordul vasului care ne-a dus în Anglia, el şi-a exprimat astfel trăirile:

6 *noiembrie* 1839, PLUTIND PE TAMISA

DRAGII MEI TATĂ ŞI MAMĂ, după dată vă veţi bucura să observaţi că ne aflăm încă o dată înaintea ţărmurilor binecuvântatei Anglii. Mi-aş fi dorit să ştiu cum sunteţi. Din Smirna, nu am auzit nimic despre voi. Am căutat în zadar scrisori de la voi la Cracovia, Berlin şi Hamburg. Sigur aţi scris la Varşovia, iar reprezentantul diplomatic de acolo nu le adusese la Berlin, aşa cum am vrut noi. Eu, Andrew şi dl Calman suntem cu toţii bine şi recunoscători lui Dumnezeu care ne-a scăpat de fiecare pericol pe care l-am întâlnit în aşa multe ţări. Nădăjduiesc ca această călătorie să nu fi fost total lipsită de roade şi că acum putem să ne încheiem misiunea cu speranţa că vom scoate din aceasta ceva bun pentru biserică şi pentru Israel. Duminica trecută am predicat în Hamburg pentru prima dată de când am plecat din

Anglia şi nu cred că este nimic rău în asta; aşadar nădăjduiesc că voia Tatălui meu ceresc este să mă folosească din nou pentru turma mea iubită. Am auzit ceva despre o lucrare de trezire în Kilsyth. Am văzut în unul din ziare că s-a scris despre ea. De asemenea, am văzut că numele Dundee era asociat cu aceasta; astfel dar, sper din toată inima că s-au întâmplat lucruri bune în biserica noastră, că rouă de sus a udat parohiile noastre şi că turmele ale căror pastori au călătorit s-au bucurat şi ele de binecuvântare. Nu ştim aproape nimic din tot ce s-a întâmplat şi vă imaginaţi că suntem nerăbdători să auzim... Acum trecem prin Woolwich, iar într-o oră, vom fi în Londra. Abia aşteptăm să ajungem acasă, însă presupun că lucrul acesta nu se va întâmpla decât săptămâna viitoare. Nu m-am gândit deloc că aş putea să mă mai întâlnesc cu voi din nou în această lume, dar acum nădăjduiesc să vă mai văd o dată în pace.

Cu afecţiune, fiul vostru"

Ziua în care am ajuns pe pământurile patriei noastre a fost, într-adevăr, unică. Eram foarte nerăbdători să auzim despre evenimentul care s-a întâmplat acasă cu câteva luni înainte revărsarea Duhului de sus -în timp ce prietenii noştri erau foarte interesaţi să audă veşti din ţara lui Israel şi de la seminţiile risipite. Primirea delegaţiei la întoarcerea lor şi roadele misiunii lor sunt bine-cunoscute şi au fost menţionate în altă parte.

Dl M'Cheyne a ascultat cu cea mai mare atenţie relatările cu privire la ceea ce se întâmplase în Dundee în luna august pe când el era în pragul morţii în Bouja. Domnul îi împlinise într-adevăr dorinţele şi îi răspunsese la rugăciuni. Asistentul lui, dl Burns, a fost onorat de Dumnezeu să deschidă stăvilarele de la Dundee şi Kilsyth. Cu ceva timp înainte, dl Burns a observat câteva indicii ale unei atenţii mai sporite decât de obicei şi ale unei căutări reale în câţiva care, până atunci, fuseseră nepăsători. însă numai după întoarcerea lui din Kilsyth, oamenii au început să fie copleşiţi înaintea Domnului. Joi seara, a doua zi după întoarcerea sa, la sfârşitul întâlnirii obişnuite de rugăciune din St.Peter's, când inimile multora erau adânc solemnizate de lucrurile pe care le auziseră, el a spus câteva cuvinte despre ceea ce l-a făcut să întârzie câteva zile şi i-a invitat să rămână pe cei care aveau nevoie de o revărsare a Duhului ca să se convertească. Aceştia au fost în jur de o sută; iar în încheierea unei predici solemne adresate acestor suflete

căutătoare, deodată, S-a pogorât puterea lui Dumnezeu şi toţi erau scăldaţi în lacrimi. în seara următoare, la o întâlnire asemănătoare, în biserică era o dorinţă adâncă după Preaiubitul Tatălui şi inimile erau sensibilizate, iar în timp ce se îndrepta spre sacristie, braţul Domnului s-a arătat. Imediat ce s-a deschis uşa sacristiei pentru a-i primi pe cei care doreau să se convertească, un mare număr de oameni au dat năvală cu o înflăcărare teribilă. Era ca şi cum izbucnise un potop de nestăpânit; lacrimile curgeau din ochii multora, iar unii cădeau la pământ suspinând, plângând şi strigând după îndurare. Din acea seară încolo, timp de multe săptămâni, se ţineau întâlniri în fiecare zi; iar natura extraordinară a lucrării justifica şi cerea slujbe extraordinare. întregul oraş era mişcat. Mulţi credincioşi au pus la îndoială lucrul acesta; necreştinii s-au înfuriat, dar Cuvântul lui Dumnezeu a crescut cu putere şi a triumfat. S-a întâmplat de mai multe ori ca familii întregi să fie cercetate dintr-o dată şi fiecare plângea singur, acesta fiind un model al vremurilor despre care a vorbit Zaharia (12:12). Dl Baxter din Hilltown, dl Hamilton, care mai apoi a fost asistent la Abernyte şi alţi oameni ai lui Dumnezeu dinvecinătate s-au grăbit să dea ajutor în lucrare. Dl Roxburgh din St.John's şi dl Lewis din St.David's au analizat lucrarea într-un mod nepărtinitor şi raţional şi au mărturisit că aceasta vine de la Dumnezeu. Dr. M'Donald din Ferintosh, un om al lui Dumnezeu bine experimentat în treziri, s-a dus până acolo şi a adeverit şi el lucrul acesta. Apoi a mai stat în oraş zece zile, predicând în biserica St.David's mulţimilor de oameni cercetaţi. E imposibil de stabilit cât de mulţi din aceia care au fost treziţi în acest fel extraordinar, au fost cu adevărat aduşi la adevăr. Când a sosit dl M'Cheyne, încă mai cădea picătură cu picătură din nori.

Acestea au fost, în mare, relatările pe care el le-a auzit înainte să ajungă în Dundee. Ele i-au înveselit inima. Nu invidia nici un alt instrument din pricină că a fost aşa de onorat în locul în care el însuşi a trudit cu multe lacrimi şi ispite. Cu o adevărată mărinimie creştinească, el s-a bucurat că se împlinise lucrarea Domnului, indiferent prin cine. Plin de recunoştinţă şi entuziasm, dl M'Cheyne a pus încă o dată piciorul pe teritoriul oraşului Dundee.

V

Zile de trezire

„Vor răsări ca firele de iarbă între ape, ca sălciile lângă pâraiele

de apă."

Isaia 44:4

Enoriaşii săi, care nu au încetat niciodată să se roage pentru el, l-au întâmpinat cu mare bucurie. A ajuns în Dundee într-o joi după-amiază, iar după o scurtă meditaţie, în seara aceleiaşi zile fiindcă era timpul obişnuit pentru rugăciune -s-a grăbit spre biserică să aducă mulţumiri Domnului şi să mai vorbească încă o dată turmei sale. Nu a putut uita niciodată felul în care arăta biserica şi oamenii atunci. Mulţi din fraţii lui erau acolo să-i ureze bun venit şi să audă primele cuvinte de pe buzele lui. Nici un loc din biserică nu era liber, coridoarele erau pline, iar scările spre amvon erau aglomerate - e o parte de bătrâni, iar de altă parte de copii nerăbdători să asculte. Multe feţe se uitau îndelung la pastorul lor care se întorsese. Mulţi plângeau din pricina rănilor nevindecate ale convingerii de păcat; toţi erau liniştiţi şi tăcuţi, foarte nerăbdători să asculte. A citit Psalmul 66. Felul în care oamenii cântau, care fusese remarcat de când începuse trezirea, i se părea deosebit de plăcut - „tât de duios şi răscolitor, ca şi cum oamenii simţeau că laudă un Dumnezeu prezent." După ce a făcut o rugăciune solemnă cu ei, a avut timp să predice în jur de o oră. Neştiind cât de mult i s-ar fi putut îngădui să proclame Vestea bună, el a profitat de acea oportunitate, nu pentru a-şi povesti călătoriile, ci pentru a arăta păcătoşilor calea vieţii. Subiectul său a fost ICorinteni 2:1-4 - coţinutul, felul şi 'accesoriile' predicării lui Pavel. A fost o noapte de neuitat.

La ieşirea din biserică, drumul spre casă era împânzit de tineri şi bătrâni care aşteptau şă-i ureze bun venit. Trebuia să dea mâna cu mai mulţi în acelaşi timp; şi înainte ca această mulţime binecuvântată să plece, trebuia să le spună câteva cuvinte pline de viaţă încă o dată şi să se roage cu ei acolo unde erau. „Numele Tău, o, Doamne", a spus el în acea noapte, când s-a întors acasă, „Numele Tău să primească toată slava!" O lună după aceea, a fost vizitat de cineva care, până atunci, fusese împotriva oricărei influenţe personale a trezirii, dar care în acea noapte, a fost mişcată profund de cuvintele lui Robert, aşa încât săgeata supura în sufletul ei, până când a venit strigând: „Oh, inima mea grea, grea!"

Duminică după-amiază a predicat turmei sale. Subiectul pe care l-a ales a fost 2Cronici 5:13,14; iar în încheiere, ascultătorii săi îşi

amintesc bine cu câtă afecţiune şi solemnitate a spus: „Cu drag aşteptat şi văzând grija voastră faţă de mine, acum încep un alt an de slujire în mijlocul vostru. Şi sunt hotărât, dacă Dumnezeu îmi va da sănătate şi putere, să nu las în pace nici un bărbat, nici o femeie sau nici un copil dintre voi, până când, cel puţin nu a auzit mărturia lui Dumnezeu cu privire la Fiul Său, fie spre condamnarea sau spre mântuirea lui. Şi mă voi ruga, ca mai înainte, ca dacă Domnul va lăsa cu adevărat peste noi o revărsare puternică a Duhului Său, să o facă în aşa fel încât să fie evident chiar şi pentru cel mai slab copil dintre voi că aceasta este lucrarea Domnului şi nu a omului. Cred că aş putea să vă spun ceea ce Rutherford a spus enoriaşilor săi: 'Cerul vostru va fi unul dublu pentru mine.' Iar dacă Domnul va găsi cu cale să-mi dea o cunună din mijlocul vostru, promit aici şi acum în faţa Lui că o voi arunca la picioarele Sale spunând: 'Vrednic este Mielul, care a fost junghiat! A Celui ce sade pe scaunul de domnie şi a Mielului să fie lauda, cinstea, slava şi stăpânirea în vecii vecilor.'„

Un timp, a existat teama că se va răspândi un duh de gelozie printre enoriaşii din St.Peter's, iar unii vor spune: „Eu sunt al lui Pavel!", iar alţii: „Şi eu, al lui Chifa!" Cei care erau de curând convertiţi puteau să-l privească pe tatăl lor spiritual într-o lumină în care nu puteau privi pe nimeni altcineva. Insă dl M'Cheyne primise de la Domnul o indiferenţă sfântă care întrecea orice sentiment de invidie. Mulţi s-au mirat de sinceritatea de care el dădea dovadă. El putea spune deschis: „Nu am altă dorinţă decât mântuirea enoriaşilor mei, indiferent de instrument."

Probabil că nu a fost niciodată un om care să fie aşezat în circumstanţe mai bune pentru a testa nepărtinirea trezirii şi rareori a mai existat o trezire aşa de bine încercată. El a ajuns în mijlocul unor oameni ale căror caractere anterioare le cunoştea; a găsit o lucrare deja făcută printre ei în timpul absenţei sale, la care nu luase parte în mod direct. S-a întors acasă să fie în mijlocul lor şi să observe îndeaproape tot ce se întâmplase; iar după o examinare făcută cu credincioşie şi multă rugăciune, a mărturisit, fără să ezite, că Domnul făcuse lucruri mari ceea ce-l făcea bucuros. Şi în cazul multora dintre cei ale căror sufleu: fuseseră mântuite în acea trezire, el a descoperit răspunsuri extraordinare la rugăciunile sale şi ale acelora care veniseră la adevăr înainte de plecarea sa. După câteva săptămâni

petrecute în mijlocul enoriaşilor săi, mi-a scris impresiile sale cu privire la lucrare:

„*2 decembrie, 1839*

PASTORULUI AND.A.BONAR, Collace.

DRAGUL MEU A., îţi scriu pe foaie de caiet pentru că nu am alta la îndemână, în afară de hârtia noastră subţire din călătorie. Am să-ţi spun multe lucruri şi multe pentru care să-L laud pe Domnul. Sunt întristat să aud că nu a fost nici un semn al lucrării Duhului în Collace, pe parcursul absenţei noastre; dar dacă Satan te va pune pe genunchi, îi va părea imediat rău. Adu-ţi aminte ce fac părinţii copiilor lor, atunci când aceştia le cer pâine. Cu cât mai mult Tatăl nostru din ceruri va da (*ăyadd*) toate lucrurile bune celor ce I le cer? Aminteşte-ţi mustrarea pe care am primit-o odată de la bătrânul Dempster din Denny, după ce am predicat enoriaşilor lui: 'Am fost foarte încântat de discursul tău, dar la rugăciune m-a şocat concepţia ta că Dumnezeu *nu vrea să dea*.' Nu uita de Daniel: 'Când ai început tu să te rogi, a ieşit cuvântul.' Şi să nu crezi că te uit, atâta timp cât am parte de sănătate şi har să mă rog.

Tot ce am găsit aici este într-o stare mai buna decât m-am aşteptat. In noaptea în care am ajuns, am predicat la aşa o adunare cum nu am mai văzut niciodată înainte. Nu cred că ar mai fi putut intra vreo persoană în biserică şi erau semne ale celor mai adânci şi afectuoase sentimente. R.Macdonald era împreună cu mine şi s-a rugat. Suferinţa şi roadele în lucrare l-au învăţat şi l-au înviorat. Am predicat din ICorinteni 2:1-4 şi am simţit ceea ce am auzit de multe ori, şi anume că e uşor să predici atunci când Duhul lui Dumnezeu este acolo. Vineri seara a predicat dl Burns. Duminică am predicat din acel pasaj minunat, 2Cronici 5:13,14; dl Burns a predicat de două ori: dimineaţa şi seara. Perspectivele sale cu privire la adevărul divin sunt clare şi impresionante. E multă esenţă în ceea ce predică, iar felul lui de predicare este foarte puternic în aşa fel încât uneori mă face să mă cutremur. în viaţa personală, se roagă foarte mult şi profund şi pare să simtă pericolul de a cădea în mândrie.

Am văzut pe mulţi din cei treziţi şi pe mulţi din cei mântuiţi; într-adevăr, este un loc minunat, în comparaţie cu ceea ce a fost odată. Unii din oamenii treziţi încă sunt profund cercetaţi şi foarte frământaţi. Marea lor greşeală este exact ce mi-a spus fratele tău Horace. Ei cred că a veni la Hristos este o anume acţiune ciudată a minţii lor, diferită de a

crede ceea ce Dumnezeu a spus despre Fiul Său; în aşa fel încât, ei îţi vor spune dintr-o singură suflare: 'cred tot ce a spus Dumnezeu' şi totuşi, în următoarea frază se vor plânge că nu pot veni la Hristos sau nu pot „face târgul" cu El. E foarte greu să ai de a face cu o astfel de amăgire.

Câţiva oameni în vârstă sunt zdruncinaţi din temelie; se simt nesiguri. Un beţiv notoriu a venit la mine şi acum este, cred, un om mântuit. Câţiva copilaşi sunt evident convertiţi. Toţi aceia cu care m-am întâlnit până acum sunt rude ale celor convertiţi de când eram eu aici. O copilă de unsprezece ani este o dovadă unică a harului divin. Când am întrebat-o dacă vrea să fie sfinţită, ea a răspuns: 'într-adevăr, de multe ori am vrut să mor, ca să nu mai pot păcătui niciodată.' A.L., care are cincisprezece ani, este un creştin cu o inimă plină de blândeţe. W.S., de zece ani, este de asemenea un băiat binecuvântat.

Mulţi din scumpii mei copii în Domnul au crescut foarte mult; sunt mult mai plini de bucurie inimile lor sunt înălţate în căile Domnului; am găsit mai mulţi influenţaţi de lucrarea mea spre mântuirea lor, decât câţi ştiam eu. Unii au venit să-mi spună lucrul acesta. într-un caz, o familie întreagă a fost mântuită. Cu greu am dat peste ceva care să mă întristeze. Cu siguranţă, Domnul a fost generos cu mine. Cu toate acestea, mă tem că, în mare măsură, măreţul Duh a trecut; nădăjduiesc ca în curând să se întoarcă cu o mai mare putere ca alte daţi. Participanţii de la întâlnirile din timpul săptămânii sunt mai puţini acum. Pe două din ele le voi transforma, în curând, în cursuri, astfel că voi da hrană tare în mod regulat -lucru de care au mare nevoie. Nu am întâlnit nici un caz de extravaganţă sau foc fals, deşi, fără îndoială, pot fi multe. La început, obişnuiau să vină într-un suflet la casa noastră şi aşteptau să audă multe predici şi rugăciuni pe marginea drumului. Acum, au renunţat la aceasta. Duminica trecută am predicat de două ori; prima dată din Isaia 28:14-18 şi apoi din Apocalipsa 12:11: 'L-au biruit prin sângele Mielului.' A fost o zi foarte solemnă. Oamenii stăteau de bunăvoie până se întuneca. Mulţi au făcut din locul acesta un loc al Bochimului. Totuşi, acum nu mai e nimic din puterea care a fost. Am încercat să-l conving pe dl Burns să stea cu noi şi cred că va rămâne în Dundee. Mă simt mai puternic în trup decât atunci când ne-am despărţit. Totul mă face să fiu mai solemn şi îmi linişteşte sentimentele, în loc să mă emoţioneze. Uneori veşnicia pare a

fi foarte aproape.

Vreau să ştiu ce mă sfătuieşti cu privire la întâlnirile de rugăciune: cum să le consolidez; ce reguli ar trebui să urmez, în cazul în care ar trebui să urmez vreuna. Ar fi bine să fie doar citirea Cuvântului şi rugăciune sau şi discuţii libere pe marginea pasajului? Astăzi începem o întâlnire de rugăciune pentru lucrători care să se ţină în fiecare luni la ora unsprezece şi să dureze o oră şi jumătate. Aceasta este o mare mângâiere şi poate fi o mare binecuvântare. Bineînţeles, nu invităm lucrătorii mai reci, care nu ar putea decât să stingă focul întâlnirilor noastre. Spune-mi dacă tu consideri că acest lucru este corect.

Iar acum, dragă A., trebuie să închei pentru că este foarte târziu. Fie ca şi enoriaşii tăi să se bucure de înviorarea care a venit peste Dundee! Cred că acesta este un motiv foarte puternic pentru mulţi: 'Vei rămâne uscat, când alţii au parte de picături de rouă cerească?' încearcă să spui lucrul acesta enoriaşilor tăi.

Cred că e posibil să avem o altă Comuniune, înainte de cea obişnuită. E foarte de dorit. Sper că vei veni să ne ajuţi; probabil că şi Horace va veni.

M-am gândit să ne întoarcem din Errol prin Collace, dacă nu intervine întâlnirea din Glasgow.

Vei reîncepe cât de curând întâlnirile de miercuri?

Cu bine, dragă A., 'O, omule mult iubit, nu te teme; pacea să fie cu tine; fii tare, da, fii tare.' Al tău, mereu," etc.

Dlui Burns i s-a adresat astfel pe data de 19 decembrie: „DRAGUL MEU FRATE, nu voi putea niciodată să-ţi mulţumesc pentru toate lucrările tale din sufletele preţioase care mi-au fost încredinţate; şi mai rău e că nu voi putea niciodată să-I mulţumesc îndeajuns lui Dumnezeu pentru bunătatea şi harul Său care zilnic sunt din ce în ce mai extraordinare faţă de mine. El mi-a răspuns la rugăciuni în tot ce s-a întâmplat, într-un mod despre care nu am spus nimănui." Din nou, pe 31 decembrie: „Stai acolo unde eşti, dragă frate, atâta timp cât Domnul are o lucrare pentru tine.* Dacă îmi cunosc propria inimă, singura ei dorinţă este ca Hristos să fie glorificat prin venirea sufletelor la El, rămânerea în El şi reflectarea chipului Său; iar dacă lucrul acesta se întâmplă în Perth sau în Dundee, ar trebui să însemne foarte puţin pentru noi. Ştii că ţi-am spus desluşit ce am gândit: că dacă

Domnul te-a binecuvântat aşa de mult în Dundee, înseamnă că eşti chemat la o lucrare mai profundă şi mai adâncă aici; dar dacă Domnul te însoţeşte în

* în acea perioadă dl Burns era în Perth, iar acolo începuseră să fie câteva mişcări printre oasele uscate.

alte locuri, nu am nimic de obiectat. Domnul mi-a întărit sufletul şi trupul duminica trecută, iar duhul îmi era, de asemenea, fericit. Oamenii erau plini de viaţă în slujba Domnului. Dar oh, dragă frate, cei mai mulţi sunt încă fără Hristos. Cei bogaţi sunt aproape netulburaţi!"

întreaga lui mărturie cu privire la acest subiect a dat-o în răspunsurile la întrebările puse de un comitet al prezbiteriului din Aberdeen; iar într-o scurtă scrisoare adresată unui prieten menţionează întâmplător un efect plăcut al acestei treziri extinse: „Am găsit multe suflete mântuite în urma slujirii mele, de care nu am ştiut niciodată. Acum nu le este teamă să apară astfel în public, deoarece a fi preocupat de suflet a devenit ceva foarte obişnuit." De asemenea, în acea perioadă mulţi veneau de la distanţă; un om din nord, care timp de un an a fost adânc cercetat în sufletul lui, a venit în Dundee ca să-L caute pe Hristos.

In jurnalul său succint, el menţionează că în ziua de 3 decembrie, douăzeci de suflete neliniştite au discutat cu el în acea noapte; „unele din acestea aveau un interes foarte profund." Ocazional, punea deoparte o seară pentru a se întâlni cu cei care erau treziţi; iar în unul din caietele sale sunt amintite cel puţin *patru sute* de vizite, pe care sufletele căutătoare i le-au făcut în anul acela şi în anii care au urmat. A observat că cei care fuseseră creştini de mai înainte aveau inimile lărgite şi erau foarte bine zidiţi; unii păreau a fi în stare să se hrănească din adevăr într-un nou fel ca acesta pe care i l-a povestit cineva când pentru un timp, la citirea Cuvântului s-a arătat o slavă total diferită de cea arătată la citirea Cuvântului în singurătate.

In acelaşi timp, a observat că erau oameni care cădeau din nou în păcat, atât dintre cei pe care credincioşii îi considerau cu adevărat convertiţi, cât şi dintre cei care au fost profund cercetaţi, deşi nu au fost niciodată recunoscuţi ca fiind într-adevăr mântuiţi. Iată ce scrie în notiţele lui: „Am fost chemat să-l văd pe.... Bietul băiat, pare să fi întors spatele lui Hristos ademenit fiind de o tovărăşie rea. Totuşi, odată eram sigur de el. Ce fiinţe oarbe sunt lucrătorii creştini! Omul priveşte

la exterior." într-o dimineaţă a fost vizitat de un enoriaş care i-a propus „un parteneriat în rugăciune în următoarea zi de luni pentru cei care au căzut, ca Duhul lui Dumnezeu să-i trezească din nou" atât de atenţi erau credincioşii, la fel şi pastorul lor, cu decăderile spirituale. Printre cei care fuseseră treziţi, însă niciodată convertiţi, el aminteşte un caz: „9 *ianuarie* 1840 M-am întâlnit cu o persoană care fusese cuprinsă de teamă în timpul acestei lucrări din urmă, în aşa măsură încât sănătatea trupului ei a fost afectată. Acum pare să nu-i pese deloc de sufletul ei. Nu a făcut decât să-i umple gura de vorbe urâte."

Este adevărat că mulţi, care erau promiţători în credinţă, s-au întors din drum şi nu au mai umblat cu Isus. Din aproximativ 800 de suflete care, în timpul lunilor de trezire, au discutat cu diverşi lucrători şi care erau aparent cercetaţi, cu siguranţă, nu e de mirare dacă mulţi s-au dovedit a fi cercetaţi numai pentru un timp. Preşedintele Edwards a crezut că este nimerit ca, în asemenea cazuri, raportul cantitativ al convertirilor reale ar trebui să fie egal cu raportul cantitativ al mugurilor din timpul primăverii şi al fructelor de toamnă. Nu poate fi nimic mai iraţional decât să te îndoieşti de autenticitatea tuturora, din pricină că unele te-au înşelat. Nici chiar lumea nu face aşa când îi judecă pe cei ce sunt din ea. Lumea se bazează pe posibilitatea că ar exista abateri în multe cazuri şi totuşi nu încetează să creadă că se poate găsi şi sinceritate, şi adevăr. Unul din aceştia, un poet al acestei lumi, a spus, cu nu mai puţină dreptate decât frumuseţe:

„îngerii sunt tot străluciţi, chiar dacă cei mai străluciţi cad; Şi chiar dacă lucruri mizere îmbracă fruntea harului, Harul arată tot aşa."

Dar, mai presus de toate aceste, noi avem autoritatea Cuvântului lui Dumnezeu, care spune că astfel de căderi sunt tocmai încercările bisericii adevărate: „căci trebuie să fie şi partide între voi, ca să iasă la lumină cei găsiţi buni" (ICorinteni 11:19). Totuşi, aceasta nu înseamnă că cei care au crezut cu adevărat s-au întors pe calea pierzării. Dimpotrivă, principiul de bază al fiecărei biserici evanghelice sănătoase este că aceia care se întorc într-adevăr pe calea pierzării sunt oameni care nu au crezut în Isus niciodată, într-un mod autentic. Poate că ochii lor au fost deschişi să vadă realităţile înfricoşătoare ale păcatului şi ale mâniei ce urmează să vină; dar dacă ei nu au văzut în Mântuitor neprihănirea pentru sufletele lor vinovate, atunci nu există nimic în toată Scriptura care să ne dea speranţe cu privire la faptul că

ei vor continua să fie treziţi. „Deşteaptă-te tu, care dormi, şi *Hristos te va lumina*" este chemarea care invită păcătoşii la o experienţă care depăşeşte cu mult simpla convingere. Unul care de un an întreg se întorsese la nebunie, a spus: „Predica ta despre stricăciunea inimii m-a dus în disperare, aşa că m-am dedat căilor mele din trecut participarea la dansuri, învăţarea cântecelor," etc. Doar o cunoaştere a vinovăţiei noastre şi un simţământ al pericolului nu ne vor păzi de cădere; ba mai mult, acestea, dacă sunt singure (ca în cazul de mai sus), ne pot împinge în locuri alunecoase. Suntem cu adevărat în siguranţă doar atunci când ochii noştri privesc ţintă la Isus şi mâna noastră e strânsă în mâna Lui. Aşadar, în loc să ne facă să ne îndoim de realitatea harului din credincioşi, istoria căderilor din credinţă nu va putea decât să ne înveţe două mari lecţii, şi anume: 1. necesitatea nespus de mare de a stărui pentru mântuirea imediată a sufletelor trezite şi, 2. înţelepciunea de a fi îndoielnic faţă de toţi care nu au alergat cu adevărat la nădejdea pusă înaintea lor, indiferent de adâncimea convingerilor lor.

Mai era o prejudecată împotriva întregii lucrări, născută din faptul că Domnul implicase în această lucrare tineri care nu erau de mult în slujire, şi nu bătrânii lui Israel. însă aici a fost harul suveran arătat într-un mod mult mai vizibil. Oare aceşti împotrivitori cred că Dumnezeu intenţionează vreodată să onoreze omul în lucrarea de trezire? Oare nu caută El onoarea Numelui Său? Iar dacă dorinţa Lui ar fi fost să dea slavă omului, atunci pe drept s-ar fi putut pune întrebarea: „De ce nu bagă în seamă pastorii mai bătrâni şi cheamă tinerii neexperimentaţi?" Insă când harul suveran a venit să binecuvânteze un loc în aşa fel încât să reflecte mai mult gloria Domnului, putem noi oare să concepem un plan mai înţelept decât folosirea praştiei lui David pentru doborârea filisteanului? Dacă totuşi există unii ale căror prejudecăţi vin dintr-o rădăcină de invidie, fie ca aceştia să asculte mustrarea lui Richard Baxter faţă de lucrătorii invidioşi din vremea lui. „Ce! îl vorbesc de rău pe Hristos cu privire la darurile pentru care El ar trebui să primească gloria şi aceasta pentru că ei par să ne ia nouă slava! Oare nu datorează fiecare om recunoştinţă lui Dumnezeu pentru darurile fratelui său, nu doar pentru că se bucură şi el de ele, după cum piciorul privilegiază de călăuzirea ochiului, ci şi pentru că scopurile sale pot fi împlinite atât

prin darurile fratelui, cât şi prin ale sale?.... E înfricoşător ca cineva, care are puţină frică de Dumnezeu, să invidieze în felul acesta darurile lui Dumnezeu, să-şi dorească mai degrabă ca ascultătorii lui să fie nemântuiţi, iar cei adormiţi să nu fie treziţi, decât ca lucrul acesta să fie făcut de altul care poate fi privilegiat înaintea lor."*

Lucrarea Duhului a continuat, izvorul curgând încetişor pentru că ploile abundente căzuseră, iar revărsarea apelor trecuse. Dl M'Cheyne devenise mai vigilent ca niciodată şi mai plin de discernământ în relaţie

* *Pastor reformat*, 4.2.

cu sufletele. De asemenea, observând că unii erau influenţaţi mai mult de sentimente de ataşament personal puternic faţă de pastorul lor decât de forţa adevărurilor pe care le predica, el a devenit mult mai rezervat cu ei, astfel încât unii au crezut că era puţină răceală sau repulsivitate în felul lui de a fi. Dacă în purtarea lui apărea ceva din caracterul acesta faţă de unii, cu siguranţă, acesta nu era un semn al micşorării compasiunii sale, ci, dimpotrivă, venea dintr-o nelinişte grijulie de a-i păzi pe alţii de sentimentele înşelătoare ale propriilor lor suflete. Din această perioadă sunt şi câteva notiţe cu privire la lucrarea sa.

„27 *noiembrie* 1839 O întâlnire plăcută care a avut loc pentru marinari în biserica Cross cu privire la ultima miercuri. Toţi cei care au vorbit L-au onorat, se pare, pe Mântuitor. A trebuit să aduc mulţumiri lui Dumnezeu pentru îndurările Sale. Aceasta a fost o adevărată binecuvântare pentru Dundee. Lucrul acesta nu ar trebui uitat în rugăciunile şi mulţumirile noastre."

„28 *noiembrie*, joi seara Am fost mai mângâiat în timp ce am predicat. Adesea a fost tăcere cumplită. Am vorbit din Ieremia 6:14: 'Leagă în chip uşuratic rana fiicei poporului Meu,'„ etc.

„1 *decembrie* în această seară a venit un creştin plin de blândeţe, din câte pot vedea, unul care ilustrează acel text: *'voi umbla smerii* sau acesta: *'să nu mai deschizi gura'*. Un copil al ruşinii făcut un copil de onoare. Sora ei a fost trezită de cuvintele dlui Baxter din St.Peter's care a întrebat-o: 'Vrei să fii sfântă?' Iar ea a răspuns: 'într-adevăr, de multe ori mi-am dorit să mor ca să nu mai păcătuiesc.'„

„3 *decembrie* în aceste două zile am predicat de şase ori."

„8 *decembrie* Am văzut-o pe J.T. bolnavă de febră. Acum pare

să fie cu adevărat în Hristos. Mi-a spus cât de adânc s-au imprimat cuvintele mele în sufletul ei, cât timp am fost plecat. A.M. a rămas să-mi spună despre bucuria ei. J.B. a mers cu mine spre casă şi mi-a povestit ce a făcut Dumnezeu pentru sufletul lui, când, într-o zi, m-am oprit la carieră din cauza unei ploi şi m-am adăpostit împreună cu poneiul meu în sala de lucru." Atunci el a arătat pur şi simplu spre focul din cuptor şi a spus: „De ce anume îţi aminteşte acesta?", iar cuvintele au rămas adânc în sufletul omului.

„11 *decembrie* O femeie a fost trezită în urmă cu doi ani, în noaptea în care am predicat pe pajiştea lui J.D. din Ezechiel 20:43. Timp de douăzeci de ani, ea nu a avut parte de privilegiile bisericii, iar acum, pentru prima dată, a venit tremurând să ceară restaurarea. Cu siguranţă Emanuel este în locul acesta şi chiar şi oameni care demult sunt păcătoşi vin la El. Ştiu de existenţa a aproximativ douăzeci de întâlniri de rugăciune în cadrul turmei mele. Multe sunt în aer liber; multe întâlniri de părtăşie; doar una sau două au şi un fel de îndemn pe lângă Cuvânt. Cred că aceasta din urmă este în grija noastră să o completăm, dacă e posibil, ca nu cumva să se strecoare erezia şi mândria. Singura dificultate deosebită este aceasta. în două din întâlnirile de femei care la început erau întâlniri de părtăşie, a fost îngăduită venirea unor femei care aveau întrebări. Acestea nu se rugau, ele doar ascultau. într-o întâlnire, M. şi J. au simţit că era foarte multă mândrie; într-o alta, M. nu putea fi convinsă că exista pericol de mândrie. Acest caz impune o dezbatere cu multă rugăciune. Acum, părerea mea este că în toată chestiunea aceasta este mult pericol: cei care se roagă se simt la un alt nivel faţă de ceilalţi şi orice are legătură cu învăţătura dată de femeie în public este clar condamnat în Cuvântul lui Dumnezeu."

„12 *decembrie* M-am simţit foarte slăbit toată ziua, ca şi cum nu aş fi putut fi în stare să lucrez în vie. Seara -am experimentat mai mult din realitatea mijlocirii lui Emanuel. De asemenea, oamenii erau evident cuceriţi de o manifestare mai mult decât umană. Un suflet aştepta, plângând în hohote, cu multă reverenţă. Nu putea spune nimic altceva despre ea, decât că era o păcătoasă şi nu credea că Dumnezeu se va îndura de ea. Când i-am spus cum am găsit eu îndurare, singurul ei răspuns a fost acesta: 'Dar tu nu ai fost un păcătos aşa rău ca mine.'„

„18 *decembrie* Am fost la Glasgow împreună cu A.B. Am

predicat în St.George's la o audienţă numeroasă, pentru cauza evreilor. Am fost cu adevărat ajutat la vreme de nevoie." Aceasta a fost una din multele sale călătorii din loc în loc pentru Israel, în care a povestit lucrurile pe care le-a văzut şi le-a auzit între evreii din Palestina şi din alte ţări.

„22 *decembrie* Am predicat în biserica Anderston şi am avut parte de multă mângâiere şi pace interioară.

„23 *decembrie* Am avut o întâlnire interesantă cu Comitetul evreu. Seara m-am întâlnit cu câţiva oameni ai lui Dumnezeu. Consternarea unor oameni extraordinari din Glasgow cu privire la ideile milenare este foarte mare, iar, în acelaşi timp, împotrivirile lor par să fie foarte slabe."

„31 *decembrie* Tineri ce urmează să ia parte la Comuniune. Doi dintre ei, care sunt sub unsprezece ani, şi-au arătat dorinţa de a li se permite să ia parte la Masa Domnului; patru care au doar paisprezece ani şi trei care au cincisprezece sau şaisprezece ani."

„1 *ianuarie* 1840 M-am trezit devreme, înainte de răsăritul soarelui, prin buna providenţă a lui Dumnezeu şi am avut o libertate şi o înflăcărare deosebită în respectarea parteneriatului de rugăciune, în această dimineaţă. Am avut o discuţie foarte impresionantă cu M.P., care încă refuză să fie mângâiată. Am putut să strig împreună cu ea după un Emanuel glorios. Cât de mult mi-aş dori să am convingerile ei cumplite de păcat! în această seară a mai venit o femeie care spune că a fost trezită şi adusă la Hristos în timpul predicii din dimineaţa de 1 decembrie: 'Legământ cu moartea'. I-am dat răspunsuri clare, dar pare prea neclintită pentru un suflet cu adevărat schimbat."

„2 *ianuarie* Am vizitat şase familii. Am fost împrospătat şi solemnizat la fiecare. Am vorbit despre Cuvântul întrupat şi despre faptul că toate căile Domnului sunt adevăr şi îndurare. Seara am fost vizitat de câteva suflete la care nu m-am aşteptat: un băieţel credincios; o fetiţă care se plângea că nu poate veni la Hristos din pricina împietririi inimii ei; o alta care fusese, odată, trezită prin slujirea mea şi apoi a fost trezită deplin şi adusă la Hristos de predica lui Horace Bonar de la Comuniune. Ea este singura mântuită din familie -persecutată cumplit de tatăl şi mama ei. Doamne, scoală-Te pentru ai Tăi! Fă cunoscută puterea şi frumuseţea harului Tău prin statornicia lor în suferinţă! Seara - l Miller a predicat minunat despre

'Dragostea lui Hristos ne constrânge.' Relatarea lui despre protestanţii din Franţa a fost foarte interesantă: lucrarea lui Dumnezeu de la Nismes, unde se spune că ei nu mai pescuiesc cu undiţa, ci trag cu mrejele. Am citit o scrisoare de la dl Cumming, în care mi-a descris lucrarea din Perth şi a implorat rugăciunile copiilor lui Dumnezeu."

Ultimul lucru pe care l-a amintit se referă la trezirea care a avut loc în biserica St.Leonard's din Perth în ultima noapte a anului, când au predicat dl Burns şi pastorul lor, dl Milne. Dl B intenţonase să fie în Dundee duminică, însă a fost reţinut de indicaţiile clare ale prezenţei Domnului. La o întâlnire, lucrarea a fost aşa de glorioasă, încât, într-o noapte, în jur de 150 de persoane au fost copleşite dintr-o dată de un simţământ al vinovăţiei lor, iar în dimineaţa următoare, aproape 200 de persoane au venit la biserică înainte de amiază să discute despre sufletele lor. Această trezire a fost începutul unei lucrări temeinice a harului, atât în oraşul acela, cât şi în vecinătatea lui; multe din roadele acesteia de acolo se găsesc astăzi în suflete care umblă în frica de Domnul şi în mângâierea Duhului Sfânt. Iar în primăvara aceluiaşi an, în Collace, la întâlnirea noastră de rugăciune săptămânală, în timp ce doi fraţi de-ai noştri slujeau, am primit o ploaie binecuvântată de la Domnul.

Jurnalul său continuă astfel:

„3 *ianuarie* A venit la mine un căutător care a fost trezit de slujirea mea în urmă cu doi ani şi jumătate."

„5 *ianuarie* Au venit doi la mine; M.B. a fost foarte ofensat de discursul de dimineaţă."

„12 *ianuarie* Am sugerat un parteneriat în rugăciune pentru ca cei nevrednici să participe la Comuniune să fie împiedicaţi, copiii Domnului să fie pregătiţi pentru ospăţ, iar lucrătorii să primească resurse de sus."

„13 *ianuarie* In această dimineaţă m-am unit în rugăciune cu enoriaşii mei dragi. Nu au fost la fel de mulţi ca de obicei."

„5 *martie*, joi seara Am predicat despre Zaharia 3 -Iosua. Am fost îndemnat să vorbesc în profunzime despre ce înseamnă a-L face pe Hristos un slujitor al păcatului. Un tânăr a început să plângă tare, cu multă amărăciune. M.B. a venit să-mi spună că biata M. e în situaţia în care părinţii ei sunt în stare să-i ia viaţa. In aceeaşi împrejurare se află şi o tânără care este încă neliniştită şi persecutată de tatăl ei. Un tânăr

a venit să-mi spună că L-a găsit pe Hristos. Curgi, râu al vieţii! Vizitează fiecare locuinţă! Salvează o mulţime de suflete. Vino, Duhule Sfânt! Vino repede!"

„25 *martie* Noaptea trecută am vorbit la Forfar pentru Israel unui grup mic de prieteni ai evreilor. Un loc îngrozitor de plin de păcat; strigătul acestuia se ridică înaintea lui Dumnezeu ca strigătul Sodomei."

„31 *martie* M-am întâlnit miercuri şi vineri cu tineri ce urmau să participe la Comuniune. în special în ultima noapte a fost foarte multă trăire emoţională manifestată prin plânşete cu amar. Diverse vizite. Un copilaş de nouă ani. Bolnav la pat."

„1 *aprilie* Zi de prezbiteriu. S-au construit două biserici noi -binecuvântat să fie Dumnezeu! Fie ca El să ridice pastori credincioşi pentru amândouă -Dudhope şi Wallace-Feus. De asemenea, s-a făcut o propunere pentru biserica marinarilor. S-a stabilit o zi de post pentru starea actuală a bisericii."

„5 *aprilie*, duminică seara Am vorbit cu douăzeci şi patru de tineri, rând pe rând. Aproape toţi erau neliniştiţi cu privire la sufletele lor."

„6 *aprilie* Meditaţie şi plimbare minunată într-o pădurice retrasă."

„7 *aprilie* In această seară am fost cercetat cu privire la marea necesitate de a predica oamenilor mei pe străduţele şi în curţile lor; în nici un alt fel nu-i va atinge Cuvântul lui Dumnezeu. Seara am vorbit în biserica St.Andrew's la o adunare foarte numeroasă, pentru cauza lui Israel. Am fost ajutat să vorbesc desluşit conştiinţelor lor. Doamne, binecuvintează lucrarea aceasta! Zguduie oraşul acesta!

„13 *aprilie* Am vorbit personal cu aproape treizeci de tineri ce urmau să ia parte la Comuniune, cu toţii într-o singură cameră, mergând pe rând la fiecare şi dându-le sfaturi pentru beneficiul tuturor."

„22 *aprilie* Am mers călare până în Collessie (Fife) şi Kirkcaldy. Am petrecut un timp minunat singur, în pădurile din Collessie."

„30 *iulie* A venit la mine un băiat foarte tulburat, care vroia să ştie dacă trebuia să mărturisească stăpânului său micile lui compromiteri." Cam în aceeaşi perioadă, a menţionat lucrul acesta:

„Ieri, făceam vizite şi am ajuns în faţa unei uşi încuiate. Ce putea să însemne lucrul acesta? 'Nu mă chinui, nu mă chinui!' Ah, Satan încă este puternic!" -referindu-se la Marcu 5:7.

Câteva din momentele lui de Comuniune sunt consemnate. Noi am fi vrut să le avem pe toate. Prima Comuniune despre care a dat câteva detalii este una de care s-a bucurat imediat după ce s-a întors acasă.

„19 *ianuarie* 1840 O dimineaţă furtunoasă cu şuvoaie repezi de ploaie, dar care, după aceea, s-a înseninat ca răspuns la rugăciune. M-am unit în rugăciune cu dl Cumming şi apoi cu A.Bonar; a fost minunat. L-am găsit pe Dumnezeu în taină. Am cerut într-un mod special ca însăşi imaginea pâinii frânte şi a vinului turnat să fie binecuvântată pentru unele suflete, atunci omul nu va cunoaşte mândria. Biserica era plină; mulţi stăteau în picioare. Am rostit predica pentru Masa Domnului din Ioan 17:24: Tată, vreau' etc. M-am apropiat foarte mult de Dumnezeu în rugăciune -mai mult decât de obicei - i, de asemenea, am avut libertate în predicare, deşi mi-a fost ruşine că am văzut aşa de puţin din gloria lui Dumnezeu. Oamenii erau foarte atenţi - s ţineau strâns de Cuvânt. Am simţit un mare ajutor când am dat îndemnul din Faptele Apostolilor 5:3: 'minţirea Duhului Sfânt', pentru protejarea mesei. Am coborât şi am servit prima masă, cu mai multă linişte şi pace decât îmi amintesc să fi avut vreodată. M-am bucurat de un timp minunat, în timp ce A.B. a servit următoarea masă. Cel mai mult a insistat asupra faptului de a crede cuvintele lui Hristos cu privire la plinătatea Sa şi făgăduinţa Tatălui. Au fost şase mese de toate. Spre sfârşit, oamenii erau din ce în ce mai cercetaţi. La ultima masă, fiecare cap era plecat ca un pipirig, în timp ce A.B. vorbea despre înălţarea lui Hristos. Am fost ajutat puţin la predica 'Iar Aceluia care poate să vă păzească,' etc. şi la rugăciunea de încheiere.* în timp ce se retrăgea, un băieţel a spus: 'Aceasta a fost o zi absolut frumoasă.' Mulţi dintre cei micuţi păreau a fi foarte atenţi. Dl Cumming şi dl Burns au predicat în şcoală aproape toată ziua. Seara, dl C. a predicat despre Stâlpul de nor de pe fiecare locuinţă din Isaia 4:5 - nite cuvinte puternice, dulci. Dl Burns a predicat în sala de clasă. După ce biserica s-a golit, s-a format o adunare în şcoala primară care a început să cânte. Am cântat câţiva psalmi împreună cu ei şi le-am vorbit despre: 'Iată, Eu stau la uşă'. în drum spre casă, A.L. mi-a spus: 'Roagă-te

pentru mine; sunt foarte fericit şi la fel este şi H.' Pe scurt, a fost o zi a revelaţiei lui Hristos; o zi preţioasă pentru mine şi, sunt convins, pentru multe suflete. Doamne, pregăteşte-ne pentru masa de sus."

încă unul din aceste momente de Comuniune care a fost notat a avut loc în aprilie 1840. „19, duminică O zi minunată şi preţioasă. Am predicat pentru Cina Domnului din Zaharia 12:10, 13:1. O audienţă destul de mare. Am predicat din Psalmul 139: 'Cercetează-mă, Dumnezeule', pentru protejarea mesei. Am avut cuvântări mai scurte la servirea meselor, despre Te voi logodi cu Mine' şi 'Celui ce va birui', deşi timpul de mulţumire a fost foarte plăcut. Am luat parte la masă cu o bucurie plină de pace. Bătrânul Burns a servit două mese; H.Bonar, cinci. Printre oameni era o atmosferă copleşitoare vizibilă. Am fost foarte ajutat în predica despre 'Oile Mele aud glasul Meu'. După ora şapte s-a terminat totul. Ne-am întâlnit înainte de opt. Bătrânul Burns a predicat despre 'Un cuvânt la vreme potrivită'. Am dat trei texte de despărţire şi aşa am încheiat această zi binecuvântată. Mulţi au fost umpluţi de bucurie negrăită şi cu plinătate de slavă."

„20, Luni Dl Grierson a predicat despre 'V-aţi apropiat de muntele Sionului' -un cuvânt de zidire. Am avut parte de o plimbare plăcută cu H.B. Seara am auzit o predică rostită de el către copilaşi despre 'inima nouă' - u adevărat încântător. Apoi a urmat întâlnirea de rugăciune. Am început eu, apoi bătrânul Burns, apoi Horace a predicat cu multă viaţă despre 'femeia samaritencă'. Oamenii au fost aduşi într-o atmosferă foarte caldă. După binecuvântare a rămas o mulţime de oameni. O persoană (A.N.) arăta ca străpunsă de o săgeată; nu putea nici să stea, nici să meargă. Mulţi se uitau la ea înspăimântaţi. Alţii, o mângâiau cu foarte multă blândeţe, implorând-o să privească la Isus. Dl Burns a mers la amvon şi le-a vorbit despre Kilsyth. Ei tot nu aveau de

* Vezi *Scrierile postume* pentru a citi câteva din acele cuvinte solemne.

gând să plece. Am mai spus câteva cuvinte celor din jurul meu despre frumuseţea lui Hristos şi despre împietrirea inimii lor, despre cât de reci puteau fi, la care cineva a fost adânc rănit. în curând, din ce în ce mai mulţi oameni au început să plângă, până când multe capete erau plecate, iar biserica era plină de oameni care plângeau în hohote. Mulţi pe care nu îi cunoşteau erau acum atinşi. După rugăciune, ne-am

despărţit aproape de miezul nopţii. Mulţi ne-au urmat. O femeie s-a rugat, în agonie cumplită, să-L găsească pe Hristos chiar în noaptea aceea. Aşa se încheie ziua aceasta binecuvântată."

La întâlnirea de rugăciune din ziua de luni seara de după Comuniune, de obicei, participau în mod special toţi oamenii lui Dumnezeu şi lucrătorii care slujiseră. Adesea, toţi au avut sentimentul că ultima zi a ospăţului era ziua cea mare. Atunci, la sfârşitul acesteia, suflete care luaseră parte la ospăţ se apucau de braţul Preaiubitului, ca să treacă pustia.

Singura însemnare cu privire la ultima lui Comuniune, din data de 1 ianuarie 1843 este aceasta: „Duminică un timp minunat de Comuniune. Dl W.Burns a predicat în serile de marţi, miercuri şi joi -prima şi ultima seară au fost foarte solemne. Dl Baxter (din biserica Hilltown) a predicat vineri. A.Bonar, duminică, din Romani 8 - uhul înfierii. Duminică dimineaţă m-am simţit rău, dar mi-am revenit şi am primit har şi putere să predic din ITimotei 1:16 - cnvertirea lui Pavel, un tipar. Au fost cinci mese. Au fost prezenţi mulţi străini evlavioşi şi era o atmosferă foarte plăcută între oameni. 'Cât stă împăratul la masa Lui, nardul meu îşi răspândeşte mirosul.' Au fost multe păcate ascunse. El îmi înviorează sufletul. 2, Luni - dlMilne (din Perth) a predicat despre Tastează ce ai', iar seara, a predicat copiilor din Iosua 24: 'alegeţi astăzi cui vreţi să slujiţi'. Andrew şi cu mine am încheiat cu Apocalipsa 5: 'ne-ai răscumpărat,' etc. şi cu lCorinteni 15: 'fiţi tari,' etc."

El dădea Cina Domnului turmei sale de patru ori pe an; şi chiar dacă, cu această ocazie, a cerut frecvent sprijinul fraţilor lui, totuşi nici un frate nu a considerat vreodată acest lucru ca fiind altceva decât un privilegiu binecuvântat să fie cu el. Prima invitaţie pe care a făcut-o prietenului său, Dl Hamilton (care atunci era la Abernyte) va dovedi natura relaţiei dintre el şi fraţii săi care-l ajutau la astfel de ocazii: „DRAGUL MEU PRIETEN, vei trece cu vederea lipsa formalităţilor şi vei veni mâine să ne vorbeşti despre bogăţiile nepătrunse ale lui Hristos? Duminică avem Comuniunea. Nu avem nici o zi de post, ci doar o întâlnire seara, la ora şapte şi un sfert. Vino, dragul meu domn, dacă poţi, şi împrospătează-ne cu tovărăşia ta. Adu cu tine mirosul 'mănunchiului de mir' şi fie ca harul să fie turnat pe buzele tale. Al tău mereu" (15 ianuarie 1840).

Imediat după întoarcerea sa din misiunea desfăşurată printre

evrei, s-a format o întâlnire de rugăciune pentru lucrători printre câţiva fraţi din Dundee. Dl M'Cheyne a luat parte la aceasta, împreună cu dl Lewis din StDavid's, dl Baxter din Hilltown, dl P.L.Miller, care mai apoi a slujit în Wallacetown, şi alţii. Fiind foarte preocupaţi de mântuirea sufletelor care erau în grija lor, ei se întâlneau în fiecare luni înainte de amiază, să se roage împreună pentru turmele lor şi pentru propriile lor suflete. Timpul întâlnirii era limitat la o oră şi jumătate pentru ca toţi participanţii să-şi poată face planul pastoral pentru ziua respectivă, fără teama de a fi împiedicaţi; şi, pe lângă rugăciune, erau discuţii pe anumite subiecte alese, care aveau neapărat legătură cu îndatoririle lor în calitate de slujitori ai lui Hristos. Dl M'Cheyne nu absenta niciodată de la această întâlnire de rugăciune, decât dacă era absolut necesar, iar fraţii cu greu îşi amintesc o situaţie în care să nu fi venit de pe buzele lui o remarcă deosebită. El însuşi era foarte beneficiat din urma acestora. Pe data de 8 decembrie, scrie următoarele: „Această săptămână a fost una foarte interesantă. întâlnirea noastră de rugăciune de luni a avut loc în sacristia bisericii St.David's. Inimile tuturora păreau cu adevărat înflăcărate. Domnul răspunde la rugăciuni; fie ca aceasta să fie o mare binecuvântare pentru sufletele noastre şi pentru turmele noastre." Altă dată: „Ne-am întâlnit în sacristia bisericii StDavid's. Am discutat despre post. Am experimentat foarte mult în duhul meu cât de putină durere reală simţim din pricina păcatului înaintea lui Dumnezeu, astfel încât să ne pierdem pofta de mâncare. Când părinţii îşi pierd un copil, adesea, ei nu iau nici o înghiţitură de mâncare, de dimineaţă şi până seara, din cauza durerii adânci. Oare nu ar trebui şi noi să plângem aşa pentru un singur copil? In concuzie, avem atât de puţin din duhul de har şi rugăciune!" 30 decembrie: „O întâlnire plăcută a lucrătorilor. S-au citit multe texte minunate despre 'Argumentele care trebuie folosite în rugăciune înaintea lui Dumnezeu'. Cât de puţin le-am folosit pe acestea! Nu ar trebui să studiem mai mult despre rugăciune?"

Era plin de afecţiune şi bunătate creştinească faţă de toţi credincioşii, dar în mod special, faţă de fraţii lui evlavioşi în Evanghelia lui Hristos. Probabil că nu a mai fost nimeni care să vegheze cu atâta atenţie asupra pericolului de a subestima oameni preţioşi şi de a diminua caracterul unui frate. Deşi, din punct de vedere firesc, era ambiţios, harul a făcut aşa o lucrare în el, încât nu a căutat niciodată să

fie în centrul atenţiei; şi, cu dragă inimă, observa şi lua aminte la darurile şi talentele altora. Cine dintre noi ar trebui să fie altfel? Căci „trupul nu este un singur mădular, ci mai multe.” Şi „Ochiul nu poate zice mâinii: 'N-am trebuinţă de tine'; nici capul nu poate zice picioarelor: 'N-am trebuinţă de voi.'„

Toţi apropiaţii lui încă îşi amintesc cu recunoştinţă, cu câtă credincioşie şi îngrijorare obişnuia el să-şi avertizeze prietenii de orice lucru pe care el îl percepea ca fiind un pericol pentru ei. Dlui William C.Burns îi scrie pe data de 31 decembrie 1839: „Domnul să fie tăria ta, învăţătorul şi călăuzitorul tău. Te sfătuiesc să te îmbraci cu smerenie, căci dacă nu, vei fi o stea rătăcitoare căreia nu-i este păstrată decât negura întunericului pe vecie. Lasă-L pe Hristos să Se mărească; iar omul să se micşoreze. Aceasta este rugăciunea mea neîncetată pentru mine şi pentru tine. Dacă aduci păcătoşii la tine şi nu la Hristos, Emanuel îşi va arunca steaua din mâna dreaptă în negura întunericului. Aminteşte-ţi ce ţi-am spus despre predicarea în afara Scripturii: onorează Cuvântul atât prin subiectul pe care îl predici, cât şi prin felul în care o faci. Nu înceta să te rogi pentru mine.” Altă dată (3 noiembrie 1841), el a scris astfel, aceluiaşi prieten: „Aminteşte-ţi că Moise nu ştia că faţa lui strălucea. Otrava ucigătoare a vieţii spirituale şi a slujirii este să te uiţi la faţa ta care străluceşte. Oh, dacă am avea o comuniune mai apropiată cu Dumnezeu, încât sufletul şi trupul cap, faţă şi inimă -să strălucească de lumina divină! Dar, oh, dacă am avea o ignoranţă sfântă a strălucirii noastre! Roagă-te pentru lucrul acesta; pentru că ai nevoie de el la fel ca şi mine.

Răspunsul lui către un alt prieten din lucrare, care îi scrisese descurajator despre enoriaşii lui şi vremurile de atunci, a fost acesta: „Sunt convins că, până acum, nu a mai fost nici o perioadă în care Duhul lui Dumnezeu să fie atât de prezent în Scoţia, iar lucrul acesta nu vă dă dreptul să cârtiţi în corturile voastre, ci, mai degrabă, să aduceţi mulţumiri. Aminteşte-ţi că noi putem întrista Duhul dacă nu recunoaştem cu bucurie minunile Sale şi, în aceeaşi măsură, dacă nu ne rugăm pentru El. Cea mai clară dovadă a faptului că Dumnezeu mântuieşte suflete este în Kilsyth, Dundee, Perth, Collace, Blairgowrie, Strathbogie, Ross-shire, Breadalbane, Kelso, Jedburgh, Ancrum; şi sigur că nouă ne revine să spunem: 'Mulţumesc Dumnezeului meu pentru toată aducerea aminte, pe care o păstrez despre voi'. Iartă-mi

presupunerea; dar mă tem să nu-ţi fi tulburat pacea şi rodnicia, prin faptul că nu L-ai lăudat îndeajuns pe Dumnezeu pentru lucrarea mâinilor Lui." Altuia i-a scris: „Ti-am spus că aveai nevoie de suferinţă, şi acum a venit. Fie ca astfel să fii instruit şi să ajungi la acel binecuvântat 'mai pe urmă' despre care vorbeşte apostolul." Aceleiaşi persoane îi scrie din nou: „Nu uita de nevoia propriului tău suflet şi nu încetini, nici nu slăbi în a-i hrăni pe alţii. „Via frumuseţii mele n-am păzit-o.' Ah, ia aminte la lucrul acesta!" Şi, într-o atitudine asemănătoare de credincioşie, el scrie, după o perioadă: „Nu neglija starea propriului tău suflet. 'Şi ce foloseşte unui om să câştige toată lumea, dacă îşi pierde sufletul?' Aminteşte-ţi cât de des face apel Pavel la viaţa lui sfântă, dreaptă, nepătată. Oh, dacă am putea şi noi să facem întotdeauna la fel! Altuia îi spune: „Adu-ţi aminte de cosor şi nu lasă ca via ta să ajungă lemn de pus pe foc." Iar după ce a făcut o vizită dlui Thornton din Milnathort, în a cărui parohie fusese o trezire, el l-a întrebat pe un frate: „Dl Thornton vrea ca alţii să fie mai binecuvântaţi decât el; crezi că ai harul acesta? Am experimentat faptul că nu sunt niciodată mai roditor ca atunci când stau la picioarele lui Hristos, fiind gata de a fi folosit sau nu, după cum consideră El că este bine. îţi aminteşti de David? 'Dar dacă va zice: «Nu-mi place de tine», iată-mă să facă ce va crede cu mine.

în scrisorile sale familiale, ca şi în viaţa sa, era vizibilă manifestarea unui suflet vesel, viu, care nu avea nici cea mai mică înclinaţie spre a fi uşuratic. Când, într-o împrejurare, prietenul său medic i-a refuzat plata, dl M'Cheyne s-a opus categoric acestuia; şi pentru a doborî împotrivirea lui, el a trimis banii într-un plic, împreună cu o scrisoare în care şi-a folosit talentele poetice cu mult umor plăcut.

Pentru mulţi, era un motiv de uimire faptul că îşi găsea timp să scrie scrisori în care întotdeauna proclama numele lui Isus în mijlocul îndatoririlor sale nenumărate. însă, adevărul era că, scrisorile nu îl costau timp; acestea reflectau întotdeauna trăirile şi gândurile proaspete ale minţii sale din momentul în care lua stiloul în mână; ceea ce apare în toate scrisorile lui este atmosfera obişnuită a sufletului său; stilul paşnic, afectuos, plin de sfinţenie şi blândeţe al scrisorilor sale ne aminteşte de Samuel Rutherford, ale cărui lucrări îi plăcea să le citească cu excepţia faptului că bucuria lui nu părea niciodată să se

ridice până la extaz. Scrisorile pe care le-am ales pentru publicare pot arăta ceva din talentul lui sfânt de a spune un cuvânt pentru Stăpânul său în orice circumstanţe. Insă ceea ce pe mulţi a impresionat mult mai mult a fost maniera sa de a introduce adevărul într-un mod foarte natural şi pătrunzător, chiar şi în cele mai scurte mesaje pe care le scria; iar, în cele câteva cuvinte de la sfârşitul unora din scrisorile sale era ceva atât de elegant, dar şi solemn, încât acestea se imprimau adânc în inima celui care primea scrisoarea. Scriind dlui G.S., în ziua de 28 iulie 1841, încheie astfel: „Transmite salutări lui H.T. Ma rog ca el să rămână în Hristos. Transmite cele mai calde salutări mamei lui. Spune-i din partea mea: 'Purtaţi-vă cu frică în timpul pribegiei voastre; căci ştiţi că nu cu lucruri pieritoare, cu argint sau cu aur, aţi fost răscumpăraţi' (1 Petru 1:17-18). Păstrează-ţi propria inimă, dragă frate, 'în dragostea lui Dumnezeu' (Iuda 21) -în dragostea Lui pentru tine, iar aceasta va atrage dragostea ta pentru El. Transmite salutări pline de afecţiune fratelui tău. Spune-i: 'Fiţi treji şi puneţi-vă toată nădejdea' (lPetru 1:13). Mamei tale dragi spune-i: 'Căci El nu necăjeşte cu plăcere'. Scrie-mi cât de curând. Al tău, mereu, până când timpul nu va mai exista.” într-o scrisoare către membrii familiei sale, a scris astfel: „Râul Tay este înaintea mea ca o oglindă plină de splendoare ce străluceşte în soarele de dimineaţă. Fie ca acelaşi soare să strălucească plin de căldură asupra voastră şi fie ca Cel care îl face să strălucească, să lumineze în inimile voastre pentru a vă face parte de cunoaşterea gloriei lui Dumnezeu în chipul lui Isus Hristos. în grabă, fiul şi fratele vostru afectuos.” Adesea, ultimele cuvinte erau precum acestea: „Oh, de ar veni stropi de ploaie pe păşunile pustiei! Zâmbetul lui Isus şi suflarea Duhului Sfânt să fie cu voi. Al vostru mereu” (către pastorul J.Milne). „Fie ca revărsările din Perth să vină aici şi de aici, să meargă la voi şi din cer, să se pogoare în ambele locuri. Al tău, mereu” (aceleiaşi persoane). „Timpul este scurt. Veşnicia este aproape. Da, a doua venire a lui Hristos e foarte aproape. Asigură-te că eşti unit cu Domnul Isus ca să te poţi bucura când îl vei vedea. Vă încredinţez pe toţi Tatălui nostru din ceruri,” etc. (pentru fratele lui) „Am o grămadă de scrisori de scris, de aceea nu mai pot adăuga nimic. îţi las un text la despărţire: 'ca nişte întristaţi şi întotdeauna suntem veseli.'„ Altuia: „Rămas bun! Al tău, până la ivirea zorilor.” în încheierea unei scrisori cu privire la nişte rânduieli de lucrare, adresată pastorului Horatius Bonar, îi spune:

„Sunt umilit şi înveselit de lucrurile bune care au avut loc în Kelso de care mi-ai povestit. Curgi, curgi, râu al lui Dumnezeu, care eşti plin de ape! O femeie care a fost trezită de predica ta adresată copiilor din biserica Cross, a venit la mine, fiind foarte convinsă de păcat. Slavă Arcaşului Divin, care doboară oameni!" O scrisoare către un student, o încheie astfel: „Fie ca harul să rămână cu tine şi să ai parte de mult din cunoaşterea lui Isus - ult din asemănarea cu El. Mi-e sete de cunoaşterea Cuvântului, dar cel mai mult de însuşi Isus, adevăratul Cuvânt. Fie ca El să rămână în tine şi tu în El! Acela de care se teme Isaac veghează asupra ta." în concluzia unei scrisori către dl Bonar din Larbert, din februarie 1843, pe care a scris-o cu câteva săptămâni înainte de ultima sa boală, scrie astfel: „Sufletul meu merge adesea la tronul harului pentru Larbert si Dunipace. Fie ca destrămarea să fie o mai mare binecuvântare pentru ei decât zilele de pace! Cât de plăcut este să fii în corabie când vine potopul! Al tău, mereu, în părtăşia Evangheliei."

Misiunea printre evrei a fost mereu la inima lui, „cea mai aproape dintre toate planurile misionare", a mărturisit el dlui Edwards, care acum este la Jassy, „dacă nu ar fi fost vorba de nepotrivirea mea şi, de asemenea, de rodnicia pe care Domnul mi-a dat-o aici, m-aş dedica cu bucurie acestei misiuni." Din pricina cauzei evreilor, a fost invitat să viziteze Irlanda şi să participe la întâlnirea Sinodului fraţilor noştri prezbiterieni din vara anului 1840. în timp ce se pregătea să plece, el a observat felul în care mâna Stpânului îl călăuzea: „2 *iulie* Mă aşteptasem ca astăzi să fiu deja în Irlanda. Am fost reţinut deoarece nu am putut să găsesc înlocuitor pentru duminică, în buna providenţă a lui Dumnezeu; pentru că în această seară a avut loc o mare trezire în biserică în timp ce eu predicam din Filipeni 3:18: „Vrăjmaşi ai crucii lui Hristos.' Când am citit partea aceasta s-a auzit un plânset tare, în hohote -în jur de treizeci, patruzeci de oameni plângeau astfel; restul erau adânc cercetaţi - ulţi se rugau în taină." în următoarea duminică, o persoană a fost aşa de copleşită încât a fost nevoie să fie scoasă din biserică.

A plecat în Irlanda pe data de 7, iar pe 10, la Belfast, a fost martor la unirea dintre Sinodul din Ulster şi Secesiune. El vorbeşte despre aceasta ca fiind o scenă foarte solemnă erau prezenţi cinci sute de lucrători şi prezbiteri. Cât timp a stat acolo, a pledat pentru

cauza evreilor în biserica dlui Morgan, a dlui Wilson şi a altora. De asemenea, l-a vizitat pe dl Kirkpatrick, în Dublin. în toate pledoariile sale pentru Israel, a predicat calea mântuirii pentru Neamuri. Vizita lui a adus binecuvântarea trezirii unui interes profund pentru cauza evreilor, iar cuvintele sale s-au întipărit în conştiinţele unora. Predica lui din Ezechiel 34:16 a fost nespus de impresionantă pentru unii; iar când a predicat din Romani 1:16-17, mulţi lucrători au fost auziţi spunând, în timp ce ieşeau: „Cum se face că noi nu ne-am gândit niciodată până acum la responsabilitatea de a ne aduce aminte de Israel?" într-o altă împrejurare, oamenii cărora le-a predicat l-au rugat fierbinte să încerce să îl mai aducă o dată, iar dacă el nu va putea să le mai predice, cel puţin să se roage încă o dată cu ei.

Totuşi nu a lipsit mult de acasă în această călătorie. în ziua de 25 a scris următoarele: „Am ajuns acasă; am fost total nepregătit pentru întâlnirea din seara aceasta. Am vorbit din Psalmul 51:12-13: 'Dă-mi iarăşi bucuria,' etc. Se pare că am avut parte de mult din prezenţa lui Dumnezeu mai întâi o persoană a început să plângă într-o agonie cumplită, apoi alta. Mulţi erau profund copleşiţi şi toţi aveau o atitudine solemnă. Am simţit multă libertate când am vorbit despre gloria mântuirii lui Hristos. în timp ce am coborât, am vorbit încet cu câţiva de care ştiam că sunt foarte tulburaţi. Curând, toţi aceştia au început să plângă cu amar; mulţi li s-au alăturat. Dl Cumming le-a vorbit pe un ton foarte afectuos în timp ce eu m-am ocupat personal de câţiva în sacristie. Strigătele lor erau din când în când foarte ascuţite şi grave; atunci când li se vorbea despre libertatea lui Hristos şi apropierea Leului era cel mai grav. Câţiva au fost jigniţi; dar nu am ezitat deloc să proclam cu putere adevărul simplu şi să-L las pe Dumnezeu să lucreze în inimile lor cum vrea El. Dacă El salvează suflete într-un mod liniştit, eu voi fi fericit; dacă o face în mijlocul strigătelor şi lacrimilor, eu tot îi voi binecuvânta Numele. S-a întâmplat un lucru dureros: cât timp am lipsit, în mijlocul enoriaşilor mei, a fost un om care pretindea că era misionar în Israel şi care promova cartea aprocrifă a lui Enoh şi mulţi l-au urmat. Cât de umilitor este lucrul acesta pentru ei şi pentru mine! Doamne, ce e omul! Acest lucru poate fi o binecuvântare: 1 a descoperi neghina pe care am crezut-o a fi grâu; 2.pentru a-i aduce pe alţii la o neîncredere mai mare în ei înşişi, cât timp ochii lor sunt deschişi; 3.pentru a mă învăţa nevoia de a-i zidi

bine pe cei care par să aibă har în inimile lor."

Lucrarea lui Dumnezeu a continuat într-o aşa măsură încât el a putut să afirme, într-o scrisoare către dl Purves din Jedburgh că, timp de câteva luni, toţi slujitorii lui Hristos care au predicat într-un mod plin de viaţă au fost binecuvântaţi cu câteva suflete din turma sa.

Şi peste alte locuri din Scoţia Domnul revărsa Duhul Său. Perth şi localităţile din împrejurimi au fost deja menţionate. în tot Ross-shireul adunări întregi erau cercetate ca un singur om, iar glasul lucrătorului era înăbuşit de strigătele sufletelor răscolite. La Kelso, unde slujea dl Horace Bonar şi la Jedburgh, unde dl Purves era pastor, înainta o lucrare de convertire mai tăcută, însă foarte temeinică. La Acrum (care, odată, a fost locul în care a slujit John Livingston), întreaga parohie, dar în mod special bărbaţii de acolo erau treziţi la cea mai solemnă preocupare. La Lochtayside, unde a slujit o perioadă dl Burns, peste tot erau semnele Duhului; iar oamenii care treceau lacul cu sutele ca să asculte cuvintele vieţii de pe munte, aminteau de oamenii din Galileea din zilele în care Evanghelia începea să fie predicată. La Lawers, dl Campbell, pastorul (care acum este adormit în Isus), vorbea despre trezirea de acolo ca despre „o înviere" atât de mare şi bruscă a fost schimbarea de la moarte la preocupare intensă. De câteva ori, Duhul părea să treacă de deasupra adunărilor ca vântul pe câmp ce culcă la pământ porumbul greu. Pentru cei cu discernământ, era evident că Domnul pregătea Scoţia pentru o criză care urma să vină cât de curând.

Câteva zone din Strathbogie s-au bucurat, într-o anumită măsură, de aceeaşi binecuvântare. Acum erau peste tot lucrători credincioşi care aşteptau ploaia şi erau foarte întăriţi să meargă înainte cu îndrăzneală spre a purifica biserica. Speranţa lor neîntemeiată era că biserica de stat a Scoţiei, urma să devină în curând un exemplu şi un tipar pentru naţiuni al Bisericii pure a lui Hristos, fiind recunoscută şi susţinută de Stat, fără a fi împiedicată în vreun fel, cu atât mai puţin controlată de civili. Dar Satan ridica vrăjmaşi din toate părţile.

Curtea Supremă adoptase o procedură ce era, din start, ă şi neconstituţională. Şi acum, acea Curte a interzis, sub pedeapsa cu moartea sau închisoarea, ca toţi lucrătorii creştini ai bisericii din Scoţia să oficieze sacramente sau să predice Cuvântul în oricare din cele

şapte parohii din Strathbogie, ai căror pastori au fost suspendaţi din funcţie de către Adunarea generală din pricina ofenselor bisericeşti. Biserica a considerat că este de datoria ei să se opună ascultării unei asemenea interdicţii care împiedica predicarea lui Isus şi încerca să calce în picioare drepturile ei constituţionale. Prin urmare, fără să le fie teamă de consecinţe, au trimis lucrători în aceste regiuni, iar ca urmare a predicării lor, întunericul gros din acel loc a început să facă loc luminii adevărului.

Dl M'Cheyne împreună cu dl Cumming din Dumbamey au fost programaţi să viziteze Huntly în luna august şi să împartă Cina Domnului acolo. Când a plecat, şi-a exprimat dorinţa ca „picăturile de rouă ale Duhului să se transforme în ploaie abundentă." Vizita lui a fost o binecuvântare pentru mulţi. Dl Cumming a predicat pentru Cină sub cerul liber, la Meadow Well; dar mesele s-au servit în clădire, unde se întâlnea de obicei adunarea. Seara, dl M'Cheyne a predicat la o mare mulţime de oameni, la fântână; şi aproape o sută au rămas după predică pentru rugăciune, mulţi din ei fiind adânc cercetaţi.

Pe data de 11, a venit la Edinburgh să participe la întâlnirea prezbiterilor şi lucrătorilor care se adunaseră să semneze *Angajamentul solemn* pentru apărarea autonomiei Bisericii lui Hristos. Nu a ezitat să-şi pună semnătura pe Angajament. Apoi s-a întors în Dundee; şi abia se întorsese acolo când a fost răpus de unul din acele atacuri de boală de care a fost atât de adesea chiuit. Totuşi, de această dată a durat puţin. „Sănătatea mea a luat o întorsătură plină de har care ar trebui să mă facă să privesc în sus", a remarcat el. Insă, din nou, pe data de 6 septembrie, un atac de febră l-a ţinut la pat timp de şase zile. în această împrejurare, chiar înainte ca boala să se vindece, l-au vizitat trei persoane care i-au povestit cum fuseseră aduşi la Hristos prin slujirea sa, în urmă cu câţiva ani. „De ce? De ce mi-a făcut cunoscut Dumnezeu aceste trei cazuri în *această săptămâna*} în mod cert, mă pregăteşte pentru o încercare a credinţei", a scris el în jurnal. Ceea ce a urmat a dovedit că presupunerea lui era adevărată. Iar devreme ce Stăpânul îl pregătea mai dinainte pentru aceste încercări, El avea de împlinit lucruri precise în slujitorul său, prin intermediul acestora. Pe lângă acestea, avea şi alte încercări care erau o mare greutate pentru el; dar în toate, el putea să vadă Vierul care taie mlădiţa pentru ca aceasta să aducă mai multă roadă. El însuşi a mărturisit într-o zi, în

biserica din Abernyte în timp ce îl ajuta pe dl Manşon: „Numai dacă am vedea întreaga imagine, am observa că principala preocupare a Tatălui este să-Şipregătească *viile*."

Pentru el predicarea devenise din ce în ce mai mult o lucrare a credinţei. Adesea, la începutul sau sfârşitul unei predici, scria: „Stăpâne, ajută-mă!" „Ajută-mă, Doamne, ajută-mă!" „Trimite revărsări"; „Iartă, dă Duhul Tău şi ia-Ţi gloria"; „Fie ca deschiderea buzelor mele să aducă lucruri bune!" în această perioadă, efectele străpungătoare ale predicilor sale asupra sufletelor pot fi judecate din ceea ce i-a spus cineva cu care discuta, în cadrul unei treziri: „*Cred că iadul va fi o uşurare de un Dumnezeu mânios*

Plăcerea lui de a predica era foarte mare. El însuşi obişnuia să spună că rareori putea să refuze o invitaţie de a predica. Iar acest lucru nu venea din entuziasmul natural de a acapara atenţia miilor de oameni, pentru că el era în aceeaşi măsură doritor să-L proclame pe Hristos şi unei turme mici dintr-un sat. Ba mai mult, era gata să călătorească mult pentru a vizita şi a mângâia chiar şi numai un suflet. Odată, în acest an a călărit departe pentru a oferi o cană de apă rece unui ucenic, iar remarca lui a fost aceasta: „Acum înţeleg cum Isus străbătea cale lungă pentru un singur suflet, de exemplu: îndrăcitul, femeia cananeancă."

In februarie 1841, el a vizitat Kelso şi Jedburgh, în perioada comuniunii; şi, de asemenea, a acceptat bucuros invitaţia la Acrum, ca să fie martor la lucrările braţului Domnului. Iată ce a sris: „Sunt plăcute locurile unde Emanuel Şi-a arătat puterea glorioasă în convingerea şi convertirea păcătoşilor. Lumii îi place să se uite gânditor la locurile unde s-au purtat bătălii şi s-au câştigat victorii. Oare nu ar trebui să iubim şi noi locurile unde marele nostru Căpitan a câştigat victoriile Sale măreţe? Oare mântuirea unui suflet nu este un subiect mai vrednic de a fi discutat decât luarea pământului?" In Kelso, unii nu vor uita mult timp ceea ce a spus unei fetiţe, pe când era în vizită la ea: „Hristos poate bate pentru ultima dată. Când inima ta devine împietrită şi nepăsătoare, atunci ai motive să-ţi fie teamă că Hristos poate *bate pentru ultima dată*". In Jedburgh, principala impresie pe care a lăsat-o a fost că în mijlocul lor a fost un om cu o sfinţenie deosebită. Unii simţeau că, nu atât de mult cuvintele sale, cât prezenţa şi solemnitatea lui sfântă, erau ca ale unuia care stătea în prezenţa lui

Dumnezeu; iar pentru alţi, rugăciunile sale erau precum cuvintele unuia care deja intrase după perdea.

El a propus unui lucrător care atunci se îndrepta către Adunarea generală din acel an „ca Adunarea să tipărească o *Mărturisire de păcat* pentru toţi lucrătorii". De asemenea, starea parohiilor care erau sub influenţa directă a moderantismului îi apăsa mult duhul. în jurnalul său, scrie: „Mă preocupă foarte mult nevoia absolută: responsabilitatea bisericii de a trimite Evanghelia parohiilor noastre moarte, în timpul vieţii pastorilor actuali. Se ştie că mulţi din lucrătorii noştri nu predică Evanghelia vai!, pentru că nu o cunosc. Totuşi, ei au control deplin asupra amvonului şi nu suportă ca adevărul să fie vestit acolo, în tot timpul cât ei deţin funcţia de pastori. Şi cu toate acestea, biserica noastră lasă aceste parohii în seama indulgenţei lor afectuoase, poate timp de cincizeci de ani, fără a suspina deloc! Oare nu ar trebui să fie rânduiţi câţiva oameni ca evanghelişti, cu putere deplină să predice la fiecare amvon din regiunile lor -predicatori plini de viaţă, evlavioşi, chibzuiţi, care să meargă din parohie în parohie şi astfel, să ducă viaţa în multe colţuri moarte?" Acesta era un subiect la care se întorcea adesea; şi susţinea cu înflăcărare exemplul prezbiteriului din Aberdeen, care a făcut o propunere de felul acesta. Din câteva din ultimele sale scrisori deducem că el avea momente când se gândea în mod serios la responsabilitatea de a renunţa la slujba lui fixă, numai dacă biserica l-ar ordina ca evanghelist. Trăirile sale cu privire la acest lucru erau atât de profunde, încât, un prieten povesteşte despre el că, în timp ce treceau împreună călare printr-o parohie unde pastorul era „îmbrăcat cu lâna, dar nu păştea oile", el şi-a încruntat fruntea şi şi-a ridicat mâna cu vehemenţă pe când vorbea oamenilor sortiţi pieirii cu aşa un lucrător.

în acest an a fost din nou invitat să viziteze Irlanda, întrucât prima lui vizită a fost foarte preţuită de către fraţii prezbiterieni de acolo. A acceptat invitaţia în iulie. Mulţi erau foarte cercetaţi de predicile lui şi de descrierea amănunţită pe care o făcea despre lucrarea lui Dumnezeu din Scoţia. Mulţi încă vorbesc despre predica lui din Cântarea Cântărilor 8:5-6. Viaţa de rugăciune şi sfinţenia lui autentică au lăsat urme adânci în mulţi oameni; iar în timpul vizitei sale, a fost prezentat un memorial al Adunării irlandeze pentru misiunea printre evrei. Vizita sa a fost în mare măsură mijlocul prin

care acea misiune a luat fiinţă. Intrând plin de afecţiune în planul parteneriatului de rugăciune, el a participat în luna septembrie a acestui an, la întâlnirile preliminare la care s-au alăturat creştini de toate denominaţiile. „Cât de plăcute sunt cele mai mici tentative de unitate!", este remarca lui din jurnal. într-adevăr, el a tânjit atât de mult după o unitate biblică, încât, după un timp, când Adunarea generală a anulat statutul din 1799, el a profitat de oportunitatea de a-şi manifesta dorinţa sinceră pentru unitate, invitând doi fraţi disidenţi la amvonul lui şi apoi scriind în apărarea comportamentului său, atunci când a fost atacat. Referitor la acest subiect a făcut o observaţie într-o scrisoare către un prieten: „Am fost foarte încântat de capitolele 25 şi 26 ale *Mărturisirii de Credinţă*. Oh, dacă harul teologilor de la Westminster ar fi turnat peste această generaţie de oameni neînsemnaţi!"

în timp ce era evident că Stăpânul lui recunoştea din plin lucrarea sa, dându-i peceţi ale apostoliei sale, prieteni plini de râvnă încercau adesea să-l facă să se mute în alte locuri. în toate aceste cazuri, el avea pur şi simplu ochii îndreptaţi spre indicaţiile vizibile ale voii Domnului. Interesele lumeşti păreau să îi treacă cu greu prin minte când venea vorba despre astfel de lucruri, pentru că el a trăit într-adevăr o viaţă dezinteresată. Perspectivele sale pot fi judecate prin prisma unui singur exemplu o scrisoare către dl Heriot din Ramornie, în legătură cu o schimbare pe care mulţi erau nerăbdători să i-o ofere:

24 *decembrie* 1841, DUNDEE

„DRAGA DOMNULE, am primit o scrisoare de la prietenul meu dl M'Farlane din Collessie, care m-a întrebat ce aş face dacă oamenii din Kettle mi-ar scrie, cerându-mi să fiu pastorul lor. De asemenea, el vrea să îţi dau un răspuns. Mi s-a cerut să părăsesc locul acesta din nou şi din nou, însă nu am văzut niciodată clar că ar trebui să fac acest lucru. Sunt total la dispoziţia Stăpânului meu ceresc. M-am dăruit Lui când mi-am început lucrarea, iar El m-a călăuzit ca un Stâlp de nor din prima zi şi până acum. Cred că aş părăsi locul acesta mâine, în cazul în care El mi-ar *cere*; însă, să o fac *de dragul de a mă muta*, *nu îndrăznesc* şi *nu pot*. Dacă slujirea mea era lipsită de roadă dacă Dumnezeu s-ar fi uitat cu asprime la locul acesta şi ar fi făcut ca mesajul meu să fie lipsit de esenţă -atunci aş fi plecat de bunăvoie, pentru că mai degrabă

mi-aş cerşi pâinea decât să predic fără succes; dar eu nu am vrut niciodată succes. Nu cred că pot spune un mesaj în această parohie fără să câştig câteva suflete. Cred că tocmai această săptămână a fost una roditoare - ai roditoare decât multe altele, care, probabil a fost rânduită prin har, să mă elibereze de toate ezitările de a refuza oferta ta amabilă. Menţionez aceste lucruri, nădăjduiesc că nu din mândrie, ci doar pentru a-ţi arăta motivul pe baza căruia simt că este de datoria mea să nu mă gândesc nici un moment la propunerea ta. Am patru mii de suflete care se ţin strâns de mine. Am atâtea bunuri lumeşti cât am nevoie. Am libertate deplină să predic Evanghelia zi şi noapte; iar Duhul lui Dumnezeu este adesea printre noi. Ce pot să-mi doresc mai mult? 'Eu locuiesc liniştit în mijlocul poporului meu'. Sute de oameni mă privesc ca pe un tată; şi mă tem că aş fi un păstor fals dacă i-aş părăsi când norii împotrivirii încep să se apropie. Cunosc nevoia din Kettle şi importanţa acesteia; şi, de asemenea, perspectiva întunecată de a aduce un lucrător creştin evlavios. Totuşi, acesta este un lucru ce va avea loc în viitor şi care este în mâinile lui Dumnezeu. Sarcina mea este clară şi simplă, potrivit Cuvântului lui Dumnezeu.

Mă rog ca Domnul Isus să îţi trimită o stea din mâna Lui dreaptă."

In timpul acestui an a început să-l intereseze foarte mult problema sabatului. Broşura sa, *Iubesc %iua Domnului*, a fost publicată pe data de 18 decembrie; însă el deja făcuse eforturi mari în legătură cu acest subiect, în calitate de convocator al Comitetului prezbiteriului cu privire la respectarea sabatului şi scrisese bine-cunoscuta lui scrisoare către unul din cei mai mari apărători ai necinstirii sabatului. El a continuat fără încetare să facă uz de orice efort pentru această cauză sfântă. Şi oare aceasta nu merită rugăciunile şi eforturile de lepădare de sine ale fiecărui credincios? Oare nu este pusă deoparte această zi ca un timp în care Domnul doreşte ca odihna revigorantă a celor iubiţi de El să fie oferită unei lumi decăzute? Şi oare această zi nu este menită să fie o zi în care orice alt sunet şi glas să fie reduse la tăcere, pentru ca trompetele de argint să proclame ispăşirea pentru păcătoşi? Ba mai mult, se ştie că aceasta este o zi în care însuşi Dumnezeu stă înaintea altarului şi stăruie de păcătoşi să accepte Mielul junghiat, de dimineaţă şi până seara. Cine nu vede planul lui Satan de a produce o încălcare a acestei rânduieli îndurătoare a lui

Dumnezeu, Mântuitorul nostru?

Comportamentul dlui M'Cheyne era în deplin acord cu principiile sale referitoare la respectarea sabatului cu stricteţe şi totuşi, cu bucurie. Considera că cel mai mare privilegiu al omului este să i se îngăduie să stea în părtăşie cu Dumnezeu, iar potrivit cu acesta, principiul lui era că toată ziua Domnului trebuia să fie petrecută bucurându-te de acest privilegiu nespus de dulce. O scrisoare de mai târziu care are acest subiect, va arăta în ce fel simţea el că această zi este mai bună decât o mie de alte zile. O persoană de lângă Inverness i-a cerut sfatul cu privire la un punct din cazuistica sabatică. Iată întrebarea: dacă era păcat sau nu ca duminica să-şi petreacă timpul înregistrând observaţii meteorologice. Descoperind locul pe care-L ocupa Domnul în sufletul lui lăuntric, răspunsul lui, marcat de o înţelepciune sfântă, a fost acesta:

„*7 decembrie \842*

DRAGĂ PRIETENE, îmi pui o întrebare grea. Dacă m-ai fi întrebat: *ce aş face eu în locul tău*, ţi-aş fi putut răspunde cu uşurinţă. Iubesc ziua Domnului prea mult pentru a însemna oră de oră modificările din atmosferă cu termomentru sau barometru. Eu am o altă lucrare de făcut mai bună, mai nobilă şi mai asemănătoare cu cea a îngerilor de sus. Cu cât dăruiesc mai deplin sabatele mele lui Dumnezeu şi uit pe jumătate că nu sunt înaintea tronului Mielului cu harfa mea de aur, cu atât sunt mai fericit şi simt că este datoria mea să fiu cât de fericit pot şi aşa cum Dumnezeu a intenţionat să fiu. Bucuria Domnului este tăria mea. Dar eu nu-ţi pot spune dacă un alt creştin poate să-şi petreacă sabatul în slujba Lui, însemnând gradele de căldură şi presiune atmosferică, fără a micşora, în acelaşi timp, căldura afecţiunilor sale sau fără a pierde atmosfera cerului. Conştiinţa mea nu este regulă pentru altcineva. Putem învăţa un lucru de la aceşti oameni de ştiinţă, şi anume, să fim la fel de atenţi la schimbările şi progresul duhului nostru, cum sunt ei la schimbările vremii. Nu ar trebui să treacă o oră fără să ne îndreptăm ochii spre Dumnezeu pentru iertare şi pace. Aceasta este cea mai nobilă ştiinţă: să ştii să trăieşti oră de oră în părtăşie cu Dumnezeu în Hristos. Fie ca tu şi eu să cunoaştem mai mult din comuniunea acesta şi să mulţumim lui Dumnezeu că nu suntem dintre cei înţelepţi şi prudenţi de care lucrurile acestea sunt ascunse. Fie ca harul Domnului sabatului să fie cu tine,” etc.

Până în această perioadă *Povestirea misiunii noastre în Israel* nu a fost publicată. întreruperi, care veneau din mulţimea treburilor noastre şi chemările constante ale responsabilităţii, ne-au stat în cale din când în când. Pentru dl M'Cheyne era nespus de dificil să-şi pună deoparte o zi sau două ca să contribuie la carte. „Mi se pare foarte greu să-mi îndeplinesc cu sârguinţă sarcinile de pastor şi cele de autor, în acelaşi timp. Cum ar fi zâmbit John Calvin în faţa dificultăţilor mele!" Până la urmă, totuşi, în luna martie 1842, s-a hotărât să câştige ceva timp, făcând schimb de îndatoririle pastorale cu mine, timp de o lună. Prin urmare, timp de patru-cinci săptămâni, el a rămas în Collace, iar turma mea s-a bucurat de slujirea sa de duminică şi de vizitele sale ocazionale, în timp ce a fost eliberat de întreruperile neîncetate de care ar fi avut parte în oraşul său.

Multe amintiri plăcute ale acestor zile păstrate în pagini în şir, au trecut prin faţa ochilor criticii noastre mutuale. Deşi era concentrat să-şi termine lucrarea, s-a ţinut în continuare de regula lui: „că el trebuie să vadă faţa lui Dumnezeu, şi apoi să îndeplinească orice altă îndatorire". Adesea hoinărea dimineaţa în pădurile încântătoare ale Dunsinnanului, până când îşi împrospăta sufletul prin meditaţie asupra Cuvântului lui Dumnezeu; apoi lua stiloul. Intr-o zi a scris unui frate din lucrare care l-a întrerupt din ocupaţia personală: „Ştii că mi-ai furat ziua; totuşi, nădăjduiesc că nu a fost toată pierdută. Cred că am avut parte de mai mult har de la acea rugăciune de sub smochin. Oh, să fiu *asemenea* lui Isus şi *cu* El toată veşnicia!" Ocazional, în aceeaşi perioadă a scris şi câteva fragmente pentru *Tovarăşul creştinului de ^ţ cu %i*. *Povestirea* a fost terminată în mai, iar Domnul a făcut să fie acceptată de fraţi.

După finalizarea acestei lucrări, Domnul avea pregătit altceva pentru el, în parohia lui. Jurnalul său începe astfel: „22 *mai* Am văzut câteva treziri evidente în ultimele zile. J.G. a fost trezit parţial de predică şi parţial de avertizările pline de credincioşie ale prietenului lui servitor. A.R. a fost într-o mare nelinişte timp de un an, căutând odihnă, dar negăsind nici una. B.M., convertită iarna trecută la întâlnirea de marţi din Annfield. Ea s-a împăcat foarte repede cu Dumnezeu şi a intrat într-o stare plină de pace, liniştită, de rugăciune. Am fost surprins de rapiditatea lucrării în acest caz şi am fost satisfăcut de semnele clare ale harului; iar acum văd sfârşitul plin de

har al lui Dumnezeu în aceasta. La ultima Comuniune, trebuia să fie admisă, dar s-a îmbolnăvit de febră înainte de sabat. în ultima zi de marţi, a murit având multă pace şi bucurie. Când a simţit că moartea se apropie, a spus: 'O, moarte, moarte, vino! Haideţi să cântăm!' Mulţi din cei care au cunoscut-o au fost foarte mişcaţi în drum spre casă de această providenţă solemnă. In această seară i-am invitat pe cei care părăsesc parohia astăzi. Au venit în jur de douăzeci, le-am dat broşuri şi le-am spus cuvinte de avertizare. *Sunt convins că dacă L-as fi putut urma pe Domnul mai îndeaproape, slujirea mea şi-ar fi lăsat amprenta mai adânc decât a făcut-o.*"

VI

Ultima perioadă a lucrării sale

„Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis şi să împlinesc lucrarea Lui."

Ioan 4:34

In timpul verii anului 1842, a fost expus la câteva atacuri de boală, a trecut prin câteva încercări personale grele şi a simţit atacurile ispitei chinuitoare. Propriile sale cuvinte vor exprima cel mai bine starea lui: „17 *iulie* Sunt foarte ispitit şi nu am nici o speranţă, dar sunt ca un vierme pe braţul lui Isus." „4 *august* De foarte multe ori aş fi fost bucuros să plec şi să fiu cu Hristos. Acum mă simt mai bine în trup şi minte şi am puţin din prezenţa Iubitului meu, a cărui absenţă înseamnă moarte pentru mine." In aceeaşi lună: „De când ne-am întâlnit ultima dată, am trecut prin ape adânci, atât din punct de vedere trupesc, cât şi spiritual." Convingerea lui era că puţini aveau de luptat mai mult decât el în omul dinlăuntru. Cine poate spune ce lupte se duc înăuntru?

In această perioadă de încercare, el a fost chemat să fie unul din acei lucrători din Scoţia care urmau să viziteze nordul Angliei doar cu scopul de a predica Vestea bună. Planul era conceput de un domn creştin care a făcut mult pentru Hristos în generaţia lui. Când a auzit de această invitaţie, el era în dogoarea cuptorului său. A spus lucrul acesta fratelui care coresponda cu el pe acest subiect, dl Purves din Jedburgh, al cărui răspuns a fost balsam pentru duhul lui...: „Sunt în asentiment cu tine în această boală pe care o ai acum şi, spre mângâierea ta, ştii că şi un Altul este Cel care e într-adevăr un Frate. în toate necazurile noastre nu suntem fără ajutor. Am putea spune că El este inima

comună a poporului Său, fiindcă ei sunt un singur trup; iar o boală a celui mai neînsemnat şi izolat mădular este simţită *acolo* şi îndurată *acolo*. Hai să ne îmbărbătăm, să ne încurajăm, da, să ne îndestulăm cu El, aşa cum fratele face fratelui, în special în mijlocul suferinţelor. E o binecuvântare să fii asemenea Lui în toate, chiar şi în suferinţă. In toţi creştinii care nu au trecut prin suferinţă este o mare lipsă. Unele flori trebuie să fie zdrobite înainte să poată emana parfum. Toate rănile lui Hristos transmit dulceaţă; toate suferinţele creştinilor fac la fel. încredinţează-mă unui frate zdrobit o trestie frântă -unul asemenea Fiului Omului. Omul Durerii nu este niciodată departe de el. Pentru mine este ceva sfânt şi dulce în orice suferinţă; se aseamănă atât de mult cu Omul Durerii." Aşa a suferit şi aşa a fost mângâiat. A scris înapoi, încuviinţând să plece şi a adăugat: „Adu-ţi aminte de mine, în mod special de faptul că adesea sunt împovărat. Inima mea este plină de păcat, dar Isus trăieşte."

Au pornit spre Anglia. Grupul era format din: dl Purves, dl Somerville din Anderston, dl Cumming din Dumbarney şi dl Bonar din Kelso. Oprirea principală era în Newcastle, unde dl Burns slujise recent şi avusese roade. Acolo, acesta a văzut „un oraş dedat în totul păgânismului un oraş unde întăriturile lui Satan erau adânci şi largi, zidul lui era tare şi înalt, garnizoana lui era mare şi neînfricată şi unde tot ce puteau face oamenii era să tragă săgeţi împotriva unei fortăreţe de aramă." însă cei ce plecaseră ştiau că Duhul lui Dumnezeu este omnipotent şi că El putea să ia prada din mâna vitejilor.

Au predicat atât în aer liber, cât şi în locurile de închinare ale prezbiterienilor şi ale metodiştilor wesleieni. Apărătorii cauzei sabatului erau în mod special pregătiţi să-l întâmpine pe dl M'Cheyne, a cărui broşură despre ziua Domnului s-a răspândit mult şi a fost o binecuvântare. Mulţi erau atraşi să-l asculte; se formau adunări neobişnuite în piaţă şi există motive să credem că mulţi au fost atinşi. O persoană din oraş a descris ultima cuvântare a dlui M'Cheyne ca fiind una deosebit de răscolitoare. A predicat în aer liber, undeva între piaţa Cloth şi biserica Nicholas. A fost o audienţă de aproximativ o mie de suflete, iar serviciul a durat până la ora zece, timp în care nici un om nu s-a mişcat de acolo. Luna strălucea, iar cerul era presărat cu stele. Tema lui a fost: „scaunul de domnie mare şi alb" (Apocalipsa 20:11). în încheiere, le-a spus că „nu se vor mai întâlni decât la tronul de judecată

al lui Hristos; însă cerurile glorioase de deasupra capetelor lor, luna strălucitoare care lumina peste ei şi vechea biserică onorabilă din spatele lor erau martori că el le puseseră înainte viaţa şi moartea." Unii vor avea motive să-şi aducă aminte de acea noapte toată veşnicia.1

De asemenea, predica din Gisland nu a fost fără urmări; şi a avut multe motive să-L binecuvânteze pe Domnul că l-a dus prin Dumfrieshire, la întoarcerea acasă. La începutul lunii septembrie, s-a întors la enoriaşii lui, plin de pace şi bucurie. „M-am întors mai întărit, într-adevăr, destul de bine. Cred că, în drum spre casă, am câştigat

1 Mai târziu, a predicat pe aceeaşi temă, având acelaşi impact, în localitatea Meadow din Dundee. întâlnirea aceea a avut loc în aer liber; ploaia cădea abundent, totuşi mulţimea numeroasă a rămas acolo până la sfârşit.

câteva suflete preţioase pentru răsplata mea. Tânjesc cu ardoare după mai mult har, sfinţenie personală şi rodnicie."

Apusurile de soare din acea toamnă au fost deosebit de frumoase. Rareori trecea o zi fără să privească îndelung spre vestul înroşit, după cină; şi, în timp ce se uita gânditor, vorbea despre Soarele Neprihănirii sau despre bucuria îngerilor care stau în prezenţa Lui sau despre binecuvântarea acelora al căror soare nu mai apune, până când faţa lui strălucea de bucurie în timp ce vorbea. Iar în perioada iernii, s-a văzut că era deosebit de bucuros, fiind întărit şi simţind prezenţa lui Isus aproape, în sufletul său. Trăia în conştiinţa binecuvântată că era un copil al lui Dumnezeu, smerit şi blând, doar pentru că era deplin asigurat că Iehova era Dumnezeul şi Tatăl lui. Mulţi au simţit adesea că, în rugăciune, numele „Tată sfânt" era rostit de pe buzele lui cu o solemnitate şi o afecţiune deosebite.

Turma lui din StPeter's a început să cârtească din pricina absenţei sale, când i-a părăsit din nou timp de zece zile, în noiembrie, pentru a-l ajuta pe dl Hamilton din Regent Square, Londra, la Comuniunea lui. Ceea ce îl făcea să meargă din loc în loc era dorinţa lui pentru suflete combinată cu un simţământ din ce în ce mai intens că Domnul îl chema la evanghelizare mai mult decât la lucrări pastorale. Această vizită a fost una binecuvântată; iar creşterea în sfinţenie a sufletului său era evidentă pentru mulţi. In timpul vizitei sale la dl Hamilton, el a citit toată Cântarea Cântărilor la ora de închinare a familiei, făcând comentarii scurte asupra acesteia cu un rafinament

poetic şi o recunoştinţă rare, şi totuşi, cu o mai deosebită manifestare a dragostei faţă de Persoana Mântuitorului ce-i umplea sufletul. Afecţiunile sfinţite ale sufletului său şi pătrunderea lui în gândul lui Isus i-au afectat foarte mult pe prietenii lui, în astfel de circumstanţe.

Cât timp a stat acolo a primit o invitaţie să se întoarcă acasă prin Kelso, la care a răspuns:

„5 *noiembrie* 1842, LONDRA

DRAGUL MEU HORATIUS, prietenii noştri de aici nu mă vor lăsa să plec până vineri dimineaţă, aşadar va trebui să mă grăbesc să ajung în Dundee până duminică. Astfel că nu voi avea parte de bucuria de a te vedea şi de a sluji turma ta. Oh, dacă sufletul meu ar fi modelat din nou, dacă aş fi chemat cu adevărat a doua oară şi aş fi făcut un vas plin de Duhul, ca să spun numai despre Isus şi despre dragostea Lui! Mă tem că nu voi fi niciodată pe pământ aşa cum îmi doresc să fiu. Am predicat de trei ori aici; s-au vărsat şi câteva lacrimi. Oh, săptămâna lui Whitfield în Londra, când veneau mii de scrisori! Acelaşi Isus domneşte; acelaşi Duh poate. De ce este împiedicat? Oare din pricina păcatului nostru? Suntem noi dopurile acestor picături de rouă cerească? Al tău, mereu, până în glorie.

P.S. Ne vom întâlni, cu voia lui Dumnezeu, la Convocare."

Convocarea remarcabilă a avut loc la Edinburgh, pe data de 17 noiembrie. Au fost prezenţi cinci sute de lucrători din toate regiunile Scoţiei. încălcările judecătoriilor civile a prerogativelor lui Hristos -singurul Stăpân recunoscut de biserica noastră şi tratamentul neglijent pe care l-a avut până acum legislaţia ţării cu privire la fiecare manifestare a bisericii, au provocat o criză. Biserica Scoţiei a susţinut, din zilele Reformei, că relaţia ei cu Statul nu implică nici un fel de supunere şi că era independentă total în rezolvarea tuturor problemelor spirituale, iar permiterea unei autorităţi civile să o controleze în doctrină, disciplină sau oricare acţiune spirituală, ar fi fost un act îndrăzneţ şi evident de trădare a Domnului şi împăratului ei. Dezbaterile Convocării au continuat timp de opt zile, iar urmările importante sunt bine-cunoscute în această ţară.

Dl M'Cheyne nu a absentat niciodată de la nici unul din programele acestei adunări solemne. El avea un mare interes pentru fiecare subiect discutat, primea multă lumină cu privire la responsabilitate pe parcursul dezbaterilor şi a semnat toate hotărârile,

sprijinind din toată inima decizia fermă că, în calitate de Biserică a lui Hristos, trebuie să întrerupem orice legătură cu Statul, dacă „Pretinderea drepturilor" noastre nu era acceptată. Aceste opt zile au fost un timp extraordinar de unitate şi rugăciune. Procedurile erau suspendate din când în când, până când fraţii cereau din nou sfatul Domnului prin rugăciune; şi nimeni din cei prezenţi nu vor uita vreodată solemnitatea plină de afecţiune cu care, într-o împrejurare, dl M'Cheyne a adus cererile noastre înaintea Domnului.

Respingea în mod ferm erastianismu11. Când i s-a pus întrebarea: „Este responsabilitatea noastră să refuzăm ordinarea oricui susţine concepţiile erastianismului?", el a răspuns: „Sigur că da, oricare ar fi

1 Thomas Erastus (1524-1583) un teolog elveţian recunoscut pentru o lucrare publicată postum în care susţine că păcatele creştinilor ar trebui pedepsite de stat, şi nu de biserică, oprindu-i de la a lua Cina. O generalizare a acestei idei -şi anume că statul are supremaţia în problemele bisericii - ste cunoscută sub numele de erastianism. (Enciclopedie), n.trad.

competenţele sale." El a fost întotdeauna un prezbiterian convins şi obişnuia să susţină necesitatea desfiinţării patronajului laic pentru că: 1. Acesta nu se găseşte în Cuvântul lui Dumnezeu; 2. Anulează datoria de a „cerceta duhurile"; 3. Intervine în stăpânirea lui Hristos, se amestecă între El şi poporul Lui, spunând: „Eu vă voi stabili persoanele influente". Dar şi mai hotărât era cu privire la independenţa spirituală a bisericii. El considera lucrul acesta ca fiind o chestiune vitală; iar în vederea destrămării bisericii Scoţiei, dacă ar fi fost contestată, el a declarat într-o întâlnire publică: în primul rând, această destrămare este de compătimit în anumite privinţe: suferinţele slujitorilor credincioşi ai lui Dumnezeu, ruinarea acelora care rămân în urmă, alienarea aristrocraţiei, pieirea celor nemântuiţi şi păcatul naţiunii. în al doilea rând, aceasta este aclamată din alte motive: slujba împărătească a lui Hristos ar fi mai bine cunoscută, adevărul ar fi răspândit în parohiile lipsite de rod şi lucrători evlavioşi ar fi şlefuiţi. Şi când, pe data de 7 martie, anul următor, cauza bisericii urma să fie pledată într-un final la Baroul Camerei Comunelor, el scrie: „Aceasta este o noapte memorabilă în Parlamentul Britanic! încă o dată, împăratul Isus stă într-un tribunal pământesc, iar ei nu-L cunosc!"

Un alt prezbiter care s-a întors cu el în Dundee după Convocare, a povestit o anecdotă interesantă cu privire la el. Acesta, dl Stewart, vorbea cu el despre ce ar fi de datoria lor să facă în cazul destrămării şi unde s-ar putea împrăştia. Dl Stewart a spus că el putea să predice în limba galeză şi ar putea merge la scoţienii din Canada, dacă era nevoie. Dl M'Cheyne a spus: „eu cred că voi merge la miile de oameni condamnaţi care sunt transportaţi dincolo de mări, pentru că nimănui nu-i pasă de sufletele lor".

De la această dată, nu avem multe însemnări cu privire la lucrarea sa publică. Printre sale notiţe din jurnal este şi cea din 25 decembrie: „în această zi am ordinat patru prezbiteri şi l-am admis pe al cincilea şi nădăjduiesc ca toţi să fie o binecuvântare în acest loc, când voi fi plecat. Prin har, am fost trezit cu mult înainte de ivirea zorilor şi am petrecut două ceasuri singur cu Dumnezeu. Am predicat cu multă pace din ITimotei 5:17: 'Prezbiterii care cârmuiesc bine,' etc. După predică şi rugăciune, am pus întrebările obişnuite; apoi am pus adunarea să cânte în picioare, timp în care eu am coborât de la amvon şi am stat înaintea a patru oameni, apoi m-am rugat şi toţi prezbiterii şi-au dat mâna dreaptă a frăţiei, iar eu m-am întors la amvon şi am avut un discurs în faţa lor şi a adunării cu privire la responsabilităţile corespunzătoare. A urmat o scenă solemnă".

Ultimul om trezit şi ultima însemnare din jurnalul său a fost pe data de 6 ianuarie 1843: „Am auzit de un suflet trezit care a găsit odihnă -nădăjduiesc că o odihnă adevărată. încă două cazuri de trezire; ambele foarte profunde şi răscolitoare. Tocmai atunci când eram pe punctul de a renunţa în disperare, Dumnezeu mi-a dat semne ale reîntoarcerii prezenţei Sale."

Aici, el vorbeşte despre perioada de descurajare, când Dumnezeu, timp de câteva luni sau săptămâni, a lăsat impresia că Şi-a retras puterea de a mântui suflete. Poate că greşise prin faptul că s-a grăbit să uite aşa de repede trecutul perioada de descurajare -pentru scurt timp, însă această caracteristică a lucrării sale trebuie să fie bine examinată. Era aşa de convins că un slujitor evlavios are toate motivele să se aştepte să vadă suflete convertite prin lucrarea lui, încât, atunci când mântuirea sufletelor a fost oprită, a început să se teamă că un anume păcat ascuns îl mânia pe Domnul şi întrista Duhul Sfânt. Şi oare nu aşa ar trebui să fim şi noi toţi? Când observăm că nu

mai este adus nici un suflet la Isus, oare nu ar trebui să suspectăm, fie că nu trăim aproape de Dumnezeu, fie că mesajul nostru nu este o reproducere adevărată a Evangheliei, atât prin felul în care îl transmitem, cât şi prin subiectul lui? Cu siguranţă, Dumnezeu poate ascunde de cunoaşterea noastră mult din ceea ce face El prin intermediul nostru, dar la fel de sigur e faptul că El va pune înaintea ochilor noştri câteva peceţi ale slujirii noastre pentru ca astfel, convingerea noastră că suntem trimişi de El, să ne facă mai solemni şi reverenţioşi şi, de asemenea, să ne facă să lucrăm neobosit. Oare inscripţia de pe uşile Adunărilor şi Colegiilor nostre nu ar trebui să fie aceasta: „*Mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu*, *care ne poartă totdeauna cu carul Lui de biruinţă în Hristos*, *si care răspândeşte prin noi în orice loc mireasma cunoştinţei Lui*”? (2Corinteni 2:14).

Cam în această perioadă, în unul din manuscrisele sale apare fragmentul aceasta: „In timp ce mă plimbam pe câmp, mi-a venit în minte, cu o forţă ce m-a copleşit, gândul că fiecare om din turma mea va trebui, în curând, să fie în cer sau în iad. Oh, cât de mult mi-aş fi dorit să am un glas de tunet ca să-i pot face pe toţi să audă sau să am un trup de fier să-i pot vizita pe fiecare în parte şi să le spun: 'Scapă-ţi viaţa!' Ah, păcătoşilor! Voi nu ştiţi cât de mult mă tem că veţi veni la uşa mea cu reproşul condamnării voatre.”

Nu era niciodată satisfăcut cu progresele sale în sfinţenie; era întotdeauna gata să înveţe şi fără întârziere în a aplica orice sugestie care ar fi putut să-i sporească rodnicia. In această perioadă obişnuia să cânte un psalm sau un imn în fiecare zi după cină. Adesea cânta: „Domnul este păstorul meu,” etc; sau „Oh, să putem sta înaintea Mielului!” etc. Uneori cânta imnul acela „Oh, de-aş avea o umblare mai aproape de Dumnezeu!” sau psalmul „Oh, dacă aş avea aripile porumbelului!” etc. Un prieten a spus despre el: „Uneori l-am asemănat cu frasinul argintiu şi fermecător, cu ramurile sale atârnate şi frunzele-i de un verde plăcut care reflectă raze binecuvântate de soare. Căderea frunzei acestuia este asemenea căderii frunzei sale e verde seara aceasta şi mâine dispare, nu se veştejeşte şi nici nu se ofileşte.

Un slujitor experimentat al lui Dumnezeu a spus că, în timp ce popularitatea este o capcană în care puţini sunt prinşi, totuşi o capcană mai periculoasă şi mai subtilă este să fii *faimos pentru sfinţenia ta*. Faima de a fi un om evlavios este o capcană la fel de mare ca faima de a

fi un om învăţat sau elocvent. Este posibil să te ţii cu conştiinciozitate chiar de obiceiurile din taină ale devoţiunii pentru a câştiga un renume pentru sfinţenie.1 Dacă era să fie cineva expus acestei capcane, persoana aceasta ar fi fost dl M'Cheyne. Totuşi, nimic nu e mai sigur că, până în ultima sa clipă, el a observat întotdeauna tendinţele înşelătoare ale inimii sale şi un diavol care ispiteşte şi, de fiecare dată, se împotrivea şi avea biruinţă. Se pare că niciodată nu a încetat să facă două lucruri: să sporească în sfinţenie şi să se străduie până la ultimele puteri să salveze suflete.

Tot în această perioadă, el a făcut în scris pentru folosul lui, o examinare a lucrurilor care trebuie să fie îndreptate şi schimbate. O anexez pe toată. Cât de imparţiale şi unic minuţioase sunt aceste cercetări ale sufletului său! Cât de pătrunzător este el în descoperirea abaterilor sale de la Legea sfântă a lui Dumnezeu! Oh, dacă am fi toţi învăţaţi de acelaşi Duh să ne verificăm astfel frâiele! Numai atunci când ne simţim în totalitate neputinţa şi descoperim miile de forme ale păcatului care locuieşte înlăuntrul nostru, stăm cu adevărat ca ucenici la

1 Cât de adevărat, şi totuşi înfricoşător, este limbajul dr. Owen (citat în *Lucrarea creştină*, scrisă de Bridge, pagina 168): „Fie ca cel ce se pogoară în groapă în pace să capete o mare reputaţie pentru religiunea lui; fie ca cel ce predică şi slujeşte pentru a-i face pe alţii mai buni decât este el însuşi şi, în acelaşi timp, uită să-şi smerească inima, să umble cu Dumnezeu în sfinţenie şi rodnicie manifestate, iar el nu va avea un sfârşit neplăcut."

picioarele lui Hristos şi-L primim cu bucurie ca totul în tot. Şi, la fiecare astfel de momente, ne simţim în spiritul lui Ignatius: *Nov yâg agxrjv sxco tou j* „Abia acum încep să fiu un ucenic".

Dl M'Cheyne intitulează examinarea inimii şi vieţii sale „*Reformă*" şi începe astfel:

Datoria lucrătorilor în aceste vremuri este să înceapă reforma religiunii şi a stilului de viaţă în ei înşişi, în familiile lor, etc. cu mărturisirea păcatelor trecute, rugăciune fierbinte pentru îndrumare, har şi hotărâre fermă a inimii. Maleahi 3:3: „va curaţi pe fiii lui Levi". Probabil că lucrătorii sunt lăsaţi de o parte un timp tocmai din acest motiv.

„1. *Reformă personală*

Sunt convins că voi avea parte de cea mai mare fericire pe pământ, voi face cel mai mult pentru gloria lui Dumnezeu şi pentru binele omului şi voi avea răsplată deplină în veşnicie, având mereu o conştiinţă spălată în sângele lui Hristos, fiind tot timpul plin de Duhul Sfânt şi căpătând cea mai desăvârşită asemănare cu Hristos în minte, voinţă şi inimă, pe care o poate avea un păcătos răscumpărat în această lume.

Sunt convins că ori de câte ori cineva din afară sau însăşi inima mea dinlăuntru, în orice moment sau în orice circumstanţă, contrazice lucrul acesta dacă cineva insinuează că a avea mereu conştiinţa spălată în sânge, a fi în totul plin de Duhul şi a fi în totalitate asemenea chipului lui Hristos, în toate lucrurile, nu este pentru fericirea mea prezentă şi veşnică, pentru gloria lui Dumnezeu şi rodnicia mea -este vocea diavolului, vrăjmaşul lui Dumnezeu, vrăjmaşul sufletului meu şi a tuturor lucrurilor bune - el mai nebun, rău şi mizerabil din toate creaturile. Vezi Proverbe 9:17: 'Apele furate sunt dulci'.

1. *Pentru a avea mereu o conştiinţă ferită de păcat*, sunt convins că trebuie să-mi mărturisesc mai mult păcatele. Cred că păcatul trebuie mărturisit în clipa în care este recunoscut a fi păcat; fie că sunt în tovărăşia cuiva, fie că studiez sau chiar fie că predic, sufletul trebuie să arunce o privire de dezgust faţă de păcat. Dacă îmi continui îndatoririle, lăsând păcatul nemărturisit, merg înainte cu o conştiinţă împovărată şi adaug păcat după păcat. Cred că trebuie ca, în anumite momente din zi cele mai bune ar fi după micul dejun şi după ceai -să-mi mărturisesc cu solemnitate păcatele din ceasurile precedente şi să caut iertarea lor deplină.

Am observat că diavolul, adesea, se foloseşte de mărturisirea de păcat pentru a stârni din nou tocmai acel păcat mărturisit ca să fie înfăptuit încă o dată, aşadar mi-e teamă să insist asupra mărturisirii. Trebuie să cer sfatul creştinilor experimentaţi în această privinţă. La momentul actual, cred că ar trebui să mă lupt împotriva acestui abuz cumplit al mărturisirii, prin care diavolul încearcă să mă facă să renunţ la mărturisire. Trebuie să mă folosesc de orice mijloc pentru a vedea răutatea păcatelor mele. Trebuie să mă privesc pe mine însumi ca un urmaş osândit al lui Adam ca unul care are natura opusă lui Dumnezeu încă din pântece (Psalmul 51) -ca unul care are inima plină de toată răutatea ce pângăreşte fiecare gând, fiecare cuvânt şi faptă,

toată viaţa, de la naştere şi până la moarte. Adesea a trebuit să-mi mărturisesc păcatele tinereţii mele, ca David şi Pavel - ăcatele de dinainte de convertire - pcatele de după convertire - păate împotriva luminii şi a cunoştinţei, împotriva fiecărei Persoane a Dumnezeirii. Trebuie să privesc păcatele mele în lumina Legii sfinte, în lumina chipului lui Dumnezeu, a crucii, a scaunului de judecată, a iadului, a veşniciei. Trebuie să-mi analizez visele - gânurile mele nestatornice -înclinaţiile mele - faptle mele repetate - obiceurile mele în gândire, simţire, vorbire şi acţiune - bârfel faţă de vrăjmaşii mei, mustrările şi chiar zeflemelile prietenilor mei - pentru da de urmele păcatului meu care domină care este subiectul mărturisirii mele. Trebuie să stabilesc o zi de mărturisire, în care să postesc - să spune, o dată pe lună. Trebuie să am notate câteva pasaje din Scriptură, pentru a-mi aminti de păcat. Trebuie să mă folosesc de toate suferinţele trupeşti, de încercările din familie, de privirele încruntate ale Providenţei înspre mine, de casă, parohie, biserică sau ţară, ca fiind chemări ale lui Dumnezeu pentru a-mi mărturisi păcatele. Păcatele şi suferinţele altor oameni ar trebui să mă îndemne la acelaşi lucru. Trebuie ca, duminica seara şi în serile duminicilor în care are loc Comuniunea să am grijă într-un mod special, să îmi mărturisesc păcatele cu privire la lucrurile sfinte. Trebuie să mărturisesc păcatele mărturisirilor mele - nedesăvâririle lor, motivaţiile păcătoase, tendinţa spre neprihănirea de sine, etc. şi să privesc la Hristos ca la unul care Şi-a mărturisit păcatele într-un mod desăvârşit pe baza jertfei Sale.

Trebuie să merg la Hristos pentru iertarea fiecărui păcat. Când îmi spăl trupul, trec peste fiecare mădular şi îl curăţ. Să fiu mai puţin atent când îmi spăl sufletul? Trebuie să văd rana pe care fiecare păcat de-al meu a făcut-o pe spatele lui Isus. Trebuie să cunosc fiorul extrem de chinuitor din sufletul lui Isus, care este acelaşi cu o veşnicie în iad pentru păcatele mele, pentru toate. Trebuie să văd că în sângele scurs al lui Isus este o plată deplină veşnică pentru toate păcatele mele. Deşi Hristos nu a suferit mai mult decât a cerut dreptatea infinită, totuşi El nu ar fi putut suferi deloc, fără a putea oferi o răscumpărare veşnică.

Când păcătuiesc, simt imediat o repulsie să merg la Hristos. Mi-e ruşine să merg. Mă simt ca şi cum nu m-ar ajuta cu nimic să merg ca şi cum L-aş face pe Hristos un slujitor al păcatului, dacă aş merge de la cocina porcului direct în veşmântul cel mai bun -şi o mie de alte scuze;

însă sunt convins că toate acestea sunt minciuni venite direct din iad. Ioan argumentează tocmai opusul: 'Dacă cineva a păcătuit, avem la Tatăl un Mijlocitor'; Ieremia 3:1 şi o mie de alte pasaje din Scriptură se împotrivesc acestor minciuni. Sunt sigur că nu este nici pace, şi nici protecţie împotriva afundării în păcat, decât aceea de a merge direct la Domnul Isus Hristos. Aceasta este calea lui Dumnezeu de pace şi sfinţenie. E o nebunie pentru lume şi pentru inima întunecată, dar este *calea*.

Nu trebuie să consider niciodată un păcat ca fiind prea mic care să nu necesite spălarea imediată în sângele lui Hristos. Dacă neglijez o conştiinţă bună, din punctul de vedere al credinţei, mă scufund. Nu trebuie să consider niciodată păcatele mele ca fiind prea mari, prea grave, prea trufaşe ca cele săvârşite pe genunchi, sau în predicare sau pe marginea patului unui muribund sau în boli grave -pentru a mă împiedica să alerg la Hristos. Greutatea păcatelor mele ar trebui să acţioneze ca şi greutatea unui pendul. Cu cât este mai greu, cu atât îl face să meargă mai repede.

Nu trebuie doar să mă spăl în sângele lui Isus Hristos, ci să mă şi îmbrac cu ascultarea lui Hristos. Pentru fiecare păcat al omiterii din firea pământească, pot găsi o ascultare desăvârşită, divină, pregătită pentru mine în Hristos. Pentru fiecare păcat al comiterii din firea pământească, pot găsi nu numai o lovitură de bici sau o rană în Hristos, ci şi o transpunere desăvârşită a ascultării cu care El a răspuns în locul meu, astfel încât legea este înălţată, blestemul ei este mai mult decât înlăturat, iar cerinţa ei este mai mult decât satisfăcută.

Adesea, doctrina lui *Hristos* mi se pare comună, bine-cunoscută, care nu are nimic nou în ea; şi sunt tentat să trec peste ea şi să merg la pasaje din Scriptură mai captivante. Din nou, acesta este diavolul – o mare minciună. *Hristos pentru noi* este mereu nou, mereu glorios. 'Bogăţiile nepătrunse ale lui Hristos' un subiect infinit şi singurul pentru un suflet vinovat. Trebuie să am pregătite câteva pasaje din Scriptură care să îmi îndrume sufletul orb direct la Hristos, cum ar fi Isaia 45, Romani 3.

2. *Pentru a fi plin de Duhul Sfânt* sunt convins că trebuie să-mi analizez mai mult slăbiciunea. Trebuie să am pregătite câteva pasaje din Scriptură pentru a medita asupra lor, cum ar fi Romani 7, Ioan 15, care să mă convingă că sunt un vierme neajutorat.

Sunt tentat să gândesc că acum sunt un creştin consacrat că am biruit o anume poftă atât de mult timp -că am ajuns să am obiceiul harului de a mă împotrivi - şadar, nu e nici o teamă; mă pot aventura foarte aproape de ispită - mi aproape decât alţi oameni. Aceasta este o minciună de-a lui Satan. Aş putea la fel de bine să spun că praful de puşcă a căpătat prin obicei o putere de a rezista focului, aşa încât să nu se aprindă scânteia. Atâta timp cât praful de puşcă este ud, rezistă scânteii; dar când se usucă e gata să explodeze la prima scânteie. Atâta timp cât Duhul locuieşte în inima mea, El mă fereşte de păcat, astfel că, dacă în firea mea sunt ispitit, pot să mă încred în Dumnezeu că mă va izbăvi. Insă când Duhul pleacă din mine, eu sunt ca praful de puşcă uscat. Oh, de-aş conştientiza acest lucru!

Sunt tentat să gândesc că există anumite păcate pentru care nu am nici o atracţie firească, cum ar fi: băutura tare, limbajul profan, etc, aşa încât nu e nevoie să mă tem de ispită la astfel de păcate. Aceasta este o minciună o minciună mândră, trufaşă. Seminţele tuturor păcatelor sunt în inima mea şi probabil că sunt cu mult mai periculoase pentru că nu le văd.

Trebuie să mă rog şi să trudesc pentru simţământul cel mai profund al slăbiciunii şi neputinţei mele pe care îl poate simţi vreodată un păcătos. Sunt neputincios în faţa fiecărei pofte care a existat vreodată sau care va fi în inima omului. Sunt un vierme un dobitoc -înaintea lui Dumnezeu. Uneori mă cutremur când mă gândesc că acest lucru este adevărat. Am sentimentul că nu aş fi în siguranţă dacă aş renunţa la toată tăria din mine, ca şi cum ar fi periculos să simt (lucru care este adevărat) că nu este nimic în mine care să mă ţină departe de cel mai grosolan păcat. Aceasta este o amăgire a diavolului. Singura mea siguranţă este să-mi cunosc neputinţa, să o experimentez şi să mi-o mărturisesc, ca să mă pot agăţa de braţul Omnipotenţei... Zilnic îmi doresc ca păcatul să fie dezrădăcinat din inima mea şi spun: 'De ce a lăsat Dumnezeu rădăcina senzualităţii, a mândriei, a mâniei, etc. în inima mea? El urăşte păcatul şi eu, de asemenea; de ce nu-l îndepărtează?' Cunosc multe răspunsuri la întrebarea aceasta, care satisfac pe deplin raţionamentul meu, însă eu tot nu mă *simt* satisfăcut. Lucrul acesta este greşit. E bine să fii obosit de trupul păcatului, dar nu este bine să fii nemulţumit de 'lupta bună a credinţei' din prezent... Căderile mai marilor în păcat mă fac să tremur. Când am auzit sau am

văzut păcatul lor, m-am înstrăinat de rugăciune şi am fost împovărat într-un mod înfricoşător. Acest lucru este greşit. E bine să tremur şi să fac din fiecare păcat al mai marilor o lecţie pentru propria mea neputinţă; însă ar trebui să mă duc mai aproape de Hristos... Dacă aş fi fost mai profund convins de totala mea neputinţă, cred că nu aş fi fost aşa de tulburat la auzirea căderilor altor oameni... Ar trebui să analizez acele păcate la care sunt cel mai neputincios, în eare pasiunea devine ca o vijelie şi ca un fir de pai. Nici o figură de stil nu poate exprima nevoia mea extremă de putere pentru a rezista torentului păcatului... Trebuie să studiez mai mult Omnipotenţa lui Hristos: Evrei 7:25, ITesaloniceni 5:23, Romani 6:14, Romani 5:9,10, iar astfel de pasaje din Biblie ar trebui să fie mereu înaintea mea... Ţepuşul lui Pavel (2Corinteni 12) este experienţa celei mai mari părţi din viaţa mea. Ar trebui să fie mereu înaintea ochilor mei... Există mai multe metode ajutătoare de a căuta eliberarea de păcate, care nu trebuiesc neglijate: căsătoria (ICorinteni 7:2); fuga (ITimotei 6:11; ICorinteni 6:18); vegherea şi rugăciunea (Matei 26:41); Cuvântul 'Este scris, este scris' aşa s-a apărat Hristos (Matei 4)... însă principala *apărute* este să mă arunc în braţele lui Hristos ca un copil neputincios şi să-L rog fierbinte să mă umple de Duhul Sfânt. 'Ceea ce câştigă biruinţa asupra lumii este credinţa noastră' (lloan 5:4,5) un pasaj minunat.

Trebuie să-L studiez mai mult pe Hristos ca Mântuitor viu ca un Păstor care are grijă de oile pe care le găseşte -ca un împărat care domneşte în şi peste sufletele pe care Le-a răscumpărat - a un Căpitan care se luptă cu cei se se luptă cu mine (Psalmul 35) - c Unul care S-a angajat să mă scoată din toate ispitele şi încercările, indiferent de cât de imposibile sunt acestea pentru carne şi sânge.

Adesea, sunt tentat să spun: cum poate acest Om să ne salveze? Cum poate Hristos din ceruri să mă elibereze de poftele care simt cum se dezlănţuie în mine şi de plasele pe care simt cum mă înfăşoară. Acesta este, din nou, tatăl minciunilor! 'Poate să mântuiască în chip desăvârşit'.

Trebuie să studiez Persoana lui Hristos ca Mijlocitor. El S-a rugat cel mai mult pentru Petru, care urma să fie cel mai ispitit. Eu sunt pe platoşa Lui. Dacă L-aş auzi pe Hristos rugându-Se pentru mine în camera alăturată nu m-aş teme de un milion de vrăjmaşi. Totuşi, distanţa nu contează; El Se roagă pentru mine.

Trebuie să studiez Persona Mângâietorului mai mult -Dumnezeirea Lui, dragostea şi atotputernicia Lui. Am aflat din experienţă că nimic nu mă sfinţeşte mai mult, decât atunci când meditez la Mângâietor, ca la Acela din Ioan 14:16. Şi totuşi, cât de rar fac lucrul acesta! Satan mă ţine departe de asta. De multe ori sunt ca acei oameni care au spus: Nici n-am auzit măcar că a fost dat un Duh Sfânt... Nu trebuie să uit niciodată că trupul meu este locuit de cea de-a treia Persoană a Dumnezeirii. Numai gândul acesta ar trebui să mă facă să mă cutremur la ideea de a păcătui (ICorinteni 6)... Nu trebuie să uit niciodată că păcatul întristează Duhul Sfânt II ofensează şi II stinge... Ca să fiu umplut cu Duhul cred că trebuie să citesc Biblia mai mult, să mă rog mai mult şi să veghez mai mult.

3. *Pentru a căpăta o asemănare desăvârşită cu Hristos* trebuie să am o apreciere superioară a fericirii acesteia. Sunt convins că fericirea lui Dumnezeu este inseparabil legată de sfinţenia Sa. Sfinţenia şi fericirea sunt ca lumina şi căldura. Dumnezeu nu a gustat niciodată nici una din plăcerile păcatului.

Hristos a avut un trup ca şi mine, totuşi El nu a gustat niciodată nici una din plăcerile păcatului. Toată veşnicia, cei răscumpăraţi nu vor gusta niciodată nici una din plăcerile păcatului; totuşi fericirea lor este desăvârşită. Cea mai mare fericire pentru mine ar fi să fiu, din această clipă, în totul ca ei. Fiecare păcat este ceva departe de cea mai mare plăcere a mea... Diavolul se luptă zi şi noapte să mă facă să uit lucrul acesta sau să nu îl cred. El spune: De ce să nu te bucuri de această plăcere la fel de mult ca Solomon sau David? Vei merge şi în cer. Sunt convins că aceasta este o minciună, că adevărata mea fericire este să plec şi să nu mai păcătuiesc.

Nu trebuie să întârzii în a mă despărţi de păcat. Acum este timpul lui Dumnezeu. 'Mă grăbesc şi nu preget'... Nu trebuie să cruţ păcatele, fiindcă le-am îngăduit mult timp ca handicapuri şi fiindcă alţii ar crede că e ciudat să schimbi totul deodată. Ce amăgire nenorocită a lui Satan este aceasta!

Trebuie să-mi pun tot sufletul împotriva a tot ceea ce văd a fi păcat, din această clipă, folosindu-mă de toate metodele scripturale pentru a-l înăbuşi, cum ar fi: pasaje biblice, rugăciune specială pentru umplerea cu Duhul, post, veghere.

Trebuie să notez cu exactitate circumstanţele în care am căzut şi

să le evit aşa cum evit însăşi păcatul.

Adesea, Satan mă tentează să mă apropii cât se poate de mult de ispită, fără a săvârşi păcatul. Acest lucru este înfricoşător îl ispiteşte pe Dumnezeu şi întristează Duhul Sfânt. Este un plan al lui Satan, un plan ascuns şi stabilit până în cele mai mici amănunte.

Trebuie să fug de orice ispită, potrivit textului din Proberbe 4:15: 'Fereşte-te de ea, nu trece pe ea; ocoleşte-o şi treci înainte'... Trebuie ca, în mod constant, să-mi vărs inima înaintea lui Dumnezeu, rugându-mă pentru o asemănare desăvârşită cu Hristos pentru ca toată Legea să fie scrisă în inima mea... In permanenţă trebuie să-mi dau inima cu solemnitate lui Dumnezeu -să predau tot în braţele Lui veşnice, potrivit rugăciunii (Psalmul 31): 'în mâinile Tale îmi încredinţez duhul' - ugându-L fierbinte ca nici un fel de fărădelege, ascunsă sau vădită, să nu stăpânească peste mine şi să mă umple cu tot harul care este în Hristos, atât de mult cât poate să primească un păcătos răscumpărat, şi asta neîncetat, până la moarte.

Trebuie să meditez adesea la cer ca fiind o lume a sfinţeniei unde toţi sunt sfinţi, unde bucuria este una sfântă, lucrarea este o lucrare sfântă; astfel că, fără sfinţenie personală, nu voi putea ajunge niciodată acolo... Trebuie să evit aparenţa răului. Dumnezeu îmi porunceşte lucrul acesta; şi am aflat că Satan are o artă unică de a lega aparenţa de realitate.

Am descoperit că vorbirea despre anumite păcate pângăreşte mintea mea şi mă duce în ispită; şi ştiu că Dumnezeu interzice chiar şi sfinţilor să vorbească despre lucrurile pe care ei le fac în taină. Trebuie să mă feresc de acest lucru.

Eva, Acan, David toţi aceştia au căzut prin pofta ochilor. Ar trebui să fac un legământ cu ochii mei şi să mă rog: 'Abate-mi ochii de la vederea lucrurilor deşarte'... Satan îl face pe cel nemântuit ca năpârca surdă la auzirea Evangheliei. Trebuie să mă rog ca Duhul Sfânt să mă facă surd la tot ce m-ar putea ispiti să păcătuiesc.

Una dintre cele mai frecvente ocazii de a fi dus în ispită este aceasta să spunem, e folositor pentru slujba mea să ascult asta, sau să mă uit la asta sau să vorbesc despre asta. Până acum acest lucru este adevărat; însă sunt sigur că Satan are partea lui în acest argument. Trebuie să caut călăuzire divină pentru a stabili în ce măsură acest lucru va fi bun pentru slujirea mea şi în ce măsură va fi dăunător

pentru sufletul meu, ca să o pot evita pe cea din urmă.

Sunt convins că nimic nu prosperă în sufletul meu dacă nu creşte. 'Creşteţi în har'. 'Măreşte-ne credinţa'. 'Uitând ce este în urma mea'... Sunt convins că trebuie să întreb pe Dumnezeu şi pe oameni ce har vreau şi cum pot să fiu mai asemenea lui Hristos... Trebuie să mă lupt pentru mai multă puritate, smerenie, blândeţe, răbdare în suferinţă, dragoste. Rugăciunea mea ar trebui să fie tot timpul aceasta: 'Fă-mă ca Hristos în toate lucrurile'. 'Umple-mă cu Duhul Sfânt'.

2. *Reformă în rugăciunea în taină*

Trebuie să nu omit nici una din componentele rugăciunii -mărturisirea, adorarea, mulţumirea, cererea şi mijlocirea.

Există o tendinţă cumplită de a omite *mărturisirea*, care vine dintr-o cunoaştere sărăcăcioasă a lui Dumnezeu şi a Legii Sale, a inimii mele şi a păcatelor vieţii mele trecute. Aceasta trebuie să fie respinsă. Există o tendinţă permanentă de a omite *adorarea*, când uit cui mă adresez când dau buzna inconştient în prezenţa lui Iehova, fără a-mi aminti de Numele şi caracterul Lui reverenţios -când văd puţin din gloria Sa şi admir puţin minunile Sale. 'Unde sunt înţelepţii?' Am tendinţa firească a inimii de a omite *aducerea mulţumirilor*. Şi totuşi, aceasta este poruncită în mod deosebit (Filipeni 4:6). Adesea, când inima este egoistă, moartă faţă de mântuirea altora, omit *mijlocirea*. Şi totuşi, acesta este, în mod special, duhul marelui Mijlocitor, care are numele lui Israel întotdeauna pe inima Lui.

Probabil că nu fiecare rugăciune trebuie să conţină toate acestea; însă cu siguranţă, nu ar trebui să treacă nici o zi fără a pune timp deoparte pentru fiecare.

Trebuie să mă rog înainte de a vedea pe cineva. Adesea, când dorm mai mult sau mă întâlnesc cu alţii devreme, şi apoi avem rugăciunea în familie şi micul dejun, după care vin vizitatorii de dinainte de amiază, se face unsprezece sau douăsprezece înainte să încep rugăciunea în taină. Acesta este un program rău. Este nescriptural. Hristos se trezea înainte de ivirea zorilor şi mergea într-un loc singur. David spune: 'Dis-de-dimineaţă1 pe Tine Te caut; dis-de-dimineaţă îmi vei auzi glasul'. Măria Magdalena s-a dus la mormânt când încă era întuneric.

1 în traducerea Cornilescu: „pe Tine Te caut”

Rugăciunea în familie îşi pierde mult din puterea şi dulceaţa ei;

şi nu le pot face nici un bine celor care vin cu întrebări la mine. Conştiinţa se simte vinovată, sufletul nehrănit, candela necurăţată. Apoi, când urmează rugăciunea în taină, sufletul este adesea neconectat. Cred că este mult mai bine să încep cu Dumnezeu prima dată, să văd faţa Lui -pentru a-mi apropia sufletul de El înainte ca acesta să fie aproape de altul. 'Când mă trezesc sunt tot cu Tine'.

Dacă am dormit prea mult sau urmează să pornesc devreme într-o călătorie sau dacă timpul meu este scurtat în vreun fel, este mai bine este să mă îmbrac în grabă şi să stau câteva minute singur cu Dumnezeu decât să irosesc acest timp.

Dar, în general, este mai bine să stau cel puţin o oră *singur cu Dumnezeu*, înainte de a mă implica în altceva. în acelaşi timp, trebuie să fiu atent să nu măsor părtaşia cu Dumnezeu în minute sau ore în timpul de solitudine. Am fost cufundat în Biblie şi pe genunchi timp de ore în şir, având puţină părtăşie cu Dumnezeu sau deloc; iar timpurile mele de solitudine au fost adesea cele în care am fost puternic ispitit.

în ceea ce priveşte *mijlocirea*, trebuie ca zilnic să mijlocesc pentru familie, cunoştinţe, rude şi prieteni; de asemenea, pentru turma mea -credincioşii, cei treziţi, cei nepăsători; pentru cei bolnavi, nevoiaşi; cei săraci, bogaţi; prezbiterii mei, învăţătorii de şcoală duminicală, învăţătorii şcolii de zi, copiii, distribuitorii de broşuri ca toate mijloacele să fie binecuvântate: învăţătura şi predica din ziua de duminică; vizitarea bolnavilor, vizita din casă în casă; pregătirile, sacramentele. Trebuie ca în fiecare zi să mijlocesc pe scurt pentru întregul oraş, pentru biserica Scoţiei, pentru toţi lucrătorii evlavioşi; pentru adunările fără lucrători, studenţii de la teologie, etc; pentru fraţii dragi, pe nume; pentru misionarii printre evrei şi Neamuri -şi pentru a face asta, trebuie să citesc veştile misionare în mod regulat şi să mă informez cu privire la tot ce se întâmplă în lumea întreagă. Aş fi mai înflăcărat dacă m-aş ruga cu harta în faţă. Trebuie să am un plan de rugăciune şi, de asemenea, numele misionarilor scrise pe hartă. Trebuie să mijlocesc pentru toată lista de mai sus sâmbăta seara şi dimineaţa de la şapte la opt. Probabil, de asemenea, aş putea să aleg diferite părţi pentru alte zile; numai că trebuie să mijlocesc zilnic pentru familia şi turma mea. Trebuie să mă rog pentru orice lucru. 'Nu vă îngrijoraţi de nimic, ci în *orice lucru*, aduceţi cererile voastre la cunoştinţa lui Dumnezeu, prin rugăciuni şi cereri'. Adesea primesc câte

o scrisoare în care sunt rugat să predic sau să fac ceva de genul acesta. Mi se întâmplă să răspund înainte să fi cerut sfatul lui Dumnezeu. încă şi mai adesea mi se întâmplă să fiu chemat şi rugat de cineva să fac ceva anume, iar eu nu cer călăuzire. De multe ori ies din casă pentru a vizita un bolnav în grabă, fără a cere binecuvântarea Sa, singura care poate face ca vizita să fie folositoare. Sunt convins că nu trebuie să fac niciodată nimic fără rugăciune şi, dacă e posibil, cu rugăciune specifică, în taină.

Citind istoria bisericii Scoţiei observ cât de mult au fost legate necazurile şi încercările ei de mântuirea sufletelor şi de gloria lui Hristos. Trebuie să mă rog mult mai mult pentru biserica noastră, pentru lucrătorii din conducere pe nume, pentru o călăuzire clară pe calea cea bună pentru mine, ca să nu fiu lepădat sau să mă abat de la a-L urma pe Hristos. S-ar putea să fim constrânşi să răspundem la multe întrebări dificile, pentru care nu sunt total pregătit, cum ar fi, legalitatea covenanti-lor. Ar trebui să mă rog mai mult în zile de pace, ca să fiu călăuzit pe calea cea bună în zilele de încercare.

Trebuie ca cele mai bune ceasuri din zi să le petrec în părtăşie cu Dumnezeu. Aceasta este sarcina mea cea mai nobilă şi mai rodnică şi nu trebuie să fie înghesuită într-un oarecare colţ. Ceasurile de dimineaţă, de la şase la opt, sunt cele mai lipsite de întreruperi şi ar trebui să fie folosite astfel, dacă pot alunga somnolenţa. Puţin timp după micul dejun trebuie dedicat mijlocirii. Ora de după ceai este cea mai bună pentru mine şi aceasta ar trebui dedicată solemn lui Dumnezeu, dacă se poate.

Nu trebuie să renunţ la vechiul obicei bun de a mă ruga înainte de culcare; dar trebuie să mă păzesc de somn; planificarea motivelor de rugăciune este cel mai bun remediu. Când mă trezesc în timpul nopţii, trebuie să mă ridic şi să mă rog, aşa cum au făcut David şi John Welsh.

Trebuie să citesc personal, zilnic, cel puţin trei capitole din Biblie.

Duminică dimineaţă trebuie să mă uit peste toate capitolele citite în timpul săptămânii şi, în special, peste versetele însemnate. Trebuie să citesc din trei locuri diferite; de asemenea, trebuie să citesc în conformitate cu subiectele, personajele," etc.

Este evident că a lăsat neterminată această reformă; acum, el

cunoaşte aşa cum este cunoscut.

Spre sfârşitul lucrării sale a ajuns să fie deosebit de îngrijorat că devenise un idol pentru enoriaşii săi; deoarece era iubit şi onorat de mulţi care nu dădeau deloc dovadă de dragostea lui Hristos. Acest lucru îl îndurera adesea foarte mult. într-adevăr, este bine ca enoriaşii să-şi privească pastorul cu o dragoste deosebită (2Corinteni 9:14), însă întotdeauna există un pericol gata să se ivească. El obişnuia să spună: „Lucrătorii nu sunt decât stâlpii; noi trebuie să ne uităm la şarpele de aramă".

Starea sănătăţii sale nu îi permitea să se ostenească mergând din casă în casă, având în vedere faptul că predicarea şi lucrarea evanghelistică în general era mai puţin obositoare; dar bineînţeles că, în timp ce el era ocupat cu această lucrare, multe treburi din parohie rămâneau nefăcute; prin urmare, adunarea i-a dat un asistent stabil să-l ajute în sarcinile sale parohiale. El a acceptat imediat această propunere. A fost ales dl Gatherer care a continuat să slujească cu credincioşie alături de el pe parcursul zilelor de lucrare care-i mai rămăseseră şi care, mai apoi, a slujit la Caraldstone.

La începutul anului, şi-a publicat *Pâinea cea de toate filele*, o aranjare a Scripturii, astfel încât Biblia să poate fi citită în întregime, timp de un an. El a căutat să-şi provoace oamenii să mediteze mult asupra Cuvântului scris, în toată lărgimea lui. Ultima lui publicaţie a fost *Un alt crin luat*, despre James Laing, un băieţel din turma sa, adus la Hristos de la o vârstă fragedă şi luat curând în glorie.

La mijlocul lunii ianuarie 1843, a vizitat localitatea Collace şi a predicat din ICorinteni 9:27: „Un lepădat" o predică atât de solemnă, încât cineva a spus că a fost ca un sunet de trompetă care trezeşte morţii. In ziua următoare, a călărit până în Lintrathen, unde oamenii erau gata să-şi lase munca în mijlocul zilei, dacă el ar fi venit să le predice. în toată această lună, suspina după slava de sus. în scrisorile sale, foloseşte multe expresii de felul acesta: „Adesea, mă rog: Doamne, fă-mă atât de sfânt cât poate fi un păcătos iertat." „Adesea, adesea vreau să plec şi să fiu cu Hristos -să urc pe vârful muntelui Pisga, să-mi iau rămas bun printr-o privire de la biserica de jos, să plec din trup şi să fiu cu Domnul. Ah, este cu mult mai bine!" Şi din nou: „Nu mă aştept să trăiesc mult. Mă aştept la o chemare bruscă într-o zi - oate că în curând, de aceea vorbesc foarte desluşit." Insă, într-adevăr, el era

demult convins de lucrul acesta: călătoria lui pe pământ urma să fie scurtă. Ascultătorii lui îşi amintesc bine cât de adesea le vorbea într-un limbaj asemănător celui cu care şi-a încheiat predica într-o zi: „Lucrurile se vor schimba; fiecare ochi dinaintea mea va fi şters în curând în moarte. Un alt pastor va hrăni această turmă; un alt cântăreţ va conduce Psalmul; o altă turmă va umple această biserică."

La începutul lui februarie, conform hotărârii Comitetului convocării, el l-a însoţit pe dl Alexander din Kirkcaldy să viziteze regiunile Deer şi Ellon regiuni care l-au îndurerat mult, pentru că moderantismul a dominat peste acestea, fără a fi împiedicat, timp de generaţii. Aceasta urma să fie ultima călătorie evanghelistică. El şi-a ilustrat propria remarcă: „Untdelemnul din candela din templu ardea pentru a da lumină; aşa ar trebui să facem şi noi."

El a plecat, a spus cineva care l-a văzut când părăsea oraşul, la fel de senin şi fericit ca cerul de deasupra capului lui din acea dimineaţă strălcitoare. Timp de trei săptămâni a predicat la întâlniri ce au avut loc în douăzeci şi patru de locuri, uneori de mai multe ori în acelaşi loc. Oamenii din acea regiune au rămas foarte impresionaţi. Cineva care a mers pe urmele paşilor lui o lună după moartea sa, a afirmat că ataşamentul faţă de principiile bisericii noastre în suferinţă a fost trezit în mai multe locuri; dar, mai presus de orice, a fost stârnită o sete după Cuvântul pur al vieţii. Felul lui de a vorbi, umblarea lui sfântă remarcabilă, combinate cu solemnitatea profundă a predicării sale s-au simţit într-un mod special. Oamenilor le plăcea mult să vorbească despre el. într-un loc, unde se stabilise o întâlnire, s-au adunat hotărâţi să arunce cu pietre în el, imediat ce ar fi început să vorbească; dar când a început, felul lui de a fi, privirea şi cuvintele sale i-au captivat pe toţi şi ei au ascultat cu multă seriozitate; iar, înainte să părăsească locul, oamenii s-au adunat în jurul lui, rugându-l fierbinte să mai stea şi să le predice. Un om, care aruncase cu noroi în el, mai pe urmă a fost mişcat până la lacrimi când a auzit de moartea sa.

în data de 14 februarie, i-a scris dl Gatherer: „Am avut o oportunitate minunată să predic în Aberdeen; iar în Peterhead, întâlnirea noastră a fost cu adevărat roditoare. Am aflat că slujitorul din St.Fergus este aşa cum mi l-ai descris. Am avut o întâlnire solemnă în biserica lui. în Strichen am avut o întâlnire în Casa de adunare independentă. Vineri seara am avut două întâlniri plăcute la o moară

în Crechie şi într-o biserică din Clola. Oamenii erau în mod clar foarte cercetaţi, unii plângeau. Sâmbătă seara ne-am întâlnit în Brucklay Barn. Duminică am predicat la New Deer dimineaţă şi la Fraserburgh seara ambele au fost întâlniri deosebite. în seara aceasta ne-am întâlnit în biserica Pitsligo. Mâine nădăjduim să ajungem în Aberdour; şi apoi ne îndreptăm spre prezbiteriul din Ellon. Vremea a fost plăcută până acum. Astăzi zăpada a început să se troienească. Dar Dumnezeu este cu noi şi El ne va purta până la sfârşit. Mă simt destul de bine, deşi uneori puţin slăbit." Pe data de 24, el scrie altui prieten: „Astăzi este prima zi în care ne-am odihnit de când am plecat de acasă, astfel încât sunt aproape doborât de oboseală. Nu fi leneş; îmbogăţeşte-te cu toată cunoştinţa folositoare. Ştii ce vrăjmaş sunt leneviei."

în nici o altă călătorie nu a simţit mai mult că Dumnezeu era cu el, ca în aceasta. Domnul părea să arate în el semnificaţia textului: „Din inima lui vor curge râuri de apă vie" (Ioan 7:38). Chiar şi atunci când tăcea, relaţia apropiată pe care o avea cu Dumnezeu îşi lăsa amprenta asupra celor din jurul lui. *Sfinţenia lui autentică* a atins conştiinţele multora.

După ce s-a întors la turma lui mult iubită în ziua de 1 martie, într-o stare de sănătate bună, însă foarte obosit, în seara următoare, el a povestit la întâlnirea de rugăciune ce lucruri a văzut şi a auzit. Următoarele douăsprezece zile, era mereu printre enoriaşii săi, folosindu-se de fiecare secundă, aşa cum îi era obiceiul. însă a fost foarte slăbit de eforturile nesfârşite pe care le-a făcut cât timp a fost în nord, aşa că era expus mai mult decât în mod normal la febra tifoidă care bântuia atunci în parohia sa, şi în plus, a vizitat câteva cazuri din acestea pe când se afla într-o stare precară.

Duminică, pe data de 5, a predicat de trei ori; iar două zile mai târziu a scris tatălui său: „Toate chestiunile de familie merg în continuare ca un râu liniştit nădăjduiesc că nu fără influenţa fertilizatoare. Nu e nimic care să ne îmbogăţească mai mult decât altarul familial când venim înaintea lui să primim o resursă zilnică de hrană pentru suflet." Spre sfârşit, ni se oferă ocazii să privim la creşterea sufletului său. Devoţiunile sale familiale au fost pline de viaţă şi de bucurie până la sfârşit. într-adevăr, chiar şi felul lui de a citi capitolul din Biblie îţi amintea de un om care cerne nisip pentru a găsi bucăţi de aur veritabil şi, din când în când, susţinea că se bucură de

faptul ca a găsit.

Duminică, pe data de 12 a predicat din Evrei 9:15 dimineaţă şi din Romani 9:22-23 după-amiază, cu o solemnitate neobişnuită; şi s-a observat atunci, dar şi cu alte ocazii, după aceea, că vorbea cu o autoritate deosebită despre suveranitatea lui Dumnezeu. Acestea au fost ultimile sale discursuri către enoriaşii săi din St. Peter's. în aceeaşi seară a coborât în Broughty Ferry şi a predicat din Isaia 60:1: „Scoală-te, luminează-te!" Aceasta a fost ultima dată când a fost implicat direct în proclamarea lui Hristos înaintea păcătoşilor; şi, după cum şi-a început lucrarea, câştigând suflete pentru răsplata sa, se pare că şi ultimul lui discurs a avut în sine o putere mântuitoare pentru câţiva şi aceasta a venit mai degrabă din sfinţenia pe care o emana decât din înţelepciunea cuvintelor sale. După moartea lui, a fost găsită o scrisoare nedeschisă, care fusese trimisă în timpul săptămânii în care el a stat la pat, cu febră. Cuvintele acesteia sunt: „Sper că vei ierta faptul că un străin îţi adresează câteva rânduri. Ţi-am auzit predica din seara duminicii trecute, iar Dumnezeu a găsit cu cale să o facă o binecuvântare pentru sufletul meu. M-a atins nu atât de mult ceea ce ai spus, cât felul tău de a vorbi. Am văzut în tine o frumuseţe a sfinţeniei pe care nu am mai văzut-o înainte. De asemenea, ai spus ceva în rugăciune care m-a mişcat foarte mult: *'Tu ştii că noi Te iubim1*. Oh, domnule! Ce aş da să pot spune Mântuitorului meu binecuvântat: 'Tu ştii că noi Te iubim'!"

Seara următoare a ţinut o întâlnire în St. Peter's, în ideea de a-i motiva pe enoriaşii săi să contribuie la colectă pentru biserica protestantă liberă destrămarea bisericii oficiale fiind acum inevitabilă. A vorbit cu foarte multă înflăcărare; iar după întâlnire trupul lui s-a răcit şi nu se simţea bine. In dimineaţa următoare a simţit că este bolnav; dar după-amiază a participat la căsătoria a două persoane din turma sa. Cu toate acestea, părea să anticipeze un atac grav fiindcă, în drum spre casă, a dat câteva instrucţiuni cu privire la lucrarea sa de slujire şi a lăsat un mesaj la casa doctorului Gibson, cerându-i să vină să îl vadă. Credea că se molipsise de febră şi într-adevăr, aşa era. In acea noapte s-a culcat în patul de pe care urma să nu se mai ridice niciodată. A vorbit puţin, dar serios, despre faptul că întrezărea pericolul.

Miercuri a spus că a crezut că nu va mai vedea niciodată

dimineaţa, se simţea dureros de zdrobit şi nu dormise deloc; însă după aceea, a adăugat: „Să primim binele din mâna Domnului şi să nu primim şi răul?" Se simţea întunecat în duh, repetând adesea pasaje de felul acesta: „Mi se usca vlaga cum se usucă pământul de seceta verii"; „Mi se topeau oasele de gemetele mele necurmate". Cu greu putea vorbi câteva cuvinte cu asistentul lui, dl Gatherer. înainte de amiază, dl Miller din Wallacetown l-a găsit apăsat de o durere cumplită de cap. Printre alte lucruri, ei au vorbit despre Psalmul 126. Când au ajuns la versetul 6, dl M'Cheyne a spus că el i-ar da o împărţire a acestuia: 1. *Ceea ce este semănat* „Sămânţa preţioasă"1. *2. Modul de semănare a acesteia* „umblă plângând". A insistat asupra cuvântului „*plângând''* şi a spus: „Lucrătorii ar trebui să umble în orice vreme." 3. *Roadă* „*se întoarce fără îndoială cu*

1 în traducerea Cornilescu, „sămânţa':

veselie"1. Dl Miller a accentuat *certitudinea* acestui lucru; dl M'Cheyne a încuviinţat: „*Da, fără îndoiala*". După ce s-au rugat împreună, dl Miller a citat Matei 11:28, la care dl M'Cheyne şi-a împreunat mâinile cu multă seriozitate. Pe măsură ce starea lui se înrăutăţea, medicii au interzis să fie vizitat. O dată sau de două ori a întrebat de mine şi a fost auzit vorbind despre Smirna, ca şi cum febra lui arzătoare de acum îi aducea aminte de boala pe care o avusese acolo. Atunci nu eram conştient de pericolul în care se afla, nici măcar vestea despre acesta nu ajunsese la urechile noastre.

în ziua următoare, a continuat să slăbească în trup şi minte până aproape de timpul în care enoriaşii lui se adunau pentru întâlnirea obişnuită de rugăciune de seară, când a cerut să fie lăsat singur timp de o jumătate de ceas. Când servitoul lui a intrat din nou în cameră, el a exclamat cu un glas plin de bucurie: „Sufletul mi-a scăpat ca pasărea din laţul păsărarului. Laţul s-a rupt şi eu am scăpat." în timp ce vorbea, înfăţişarea lui exprima pace interioară. După aceea a fost mereu fericit; iar în acea seară, la cină, după ce a servit o gustare, a mulţumit „pentru tărie în ceasul slăbiciunii pentru lumina în ceasul întunecat -pentru bucurie în ceasul suferinţei - entru mângâiere în toate necazurile noastre, ca să putem fi în stare să-i mângâiem pe aceia care sunt în necaz, prin mângâierea cu care noi înşine am fost mângâiaţi de Dumnezeu."

Duminică, când cineva si-a exprimat dorinţa ca el să poată veni

ca de obicei să predice, el a răspuns: „Căci gândurile Mele nu sunt gândurile voastre; şi căile voastre nu sunt căile Mele, zice Domnul" şi a adăugat: „voi rosti predica pe care Dumnezeu o va vrea".

Marţi (în data de 21) sora lui i-a citit câteva imnuri. Ultimile cuvinte pe care le-a auzit şi ultimile pe care a părut că le înţelege, au fost cele din imnul lui Cowper: „Uneori lumina îl surprinde pe creştin în timp ce cântă". Apoi şi-a pierdut cunoştinţa.

La un moment dat, în timp ce era în stare de delir, el a spus însoţitorului său: „Ia aminte la textul (ICorinteni 15:58): 'Fiţi tari, neclintiţi, sporiţi totdeauna în lucrul Domnului' „, accentuând foarte mult ultima frază: „*căci ştiţi că osteneala voastră în Domnul nu este zadarnică*". Altă dată, părea să se simtă a fi între fraţi şi a spus: „nu mă gândesc mult la politică în curţile bisericilor; nu, o urăsc; dar vă voi spune ce îmi place: credincioşia faţă de Dumnezeu şi o umblare sfântă". Vocea lui, în traducerea Cornilescu, „se întoarce cu veselie".

care fusese slabă înainte, acum devenise foarte puternică; şi, adesea, era auzit vorbind către enoriaşii lui sau rugându-se pentru ei. „Trebuie să fii trezit la timp, sau dacă nu, vei fi trezit în chinul veşnic, spre confuzia ta eternă". „Poate că în curând veţi scăpa de mine, dar asta nu vă va mântui sufletele". Apoi s-a rugat: „Această parohie, Doamne, aceşti oameni, acest loc întreg!" Altă dată: „Fă-o Tu însuţi, Doamne, pentru slujitorul Tău slab". Şi, din nou, ca şi cum rugându-se pentru sfinţi: „Sfinte Tată, păzeşte în Numele Tău, pe aceia pe care mi i-ai dat".

Astfel şi-a petrecut el timpul, fiind ocupat în special cu rugăciunea şi predicarea pentru enoriaşii săi, cât era în delir, şi a avut întotdeauna o faţă fericită, până în dimineaţa zilei de sâmbătă, 25 martie. In acea dimineaţă, pe când însoţitorul lui medical, dr. Gibson, stătea pe marginea patului lui, el şi-a ridicat mâinile, ca şi cum ar fi vrut să spună o binecuvântare şi apoi s-a prăbuşit. Nici un gâfâit sau suspin, ci doar un tremur al buzelor, şi sufletul lui era în odihnă.

Fiindcă era predispus la boală, nu s-a simţit o panică generală decât cu câteva zile înainte de moartea sa şi, prin urmare, lovitura a venit cu o rapiditate cumplită asupra tuturora. In aceeaşi după-amiază, în timp ce mă pregăteam pentru responsabilităţile de duminică, veştile au ajuns la urechile mele. M-am grăbit într-acolo, deşi cu greu îmi dădeam seama de ce mergeam. în acea seară, enoriaşii s-au adunat în

biserică, iar o asemenea privelişte a durerii nu s-a văzut deseori în Scoţia. Era ca atunci când poporul a plâns pentru împăratul Iosia. Sute de oameni erau acolo; partea de jos a bisericii era plină; şi nici unul dintre ei nu părea că este în stare să-şi astâmpere durerea. Fiecare inimă părea să explodeze de întristare, aşa încât planşetele şi strigătele puteau fi auzite de departe. Domnul a rănit grav oamenii pe care, mai înainte, i-a favorizat într-un mod aşa de deosebit; iar acum, prin lovitura cumplită a braţului Său, El întipărea mai profund în sufletele lor tot ceea ce slujitorul Său a spus în zilele lucrării sale deosebite.

Oriunde ajungea vestea plecării sale, fiecare faţă de creştin se întuneca de tristeţe. Probabil că nici o altă moarte a unui om nu a impresionat mai mult sfinţii lui Dumnezeu din Scoţia, ca a lui, a cărui singură ocupaţie a fost să predice Evanghelia veşnică. De asemenea, nu puţini din fraţii noştri prezbiterieni din Irlanda, au simţit lovitura până în străfundul inimii. El însuşi obişnuia să spună: „Trăieşte în aşa fel încât să ţi se ducă dorul"; şi nimeni din cei care ar fi văzut lacrimile care s-au vărsat la moartea lui, nu s-ar fi îndoit de faptul că viaţa lui a fost ceea ce el a recomandat altora. Nu împlinise mai mult de douăzeci şi nouă de ani, când Dumnezeu l-a luat.

în ziua înmormântării sale, toate afacerile au fost suspendate în parohie. Străzile şi fiecare fereastră de la casa lui până la mormânt erau aglomerate de cei care simţeau că un prinţ căzuse în Israel; şi mulţi din cei nepăsători au simţit o reverenţă tainică strecurându-se în sufletele lor împietrite, când îşi întorceau privirile înspre privelişte solemnă. Mormântul lui se poate vedea pe marginea drumului, în partea de nord-vest a cimitirului din St.Peter's. El s-a dus la „muntele de mir şi la dealul de tămâie, până când zorile se vor ivi şi întunericul va dispărea". Lucrarea lui luase sfârşit! Tatăl său ceresc nu mai avea nici o plantă de udat pentru el, nici o altă vie de care să se îngrijească; şi Mântuitorul care l-a iubit atât de mult, îl aştepta să-l întâmpine cu urarea Lui: „Bine, rob bun şi credincios: intră în bucuria Stăpânului tău!"

Dar ce a însemnat vestea aceasta pentru noi? A fost trimisă ca o lovitură a mâniei, sau ca o mustrare a dragostei? „Ti-ai croit un drum prin mare, o cărare prin apele cele mari, şi nu Ţi s-au mai cunoscut urmele." Numai un singur lucru putem vedea clar, şi anume că, nimic nu ar fi fost mai potrivit să imprime pentru totdeauna caracterul şi

modelul lui în amintirea noastră, decât moartea sa timpurie. în timpul vieţii lui e posibil să fi fost invidie; acum, nu mai e. Dacă ar fi trăit mulţi ani, poate că şi-ar fi pierdut câteva din farmecele tinereţii sale; acest lucru nu poate fi înlăturat acum. Se pare că Domnul a lovit floarea de la tulpină, înainte ca fiecare culoare să-şi piardă nuanţa minunată, sau fiecare frunză intensitatea culorii.

Turma din St.Peter's este îndreptăţită să rămână profund impresionată. Au avut parte de zile de trezire. Au văzut mâna dreaptă a Domnului scoasă din pieptul Său. Ce vor face cei nemântuiţi dintre voi în ziua mâniei Domnului? „Dacă ai fi cunoscut şi tu, măcar în această zi, lucrurile care puteau să-ţi dea pacea!"

Mai mult decât o singură dată, norocul Scoţiei a fost (se spunea, pe vremea lui Durham) să se bucure aşa de mult de bunătatea Domnului, încât să aibă oameni de pierdut, a căror pierdere să fie simţită până în străfundul inimii martori ai lui Hristos, care au văzut faţa împăratului şi au mărturisit despre frumuseţea Lui. Nu îi putem aduce înapoi prin plânsul nostru; dar oare nu vom striga la El, Cel care are resursele Duhului, ca până la venirea Domnului, El să ridice bărbaţi ca Enoh sau ca Pavel care să se apropie mai mult de statura omului desăvârşit şi să fie un martor cu mai multă putere pentru toate naţiunile? Oare nu există (aşa cum cel care a plecat obişnuia să spere) „lucrători mai buni pentru Scoţia, decât cei care deja s-au ridicat?"

Slujitori ai lui Hristos, oare Domnul nu ne cheamă pe noi în mod special? Mulţi dintre noi suntem ca îngerul bisericii din Efes: avem „fapte, osteneală, răbdare, nu putem suferi pe cei răi, avem răbdare, am suferit din pricina Numelui Lui şi n-am obosit"; dar ne lipseşte pasiunea „dragostei dintâi". Oh, cât de rar auzim acum de resurse proaspete de sfinţenie din locurile cereşti (Efeseni 1:3) un nou har care să vină printre sfinţi şi în lucrătorii plini de viaţă! Ne mulţumim cu vechea măsură şi cu vechea modalitate, ca şi cum ferestrele cerului nu au fost menite să se deschidă vreodată. Puţini dintre noi văd adâncimile profunde ale gropii cumplite; puţini intră vreodată în odăile ascunse ale casei lui David.

Dar a fost unul printre noi care, înainte de a ajunge la vârsta la care un preot din Israel ar fi intrat în slujba sa, a locuit la tronul de îndurare ca şi cum aceasta ar fi fost casa lui a predicat siguranţele vieţii veşnice cu o atitudine fermă -şi şi-a petrecut zilele şi nopţile

tânjind neîncetat după sfinţenie şi mântuirea păcătoşilor. înainte să ne părăsească, sute de suflete au fost răsplata lui de la Domnul; şi prin el am fost învăţaţi cât de mult poate realiza un om care nu face altceva decât să stăruie mai mult în prezenţa Dumnezeului său, să mânuiască cu mai multă dibăcie bogăţiile nepătrunse ale lui Hristos şi să vorbească cu mai multă îndrăzneală despre Dumnezeul lui. Vorbim mult împotriva lucrătorilor necredincioşi, în timp ce noi înşine suntem cumplit de necredincioşi! Nu ne este teamă că strigătele sufletelor pe care le-am înşelat spre pierzarea lor prin lipsa noastră de sfinţenie personală şi prin predicarea neadecvată a Hristosului Răstignit, vor răsuna în urechile noastre o veşnicie întreagă? Domnul nostru este la uşă. într-o clipită lucrarea noastră va lua sfârşit. „Trezeşte-te, trezeşte-te, braţ al Domnului! Trezeşte-te ca în zilele de odinioară" până când fiecare pastor al Tău va fi gata să dea turmei, peste care Duhul Sfânt l-a făcut priveghetor, nu numai Evaghelia lui Dumnezeu, ci şi sufletul său. Şi, oh, dacă fiecare ar putea ca, în timp ce se află în păşuni, hrănind oile şi mieii Tăi, să se uite în sus şi să-Ţi spună: „*Doamne*, *Tu ştii toate lucrurile*! *Ştii că te iubescP*

VII

Pâinea cea de toate zilele

UN CALENDAR PENTRU CITIREA INTEGRALĂ ÎNTR-UN AN A CUVÂNTULUI LUI DUMNEZEU

„Cuvântul Tău este cu totul încercat, şi robul Tău îl iubeşte."

Draga mea turmă, apropierea unui alt an stârneşte în mine dorinţe noi pentru mântuirea voastră şi pentru creşterea spirituală a acelora dintre voi care sunteţi mântuiţi. „Martor îmi este Dumnezeu că vă iubesc pe toţi cu o dragoste nespusă în Isus Hristos." Cine poate spune ce va aduce anul următor? în mod clar, duhurile tuturor oamenilor evlavioşi sunt împovărate şi aşteaptă o lucrare de judecată deosebită să vină peste această ţară. Acum trebuie să punem această întrebare solemnă: „Dacă tu crezi că eşti la adăpost doar într-o ţară liniştită, ce vei face pe malurile învolburate ale Iordanului?"

Cei mai statornici vor fi aceia care nu depind nici de sine, nici de alte creaturi, ci de Iehova, Neprihănirea noastră. Dacă e să rămânem în picioare în ziua cea rea, trebuie să fim conduşi mai mult spre Bibliile noastre şi spre Tronul de îndurare. Atunci, vom putea spune ca David: „Nişte îngâmfaţi mi-aruncă batjocuri; totuşi eu nu mă abat de la Legea

Ta." „Nişte voievozi mă prigonesc fără temei, dar inima mea nu tremură decât de cuvintele Tale."

M-am gândit demult să pregătesc un plan de citire a Scripturii prin care atâţia câţi vor fi de acord prin voia lui Dumnezeu, să citească întreaga Biblie într-un an şi cu toţii să ne putem hrăni din aceeaşi parte a păşunii verzi, în acelaşi timp.

Sunt destul de conştient că un astfel de plan este însoţit de multe

PERICOLE

(1) *Formalitate* Noi suntem nişte creaturi atât de slabe, încât orice îndatorire regulată poate să degenereze într-o formă lipsită de viaţă. Tendinţa de a citi Cuvântul după o regulă fixă poate, în unele cazuri, să creeze această religie falsă. Acesta va fi păcatul specific al zilelor din urmă: „având doar o formă de evlavie, dar tăgăduindu-i puterea." Păziţi-vă de aceasta. Mai degrabă renunţaţi la calendar, dacă această rugină vă mănâncă sufletul.

(2) *Neprihănirea de sine* Unii, după ce şi-au pus deoparte un timp pentru citirea Cuvântului şi au citit porţiunea prescrisă, pot fi ispitiţi să se privească cu o automulţumire. Sunt convins că există mulţi care trăiesc fără o lucrare divină în sufletul lor -neiertaţi, nesfinţiţi şi gata de a pieri - i care au un timp stabilit de devoţiune în familie şi în taină. Aceştia se îndreaptă spre iad cu o minciună în mâna dreaptă.

(3) *O citire neglijentă* Puţini se *cutremură* înaintea Cuvântului lui Dumnezeu. Puţini aud glasul lui Iehova care este plin de maiestate, în timp ce îl citesc. Unii, pentru că au de citit o porţiune mare, pot fi ispitiţi să se plictisească de ea, aşa cum Israel s-a plictisit de mana zilnică, spunând: „ni s-a scârbit sufletul de această hrană proastă!" şi să o citească într-un mod neglijent şi uşuratic. Acest lucru L-ar mânia teribil pe Dumnezeu. Aveţi grijă ca nu cumva aceste cuvinte să fie adevărate despre voi: „Voi ziceţi: 'Ce mai osteneală!' şi o dispreţuiţi, zice Domnul oştirilor."

(4) *Un jug prea greu de purtat*- Unii se pot angaja cu râvnă în citirea Scripturii pentru un timp şi apoi, simt că aceasta este o povară chinuitoare. îşi dau seama că sunt târâţi de conştiinţa lor să împlinească sarcina stabilită fără a se putea bucura de hrana cerească. Dacă se regăseşte cineva aici, dă la o parte piedica şi hrăneşte-te liber

din grădina plăcută a lui Dumnezeu. Dorinţa mea nu este să vă întind o capcană, ci să vă ajut ca bucuria voastră să crească.

Dacă sunt aşa de multe pericole, de ce să mai propun un astfel de plan? La această întrebare voi răspunde că cele mai bune lucruri se obţin cu riscuri, aşa cum cele mai frumoase flori sunt culese adesea din crăpăturile unor prăpăstii periculoase. Să punem în balanţă

AVANTAJELE

(1) *întrega Biblie va fi citită într-un mod ordonat timp de un an* Vechiul Testament o singură dată, iar Noul Testament şi Psalmii de două ori. Mă tem că mulţi dintre voi nu au citit niciodată toată Biblia; şi totuşi, ea este toată, în aceeaşi măsură, dumnezeiască: „Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu şi de folos ca să înveţe, să mustre, să îndrepte, să dea înţelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârşit." Dacă trecem peste unele părţi din Scriptură, vom fi creştini incompleţi.

(2) *Nu se va irosi timp alegând pasajele de citit-* Adesea, credincioşii sunt în încurcătură şi nu se pot hotărî în ce parte a munţilor plini de mirozne ar trebui să-şi îndrepte paşii. Astfel problema va fi rezolvată imediat, foarte simplu.

(3) *Părinţii vor avea ^i de %i un subiect cu care să-şi verifice copiii* Este foarte de dorit ca închinarea în familie să fie mai instructivă decât este în general. Simpla citire a capitolului este adesea ca apa turnată pe pământ. Fiecare membru al familiei să-l citească dinainte şi apoi, semificaţia şi aplicaţia vor fi scoase prin întrebări şi răspunsuri simple. Calendarul va fi de ajutor în această privinţă. De asemenea, când prietenii se întâlnesc vor avea un subiect bun de conversaţie din pasajele citite în acea zi. Semnificaţia pasajelor dificile poate fi luată de la creştinii mai maturi şi mai chibzuiţi, iar mireasma versetelor mai simple se va răspândi pretutindeni.

(4) *Pastorul va şti din ce parte a păşunii se hrăneşte turma sa* Astfel, va putea să vorbească mai corespunzător duminica; şi atât pastorul, cât şi prezbiterii vor putea să spună un cuvânt de mângâiere, atunci când vor face vizite din casă în casă, cuvânt care va fi ascultat cu mai multă promptitudine.

(5) *legătura plăcută a dragostei şi a unităţii creştine va fi întărită* Adesea ne vom gândi la acei fraţi şi surori în Domnul, de aici sau de oriunde, care ni se alătură în citirea acestor pasaje. Vom fi mai adesea

în armonie pe pământ, primind ceva ce vom cere de la Dumnezeu. Ne vom ruga bazaţi pe aceleaşi promisiuni, vom plânge din pricina aceloraşi confesiuni, II vom lăuda pe Dumnezeu cu aceleaşi cântece şi vom fi hrăniţi de aceleaşi cuvinte ale vieţii veşnice.

CALENDAR

ÎNDRUMĂRI

1. Coloana din centru conţine zilele lunii. Primele două coloane conţin capitolele care trebuie citite în familie. Ultimele două coloane conţin pasajele care trebuie citite în taină.

2. Capul familiei ar trebui să citească dinainte capitolul pentru închinarea în familie şi să sublinieze două sau trei din versetele cele mai proeminente, asupra cărora poate să insiste, punând câteva întrebări simple.

3. Adesea, capitolul menţionat în calendar pentru familie s-ar potrivi mai degrabă să fie citit în taină; în acest caz, capul familiei ar trebui să sugereze ca acesta să fie citit în taină, iar capitolul pentru citirea în taină să fie citit în familie.

4. Varianta în versuri a Psalmilor ar trebui citită sau cântată în întregime măcar o dată pe an. Aceasta este cu adevărat o traducere extraordinară din ebraică şi în multe locuri e mai corectă decât varianta în proză. Dacă se cântă câte trei versuri la fiecare închinare în familie, s-ar putea cânta toţi Psalmii într-un an.

5. La mesele în familie, duceţi conversaţia la capitolul citit şi la psalmul cântat. Astfel, fiecare masă va fi un sacrament, fiind sfinţită de Cuvânt şi rugăciune.

6. Citirea noastră în taină să întâmpine zorile zilei. Vocea lui Dumnezeu să fie singura pe care o auzim dimineaţa. Sublinează două sau trei din versetele cele mai bogate şi roagă-te cu fiecare cuvânt de acolo. Sublinierile să fie făcute îngrijit, ca să nu faci abuz niciodată de o copie a Bibliei.

7. Când vă întâlniţi cu credincioşi pe stradă sau în orice altă parte, când aveţi o oportunitate, reveniţi la capitolele citite în dimineaţa aceea. Acesta va fi un schimb binecuvântat cu acele *cuvinte nefolositoare* care irosesc sufletul şi întristează Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Când scrieţi scrisori pentru cei de departe, folosiţi-vă de resursele din acea zi.

8. Mai presus de toate, folosiţi Cuvântul ca o candelă pentru

picioarele voastre şi ca o lumină pe cărarea voastră cârmuitorul vostru când sunteţi nedumeriţi, armura voastră în ispită, hrana voastră în vremuri de slăbiciune. Ascultaţi strigătul neîncetat al marelui Mijlocitor:

„SFINŢEŞTE-I PRIN ADEVĂRUL TĂU: CUVÂNTUL TĂU ESTE ADEVĂRUL."

30 *decembrie* 1842, St.Peter's, Dundee.

	Acesta	*este Fiul Meu Preaiubit, în care îmi g*	
		Familie	
1	Geneza	1	Matei
2	Geneza	2	Matei
3	Geneza	3	Matei
4	Geneza	4	Matei
5	Geneza	5	Matei
6	Geneza	6	Matei
7	Geneza	7	Matei
8	Geneza	8	Matei
9	Geneza	9-10	Matei
10	Geneza	11	Matei
11	Geneza	12	Matei
12	Geneza	13	Matei
13	Geneza	14	Matei
14	Geneza	15	Matei
15	Geneza	16	Matei
16	Geneza	17	Matei
17	Geneza	18	Matei
18	Geneza	19	Matei
19	Geneza	20	Matei
20	Geneza	21	Matei
21	Geneza	22	Matei
22	Geneza	23	Matei
23	Geneza	24	Matei
24	Geneza	25	Matei
25	Geneza	26	Matei

26	Geneza	27	Matei
27	Geneza	28	Matei
28	Geneza	29	Matei
29	Geneza	30	Marcu
30	Geneza	31	Marcu
31	Geneza	32	Marcu
		Preţuiesc cuvintele gurii Lui mai mult	
		Familie	
1	Geneza	33	Marcu
2	Geneza	34	Mar cu
3	Gen. 35-36		Marcu
4	Geneza	37	Marcu
5	Geneza	38	Marcu
6	Geneza	39	Marcu
7	Geneza	40	Marcu
8	Geneza	41	Marcu
9	Geneza	42	Marcu
10	Geneza	43	Marcu
11	Geneza	44	Marcu
12	Geneza	45	Marcu
13	Geneza	46	Marcu
14	Geneza	47	Luca
15	Geneza	48	Luca 1
16	Geneza	49	Luca
17	Geneza	50	Luca
18	Exodul	1	Luca
19	Exodul	2	Luca
20	Exodul	3	Luca
21	Exodul	4	Luca
22	Exodul	5	Luca
23	Exodul	6	Luca
24	Exodul	7	Luca

25	Exodul	8	Luca
26	Exodul	9	Luca
27	Exodul	10	Luca
28	Ex. 11-12:1-21		Luca
			Măria păstra toate c
		Familie	
1	Ex. 12:22-51		Luca
2	Exodul	13	Luca
3	Exodul	14	Luca
4	Exodul	15	Luca
5	Exodul	16	Luca
6	Exodul	17	Luca
7	Exodul	18	Luca
8	Exodul	19	Luca
9	Exodul	20	Luca
10	Exodul	21	Luca
11	Exodul	22	Ioan
12	Exodul	23	Ioan
13	Exodul	24	Ioan
14	Exodul	25	Ioan
15	Exodul	26	Ioan
16	Exodul	27	Ioan
17	Exodul	28	Ioan
18	Exodul	29	Ioan
19	Exodul	30	Ioan
20	Exodul	31	Ioan
21	Exodul	32	Ioan

22	Exodul	33	Ioan
23	Exodul	34	Ioan
24	Exodul	35	Ioan
25	Exodul	36	Ioan
26	Exodul	37	Ioan
27	Exodul	38	Ioan
28	Exodul	39	Ioan
29	Exodul	40	Ioan
30	Lev.	1	Ioan
31	Lev.	2-3	Ioan

Trimite lumina si cred

Familie			
1	Lev.	4	Ps.
2	Lev.	5	Ps.
3	Lev.	6	Ps.
4	Lev.	7	Ps.
5	Lev.	8	Ps.
6	Lev.	9	Ps.

7	Lev.	10	Ps.
8	Lev. 11-12		Ps.
9	Lev.	13	Ps.
10	Lev.	14	Ps.
11	Lev.	15	Ps.
12	Lev.	16	Ps.
13	Lev.	17	Ps.
14	Lev.	18	Ps.
15	Lev.	19	Ps.
16	Lev.	20	Ps.
17	Lev.	21	Ps.
18	Lev.	22	Ps.
19	Lev.	23	Ps.
20	Lev.	24	Ps.
21	Lev.	25	Ps.
22	Lev.	26	Ps.
23	Lev.	27	Ps.
24	Numeri	1	Ps.

25	Numeri	2	Ps.
26	Numeri	3	Ps.
27	Numeri	4	Ps.
28	Numeri	5	Ps.
29	Numeri	6	Ps.
30	Numeri	7	Ps.

		Familie	
1	Numeri	8	Ps.
2	Numeri	9	Ps.
3	Numeri	10	Ps.
4	Numeri	11	Ps.
5	Num. 12-13		Ps.
6	Numeri	14	Ps.
7	Numeri	15	Ps.
8	Numeri	16	Ps.
9	Num. 17-18		Ps.
10	Numeri	19	Ps.

11	Numeri	20	Ps.	5
12	Numeri	21	Ps.	6
13	Numeri	22	Ps.	6
14	Numeri	23	Ps.	6
15	Numeri	24	Ps.	6
16	Numeri	25	Ps.	6
17	Numeri	26	Ps.	6
18	Numeri	27	Ps.	7
19	Numeri	28	Ps.	7
20	Numeri	29	Ps.	7
21	Numeri	30	Ps.	7
22	Numeri	31	Ps.	7
23	Numeri	32	Ps.	7
24	Numeri	33	Ps.	7
25	Numeri	34	Ps.	7
26	Numeri	35	Ps.	7
27	Numeri	36	Ps.	8
28	Deut.	1	Ps.	8
29	Deut.	2	Ps.	8

30	Deut.	3	Ps.	8
31	Deut.	4	Ps.	8
				IUN
				Fer
		Familie		
1	Deut.	5	Ps	88
2	Deut.	6	Ps	89
3	Deut.	7	Ps	90
4	Deut.	8	Ps	91
5	Deut.	9	Ps	92-
6	Deut.	10	Ps	94
7	Deut.	11	Ps	95-
8	Deut.	12	Ps	97-
9	Deut.	13-14	Ps	99-
10	Deut.	15	Ps	102
11	Deut.	16	Ps	103
12	Deut.	17	Ps	104
13	Deut.	18	Ps.	105
14	Deut.	19	Ps.	106
15	Deut.	20	Ps.	107
16	Deut.	21	Ps.	108
17	Deut.	22	Ps.	110
18	Deut.	23	Ps.	112
19	Deut.	24	Ps.	114
20	Deut.	25	Ps.	116
21	Deut.	26	Ps.	117
22	D. 27-28:19		Ps.	119
23	D. 28:20-68			119
24	Deut.	29		119
25	Deut.	30		119
26	Deut.	31	1	19:

27	Deut.	32	119:121-144
28	Deut.	33-34	119:145-176
29	Iosua	1	Ps. 120
30	Iosua	2	Ps. 123

j 5/ *au primit Cuvântul cu*

Familie

1	Iosua	3	Ps. 126-128
2	Iosua	4	Ps. 129-131
3	Iosua	5-6:5	Ps. 132-134
4	Iosua	6:6-27	Ps. 135-136
5	Iosua	7	Ps. 137-138
6	Iosua	8	Ps.
7	Iosua	9	Ps. 140-141
8	Iosua	10	Ps. 142-143
9	Iosua	11	Ps.
10	Iosua	12-13	Ps.
11	Iosua	14-15	Ps. 146-147
12	Iosua	16-17	Ps.
13	Iosua	18-19	Ps. 149-150
14	Iosua	20-21	Fapte
15	Iosua	22	Fapte
16	Iosua	23	Fapte
17	Iosua	24	Fapte
18	Jud.	1	Fapte
19	Jud.	2	Fapte
20	Jud.	3	Fapte
21	Jud.	4	Fapte
22	Jud.	5	Fapte
23	Jud.	6	Fapte
24	Jud.	7	Fapte
25	Jud.	8	Fapte
26	lud.	9	Fapte
27	jud. 10-11:11		Fapte

28	Jud. 11	:12-40	Fapte
29	Jud.	12	Fapte
30	Jud.	13	Fapte
31	Jud.	14	Fapte
			Vorbește, Doamne,
		Familie	
1	Jud.	15	Fapte
2	Jud.	16	Fapte
3	Jud.	17	Fapte
4	Jud.	18	Fapte
5	Jud.	19	Fapte
6	Jud.	20	Fapte
7	Jud.	21	Fapte
8	Rut	1	Fapte
9	Rut	2	Fapte
10	Rut	3-4	Fapte
11	1 Sam.	1	Romani
12	1 Sam.	2	Romani
13	1 Sam.	3	Romani
14	1 Sam.	4	Romani

15	1 Sam.	5-6	Romani
16	1 Sam.	7-8	Romani
17	1 Sam.	9	Romani
18	1 Sam.	10	Romani
19	1 Sam.	11	Romani
20	1 Sam.	12	Romani
21	1 Sam.	13	Romani
22	1 Sam.	14	Romani
23	1 Sam.	15	Romani
24	1 Sam.	16	Romani
25	1 Sam.	17	Romani
26	1 Sam.	18	Romani
27	1 Sam.	19	1 Cor.
28	1 Sam.	20	1 Cor.
29	1 Sam.	21-22	1 Cor.
30	1 Sam.	23	1 Cor.
31	1 Sam.	24	1 Cor.
			SEPTEMBRIE

			Legea Domnului e
		Familie	
1	1 Sam.	25	1 Cor.
2	1 Sam.	26	1 Cor.
3	1 Sam.	27	1 Cor.
4	1 Sam.	28	1 Cor.
5	1 Sam.	29-30	1 Cor.
6	1 Sam.	31	1 Cor.
7	2 Sam.	1	1 Cor.
8	2 Sam.	2	1 Cor.
9	2 Sam.	3	1 Cor.
10	2 Sam.	4-5	1 Cor.
11	2 Sam.	6	1 Cor.
12	2 Sam.	7	2 Cor.
13	2 Sam.	8-9	2 Cor.
14	2 Sam.	10	2 Cor.
15	2 Sam.	11	2 Cor.
16	2 Sam.	12	2 Cor.
17	2 Sam.	13	2 Cor.
18	2 Sam.	14	2 Cor.
19	2 Sam.	15	2 Cor.
20	2 Sam.	16	2 Cor.
21	2 Sam.	17	2 Cor.
22	2 Sam.	18	2 Cor.
23	2 Sam.	19	2 Cor.
24	2 Sam.	20	2 Cor.
25	2 Sam.	21	Galateni
26	2 Sam.	22	Galateni
27	2 Sam.	23	Galateni
28	2 Sam.	24	Galateni
29	1 Imp.	1	Galateni
30	1 Imp.	2	Galateni
			OCTOMBRIE
			Cât de mult iubesc

Familie			
1	1 Imp.	3	Efeseni
2	1 Imp.	4-5	Efeseni
3	1 Imp.	6	Efeseni
4	1 Imp.	7	Efeseni
5	1 Imp.	8	Efeseni
6	1 Imp.	9	Efeseni
7	1 Imp.	10	Filipeni
8	1 Imp.	11	Filipeni
9	1 împ.	12	Filipeni
10	1 Imp.	13	Filipeni
11	1 Imp.	14	Coloseni
12	1 Imp.	15	Coloseni
13	1 Imp.	16	Coloseni
14	1 Imp.	17	Coloseni
15	1 Imp.	18	ITes.
16	1 Imp.	19	ITes.
17	1 Imp.	20	ITes.
18	1 Imp.	21	ITes.
19	1 Imp.	22	ITes.
20	2 Imp.	1	2Tes.
21	2 Imp.	2	2Tes.
22	2 Imp.	3	2Tes.
23	2 Imp.	4	ITim.
24	2 Imp.	5	ITim.
25	2 Imp.	6	ITim.
26	2 Imp.	7	ITim.
27	2 Imp.	8	ITim.
28	2 Imp.	9	ITim.
29	2 Imp.	10-11	2Tim.
30	2 Imp.	12	2Tim.
31	2 Imp.	13	2 Tim.
			NOIEMBI

Ca		*nişte prunci născuţi de curând, să doriţi laptele duh*	
		Familie	
1	2 Imp.	14	2 Tim.
2	2 Imp.	15	Tit
3	2 Imp.	16	Tit
4	2 Imp.	17	Tit
5	2 Imp.	18	Filimon
6	2 Imp.	19	Evrei
7	2 Imp.	20	Evrei
8	2 Imp.	21	Evrei
9	2 Imp.	22	Evrei
10	2 Imp.	23	Evrei
11	2 Imp.	24	Evrei
12	2 Imp.	25	Evrei
13	ICr.	1-2	Evrei
14	ICr.	3-4	Evrei
15	ICr.	5-6	Evrei
16	ICr.	7-8	Evrei
17	ICr.	9-10	Evrei

18	ICr.	11-12	Evrei
19	ICr.	13-14	Iacov
20	ICr.	15	Iacov
21	ICr.	16	Iacov
22	ICr.	17	Iacov
23	ICr.	18	Iacov
24	ICr.	19-20	1 Petru
25	ICr.	21	1 Petru
26	ICr.	22	1 Petru
27	ICr.	23	1 Petru
28	ICr.	24-25	1 Petru
29	ICr.	26-27	2 Petru
30	ICr.	28	2 Petru

L^g^ *Dumnezeului său este în inima lui*; *şi nu i*

Familie

1	1 Cr.	29	2 Petru
2	2Cr.	1	1 Ioan
3	2C	2	1 Ioan

	r.		
4	2C r.	3-4	1 Ioan
5	2C r.	5-6:11	1 Ioan
6	2C r.	6:12-42	1 Ioan
7	2C r.	7	2 Ioan
8	2C r.	8	3 Ioan
9	2C r.	9	Iuda
10	2C r.	10	Apoc.
11	2C r.	11-12	Apoc.
12	2C r.	13	Apoc.
13	2C r.	14-15	Apoc.
14	2C r.	16	Apoc.
15	2C r.	17	Apoc.
16	2C r.	18	Apoc.
17	2C r.	19-20	Apoc.
18	2C r.	21	Apoc.
19	2C r.	22-23	Apoc.
20	2C r.	24	Apoc.
21	2C	25	Apoc.

	r.		
22	2C r.	26	Apoc.
23	2C r.	27-28	Apoc.
24	2C r.	29	Apoc.
25	2C r.	30	Apoc.
26	2C r.	31	Apoc.
27	2C r.	32	Apoc.
28	2C r.	33	Apoc.
29	2C r.	34	Apoc.
30	2C r.	35	Apoc.
31	2C r.	36	Apoc.

cărţi disponibile:

De ce întârzie trezirea?

Trezirea

Bucurie Negrăită

Crucea

Depresia Spirituală

Calea lui Dumnazeu, nu a noastră

Căutând Faţa lui Dumnezeu nu-ţi irosi viaţa

Flămând după Dumnezeu

50 DE MOTIVE PENTRU CARE ISUS A VENIT SĂ MOARĂ

2TIMOTEI

ce-au pipăit mâinile noastre cristosul din apocalipsa

Dumnezeu a făcut natura

Puterea rugăciunii

Pogoară-Te, Doamne!

Ţara galilor invadată de Duhul Sfânt

Putere de sus
Sfinţenia Nou-Testamentară
Hristos se arată
Predici de trezire
Memorii
Ce s-a întâmplat cu închinarea?
Rutină, putreziciune sau trezire
Tragedie în biserică lipsa darurilor
Credinţa dincolo de raţiune întorc vorba diavolului isus este biruitor!
Oameni care s-au întâlnit cu Dumnezeu isus, căpetenia credinţei noastre
Viaţa lui Robert Murray M'Cheyne
Leonard Ravenhill
Martyn Lloydjones
Martyn Lloydjones
Martyn Lloydjones
Martyn JJoyd Jones
Martyn Lloydjones
Martyn Lloydjones
John Piper
John Piper
John Piper
John MacArthur
Lowell Brueckner
Lowell Brueckner
Lowell Brueckner
R.A. Torrey
Roger Ellsworth
James A. Stewart
John Greenfield
Thomas Cook
John Fletcher
William C. Burns
Charles Finney
A.W.Tozer
A.W.Tozer

A.W.Tozer
A.W.Tozer
A.W.Tozer
A.W.Tozer
A.W.Tozer
A.W.Tozer
Andrew Bonar
Comenzi şi alte informaţii suplimenatre la adresa:
Editura Perla Suferinţei
Str. Viitorului Nr.121, com. Şcheia, Sf. Ilie 727528, Suceava
Tel/fax: 0230510081, 0723868857
E-mail: office@perlasuferintei.ro www.perlasuferintei.ro
Little Lam
Tipar: Tipografia S.C. Little Lamb S.R.L.
str. Narciselor, nr. 5E, 720207 Suceava mobil: 0744 544 579